Gunnar Holms minnen. Ur en Stockholms-detektivs minnen 1. Vackra grefvinnan

Bokutgåva

Stockholm. P. E. Nilssons förlag. Stockholm Gullberg & Hallbergs boktryckeri 1899. Publicerad 1899 som första delen, av fyra, om Stockholmsdetektiven Gunnar Holm.

Det kan nog tyckas så, utbrast den gamle grånade detektiven Gunnar Holm, som nu i dagarne hade tagit afsked efter att närmare femtio år hafva tjänat Justitia ... Men de där romanerna om skälmar, som de te sig i hit importerade detektivskildringar, såväl i böcker som tidningar, äro så långt från verkliga fakta, att man bara blir arg öfver att höra talas om smörjan. Har jag icke rätt?

Han vände sig till Mr John Johnston, en medelålders man i elegant promenaddräkt och med skarpa, energiska drag. Denne, som äfven var detektiv, och nu på visit i hemlandet för att uppspana en beryktad banktjuf, svarade med starkt markerad brytning:

– Du har rätt, bror! Skulle vi detektiver i Amerika, England, Australien, ja, i hvilken storstat som helst bära oss så fumligt och narraktigt åt som romandetektiverna, då dröjde det icke länge innan skälmarne blefvo oss öfvermäktiga. Du, som själf varit ute, vet nog hur det verkligen går till.

– För den delen behöfver man just icke fara utomlands, svarade Gunnar Holm tvärsäkert. Under mina tjänsteår här hemma har jag verkligen varit med om åtskilligt, som går öfver romanförfattares fantasi i den vägen. Och om ett och annat af detta komme ut i tryck, kunde folk möjligen få en idé om hvad en dugande »spårhund» har att öfvervinna innan han kniper den skyldige. Ja, man häcklar oss; detta är sant. Men man tiger också med våra förtjänster. Det kunde därför icke vara så dumt att på gamla dagar samla hop en del af, hvad man erfarit. Om jag bara hade en skrifkarl, som ville hjälpa till med sammanfogningen så ...

En tredje i det lilla sällskapet, som en vacker junikväll 1898 slagit sig ned på Operaterrassen vid en flaska whisky – litteratören Axel Kerfve – föll nu in, vändande sig till gamle Holm:

– Kanske jag kunde hjälpa farbror med den saken? Vi slå oss tillsammans en tid under sommaren. Farbror berättar, och jag gör anteckningar. Och på så vis bör det icke dröja länge innan svenskarne få en samling detektivbilder, som stödja sig på fakta och som dessutom äro svenska, om man annars bör hålla på fosterländskhet i detta afseende.

Holm funderade en god stund innan han svarade:

– Det skall jag göra! Jag har inga motiv, som hindra mig. Och om du vill anteckna, så nog skall jag ge dig stoff.

På så sätt afgjordes det, att denna samling skulle komma till. Redan nästa månad hyrde Holm, som var gammal ungkarl, och jag in oss på Yxlan i närheten af Kolsvik, och där berättade han på färder till lands och vatten hvad som här föreligger i samling, allt verkliga bilder ur en verklig detektivs lif, och det hela på sätt och vis en serie kulturbilder ur brottets och rättvisans aldrig slutande tvekamp.

Stockholm i oktober 1899.

Axel Kerfve.

I

Det var en härlig dag och vi sutto å en »grynna» vid Barskön å Svartlögafjärden för att håfva in aborrar i gubben Holms sump, när han, sedan grejorna väl varit i sjön en timme utan att vi känt ett enda napp, spottade ut sin tuggbuss, och lade in en ny med omständlig noggrannhet samt började:

– Det här blir långväntan skall du få se. Men under tiden kan man ju alltid dra en bit.

– Gör det, farbror! utbrast jag gladt och fick upp en anteckningsbok. Det är nu en hel vecka, som vi varit här, men ännu har jag inte hört ett ord af de där minnena.

– Nej, nej! Ser du, jag vet verkligen icke hur jag skall börja. Det är så mycket, och det ena går ofta i det andra som ärt- och långhalm. Men har du hört den där historien om 'vackra grefvinnan', som dök upp i Stockholm på 80-talet?

– Menar farbror hon, som stal juvelerna på »Amaranten»? kastade jag fram med osäker förmodan.

– Ja, just hon! Det var en fin persedel må du tro.

– Jag kan icke minnas att hon blef fast?

– Jo, för all del! Men som det var vissa omständigheter med i spelet, så ... Nå, jag skall icke gå händelserna i förväg. Alltnog, en dag fick jag påstötning att lyfta korpgluggarna högre än vanligt, ty nu gällde det, sade man, att fjälla en extra ful fisk.

Han kastade en tankfull blick öfver den grundfylda, mörka fjärden, »kände» på ett af flötena som »doppade», lät höra ett mummel af missräkning och fortsatte:

– Hos konsul Brattemanns hade man en dag gjort en förarglig upptäckt. Ett dyrbart ur, briljanteradt och särdeles unikt – föröfrigt en gåfva af ryske kejsaren till konsulns far, hvilken under sin vistelse i Petersburg gjort kejsaren någon tjänst – hade förkommit. Som det var försedt med inskription på ryska, hänsyftande på gifvarens tacksamhet, var uret att anse som en högst delikat familjeklenod, och förlusten anmäldes hos oss, med utfästande af riklig belöning för tillrättaskaffandet. Nå, i detta låg nu icke något speciellt märkvärdigt. Men hvad som var besynnerligt, var att man önskade så stor hemlighetsfullhet som möjligt. Man fick ej annonsera i någon af våra tidningar, ej heller i de utländska, specielt finska och ryska, ej heller fick man – för den händelse man måste intränga i några familjer – uppge, *hvem* som blifvit bestulen, och beträffande de dagliga tidningarna hade man vetat laga det så att ej ett ord nämts om stölden i fråga.

På samma gång som all denna hemlighetsfullhet förargade oss, icke minst chefen, sporrade den äfven vår nyfikenhet. Och när jag fick mina instruktioner var jag genast på det klara med, att helt andra motiv än tillrättaskaffandet af den där familjeklenoden lågo under det hela. Ett spår till hvar denna fanns skulle helt visst föra till andra upptäckter, som voro vida intressantare; och det var just dylika mystiska fall som särskildt sporrade min energi.

Vederbörligen dokumenterad begaf jag mig en förmiddag upp till konsul Brattemann i dennes eleganta våning vid Sturegatan.

Jag kan just icke säga, att jag blef vidare vänligt mottagen sedan jag införts i konsulns privata, med skrikande lyx inredda arbetsrum, om man nu kan kalla det så. Han reste sig ej från den bekväma

chaiselongue, å hvilken han låg utsträckt vid mitt inträde, och det dröjde en god stund innan han flyttade blickarne från morgonens nummer af någon tidning; jag mins nu icke hvilken. Plötsligt vände han hufvudet mot dörren, där jag afvaktade att han skulle ge tillkänna att han hört min närvaro.

»Har ni fått tag i uret nu?» frågade han med en gäspning.

»Nej, herr konsul», svarade jag. »Det är för att möjligen af er finna en ledtråd, som jag infunnit mig, ty det är jag, som närmast fått denna sak i uppdrag af min chef.

»Hvad heter ni?» frågade han högdraget.

»Mitt namn står på kortet, som jag lämnade betjänten», svarade jag, stucken af det snäfva mottagandet och än mer öfver den spelade, eller kanske uppriktiga likgiltighet han visade i hvad som rörde ämnet. »Jag heter emellertid Gunnar Holm och är detektiv.»

»Ja, det var sant», svarade han lojt. »Men jag vill upplysa herr Holm om, att jag ogerna behandlar dylika saker i min privatbostad. Mina tjänare veta intet om stölden och få icke heller veta något. Vare detta nog sagdt. Besök af detektiver kan synas misstänkt. Ni förstår?»

»Knappast», svarade jag kallt. »Jag går å ämbetets vägnar, och det *kunde* ju hända, att det just är bland tjänstepersonalen, som man har att söka den skyldige.»

»Jag får en gång för alla säga att *allt* mitt tjänstefolk är den personifierade ärligheten och plikttroheten. En hvar af dem är trotjänare och har varit i min och min familjs tjänst öfver ett tiotal år, flera öfver tjugo år. Så mot dem vill jag ej höra några insinuationer.

»Herr konsul! Jag ber att få ...»

»Ni har hört hvad jag sagt. Hennes nåd, min hustru, som gjorde anmälan om stölden, har lämnat så noggranna beskrifningar och detaljer, som kunna fås, skriftligt uppsatta af henne själf och nedlämnade af min kassör. Tror ni er kunna få veta något mer af mig, så är min kontorstid mellan tio och tre. God morgon!»

Det der var inte mycket uppmuntrande, – fortsatte Gunnar Holm, i det han drog upp en ref, hvars krok var behändigt afmaskad. Och i det han omständligt satte på nytt bete fortfor han:

– Jag gick därifrån med full föresats att ej vidare bry mig om hvarken konsuln eller hans familjklenod sedan jag instruktionsenligt inrapporterat, hvad jag fått veta hos den dryge Nordstjärneriddaren m. m. Men just som jag skulle sätta foten på gatan, inträffade något, hvilket väckte min nyfikenhet, och egendomligt nog gaf min tanke på urstölden en annan riktning.

Ur ett elegant privatåkdon steg en ung kvinna, af frapperande skönhet. Jag tror mig till och med aldrig hafva sett en så vacker kvinna. Att det var en dam af värld, syntes vid första ögonkastet; men det förekom mig äfven – just som hennes stora, svartbruna ögon mötte mina en flyktig sekund – att hennes blick var ovanligt skygg, på samma gång som lurande; en blick, som man ofta finner den hos en viss klass brottslingar.

Jag tyckte naturligtvis själf att det var högst illa gjordt af mig, att vis à vis denna eleganta och förtjusande unga dam komma fram med tankar på urstölden, hvilken med ens manades fram, just som jag såg portvakten öppna förstugans

Grefvinnan steg ur vid Hôtel Germania

stugans eleganta glasdörrar till den mattbelagda trappan. Men hur det nu var, kunde jag icke hindra detta,

och en minut senare var jag framme i portvaktareluckan och frågade den värdiga feminina representanten för en så dryg värd som konsuln:

»Hör nu, frun; kan ni säga mig om här bor någon grefvinna von Balsac?» Hvar jag fick denna titel och detta namn ifrån, kan jag icke fatta, men jag högg till i luften för att inleda hvad jag egentligen ville veta.

Portvakterskan tog på sig en mycket djupsinnig min när hon svarade som jag väntat en hel del nedlåtande i det hon kritiskt betraktade mig från hufvud till fot:

»Här finns inte någon grefvinna med det namnet. Ni menar naturligtvis grefvinnan von Balten? Gör ni inte?»

»Jo visst», svarade jag – en smula konfunderad öfver samställigheten med dessa namn – »jag har nog krånglat till det främmande namnet och ...»

»Hvad vill ni henne då?» afbröt hon obesväradt.

Som jag nu icke visste den saken själf, svarade jag på måfå:

»Jo, jag skulle lämna en räkning från Möllenborg, men då jag nyss var uppe i förstugorna kunde jag ej finna hennes namn på någon dörr ...»

»Ni frågade ju efter *konsuln* när ni kom?» afbröt hon på nytt med en misstänksam blick.

»Alldeles riktigt!» svarade jag med rask fattning, anande att det nu icke var värdt att släppa taget om jag skulle vinna mitt mål, det vill säga, närmare få reda på, hvem den unga vackra damen var. »Jag hade en räkning äfven till konsuln.»

»Det var egendomligt!» fortsatte hon. »*Jag* vet att alla hans räkningar betalas på kontoret vid Skeppsbron af kassör Wernqvist ... Träffade ni konsuln?»

»Ja det gjorde jag.»

»Och fick på huden förstås?» uttryckte hon sig, mer uppriktigt än vårdadt.

»Icke så utan», sade jag kort och höll god min. »Men grefvinnan von Balten har väl inte kontor?»

Den frågan besvarade hon endast med en axelryckning af äkta pariserslag och stod just färdig att slå igen luckan midt för min näsa, då jag hörde steg i den inre förstugan, och nästa ögonblick befann jag mig åter inom den förtjusande kvinnans trollkrets. Jag var yngre den tiden och icke så alldeles utan känslor för könet, skall jag säga.

Utan att invänta hvad portvakterskan nu skulle kunnat yttra, och därmed säkert ställa mig i rätt brydsam belägenhet, skyndade jag ut på gatan och såg från en närliggande port hur den unga damen åter steg upp i den väntande vagnen, som genast satte sig i rörelse mot Stureplan.

Min nyfikenhet var väckt på ett oförklarligt sätt, och jag kastade mig nästa ögonblick upp i en förbirullande droska, visade min polisbricka när kusken gjorde invändning, och befallde honom derpå hålla efter grefvinnans vagn så nära han kunde utan att väcka hvarken den åkandes eller hennes kusks uppmärksamhet.

Betydligt foglig sedan jag visat honom hvem jag var, lydde han med berömvärd försiktighet, och just som vi svängde in på Gustaf Adolfs torg, fick jag se, att grefvinnans kusk stannade utanför Hotel Germania, där hon steg ur.

Jag var ej sen att utanför Allmänna Tidningskontoret följa exemplet, och skulle just affärda droskan då jag på nytt såg grefvinnan komma ut och stiga upp i sin vagn. Tydligt kunde jag höra henne nämna adressen på ett mindre hotell vid Norra Smedjegatan.

Skulle jag fortsätta förföljandet i droska? Helt visst kunde hon draga sina slutsatser, om hon på nytt finge se mig äfven där, liksom förut i konsulns förstuga vid Sturegatan, mellan hvilka båda ställen låg en vägsträcka, som jag omöjligt kunde tillryggalägga på samma tid till fots, som hon åkande, äfven medberäknadt omvägen till Hôtel Germania. Jag valde en medelväg. Kusken fick köra till hörnet af Norra Smedjegatan och Herkulesbacken. Där hoppade jag ur och intog en afvaktande ställning bakom sufletten, samt såg hur hon mycket riktigt steg in i det uppgifna hotellet, hvilket låg alldeles i närheten af gatukorsningen.

Skulle besöket bli lika kort här som i Germania? Och hvad hade hon, en grefvinna von Balten, att göra i ett dylikt hotell, som ej åtnjöt det bästa rykte?

Dessa, och ännu flera frågor gjorde jag mig medan jag väntade – nu i en skräddeributik, hvars fönster vette midt emot hotellporten, och i hvilken jag gjorde mig ärende med att se ut ett byxtyg.

Det hade blifvit en åtskilligt stor hög af dylika, när jag plötsligt spratt till vid att se konsuln dyka upp bakom den ännu väntande vagnen. Han kastade en spanande blick öfver gatan, lyckligtvis utan att kunna se mig där jag stod gömd bakom tygrullarna. Efter att ännu en gång kastat en blick nedåt gatan, slank han in som en ål genom hotellporten, i hvars mörka djup jag förlorade honom ur sikte.

Mina misstankar att här var något i görningen, – fortsatte Gunnar Holm, sedan han fått upp sin första aborre och stufvat in munsbiten i sumpen – voro tydligen, af hvad jag nu vet icke så obefogade. – Visserligen kunde jag icke af detta få någon ledtråd, beträffande det bortstulna uret; men jag hade fått inblick i en historia, som konsulinnan nog var alldeles okunnig om; och det ena ger ofta det andra, om man kan stafva och lägga ihop. Som jag kunde tänka mig, att deras rendez-vous icke skulle blifva af aldra flyktigaste slag, måste jag naturligtvis lämna skrädderiaffären med löfte om att snart komma igen för att närmare bestämma mig, taga mått och dylikt.

Nästa minut befann jag mig ute i porten.

Här gjorde jag helt raskt en liten förändring i mitt utseende. Mina mustascher förstärktes med prima kindskägg från Fahlstedt, och min öfverrock, som var dubbel, vändes och blef en af finrandigt svart kamgarn från att nyss ha varit af brunt kläde – vi voro nämligen i själfva vinterbrytningen och den första snön hade redan fallit, men äfven hunnit smälta, och gatorna voro – som vanligt med vår Herres hjälp – åter trafikabla.

I en alltid till hands varande fickspegel kunde jag kontrollera, att mitt skägg satt rätt, och att jag med ytterligare hjälp af ett par glasögon var alldeles olik mitt nyss visade utseende. Ingen annan än några kamrater, som sett denna min nya mask, kunde nu taga mig för Gunnar Holm, när jag helt dristigt steg in i det tvifvelaktiga hotellet – ett af de många i hufvudstaden, där den obskura kärleken har tillfälliga sabbatsstunder, trots polisens argusögon. Jag hörde mig för om det fanns något rum ledigt, och fick till svar att så var förhållandet.

Under tiden passade jag på att se efter i liggaren som låg framför mig, hvem som senast antecknat sig i denna, som det skall ske enligt ordningsstadgan för dylika lokaler. Men som jag kunde vänta mig, var det namn, hvilket kom sist, icke skrifvet för så kort tid sedan som då konsuln anlände. Ej heller fanns före detta någon grefvinna eller annars något fruntimmersnamn.

»Säg mig en sak», sade jag vändande mig till portieren med en min af förtrolig hemlighetsfullhet. »Ni har väl inte något bekvämt rum, där man kan vara liksom litet mera ostörd? Jag betalar gerna öfver taxan, bara

jag kan få ett, som är riktigt bra.»

»Är det för herrn ensam?» frågade han med samma förtrolighet.

»Inte precis, ja ni förstår, för ett par tre timmar eller så» fortsatte jag.

»Önskar ni det nu genast, eller i kväll?»

»Helst nu», sade jag enträget.

»Det låter sig nog icke göra. Vi ha bara ’tolfvan’ och den är upptagen för tillfället.»

»Hur dags blir ’tolfvan’ ledig då?» frågade jag med en min af missräkning, ehuru jag naturligtvis var högst belåten med att åtminstone ha fått reda på att det var i detta rum, som jag nu hade det värda paret. Ty ingen annan än grefvinnan och konsuln voro nu där, om detta var jag fullt öfvertygad.

Men jag var icke nöjd med denna upptäckt utan fortsatte:

»Kanske ’elfvan’ är ledig?»

»Ja för all del; men det rummet är ganska litet och ligger mot gården.»

»Gör inte ’tolfvan’ det då?»

»Nej, de jämna numren ligga åt gatan och äro dyrare samt elegantare», svarade han med oförskämd trovärdighet.

»Kanske ’tian’ är ledig?»

»Jag skall se efter.» Han kastade en blick i sitt vaktrum och svarade därpå: »’Tian’ är ledig. Vill herrn ha den? Den kostar fem kronor pr dygn, och det är ju billigt för det rummet. Men det finns bara en sängplats samt soffa.»

Jag låtsades betänka mig en stund innan jag svarade.

»Ni kan ju visa mig rummet.»

»Ja gerna! Var så god och följ med. ’Tolfvan’ är nog bättre», fortsatte han i det vi gingo upp för den nötta, halfmörka trappan. »Men alla tisdagar är den upptagen af dem, som ha den nu.»

»En handelsresande kanske?» frågade jag flyktigt.

»Jag vet inte. Det är en schangtil herre i alla fall, och alldeles galen i granna fruntimmer. Nu har han fått tag i en, som till och med *jag* tycker är öfverdådigt vacker. Herrn förstår väl, att *jag* bör ha erfarenhet i så’na saker?»

»Vet ni hvad hon heter?» frågade jag intresseradt och halfhviskande, just som han läste upp dörren till ’tian’, hvarvid jag hann öfvertyga mig om att numro tolf var grannrummet.

»Nej», svarade han. »Sådana som de där uppge aldrig sina namn, och göra de det, kan man ge sig sjutton på, att de äro *falska.* Men var så god och se. ’Tian’ är inte så oäfven. Sju kronor dygnet är ju mycket billigt pris för ett sådant rum. Det är ju ...»

»Sju? ni sade ju nyss att det kostade fem?»

»Sa’ jag?» svarade han med en min af synnerligt väl spelad förvåning ... »Aldrig möjligt!? Det är ju två liggplatser, ja tre till och med, om ...»

»Jag tar rummet, för jag har icke tid att springa omkring», sade jag, angelägen att få i väg den äckliga karlen för att mer ostördt få göra mina iakttagelser. Men se till, att jag får vara i fred, för jag skall skrifva.»

»Herrns namn?»

»Kalla mig Pettersson eller hvad tusan ni vill. Jag ämnar under alla omständigheter icke mottaga något besök, det må nu vara af hvem som helst.»

»Men namnet skall inskrifvas, för ...»

»Hvarför det? Ni sa’ ju nyss att den där handelsresanden och hans »gemål» icke namngifvit sig.»

»Det är undantag med så kallade *inklinationer* förstår herrn.»

»Låt det då också vara ett undantag för mig, svarade jag förargad, nära att visa min polisbricka. Men klokt nog ändrade jag mig hastigt och tillade: »Jag skall skrifva in mitt namn när jag kommer ner. Låt mig nu vara i fred.»

Han lomade af, och jag blef ändtligen ensam. Det första jag gjorde, var att regla dörren; därpå smög jag mig ljudlöst fram till den vägg, som skilde mitt rum från det, hvilket nu upptogs af konsul Brattemann och dennes älskarinna, grefvinnan von Balten, om hon nu var hans älskarinna, hvilket jag snart borde kunna få reda på.

Jag lade örat till väggen i tanke att genast kunna höra hvad man afhandlade därinne. Men väggen var verkligen tätare än så. Icke ett ljud kunde förnimmas. Förargad stod jag nu där, kanske redan åtskilligt närmare målet af hvad jag hade i uppdrag att utforska – en aning sade mig nästan att så var händelsen – men väggen satte et obevekligt hinder i min väg.

Jag funderade emellertid icke länge på att ej så där utan vidare släppa taget. Försiktigt öppnade jag dörren, och var med några språng nere i porten.

»Hvad nu, skall herrn redan gå?» utbrast portieren nyfiket, i det han stack ut hufvudet genom dörren till vaktrummet.

»Jag skall bara skaffa mig papper, och kommer strax tillbaka», svarade jag och ville skynda min väg.

»Papper»! hejdade han mig på nytt. »Vi ha’ charmant papper. Ska’ det vara post eller vanligt skrifpapper. Vi ha ...»

»Ni har *inte* den sort, jag behöfver. Jag skall ha *kinesiskt»*, skrek jag till i hastigheten för att bli karlen kvitt. Och så rusade jag i väg till närmaste järnbod, där jagköpte mig en grof och en finare borr, och med dessa skyndade jag sedan åter förbi den näsvise portieren samt in i ’tian’, som åter tillbommades.

Ett vattenglas fyldes till hälften med vatten för att doppa borrarna i så att de ej skulle gnissla, och så drog jag undan sängen som just hade sin plats vid den vägg, hvilken skilde mig från rummet nummer tolf. Strax ofvan panelen gjorde jag ett första försök. Detta misslyckades, för väggen var af sten, och jag fann ej någon fog. Men ändtligen träffade jag en sådan, och sedan gick det ganska lätt att komma igenom. Det kunde hafva gått fortare, men försiktigheten manade mig, att ej förorsaka buller, som kunde uppväcka de så hemlighetsfullt sammanträffandes uppmärksamhet.

Ändtligen kände jag att borren var i det närmaste genom väggen; men antingen jag nu i ifvern vred till för hårdt, eller ock att spetsen stötte mot sten, alltnog gick borren af och jag såg min möda krönt med ett tusan så dåligt resultat.

Lyckligtvis hade jag den gröfre borren till hands, men jag hade i alla fall förlorat tid, och därtill en dyrbar sådan.

Ett nytt hål gjordes, snabbare men mindre försiktigt än det första, och jag var ändtligen klar äfven med detta, när någon vred på låset till dörren.

Halft förskräckt, men äfven och i ännu högre grad förargad, rusade jag upp utan tanke på den ljudkanal, som nu förband tian med tolfvan. Och det förekom mig äfven, som jag därvid hörde skrapet af en stol, hvilken flyttades, helt visst i grannens rum. Knackningar följde på min dörr, men jag öppnade naturligtvis icke utan lade mig åter ned på golfvet samt med örat mot borrhålet.

Nu hörde jag en kvinnoröst som sade:

»Gideon! Är det icke på vår dörr, man knackar?»

»Nej, har jag ju sagt! Det är på rummet intill. Skrif du bara», svarade en manlig röst något nervöst. Jag kände igen konsulns stämma.

Jag kunde till och med urskilja ett svagt, raspande ljud, som när en penna löper öfver ett papper, och mycket tydligt hörde jag konsulns steg när han med viss nervositet flyttade sig fram och åter i rummet. Äfven hörde jag fraset af siden och smällen af något, som mycket väl kunde vara ett lock, som öppnades och stängdes, äfven detta med ganska regelbundna perioder.

»Så där ja»! hördes nu grefvinnan på nytt. »Kom och se! Duger det här?»

Gerna hade jag också velat *se*, men som det nu var, hade jag endast kolsvarta mörkret emot mig, när jag lade ögat till hålet. Sannolikt hade borren tagit bakom någon möbel, hvilket ju under vissa omständigheter, var fördelaktigt nog.

»Ja, det här blir ju alldeles ypperligt!» hörde jag konsuln utbrista. »Du har ju en alldeles fenomenal förmåga att kunna vränga till din stil. Alldeles som det vore skrifvit af honom själf; den här svängen är hans, pricken öfver i:t och så den där raska slutslängen. Men för tusan, du har skrifvit: *»faire à l'éclat»*, men väcka uppseende måste vara med *de*; detta måste du ändra. För en fransman är det felet alldeles på tok.»

»Det blir nog i så fall bäst att skrifva om det hela», svarade grefvinnan medgörligt. »Ty *radera* lär han nog icke göra i ett sådant bref om ens någonsin, så petig som han är. Eller hvad tror du?»

»Naturligtvis inte», svarade konsuln med ett kort skratt. »Den sköna skulle med säkerhet tycka mycket illa vara.»

»Sköna, sa' du?» fortsatte grefvinnan. »Hon är ju närmare fyrtio år.»

»Trots detta, ser hon inte ut att vara mer än tjugufem. – Men nog skall hon under alla omständigheter bli bra förvånad, ja, ursinnig, när hon får höra, att han bedrar henne», sade nu konsuln. »Skada bara att det icke är sant.»

»Men det kan *blifva.»*

Grefvinnan lade en särskild tonvigt på denna mening, en tonvigt, som kom mig att draga vissa slutsatser,

hvilka jag beslöt att icke tappa bort.

»Hör du, Elvira», sade nu konsuln – jag annoterade hennes förnamn, – »vi datera brefvet så det ser ut att vara skrifvet som i öfvermorgon. Det kan ju hända att det inträffar något på klubben i kväll, som gör att det icke är värdt att skicka af dessa rader till henne förr än senare. Det är emellertid bra att ha det skrifvet. Tack skall du ha!»

»*Tack* är nog godt att få, men guld är bättre», svarade grefvinnan, i det jag hörde henne resa sig, och konsuln sade med en röst af missnöje:

»Återigen pängar!»

»Jag har väl icke fått något sedan den tjugonde.»

Man skref denna dag den tjugonionde november.

»Och i kväll måste jag betala min skuld till Eufrosyne. Hon väntar icke en dag längre», fortsatte hon.

»Hur mycket skall hon ha»? frågade konsuln kort.

»Femhundra kronor, och så behöfde *jag* minst ett par hundra.»

»Jag har icke mer än tre hundra på mig», svarade konsuln buttert. »Se här! Du får resten om måndag.»

»Omöjligt! Eufrosyne ställer till skandal, och så vet du ju, att alla människor behöfva sitt till julen.»

»Det är långt dit. Hvad tusan skulle du också låna af henne för?»

»Hvad skulle jag göra? Jag hade dåliga kort hela kvällen, och du vet att i vårt lag lämnar man icke kredit. Men hon hade tur alldeles fördömdt, och så fick jag låna af henne till dagen därpå. Det är nu öfver en vecka sedan och, ja, du kan ju lätt tänka dig resten.»

»Du har fått öfver tusen kronor, den här månaden. Noga räknadt ett tusen fyrahundrafemtio.»

»Men hur mycket har *du* förtjänat på mig? Har du de siffrorna också lika fixerade?»

»Jag är rädd att du blir mig för dyr», svarade konsuln otåligt.

»Så dags att tänka på den saken nu»? replikerade grefvinnan med ett hånskratt.

»Hur så? Du torde förklara dig närmare.»

»Detta anser jag vara alldeles onödigt; åtminstone är det så för närvarande. Skaffar du mig icke pängarne så ...»

»Hvad, jag tror du hotar?»

»Visst icke, eller hur du vill. Bara ett ord, och man har dig fast. Skall jag hemta resten på kontoret?»

Konsuln dröjde en god stund med svaret innan han återtog:

»Här har du hela min bank för närvarande. Nu har du fått jämt två tusen kronor denna månad.»

»Och jag är ändå icke nöjd», svarade grefvinnan, »men för i dag får det väl räcka.»

»Skrif utanskriften på brefvet», sade konsuln nästan befallande och vresigt.

»Icke förr än du blir snäll igen, lilla Gideon», svarade grefvinnan med anstrykning af smeksamhet. – »Icke ska' vi, som ha så mycket tillsammans, störa arbetet med gnabb. Se så! Hit med lilla munnen.»

Konsuln svarade vresigt:

»Låt mig vara! Jag har långt viktigare saker att tänka på än detta. För tusan det var sant! Jag hade så när glömt bort att tala om för dig, att jag i dag hade besök af en detektiv.»

»Nej, hvad *säger* du! Hvad ville han?» utropade grefvinnan.

Svaret kunde jag till all förargelse icke höra, alldenstund jag i ifvern att uppfatta detta kom att knuffa omkull hela nattduksbordet, som stälde till ett fasligt larm.

När det åter blef tyst hörde jag endast slutet af en mening i orden:

»... skull fråga portieren. Fördömda fyllracka, annars brukar då här vara tyst som i en graf.»

Det var konsuln, som sade detta. Grefvinnan fortsatte:

»Var ytterst försiktig. När du kommer hit nästa gång kan du gerna svärta skägget. Då känner knappt jag igen att det är du.»

»Jag skall göra det. Vi träffas om tisdag således. På slaget tolf om du kan.»

»Ja, på slaget, min älskling; ännu en kysss. Så där! Adjö! Glöm icke att lämna Eufrosyne pängarna.»

En dörr öppnades och stängdes. Och så blef allt tyst.

II.

Nästa dag, när vi som vanligt lågo ute på Gunnar Holms favoritgrynna fortsatte han vackra grefvinnans historia, som blifvit afbruten af ett ovanligt präktigt napp men som resulterade i att fiskaren miste sin bästa krok jämte ref. Man må därför ej förtycka den inbitne fiskaren, att han med några kraftiga uttryck tog in sina don och for hem.

Men när vi hade allt i ordning utbrast han:

– Hvar var det jag slutade nu igen? Jo, nu mins jag. Det var efter tabrachet med nattduksbordet, som så fördömdt korsade mina planer just då jag hade det som bäst förspändt. Så till vida var jag dock på det klara med, att den där konsuln hade några oklara papper, som nog icke skulle vara så dumt att närmare studera. Och att hans medbrottsling var den så kallade grefvinnan Elvira von Balten var inte heller så svårt att begripa. Närmast återstod emellertid att få reda på hur konsul Gideon Brattemanns affärer stodo för att med stöd af dessa källor sluta sig till, om hans affärstransaktioner med grefvinnan voro baserade på tvång eller blott och bart af begär att fiska i grumligt vatten.

Detta skulle icke bli värst svårt att få reda på med de resurser jag hade. Svårare blef det nog att komma grefvinnans privata affärer inpå lifvet. Detta kunde endast ske genom att metodiskt förfölja henne utan att hon märkte det förstås, hvilket återigen kunde bli kinkigt nog, då hon med säkerhet var minst lika slug som hon var skön. Att hon behöfde dryga »nålpängar», det slöt jag mig till af de summor, som Brattemann nämde att hon fått bara under en månad, eller knappast det.

Fast besluten att infinna mig på min observationsplats följande mötesdag och då vara försiktigare, beredde jag mig att sopa igen spåren efter min framfart i 'tian' så godt jag kunde. Med papperstussar tilltäppte jag

borrhålen och öfver dessa fäste jag sedan små lappar af rummets tapeter, så att ingen gerna kunde märka – åtminstone ej utan noggrann undersökning – att väggen var genomborrad Sängen sköts för, likaså komoden och nattduksbordet ställdes på sin plats, hvaremot den krossade karaffen fick ligga kvar där den låg.

När detta var gjordt började jag leta efter något slags ringledning. En gammaldags sådan med sträng fanns verkligen vid dörren; men snöret var så slitet att endast en kort stump hängde kvar vid vinkeljärnet. Kanske var äfven denna ledning med afsikt bragt i olag, på det att den värde portieren endast i yttersta nödfall skulle bli störd. Han såg nämligen ut att vara mycket bekväm af sig.

Jag steg upp på en stol och drog till. Efter en god väntan hördes verkligen steg i trappan och snart visade sig äfven hotellets Argus.

»Så konstig ringledning ni har», sade jag inledningsvis. »Ett stycke snöre kan väl icke bli så dyrt?»

»Nej, för all del! Men det är med flit så där kort», svarade han med ett af sina obehagliga flin.

»Såå. Utaf hvad skäl?»

»Kors det är väl lätt att begripa.»

»Inte gör *jag* det. Och egentligen ger jag det också tusan, för inte kommer jag hit mera.»

»Är herrn inte nöjd med rummet?»

»Hur skall jag kunna vara det. Titta på karaffen där. Nattduksbordet är ju så skrangligt att det faller kull bara man hostar. Hvad kostar den där?»

»Det vet jag inte! Den är nog inte så billig, för det är slipadt glas, ser jag», fortsatte han, i det han vred och vände på en af skärfvorna. »Jag skall höra med frun. Stannar herrn kvar?»

»Skynda på då, ty jag har brådt ... Men säg mig en annan sak innan ni går. Hvad heter frun, som innehar det här prakthotellet»?

Jag såg att karlen ljög, då han svarade:

»Emma Larsson.»

»Säg då åt fru Larsson, att *om* hon vill ha en sådan kund här hvarje tisdag, så skall den där klumpsängen bort och ersättas med en lätt järnsäng. Den knarrar ju så man kan bli galen.»

»Herrn har ju inte profvat den än», invände han fullt logiskt; ty dels var det midt på dagen, dels var bäddningen alldeles orörd.

»Men jag vet af erfarenhet hur så'na där sängar bruka vara», envisades jag. »Alltså måste ni byta ut den.»

Jag hade mina skäl till denna begäran, emedan helt plötsligt en ny plan genomkorsade mitt hufvud. Det föreföll mig nämligen icke osannolikt, att konsul Brattemann och grefvinnan, hans älskarinna, kunde komma på den idén att ha ett nattligt möte i detta obskura hotell, där nog ingen af dem de umgingos med – personer ur samhällets högre kretsar – skulle kunna tänka söka dem om så kom på frågan. Jag beslöt därför att kosta på mig denna extra bostad viss om att utgifterna skulle löna sig, åtminstone befordra mina intressen.

Naturligtvis hade jag i dessa icke glömt bort hufvudorsaken hvarför jag var ute.

Men, som gammal erfaren detektiv, visste jag att krokvägarna ofta föra säkrast till målet.

Det bortstulna uret, ryske kejsarens present, skulle nog till sist dyka fram äfven det.

Sedan jag genom goda ord och lämpor, verkligen fått portieren att gå in på min anhållan samt äfven medgifva några andra små ändringar, såsom till exempel att skaffa ett par större mattor – att få hel matta var alldeles omöjligt – aflägsnade jag mig. Hyran för rummet erlade jag i förskott.

Utkommen i förstugan kastade jag en hastig blick på dörren till n:r 12. Inte annat än jag kunde se den korta stund som portieren lämnade mig i fred, satt nyckeln kvar i låset på insidan. Huruvida grefvinnan ännu var kvar därinne kunde jag dock icke afgöra; det var dock icke otroligt att hon smugit sig i väg kort efter konsuln, all den stund det nu var så ljudlöst tyst därinne. Att fråga portieren var ej vidare klokt; med hans helt visst snabba bofgeni, skulle denna min fråga, efter hvad vi nyss resonerat om, kunna synas misstänkt och hvem visste för öfrigt om han ej på ett eller annat sätt var intresserad i deras komplott, såsom brefbärare eller dylikt. Jag hade exempel på flera dylika postiljoner, som anlitades när man på ett eller annat mystiskt sätt ville smuggla fram ett bref eller en biljett till adressaten i fråga, specielt till vissa fruar, som hade möten med sina älskare, men ej vågade pr post mottaga deras bud. –

Gunnar Holm gjorde en paus och fortsätte sedan med en liten utvikning från ämnet:

– Ja, det är verkligen ruskigt, hvad man i de högre klasserna är renons på äktenskaplig trohet. Utom nu det här med vackra grefvinnan – där dock icke den brottsliga kärleken ligger till hufvudgrund för parternas hemliga möten – skall jag sedan tala om historien om Hans Höghets älskarinna, hvilken jag fick hand om på ett ganska konstigt sätt, en historia som skandalpressen rörde i men utan att ha fått tag i alldeles riktiga sammanhanget.

Nåväl! fortsatte han, åter inne på ämnet. Jag tog af mig min »kostym» och blef åter Gunnar Holm så fort jag lämnat hotellet vid Norra Smedjegatan. Som min rapport icke ännu kunde anses höra till ämnet – ty om det stulna uret visste jag ju inte ett dugg – gaf jag mig ut att flanera för att under en promenad ordna de intryck, som dagens händelser gifvit mig.

Det kunde mycket väl hända, att jag var på villospår. Men å andra sidan fanns det åtskilligt, som talade för att jag gjort en fin »spurt», som sportmännen säga. Utom dess kunde jag icke hjälpa, att saken, som den nu stod, intresserade mig vida mer än att gripa en simpel tjuf och tillrättaskaffa ett ur, låt vara att det var en present af alla ryssars själfhärskare.

Men hur få reda på grefvinnans antecidentia?. Helt visst var det en slug äfventyrerska, som på finurligt vis förstått att nästla in sig i den värld, som har pängar mer än till dagsbehof. Var hon ens svenska?... Eller kanske den brytning, som jag tyckt mig förmärka, då jag hörde hennes röst under samtalet med konsuln i hotellrummet, endast var anlagd för att hon skulle verka tyska. Och var slutligen hennes namn von Balten gjordt, eller fanns det någon tysk grefvesläkt med detta namn?

Dessa frågor gjorde jag mig och beslöt nu att i väntan på kvällens inbrott åtminstone söka svar på den sista frågan. Därtill fanns flera sätt; men ett var att göra ett besök vid tyska beskickningen, där man naturligtvis hade de tyska adelsätterna på sina fem fingrar.

Beslut och handling äro ett för en detektiv; åtminstone en kardinalregel. Och en knapp timme senare gick jag ned i Kungsträdgården med full visshet om att ätten von Balten, visserligen fanns och härstammade från Sachsen- Meiningen-Hildburgshausen, men att den var utdöd på svärdsidan sedan slutet af sextiotalet; vidare erfor jag att ätten ansågs vara mycket rik och att flera af dess kvinliga medlemmar voro gifta med representanter för det tyska kejsardömets allrahögsta adel såsom prinsar af blodet.

Skulle det förhålla sig så, att denna grefvinna var äkta, hade hon släkt med betydligt inflytande.

Men hvarför hade hon så mystiska affärer med konsul Brattemann?

Apropos honom – kom jag nu att tänka – vore det kanske så godt att redan nu göra en liten förberedande forskning rörande dennes ekonomiska ställning. Lösskägget kom åter på och äfven ett par guldbågade glasögon. Rocken vände jag icke nu men väl byxorna – ja skratta icke – och denna procedur försiggick i en kammare innanför på kaféet, »Brända mandeln» vid Österlånggatan, där jag ibland hade mina studier. Med ljusgrå byxor och nu klädd i storm, steg jag upp till en privatdiskontörsagentur eller procentarekula. – Lokalen var den tiden belägen vid Nygatan men är nu i Vasastaden sedan förste innehafvaren hängde sig för att undgå straff för sin delaktighet i ett förfalskningsmål af större omfång och enkan gifte om sig med mannens förra biträde – som förut varit hennes älskare.

Jag framstälde min fråga med stor försiktighet i det jag hörde mig för angående ett litet lån.

Innehafvaren en mycket fetlagd, obehaglig person med viktig min mätte mig med högdragen blick när han svarade:

»Det minsta vi låna ut är trehundra kronor, som man skrifver revers på. Af dessa utbekommer ni ett hundra sjuttiofem och med trettio procent pr månad. Dessa äro våra vilkor. Bestäm er fort för jag har brådtom.»

Jag hade god lust att genast säga blodsugaren några välbehöfliga, om än obehagliga sanningar och tala om för honom, hvad det var för en »kund», han nu hade att göra med samt att han med denna sin »hjälpsamhet» lade grunden till sina offers oftast iråkade klammeri med rättvisan och fängelserna. Men som jag genom detta naturligtvis icke kunde vinna mitt syfte gick jag tillväga på annat sätt. Med en min, som jag gjorde så pass lämplig för det trångmål, jag låtsades vara försatt i, svarade jag:

»Egentligen behöfver jag nu femtusen kronor. Men så mycket kan jag kanske icke erhålla»?

»Jo, för all del, räntan blir i så fall äfven något mindre», svarade diskontören betydligt villigare än nyss.

»Åh ja, för den delen får jag väl vara nöjd med som det är brukligt», svarade jag för att ännu mer pigga upp uslingen. »Men det fordras väl fina säkerheter kan jag tro?»

Han kastade på mig en blick, som tycktes säga att han nu fått tag i en riktig fårskalle, hvilken nog skulle få betala grundliga lärpängar. Men hans röst var hal och mild när han svarade:

»Naturligtvis måste vi ha säkerhet, ty herrn är ju oss alldeles obekant. Hur var namnet nu igen»?

»Birkenfeldt», svarade jag nästan hviskande för att låtsas som jag var angelägen om att icke mitt namn skulle höras längre än till hans öron.

»Adel»?

»Ja, gammal fin adel», svarade jag något högre, och med en ansats till ansjuka. »En af mina förfäder var med vid Lützen och en annan, min fars farfar var ...

»Nå, men hvad kan grefven» – han högg till med fart som du hör – »bjuda för säkerhet?»

»Duger konsul Brattemanns namn?»

Jag kastade fram frågan med utseende af att om något, borde väl det namnet vara värdt guld.

Men diskontören förde genast handen till nästippen, kliade denna en stund och svarade långsamt:

»Gideon Brattemann?»

»Just han, min herre! Konsul för ...»

»Jag vet. Men dess värre måste jag beklaga, att han endast kan gå som tredje man.»

»Hur så? Konsul Gideon Brattemann, en af societetens elegantaste kavaljerer och en festarrangör utan like, med en våning som ...

»Just därför. Vi ta utaf princip inga namn, som lefva med så högt som han.»

»Skall nu också detta vara ett fel?» frågade jag med försök att se menlös ut.

»Ja, i regeln. Jag kan gerna också säga att för *oss* är han under alla omständigheter icke mycket värd.»

»Hur så? Jag kan verkligen icke fatta. Vi äro släkt på långt håll och han anses vara millionär.»

»Det är mycket man *anser* men som icke håller streck, när man synar plagget i sömmarne.»

»Herre!» brusade jag upp. »Detta är en lögn, en fräck beskyllning mot en man som ...»

»Jag får upplysa er om» – nu glömde han att kalla mig grefve – »att konsul Brattemanns namn tar vi icke emot ty han är prickad.»

»Prickad??»

»Antecknad i vår upplysningsbok som osäker. Han har till och med två stjärnor och den tredje lär nog icke vänta på sig.»

Jag hade redan fått veta, hvad jag ville. Och som det nu roade mig att skämta med skojaren ett tag bugade jag mig med hånande artighet och svarade, skrattande honom midt i ansiktet:

»Hvad är jag skyldig?»

Nu var det diskontörens tur att se dum ut. Och det gjorde han också med besked när han svarade:

»Skyldig! Drifver ni med mig eller har ni tappat en skruf?»

»För all del, herr blodsugare; det förra, det förra!»

»Ut herre, eller vid satan skall jag icke ...»

Han kom mig in på lifvet och hans ögon voro blodsprängda af raseri när han helt plötsligt grep mig i armen under det han skrek:

»Slusk! En näsbränna skall ni få, som en annan gång afhåller er från att drifva skoj med *mig.* Vi äro utan vittnen, så det är inte värdt ni kommer med något yrkande om ansvar.»

Han höjde sin knutna hand under min näsa.

Men som jag var beredd och slängd af mig den tiden att parera dylika försök till våld gaf jag honom ögonblickligen en törn midt på näsan så att han vrålande af smärta föll baklänges till golfvet. Som jag var säker på att vi ej skulle bli störda sade jag medan han ännu låg kvar och sprattlade för att åter få sin klumpiga kropp på benen:

»Den där tog bra, inte sant?»

En lång svordom blef svaret innan han röt:

»Hemgång och våld! Vet ni hvad det kostar, herr trasgrefve?»

»Ingenting i det här fallet», svarade jag lugnt. »Ni har ju inga bevis.»

»Men jag kan få!» skrek han.

»Icke vittnen på våldet. Men är det så, att ni prompt vill ha polis så kan man ju skaffa hit.»

»Ni har trängt in i en hemlighet, som icke angår er.»

»Sådant hör till mitt yrke.»

»Men detta, jämte att ni brukat våld mot mig i mitt hem, skall stå er dyrt. Jag känner nog igen er.»

»Jag hoppas det», svarade jag ur stånd att längre kunna återhålla ett nytt skratt. »Kanske det får lof att vara en till?»

Jag närmade mig honom på nytt i afsikt att skrämma honom längre in i rummet så att jag fick tid till en hastig reträtt.

Detta lyckades. Och medan han stod där skälfvande, stödd mot ett stort kassaskåp, passade jag på att kila ut.

Som en blixt drog jag skorna af fötterna och jag var snart ett par trappor högre i huset, hvars uppgång liksom de flesta trappuppgångar i stadens mellan broarna hus var nästan kolmörk och därför gynnade min flykt. Ty på sätt och vis var det en sådan. Visserligen hade procentaren inga vittnen på att det var jag, som slagit honom, – om också i självffförsvar – men det kunde ändå falla skäl emot mig och jag ville på inga vilkor nu inlåta mig på en dylik hindrande affär. Jag hade nått mitt syfte och var nöjd om jag blott nu kunde komma undan ur huset utan att bli igenkänd af den värde diskontören, som jag just fick höra öppna dörren och larmande rusa ned för trappan i tanke att hinna mig, om icke förr så ute på gatan för att där ställa till skandal. Ja, hvem vet hur den affären kunnat sluta?

För tredje gången denna dag gjorde jag en snabb förändring i min toalett. Helskägget fick vika för ett par mustascher, rocken vändes och blef helt annorlunda till färg äfven något till snitt, ty på denna sida var den enkelradig och utan bröstficka, hvilket jag glömt tala om, tror jag. Hatten var i hast hopslagen som ett handklaver och gömd under rocken, och nu ståtade jag med mjuk filthatt af senaste londonmod och de guldbågade glasögonen fingo ge plats för en ganska tarflig pincenez.

Sålunda förvandlad gled jag ljudlöst utför en trappa och tog i denna på mig mina resårskor. Och se’n var det bara att dristeliga klifva på.

Utanför porten var det en ganska stor folksamling. Midt i denna syntes en uniformerad konstapel från första distriktet. Jag kände mycket väl igen honom; men var nu ganska angelägen att han icke skulle känna igen mig. Att komma förbi osedd var emellertid icke att tänka på. Dess bättre stod diskontören med ryggen mot mig och märkte ej att jag kom ut. Men detta märkte en af de kringstående, och i det den fördömda gaphalsen fick se mig skrek han till och pekade på min, icke längre grefliga person:

»Se där kommer en! Kanske han hört att ni skrek?»

Konstapeln och procentaren vände sig om mot mig och jag fann ögonblicket högst kritiskt. Icke heller fick jag tid att ge min bekant ett tecken att tiga för den händelse att han kände igen mig.

Nästan rusande emot mig utbrast diskontören med en röst, som ännu darrade af ilska:

»Herrn! Herrn! Stanna! Hörde ni icke något högt skrik därinne i huset nyss? Ett skrik, som kom från två trappor upp, hos agenten Medberger. Hörde ni inte det?»

»Icke ett ljud», svarade jag för att vara så lakonisk som möjligt och skarpt förställande min röst.

»Högst besynnerligt! Det var hemgång och försök till rån och jag skrek för att rädda mitt lif.»

Jag försökte att se högst intresserad ut; men var på samma gång färdig att ge honom svar på tal för att han ljög om rånförsök, hvilket ju aldrig egt rum. Emellertid svarade jag som nyss:

»Jag har icke hört ett ljud. För öfrigt var jag fyra trappor upp och två trossbottnar kunna mycket väl dämpa ljudet af ett skrik. God middag, min herre!»

Något nervös ämnade jag bana mig väg genom trängseln kring den ifrigt gestikulerande blodsugaren, då något nytt inträffade, som gjorde en helt annan vändning i saken, men ej till min fördel; jag råkade nämligen ut för en af dessa satans förargelser, som stundom kunna spela in i ens lif när man ej är försiktig utan slamsar i väg med hvad man har för händer.

Min lösmustasch lossnade! –

Här gjorde Gunnar Holm en kort paus, som skulle hedrat hvilken stor premieraktör som hälst, och därpå upprepade han med understrykning på hvarje ord, som för att få dem bättre i mitt minne:

– *Min lösmustasch lossnade!*

Kan man tänka sig en mer satanisk situation i den belägenhet, hvari jag nu befann mig, dels under uppsikt af diskontören, hvilken kanske ändå icke kände igen mig som »grefven» – ty jag var ju också en hel del förändrad dels under konstapelns åsyn – han kände naturligtvis genast igen mig – och så betraktad med nyfikenhet af en skara folk, i hvars ögon jag nu antogs vara skyldige, den som procentaren sökte efter.

Att vara rådlös är icke en detektivs sak. Hastigt fattade jag det kinkiga i situationen och gaf konstapeln en blick, som denne genast fattade. Därpå vände jag mig till »människovännen», som betraktade mig med en min, hvilken tydligen sade, att han hade något otaldt med mig, hvilket äfven framgick af hans svar när jag frågade:

»Vill ni mig något mer?»

»Om jag vill? Jo, var lugn för det.»

»Hvad då? Säg fort för jag har brådtom.»

»Icke brådare än jag, hoppas jag. I alla fall skola vi ju göra sällskap.»

Herrn får följa med till vaktkontoret

» *Vi?* Hur står det till? Jag har verkligen icke den äran att känna er.»

»Men ni kan få.»

Och han vände sig till konstapeln samt befallde i myndig ton, pekande på mig:

»Häkta den där!»

»Hvarför?» frågade Magnusson – konstapeln – något förvånad och med en blick på mig, hur jag skulle taga saken.

»Hvarför, angår er icke!» fortsatte diskontören. »Häktningen tar jag på *min* risk.»

»Men hvad som händt *inom* hus angår icke mig utan extra order», svarade Magnusson reglementsenligt och syntes hågad att vända både mig och procentaren ryggen.

»Nej stopp!» skrek diskontören. »Det är nu icke fråga om *inom* hus; utan hvad som tilldragit sig på ert pass.»

»Icke har jag sett något, som ...»

»Inte? Kanske det är tillåtet att gå på gatorna maskerad? Han begagnar lösskägg. Det finns vittnen på den saken. Och han kommer ut från det hus, där jag bor och där nyss så godt som ett, mordförsök egt rum – lägg märke till detta.»

»Hvad säger ni?» utbrast jag hotande. »Vågar ni påstå, att det är jag, som trängt in till er för att råna?»

»Det har jag icke sagt ännu», svarade han försiktigt. »Men undersökningen skall emellertid visa, hvem ni egentligen är. Konstapel! För bort honom.»

Jag gaf Magnusson en ny blick, som kom denne att lägga sin hand på min arm sägande:

»Herrn, får följa med till vaktkontoret!»

»Gerna», svarade jag. »Där skall det nog visa sig, *hvem* jag är; men under alla omständigheter måste äfven den där komma dit också. Han ser just ut att behöfva en kalldusch.»

Dessa mina ord framkallade en storm af skratt från de kringstående, af hvilka åtskilliga tycktes känna hvad den viktige fettklumpen var för matador. Och under eskort af åtskilligt slödder letade Magnusson upp en droska, i hvilken vi stego upp och så bar det af till detektiva stationen.

Hvad som där hände hör egentligen inte till historien om »vackra grefvinnan» annat än som ett inpass. Allt nog, procentaren fick sig en kalldusch när jag själf presenterade mig som detektiv. Hvad jag haft för ärende i hans hus fick han däremot icke veta; men nog hade han blifvit ännu mer långnäst om han fått klart för sig att »rånaren» ej var någon annan än Gunnar Holm, som så fint pumpat honom på en liten affärshemlighet.

III.

– Sålunda fick jag en inblick i den elegante konsul Brattemanns affärsställning – fortsatte Gunnar Holm sin berättelse. – Och som sakerna nu stodo, var detta alltid en vägledning, om också icke fullt så god, som jag hade hoppats att få, därest ej människovännen Medberger varit så hetsig af sig. Men mina operationer lågo nu närmast i den riktningen, att jag ville forska ut hvad innebörden var af konsulns och grefvinnans hemliga möten.

– Men käre farbror, vågade jag invända; det stulna uret, ryske kejsarens present, var väl ändå det viktigaste att få tag i? Det var ju för den saken som farbror började med denna affär?

Han gaf mig en lång blick, som kunde uttrycka bådedet ena och det andra, innan han svarade:

– Det kan nog tyckas så, min gosse; men ser du för oss detektiver äro krokvägarne oftast genvägar. Man får icke gå fram för burdus, utan här och där taga sig en liten afvikare; ty skälmarna gå som harar, göra kast och

vilsespår för att så med ens och när de finna rätta stunden vara inne göra en kupp, där man minst väntar detta. Allt nog! Här kände jag på mig, att det fanns mer att göra än snoka rätt på ett ur, hvars tillvaro kanske bara var en myt, ett knep, för att dölja något annat, som kunde vara i görningen.

– Det vill säga, farbror började misstänka, att det kejserliga uret endast existerade i konsulns fantasi? frågade jag med ett tonfall af lätt förklarligt tvifvel.

– Det har jag inte sagt. Men otroligare slutsatser hade jag kunnat göra. Nåväl! Jag stod där med samma känslor som när man råkar in bland kreatursstigarna i en stor träskmark. Hvilken väg jag skulle följa för att få en inblick i det värda parets hemligheter, var ej lätt att afgöra. Jag kunde komma både närmare och fjärmare, men beslöt att för en gång anförtro mig åt slumpen. Detta var verkligen ett godt grepp, som jag fick erfara; men jag har i alla fall sedan dess ej velat göra om försöket.

Vid dessa ord vecklade han upp sin ylletröja och blottade vänstra axeln samt vände sig så, att skulderbladet på denna sida blef synligt för mig.

– Se hit, skall du få se, sade han. Detta är min själ ett ärr, som passar. Eller hvad tycker du själf?

– Det är ohyggligt! svarade jag. Ett sådant sår måste i de flesta fall medföra döden, om det tränger djupt.

– Jag menar det, fortsatte Holm. Och det är nog icke ofta man kommer undan med lifvet när man får sig ett dylikt nyp. Du må tro, att jag också minns »vackra grefvinnan» när det sätter till med reumatismen på den där punkten. Och nu skall du få höra hur det gick till:

På bestämd dag ämnade jag infinna mig i hotellet på Norra Smedjegatan, för att närmare sätta mig in i förhållandena. Men hur det kom sig kunde jag icke afhålla mig från att redan samma kväll, den dag, då jag gjort mina första upptäckter, titta upp ännu en gång i hotellet.

Klockan kunde väl vara så där framåt elfva på kvällen, när jag steg in i ’tian.’ Till min belåtenhet hade man lagt på en, visserligen nött, men dock ganska tjock matta, som betäckte hela golfvet – nåja, detta var ju icke vidare stort – men arrangemanget visade dock, att man hörsammat min begäran. Jag var nu försedd med bättre attiraljer än vid mitt första besök. Jag hade huggjärn, klubba, hammare samt fil, och ett par grofva borrar jämte en liten behändig såg. Dörren stängde jag till nästan ljudlöst sedan jag först öppnat den med buller och slagit igen den utifrån ett tag för att liksom framkalla en lyssnares förmodan, att det endast varit någon, som tittat in i rummet, men genast lämnat detsamma. Åtminstone hade den som möjligen befunnit sig i »tolfvan» kunnat få denna uppfattning, hvilket jag närmast åsyftade.

Min mening var nu att göra ett veritabelt litet fönster in till ’tolfvan’; en maskerad tittlucka efter alla konstens regler. Ty för en detektiv är det icke nog med att höra, han bör äfven se. Ett stycke glas hade jag äfven med mig; men mina försök att få en tapetbit af samma slag som det, hvarmed rummet var tapetseradt, hade misslyckats på grund af att den sorten var utgången ur marknaden, där den helt visst efter kännares utsago ej heller funnits på öfver trettio år.

Den rätt tjocka mattan förtog alldeles ljudet af mina steg, så mycket mer som jag nu spatserade därinne i bara strumplästen. Ljudlöst fick jag äfven fram sängen; hon var dock samma gnällande träskrälle, som stått där, då jag hyrde rummet. Nattduksbordet – som gjort mig sådan förargelse med att kantra – bar jag undan till motsatta sidan af rummet och när jag väl fått tända en liten ficklykta, som jag kunde göra mörk eller lysande endast genom att moderera en draglucka, var jag färdig att skrida till verket.

Örat lades till det lilla borrhålet, som jag förut hade gjort. Men icke ett ljud kunde jag förnimma därinnifrån ’tolfvan’. Detta hade jag också beräknat; men beräkningar kunna nog slå fel minsann och därför blir oss försiktigheten till så mycket större nytta.

Medan mina blickar nu falkade efter en lämplig punkt att placera tittluckan på, hörde jag plötsligt ljudet af några tassande steg därinne. Det klack till i mig! Någon fanns alltså i 'tolfvan' innan jag kom in i 'tian'. Men var det en ny hyresgäst eller någon af dem, som intresserade mig? De steg, som jag hört, tycktes emellertid härleda sig från en kvinna.

Jag lade ögat till borrhålet för att möjligen kunna upptäcka om det var ljust därinne. Men den fördömda möbeln stod fortfarande kvar och stängde utsikten, och när jag lade örat till var där så tyst som i en graf.

Nästan misstänkande att mitt visserligen mycket tränade öra hört fel, skulle jag på nytt börja med mina beräkningar för tittluckan, när jag tydligt hörde grefvinnans röst säga åt någon som måste finnas därinne:

»Är Olsson inte klar ännu? Klockan är snart half, och han måste ha klöfver kung före tolf, för se'n kan Olsson inte komma in. Man stänger på slaget, och lösen för i kväll har jag icke lyckats få reda på.»

En röst, som lät som en bränvinsbas, hvilken gör försök att hviska, svarade:

»Det fattas bara några streck i mönstret på baksidan; men den här fördömda färgen släpper inte.»

»Det är heller inte så noga, bara bilden annars är träffad. Olsson har väl satt dit namnet i hörnet?»

»Nej, min själ, det hade jag så när glömt», svarade basen, som nu icke längre hviskade.

»En så'n sak får man icke glömma. Denna blunder hade kunnat fördärfva hela spelet. Men skynda sig för all del. Tag en droska så han hinner fram i rätt tid, och kom ihåg, hörnet af ...

»Ja, jag vet», afbröt basen till min stora förargelse, ty adressen gick nu alldeles förlorad för mig.

Men det var i alla fall icke så svårt att fatta att »vackra grefvinnan» åsyftade något af våra moderna spelhelveten, som till skylt drifva schweizerirörelse, och af hvilka Stockholm redan då hade mer än ett.

Talet om »klöfver kung», sade mig, att det var fråga om spelkortsförfalskning; men hvarför man gjorde sig så stort besvär och icke hellre tog ut en dylik kung ur en annan lek, gaf mig också något att tänka på.

Efter en stund af ny tystnad tycktes en tung kropp resa på sig. Basen höjdes ånyo, och nu sade Olsson:

»Allt klart, hennes nåd. Ett fördömdt jobb. Under hela min tid som artist har jag aldrig haft så'nt knåpgöra som det här. Skulle vi inte komma öfverens om att priset är för billigt?»

»Hvad som är sagdt är sagdt. Lyckas kuppen har Olsson fem procent af vinsten, och som den gärna icke blir mindre än tiotusen kronor i natt så gör detta fem hundra kronor, hvilka betalas ut kontant här i morgon kväll vid samma tid som nu.»

»Men om det *icke* blir någon vinst?» frågade basen med ett uttryck af tvifvel.

»Det blir vinst! Tag hit kungen får jag se.»

Hon hade helt säkert synat »artistens» arbete, när hon fortsatte med öfvertygelse:

»Får verkligen gratulera. Absolut likt originalet.»

»Jag skulle tro det!» svarade Olsson skroderande. »Min pensel och mitt stift få alltid rätta greppet. Men kyss till för femhundra då, bara jag nu kan få en femtilapp i förskott.»

»Omöjligt! Jag är själf alldeles utan; ja riktigt pank.»

»En tia då?» mullrade basen.

»Nej, icke ens en krona», svarade »grefvinnan» afvisande.

»Då ger jag fan i det här jobbet! Här skall ni få se ...»

»Är ni galen!» ropade »grefvinnan» i det jag hörde henne springa upp och öfver golfvet. »Tänker ni rifva sönder kortet?»

»Naturligtvis! Den ena ogenheten mot den andra. En tia skall jag ha och det tvärt, annars blir det småbitar af kungen ... Får jag tian?... Ja eller nej?»

Jag hörde prasslet af sedlar och så hennes röst:

»Se här har han då, envisa människa! Men den hade ni lika gärna kunnat taga ut af löjtnanten.»

Så där ja, tänkte jag. Det är en militär med i leken också. Annars var jag fullt öfvertygad om att det var konsul Brattemann, som skulle ha kortet.

»Löjtnanten», fortsatte basen, känner jag för väl. Får jag icke ut något af hennes nåd, så inte kan jag krångla mig till ett öre af honom. I morgon klockan elfva är jag här på platsen, och får jag ej pängarna då, ställer jag till skandal.»

Hon svarade icke. En dörr öppnades och slogs igen. Och så blef allt åter tyst.

Hvad jag nu hade att göra var icke svårt att räkna ut. Mitt arbete med tittluckan var ej lönt att tänka på så länge hon eller någon annan var i 'tolfvan'. Men jag kunde alltid få veta något om jag smög mig efter »artisten» eller spelkortsförfalskaren. Också hade han knappt lämnat rummet, förr än jag var i min ulster och hade fått på mig ett gråsprängdt helskägg, resmössa med sidoslag och ett bastant paraply, som egentligen var en duktig knölpåk med öfverdrag af sidengloria. Mina nya galoscher gjorde att jag kunde smyga mig fram ljudlöst som en katt och detta gjorde jag också sedan jag i hast ordnat i rummet så att mitt »arbete» ej skulle falla någon nyfiken i ögonen.

Nedkommen i porten fick jag se en jättelik skepnad i samspråk med portieren. Denne afbröt emellertid hastigt konversationen när han fick se mig, hvilken han – som jag nu såg ut – icke kunde känna igen. Den lilla fladdrande gaslågan i lyktan på väggen aktade jag mig att komma lika nära som jätten.

»Hvem söker herrn?» frågade portieren.

Med förställd röst, svarade jag:

»Jag är resande, och har gått fel. Jag bor i hotellet här bredvid, men portarna äro så förvillande lika.»

Han mumlade några ord och vände sig därpå till jätten sägande:

»Fick du några pängar?»

»Icke ett öre förr än i morgon kväll. Men då ska' vi också lefva svearna. Glöm inte att ställa i ordning 'femman'. Flickorna mankera inte. Tjänare! Här måste det gå som en finpolerad ...»

Jag fann porten stående på glänt och hade redan gått ut på gatan när jag hörde dessa ord. Ögonblicket efter kom jätten ut; jag smet in i hotellporten bredvid för att ej väcka hans misstankar, och där undergick mitt yttre åter en liten förvandling. Skörten på ulstern knäpptes af och jag var nu i kavaj. Mössan stoppade jag ned i fickan; lösdelen blef en charmant bröststoppning och hufvudbonaden en s. k. kväsarmössa. Helskägget

tog jag af och skägglös som jag nu var såg jag ut som en slyngel på ett par och tjugo år, ja, till och med som en försupen nittonåring af ligapojkarnes idealtyp.

Att sålunda följa efter jätten – af hvars röst jag genast kände igen »artisten» Olsson – var mindre riskabelt, så mycket mer som fodralet öfver knölpåken i hast glidit ned i min byxficka.

I hörnet af Jakobsgatan svängde han af åt Norr, och på lämpligt afstånd gjorde jag honom sällskap till hörnet af Biblioteksgatan och Lutternsgatan, där han plötligt hejdades af en reslig, elegant ung man, i hvilken jag kände igen en viss, mycket lefnadsglad underlöjtnant, som det få år därefter gick illa för.

»Det var då en satan att dröja!» började löjtnanten utan vidare, riktande sina ord till Olsson. »Hade jag icke själf gått ut för att möta er, så skulle hela kommersen gått åt helvete i ett nafs. Har han kortet klart?»

»Det är just hvad han har det», svarade jätten utan vidare aktning för militärpersonen. »Men en tia skall jag ha, annars ...»

»Han får sin procent i morgon. Skynda på nu!»

»Jaså, låter det så nu? Skall man kanske ligga på gatan i natt, hungrig och så fördömdt törstig som jag är?»

»Se här, klockan slår straxt.»

Där jag stod i skuggan af planket vid de små kåkarna på höger hand af gatan, och med de bespejade i lyktskenet kunde jag tydligt se, hur löjtnanten tog upp sin plånbok

Jag såg tydligt hur löjtnanten tog upp sin plånbok.

och gaf Olsson en sedel samt att denne i sin tur lämnade från sig ett mindre föremål, inlindat i papper, hvarpå båda skildes åt.

Men hur snabb jag än var att skynda fram så fort jag ansåg det vara lämpligt, för att få se hvart löjtnanten ställde sina steg, var han dock försvunnen, som hade han sjunkit ned i jorden. Icke såg jag till honom på Biblioteksgatan, ej heller på Stureplanen eller Sturegatan. Jag kastade en spanande blick på ingången till 'ettan', där Café Anglais har lokal; men porten var stängd och icke ens skuggan af den där löjtnanten syntes utanför densamma.

Då föll det mig in att på ett eller annat sätt pumpa Olsson, hvars breda rygg skymtade nedåt gatan till Norrmalmstorg. Jag var ej sen att kila efter honom, dock med stor försiktighet för att ej väcka hans misstanke. I närheten af den punkt där Mästersamuelsgatan den tiden slutade eller rättare sagdt började, gick jag om honom, men vände mig så helt varligt och syntes oviss om jag skulle fortsätta mot torget eller vika af. Just när han passerade mig, vände jag mig mot honom och frågade:

»Hur mycket är klockan?»

Han betraktade mig misstänksamt, tog ett steg baklänges och svarade:

»Hon slår tolf i draget.»

»Djäklar i det», fortsatte jag. »Då är det min själ bäst att sno sig, om man skall kunna få sig en kula.»

»Menar du biljard?» frågade målaren-förfalskaren tydligen intresserad af de ord, som jag nu kastat fram för att inleda något slags samtal.

»Visst fan!» svarade jag. »Morsan på 'Förgyllda kön' uppe vid Hötorget stänger elfva, men till tolf kan man

alltid klara sig, om man har tummen med käringen.»

Olsson funderade en stund under det hans lurande små grisögon spelade med tilltagande lif. Och sedan han väl för tionde gången synat mig från topp till tå sade han:

»Äfven jag skulle nog vara lifvad för en boll, men som sagdt, nu är det för sent.»

»Hör nu herrn», började jag. »Bjuder herrn på »bärsa» och ett bloss, så nog skall jag kunna skaffa oss in alltid. Kindströmskan känner sina gossar som styfva grabbar. Inte ett ord kommer ur oss, om vi så spelade där hela natten. Och kvantingen, som sköter porten, är inte heller »kymig» om man bjuder honom på några »nubbar» Har herrn lust, så säg inte nej. Alltid kan man hinna med ett par pyramider.»

»Jag spelar aldrig annat än carambole», svarade Olsson, tydligen intresserad för mitt lyckligt funna förslag, som jag också trodde mig gå i land med att realisera; ty på »Gyllene kön» var jag välkänd, men icke som detektiv, fast det var genom mig som Kindströmskan fått plikta åtskilliga gånger för att hon låtit spelet fortgå under förbjuden tid. Och jag svarade därför genast:

»Jag har inte heller någonting emot att ta en röd boll. Men ska' det bli något af måste vi sno oss.»

Så pass mäktig är nu spelpassionen äfven hos dylika varelser som målaren Olsson syntes vara, att han obetingadt följde mig, fast jag nog icke såg ut att ingifva vidare förtroende hos honom – mindre att undra på i min kväsarbabit. Nu blef det en rask promenad till Hötorget och inom tio minuter, eller ej fullt tre minuter öfver tolf, lyckades jag verkligen skaffa oss in i den af rök och osunda gaser rent af förpestade biljardsalen, där snusket och dammet endast allt för väl harmonierade med gästernas både utseende, konversation och rörelser.

Här fanns elitkåren af Stockholms manliga slödder, sådana existenser, som polisen jämt har i kikarn, och af hvilka en hel del af dem, som jag fann där äfven denna kväll, haft åtskilligt att göra med både Långholmen, Svartsjö, Rindön och Stockholms Länsfängelse.

Olsson var, som jag kunnat vänta, bekant på stället fast han icke hade samma resurser att komma in efter elfva som jag. Han träffade genast på bekanta, ett par slaktare, som kommit på kneken, samt en ökänd klockmånglare – en pojke på endast nitton år, men som redan hunnit med att tjäna af ett par år, men gick nu lös på grund af att han hade någon anställning som orderupptagare åt ett mindre tryckeri. Som jag var rädd, att Olsson skulle glida mig ur händerna sedan jag väl fört in honom i denna passande krets, ryckte jag genast fram med att bjuda på öl och porter. Detta hjälpte, och vi slogo oss ned vid ett bord bakom de stängda fönsterluckorna för att invänta när någon af de fyra biljarderna blef ledig eller vi kunde passa oss in i ett spel.

Med en viss högtidlighet yttrade jag, sedan vi fyllt våra glas med en blandning af öl och porter, hvilket vi kallade »dubbelbärsa».

»Mitt namn är Oscar Karlsson, jag är dräng hos slaktaren i Mörby, utanför Norrtull. Hvad heter herrn?»

»Jag heter Larsson och är målare», svarade han med antaget namn och icke alls hållande på sitt artistskap.

»Åh tusan, jag kunde just se det.»

»Hur så?»

»Alla målare äro schangtila och ha sådana där svajiga 'stop'.»

Jag syftade naturligtvis på hans hatt, hvilken han i likhet med alla andra i detta sällskap hade på sig.

»Målar herrn åt löjtnant Gripenkula?» fortsatte jag med ett djärft anfall.

Han spratt till och kastade en skelande blick öfver glaset, som han just förde till munnen, och tog sig en djup klunk innan han svarade:

»Hur tusan, vet ni det?»

»Det är bara en förmodan, ty jag såg när ni talade med honom i hörnet af Lutternsgatan och Stureplan.»

»Känner ni igen honom?»

Han frågade lurande och med en viss försiktighet.

»Det gör jag visst det», svarade jag fräckt. »Jag exercerade för honom och det var en djäkla stilig karl.»

»Jag målar litet åt honom ibland», fortsatte Olsson. »Nu träffade jag honom helt à propos, och det blef tal om en liten räkning.»

»Jag kunde förstå det», svarade jag likgiltigt.

»Det var mej en rosenröd satan!» utropade målaren. »Hur kunde ni förstå det? Är ni tankeläsare, eller går ni och lurar på folk? Men i så fall skall ni akta er, för jag har armar, som krossa sten, om det kniper.»

Han reste sig och lyfte en väldig arm mot mitt hufvud, och en näfve, hvilken jag icke alls var sinnad att formera närmare bekantskap med, om det blef fråga om träta.

För att blidka honom, rekvirerade jag genast in nytt lag och sade sedan jag fyllt hans glas till brädden:

»Min bäste, herr Larsson, inte ska’ vi vara ovänner. Saken är den, att jag helt oförmodadt fick se en sedel i hans hand och att ni tog emot den. Jag har själf fått mer än en pluring af löjtnant Gripenkula för små tjänster, så nog känner jag till honom alltid.»

Det var i denna sista svängning som min lögn bestod. Men jag har aldrig kunnat tänka mig ett mer häpet ansikte än målaren nu visade. Sedan han betraktat mig forskande en god stund, lutade han sig fram mot mig och sade nästan hviskande:

»För tusan, håll tyst med det där! Tala inte om den affären här, för då kan man lätt bli fast.»

»Hvilken affär?» frågade jag med nyfikenhet, vädrande någon ny hemlighet, som ej tålde dagsljus. »Jag förstår verkligen icke ...»

»Gör dej inte till, grabb!» afbröt han ilsket. »Nog ser man på dig, hvad du går för. Men ska’ vi nu vara sams efter vi råkats, så håll mun på dig, annars smäller det, begriper du. Hvad det beträffar löjtnanten, så har jag varit hans kalfaktor, när jag var vid regementet, så inte är det värdt att du nosar dit.»

Jag begrep icke dessa hans senaste ord. Men så vidt de stodo i samband med det falska spelkortet och »vackra grefvinnan» kanske äfven med konsul Brattemann, beslöt jag att pumpa min man så långt det var möjligt. Och som jag visste, att tungan alltid löper lättare i väg med eftertanken när den hunnit gränsen att börja sluddra, sparde

Han reste sig och lyfte en väldig arm mot mitt hufvud.

jag icke på att bjuda honom dricka. Samtalet förde jag emellertid hastigt öfver på andra ämnen, synnerligast polissaker, hvilka han syntes högeligen intresserad af, och först efter en timme fann jag det lämpligt att

närma mig själfva hufvudämnet på nytt.

»Du, som har varit vid regementet som kalfaktor, kan gärna tala om något skojigt om schangtila damer.»

»Hva' tusan menar du? Kokerskor?» sluddrade han, redan nu oförmögen att sköta en kö, om det skulle bli fråga om ett parti, hvilket jag helst ville undvika.

»Nej, förstå mig rätt! Hade inte din löjtnant någon så'n där älskarinna?»

»Om han hade? Jo du kan ge dig fan på det, min gosse. Ett helt tjog om inte mer. Jag tror bestämdt att han var förlofvad också; men hade det varit jag, så inte hade jag gift mig med henne, så vacker hon än var och fortfarande är förstås.»

Han tystnade och lät blickarna tankfullt löpa ut öfver rummet. Som det tycktes luta åt det håll jag ville ha honom, passade jag på att ånyo fylla hans glas, och lyfte mitt eget sägande:

»Tusan så intressant att höra om så'na där kärlekshistorier. Romaner har jag läst sedan pojkåren och du berättar som det vore tryckt. Skål!»

»Jag vill inte ha någon blandning mera. Kan du inte lura käringen att taga fram någon starkare vara?»

Jag hade just väntat på detta och var beredd. För att få honom riktigt talför fanns nu icke heller någon annan råd än att göra mitt bästa och tumma »gummans» samvete i strid mot utskänkningsförordningen. Jag steg upp och gick försiktigt in i en skrubb, där Kindströmskan hade sitt hufvudkvarter, och, känd som jag var, kom jag snart ut med en ölflaska fylld med konjak. Denna försiktighet iakttogs alltid på denna lönkrog på det att andra gäster än de invigde 'ej skulle få ondt i ögonen' som lönkrögerskan uttryckte sig.

Målaren såg besviken ut när jag kom med ölbuteljen, men han klarnade upp så mycket mer då jag med en blick af hemligt förstånd bjöd honom att smaka på den ölliknande vätskan serverad i dricksglas.

Han smakade belåtet på den nya sorten, och så fortsatte han utan uppmaning:

»Ja, nog har löjtnant Gripenkula tur med flickor alltid. Men i det här fallet dabbade han sig ändå, för det kom en annan knös emellan, en som skall ha pängar, säger man, fast fan vet hur det är med den saken. Ja, jag känner honom inte så noga, men jag var där en dag i ett ärende från grefvinnan, och fann att han var lika oppkäftig som knusslig med drickspängar, och sådana drar jag mig för, begriper du.»

Vid ordet grefvinnan, visste jag att han kommit in på rätta stråten såsom jag ville ha det, men trots den spänning i hvilken jag råkade, aktade jag mig för att jaga på honom med en fråga – den nämligen, om ifrågavarande grefvinna var identisk med Elvira von Balten. Han hade emellertid blifvit ännu virrigare af konjaken och syntes endast med svårighet kunna hålla samman sina tankar, hvarför jag fann mig föranlåten att själf taga upp den tappade tråden sägande:

»Hur kunde då hon, som du säger, släppa löjtnanten för den där andre, han som var så snål?»

»Du är inte så klyftig som du ser ut, min gosse», svarade han hickande. »Begriper du inte att hon har begge två. Nu är det konsuln som får bestå fiolerna åt både henne och löjtnanten.»

Konsuln, tänkte jag. Det här blir allt bättre och bättre. Och så passade jag in:

»Åh tusan! Vet löjtnanten af detta?»

»Det är jag säker på att han vet. Men han spelar, och det kostar pängar. Grefvinnan ger han förresten fan i

för nu har han skaffat sig en aktris vid **teatern, tusan så piffig unge, och *den* saken vet inte grefvinnan om. Så nog är det där tillkuckladt alltid.»

»Väldigt», svarade jag. »Och du springer med bref emellan alla tre kanske?»

»Tre! Säg fyra, så har du kvartetten full», återtog målaren, f. d. gardisten, tydligen ryckande upp sig i ett tag. »Jo, jo men, min gosse! Och ser du det är just den fjärde, som *jag* tänker förtjäna litet på, när grefvinnan bara trasslat till härfvan ordentligt ... Men hör du, du! Är du riktigt hemma i spännande romaner så kanske du kan gissa, hvem den fjärde skall vara i den här leken?»

Jag hade redan börjat fundera på den saken så långt tiden och sorlet i biljardsalen hade medgifvit mig detta. En aning sade mig äfven, att jag gissade rätt, när jag svarade:

»Konsulns fru, om han är gift.»

»Rätt, min gosse! Du är ändå inte så dum. Det stämmer precis. Just konsulinnan Brattemann ... Aj, för tusan! nu försa' jag mig. Men föresten, känner du henne inte och *skulle* du försöka att ...»

I samma stund lades en hand på min axel och en obehaglig röst, som jag tyckte mig känna igen, utbrast, bakom min rygg:

»Tjänare, Holm!»

Jag vände mig om, förargad öfver att ha blifvit störd, men äfven förvånad öfver att vara igenkänd under mitt verkliga namn. Visserligen hade jag nu icke lösskägg, som jag oftast annars brukade pryda mig med på mina expeditioner; men dylikt bar jag aldrig då jag infann mig på denna lokal, där man tog mig för någon handtlangare åt slaktarne på Hötorget såvida man ens brydde sig alls om hvem jag var. Jag vände mig som sagdt och fick till min förvåning se en farlig individ för den allmänna säkerheten och det egendomliga var att jag endast en vecka förut hade bidragit att få honom fast bland ett band marknadsspelare som hemsökte Södertelje. Angelägen om att ej målaren skulle få veta hvem jag var – ty jag tänkte få pumpa denne på mycket mer än jag redan fått ur honom, sade jag till den förrymde falskspelaren och rånaren:

»Misstag, min herre! Mitt namn är Karlsson.»

»Åh, fan! Annars trodde jag att det var 'Lång-Holmen'.»

Man kallade mig med detta öknamn bland skälmar och missdådare på grund af min resliga växt.

»Ni har ju hört hvad jag heter», fortsatte jag morskande upp mig, och med tanke på att fortast möjligt skaffa mig hjälp för att åter få gynnaren fast. Telefon fanns nämligen inom lokalen och jag ämnade ej dröja med att ringa upp polisen med begäran om ett par konstaplar på vakt utanför porten.

»Försök inte, Holm», fortsatte rymlingen, som tydligen i det tillstånd han nu befann sig var oförsiktig och fallen för att hämnas. »Nog kommer man ihåg den, som skaffat en två år på »Gröna ön» – (Straffanstalten på Långholmen). – Men som du ser, lyckades jag »klara skifvan» den här gången fast Westermark blef fast. Bekänn, gosse! Annars så ...»

Jag reste mig i hela min längd och stack handen i fickan, där jag hade en revolver, som visserligen var oladdad, men ändå borde kunna inge respekt. Och i det jag med beräknad effekt drog upp denna – utan att visa mig det minsta orolig, – svarade jag, fingrande på trycket:

»Mitt namn är Karlson, har ni hört. Lämnar ni mig icke i fred så ...»

»Hvad då?» afbröt han hotande. »Stoppa ned den där leksaken, för annars ...»

»Smäller det!» lallade målaren afbrytande, och så godt hans druckna hjärna kunde det, intresserad af hvad som utspelades framför honom.

»Håll klaffen!» fortsatte rånaren, vändande sig till målaren. »Dig känner man nog igen. Och sällskapar du med detektiver, så skall jag ge dig en färdknäpp så du intekommer igen så snart.»

Målaren raglade upp och hans blodsprängda ögon riktades ömsom på mig och ömsom på den, som hotat honom. Men endast för en helt lätt knuff af den förrymde straffången föll han åter ned på stolen, tydligen oförmögen

att åter kunna komma upp. Och icke heller ett ord gaf han till svar när angriparen fortsatte:

»Tänker du ange 'vackra grefvinnan' så skall jag inte dröja med att öppna hennes korpgluggar. Fy tusan så'na vänner hon har!»

Han kastade en hotande blick på mig, gick därpå fram till en af de spelande och hviskade något i dennes öra. Mannen vände sig mot mig och jag igenkände åter klockmånglaren, hvilken velat tränga sig på mig och målaren då vi slogo oss ned.

Osäker hur jag skulle göra, och ännu med förvåning

tänkande på att äfven denne skurk kände till grefvinnan von Balten – han hade tydligen lyssnat till målarens ord, som just ej voro så lågmälda under ruset – närmade jag mig emellertid den vrå vid Kindströmskans krypin, hvarest telefonapparaten hade sin plats. Men just som jag fattade luren efter att ha ringt upp och ämnade begära »polisen», rycktes tratten ur min hand af straffången som yttrade i det han hötte med en mankillkäpp – det vill säga en rottingkäpp med tung, öfverspunnen blykula till handtag:

»Inte ett ord i den där, för då ...!»

Jag förstod meningen allt för väl och fann det nu bäst att utan vidare demaskera mig. I det jag vände mig till den i närheten sittande Kindströmskan, som just reste sig, helt visst fruktande ett störande uppträde med oljud och slagsmål, tog jag upp min polisbricka, sträckte fram den midt för hennes näsa och sade helt myndigt:

»Förstår ni er på den här?»

»Polisen!» utropade hon med en blick af både fruktan och raseri, så högt att alla, som funnos i salen vände sig mot oss, vid detta elektriserande ord.

»Just polisen!» fortsatte jag. »Stäng genast lokalen och ut med gästerna. Bered er på att bli uppkallad för det här; det är nog sista gången nu, tänker jag, som ni behöfver göra den resan. Som ni ser finns det vittnen!»

Knappt hade jag yttrat detta sista ord innan salen blef tom som genom ett trollslag. Till och med målaren fick vingar under fötterna – kanske hade han också i hast nyktrat till när han fick bättre klart för sig att han råkat ut för en detektiv. Alltnog, att vittna mot Kindströmskan tycktes ingen ha lust till, och på så vis kom det sig att jag plötsligt stod där ensam med henne. Själfva markören försvann, men den kunde man ju alltid få tag i ändå, om ej annat så med hämtning. Nu var jag emellertid mest angelägen att komma undan själf. Och som jag ej längre tycktes ha något att frukta emedan vägen syntes fri, lämnade jag salen med den värdighet, som det anstår en tjänare åt den helige Hermandad.

Tamburen var kolmörk, trappan och förstugan likaså. Allt var tyst, och porten stod vidöppen efter gästernas brådskande uppbrott. Jag höll mig försiktigt utefter ena väggen för att åtminstone hafva ena sidan skyddad i

händelse af öfverfall, hvilket mycket väl kunde väntas, ty jag kände mina pappenheimare, synnerligast den förrymde straffången, en medlem af Westermark-Rosénska ligan. Knölpåken höll jag fast omsluten, färdig att försvara mig af alla krafter, och sålunda beredd skred jag ljudlöst fram mot porten för att ändtligen kunna andas lugnare ute på gatan, där det nu var nästan mörkt sedan lykttändaren släckt hvarannan lykta.

Utan äfventyr kom jag ut. Klockan var då öfver tre och gatorna voro så godt som absolut folktomma. Till och med Drottninggatan tycktes vara utan nattvandrare, och poliskonstaplarnas pass syntes vara alldeles obesatta. Min första tanke var att genast gå hem, och hade jag följt den, hade jag varit klok, ty då kunde jag möjligen sluppit undan det obehagliga, ja, lifsfarliga äfventyr, som sedan hände mig. Likmätigt min plikt styrde jag emellertid mina steg direkt till närmaste polisvaktkontor, vid Kammakaregatan – emedan jag var på väg uppåt Saltmätaregatan, där jag då bodde – samt anmälde, att den förrymde rånaren var i staden, och därifrån telefonerades sedan detta bud till detektiven och de öfriga distrikten. Efter detta tjänstevärf ansåg jag mig verkligen ha gjort rätt för min dag och värd några få timmars hvila.

Utkommen från vaktkontoret vek jag af Holländaregatan – fortfarande utan att se skymten af hvarken åkande eller gående – och var snart inne på den ännu i dag smala och gammaldags varande delen, som leder fram till trapporna vid Observatorium, där jag skulle ned till Saltmätaregatans korsning, hvarest jag bodde.

Hunnen fram till lyktan vid trappan, tyckte jag mig märka en skepnad, som var före mig längre ned, där det var nästan mörkt, åtminstone bra skumt. Emellertid fäste jag icke vidare uppmärksamhet åt saken, upptagen som jag var af mina tankar på 'vackra grefvinnan', hvilken benämning på Elvira von Balten, jag samma kväll hörde för första gången. Den härfva, som hon tycktes vara själen i, upptog mig så fullständigt, att jag själf icke märkte, att jag var vid foten af den långa trappan förr än jag häftigt störtade till marken, träffad af ett våldsamt slag i bakhufvudet ...

Som i en dröm hörde jag en ed och ett halfkväft hånskratt

Jag störtade häftigt till marken, träffad av ett våldsamt slag.

skratt samt ljudet af bortskyndande steg ... Så blef allt svart för mina ögon ...

– – –

När jag åter vaknade till medvetande låg jag i en sjuksäng; en sköterska stod lutad öfver mig och på en stol invid sängen satt en af mina kamrater från »detektiven». Jag ville tala och höra mig för hur allt detta tillgått, men sköterskan förbjöd detta och bad mig att ligga ytterst stilla så ej förbanden skulle rubbas.

»Förbanden?» hviskade jag vänd mot min kamrat, med en frågande blick.

»Får jag säga hvad som händt?» sporde denne vänd till sköterskan.

»Om ni ej talar med honom för länge, ty sårfebern kan i annat fall bli svårare», svarade hon, och gick till en annan säng, bredvid min.

Min vän började och talade i korta satser:

»Man fann dig i morgse vid trappan upp till Observatorium. Du var sanslös och låg med ryggen i en blodpöl. Någon har bakifrån ränt en knif i dig; men som hugget dref knifven mot skulderbladet, säger läkarn här på Serafimen att du kan räddas, fast såret ser styggt ut. Men nog får du ligga minst fjorton da'r. All krafter äro i rörelse för att gripa skurken, hvilken vi allmänt antaga vara »Kopparringen», den där Ahqvist, som du högg i Södertelje, men som rymde och träffade dig på biljarden. Kindströmskan är redan förhörd, liksom markörn, men de tycks endast veta att du och »Kopparringen» råkade i tvist däruppe och att

han gick före dig. Tydligen har han lurat på dig utanför din port eller i mörkret vid trappan och där gifvit dig hugget, som på ett hår när kunnat bli din död ... Jag tror ...»

»Herrn får icke tala längre, med den sjuke», sade nu sköterskan. »En ansträngning är synnerligen farlig. Klockan är utom dess så mycket att de besökande måste gå.»

Min vän tog afsked, och jag blef lämnad åt mina funderingar, som under febern antogo bizarra former, ej minst genom att jag nu kom att tänka på att jag för en längre tid skulle vara urståndsatt att fullfölja mina spionerier på 'vackra grefvinnan' och att hon kanske under denna tid skulle komma undan mitt spioneri, eller att andra saker skulle kunna inträffa, hvilka jag borde kunna sätta en ära i att uppdaga.

Att jag fått en förslagen äfventyrerska att göra med, detta var mig redan klart. Men förr än jag ägde några fällande bevis för denna min visshet, kunde jag naturligtvis icke skrida till att häkta henne.

Efter hand blefvo dessa tankar allt dunklare och jag mins endast att jag slutligen hörde en manlig röst vid min hufvudgärd yttra till någon, antagligen en assistent:

»Vaka öfver honom noga. Spar inte på isen. Yrseln har redan börjat ...»

IV.

Gunnar Holm började först några dagar senare med fortsättningen af sina äfventyr i affären 'vackra grefvinnan'. Händelsen var den, att han af sin amerikanske vän, mannen från skälmarnes land par préférens, fick en biljett, hvilken hals öfver hufvud kom honom att med första lägenhet från Furusund resa in till Stockholm.

Hvad som föranledde denna brådska, och beröfvade mig en angenäm berättare fick jag ej veta förr än på höstsidan, då han en dag studerade sitt Dagblad, medan jag sysslade med att göra några »beriktiganden», efter hans nyss gjorda anmärkningar i mitt manuskript.

– Nå, det var skönt! utropade han plötsligt och med en blick, som lyste af tillfredsställelse. Nu har man ändtligen *den* gynnaren fast.

– Hvad menar farbror? sporde jag intresserad, vädrande en ny kriminell läckerbit.

– Jo, du minns, att jag for in en dag i somras hux flux utan att ens säga adjö åt min sekretarius. Resan gällde affärer kan du förstå, fina affärer just i mitt yrke fast jag är gammal och pensionerad. Det var frågan om en italienare, som stulit en hel del rara dollarspåsar från en bankir vid Wallstreet i Newyork och man trodde att han gifvit sig af hit. Min vän, Johnston, som du mins från Operaterrassen, kom hit för att spana upp honom, men hade icke vidare tur, för han är icke hemma i alla de smyghål, som finnas här i landet. Han tog mig till råds, och jag smickrar mig med att han följt dessa och därför kunde hugga gossen i Helsingborg. Här kan du se själf.

Han räckte mig tidningen, och jag läste där en notis, som beriktigade Gunnar Holms antaganden samt yttrade några smickrande ord om hans fortfarande skarpa blick och eminenta raskhet.

Han såg belåten ut när han fortsatte:

– Så'nt där kan betala sig ibland må du tro. Af de tusen dollars, som man utfäst för italienarens gripande, får jag nu enligt öfverenskommelse med Johnston hälften, och och det är pängar det för en som inte har större pension än jag. Amerikanarne knussla aldrig. Här hemma är det sällsynt att man sätter upp ett öre till extra gratifikation äfven i de kinkigaste fall ... Men hvar var det nu vi slutade med 'vackra grefvinnan'?

– På serafimerlazarettet, svarade jag.

– Just så!... Jo, du må tro, att det blef trefliga dagar för mig där. Närmare tre veckor fick jag ligga så godt som orörlig för den fördömda blessyren. En tröst var det emellertid, att »Kopparringen», han, som stack mig, blef fast under denna tid; och när jag ändtligen blef utskrifven, hade jag äfven nöjet att få veta att konsulns ur ej blifvit funnit lika litet som den, hvilken stulit detsamma. Inga förfrågningar hade heller blifvit gjorda, hvarken af konsulinnan eller någon annan, och affären syntes i allmänhet stå på samma punkt som då jag föll offer för det lömska försåtet.

Men, hvar hade jag nu mina foglar? Hade jag dem kvar i det lilla dufslaget vid Norra Smedjegatan, eller hade de osat katt och flugit sin kos?

Det kunde ju mycket väl tänkas, att målaren, sedan han fullt nyktrat till, insett sin dumhet att prata bredvid mun på biljarden och att hans misstankar manat honom att varna 'vackra grefvinnan' och äfven de andra, som kunde ha trasor i hennes byk. Kanske hon rent af lämnat staden?

Jag tänkte på detta när jag en kväll närmare jul åter styrde mina steg till hotellet, denna gång med utseende af en välbeställd bondpatron, och hade verkligen tur att finna 'tian' ledig. Det behöfdes icke många undersökningar för att finna att jag haft med ärkeskälmar att göra. Rummet var sig likt. Men – ja, hvad säger du – borrhålet, som jag gjort, var *tilltäppt.*

Man hade således anat oråd och äfven velat visa mig att man visste om mina små försök, att komma deras hemligheter på spåren. I annat fall hade man naturligtvis icke gjort sig besvär med att täppa igen borrhålet, så vida icke – hvilket knappt var troligt – hotelluppassningen märkt detta och i anfall af otroligt ordningssinne sopat igen detta spår af en hyresgästs nyfikenhetslusta, kanske utan tanke på dess verkliga upphof.

Jag hade gärna velat tala några ord om den saken med portieren. Men det fanns skäl, som afhöll mig från detta, synnerllgast som jag väl visste, att dylika gynnare ofta arbetade skälmarne i händerna på det slags hotell där jag träffat 'vackra grefvinnan'. – Hans yttrande till målaren, då denne skulle bort med det förfalskade spelkortet, styrkte mig i denna tro, och jag slog mig för den skull ned att tänka ut ett annat sätt.

Jag vet ej hur det kom sig. Men under detta lät jag min hand vidröra lådan i det bord, vid hvilket jag satt. Helt mekaniskt drog jag ut lådan och mina ögon föllo på ett pappersark, hvars första ord väckte mitt intresse. Det var tydligen ett slags ofullbordadt koncept, skrifvet med manlig stil och orden voro:

...»Han kommer ännu att ligga i en vecka eller mer. Inga onödiga ansträngningar. Målaren måste bort en tid, bäst är, att han får det begärda. I afton kan man ej ...»

Här slutade manuskriptet, ty resten af konceptet var frånrifvet och delen saknades i bordslådan hur mycket jag än letade.

Det kom för mig att ingen annan än konsuln gärna hade skrifvit detta och helt visst med afsikt att lämna det till 'vackra grefvinnan'. Antagligen var hon icke i staden; ty i annat fall hade han nog inte skrifvit. Dylika personer bruka akta sig för alla skriftliga meddelanden så vida de ej äro absolut nödvändiga.

Men hur kom det sig att detta breffragment låg i 'tian'? Och hvarför hade de lämnat kvar det alls?

På dessa mina frågor fann jag endast följande svar, som kunde synas antagliga. – Papperet låg i 'tian' emedan de helt visst äfven tagit detta rum i besittning en tid för att undgå lyssnare, som borrade hål i mellanväggen. Och hvarför konceptet fanns kvar berodde helt visst endast på en farlig försummelse; ty äfven de mest förslagna skälmar göra bockar, som sedan kunna stå dem dyrt. Man kunde ju äfven tänka sig

att författaren till brefvet blifvit störd och i hast rifvit sönder meddelandet, men icke gjort det bättre än så, än en del fallit ned i den något utdragna lådan.

Hur som hälst hade jag ändtligen ett slags bevis i mina händer. Det var visserligen klent och utan värde om jag ej kunde skaffa mig andra att understödja detta med; men å motsatta sidan kunde detta papper, väl användt, vara värdt mer än det för tillfället såg ut att vara.

Emellertid hade jag för min egen del genom dessa rader fått reda på, dels att jag var upptäckt af äfventyrareligan – således och med största sannolikhet äfven af konsul Brattemann, som nog läst vackra böner både öfver mig och det kejserliga uret, – dels visste jag, att man önskade få bort målaren från Stockholm – kanske var han redan borta – och så för det sista ägde jag ett prof på konsulns handstil, hvilket nog kunde vara godt att hafva.

Men hvar hade jag nu grefvinnan? Skulle hon återkomma till hotellet vid Norra Smedjegatan?

I hvilket fall som helst kunde jag nog icke på den platsen komma hemligheterna närmare. Om både 'tolfvan' och 'tian' upptogos för deras räkning när de höllo sina mystiska sammanträden, blef jag fullkomligt utestängd från deras gemenskap i osynlig måtto. Det fanns visserligen ett rum till i fil med de andra; men detta var upptaget af värdinnan själf, efter hvad jag gjort mig underrättad om. – Skulle jag möjligen våga inviga henne i förhållandena? – Jag funderade verkligen en stund på detta, men måste snart förkasta denna plan, såsom allt för riskabel. Hon hade allt för stora intressen af att ega dylika hyresgäster – hvilka nog betalade bra – och det enda jag skulle få veta var att *hon* icke ville misskreditera sitt hotell med att spionera på dem, som togo in i detsamma. – Att skrämma henne skulle icke heller föra mig närmare målet, ty dels äro dylika personager och dimfigurer ur stockholmslifvet icke så rädda af sig till följd af deras ofta och nödtvungna beröring med polisen, dels skulle hon naturligtvis genast vid första tillfälle ge både 'grefvinnan' och de andre en varning.

Missmodig stoppade jag brefkonceptet på mig, släckte ljuset och gick min väg. Portieren kastade en lömsk blick efter mig då jag passerade porten och från vaktstugan hörde jag ett gapskratt just som jag hunnit ut på gatan.

På måfå styrde jag mina steg ned åt Kungsträdgården och Berzelii park. Kvällen var ruskig och kall och jag tyckte att en »stor, stark, sjudande» – d. v. s. toddy – skulle smaka skönt och möjligen ge mig någon idé. På så vis kom jag att kila in på källaren Berzelius, nästan viss om att där träffa bekanta på detta redan då mycket populära ställe. Inkommen i tamburen fick jag genom glasdörrarna, som längst fram leda ut i förstugan, syn på en skugga, som ögonblickligen väckte mitt intresse. Belysningen var gynnsam för mig, ty jag hade händelsevis råkat att själf komma i skuggan och jag stod där som en sölig källarekund, sysselsatt med att pelsa af mig ytterplaggen – fast mina ögon girigt spanade under lugg mot förstugan till hvilken dörren nu öppnades.

Ett kvinligt hufvud visade sig. Och detta hufvud tillhörde ingen annan än 'vackra grefvinnan'.

Hon steg in några steg, tittade sig forskande omkring och sporde genast hon fick syn på en servitör, som kom ut från rummen till vänster:

»Finns det ingen människa däruppe?»

»Våningsuppasserskan, inte annat än jag vet», svarade vaktmästaren brådskande, i full färd som han var med att bära ut en hel bricka, fylld med flaskor och glas.

»Det finns icke en katt där», återtog 'vackra grefvinnan'. Får jag tala med källarmästaren.»

Ett ögonblick senare visade sig gamle Calle Wallin, källarmästaren på Berzelius, ’natursångaren’ och originalet, känd för sin barskhet om det var någon kund, hvem som helst, som vågade komma med anmärkningar mot *hans* ställe.

»Hvad är det fråga om?» sporde han lugnt, betraktande den eleganta skönheten utan vidare chevaleresk beundran.

»Är våningen stängd däruppe?»

»Hur så?»

»Jag vill ha ett enskildt rum, och två kuvert till klockan half elfva.»

»Supé?»

»Naturligtvis.»

»Skall bli», svarade Wallin lakoniskt i det han ämnade vända henne ryggen. Men liksom han genast åtrade sig frågade han, vändande sig till ’vackra grefvinnan’ som nu var på väg att försvinna genom glasdörrarna: »Kanske jag. kan få veta namnet?»

»Ska’ det vara nödvändigt?» frågade äfventyrerskan nonchalant.

»Åtminstone om supén skall vara dukad tills ni kommer», svarade Wallin torrt. »Jag vet mig icke ha sett er här förr.»

’Vackra grefvinnan’ gjorde stora ögon och tog på sig en förnärmad min, när hon svarade:

»Blir jag icke trodd ändå, får det vara.»

»Gärna för mig», utbrast Wallin, alltid mycket obesvärad

Hon tog fram ett kort och lämnade Wallin.

svärad. »Den som icke törs säga sitt namn, den har jag icke heller rum för och ingen mat heller.»

Man skulle kunnat tro att ett fruntimmer och i hennes till det yttre nobla person, skulle känt sig kränkt af dessa källarmästar Wallins ord; men så blef i alla fall icke händelsen. Hon tog upp en ytterst elegant visitkortsbok, tog ur ett kort och lämnade detta till Wallin, sägande:

»Var så god, tror ni mig nu? Glöm ej på slaget elfva senast, men helst half.»

Hon försvann med en stolt åtbörd, och jag hörde hur hon något omildt slog igen dörren.

»Den där, du!» utbrast Wallin, vändande sig till mig. »Antingen var det en aktris eller också ...»

»Du har ju hennes kort», afbröt jag.

Han lyfte kortet mot gaslågan, kastade en blick därpå och utropade liksom häpen:

»Åh tusan!»

»Hvern var det? Får jag se?» frågade jag.

»Jo, pytt fick du! – Nej, min gosse! Så’na där läckra kramsfoglar äro icke för polismunnar.»

»Hvem vet?»

»Hvad nu? Generar du mina gäster?»

»En detektiv är alltid skeptisk, det vet du.»

»Gärna för mig; men inte är det värdt att du kommer på den *här* marken förr än du har med dig häktningsorder och kan ha skäl för din skepticism.»

»Hör du, Wallin», sade jag. »Får jag säga dig några ord?»

»Gärna, om du vill, bara det går fort.»

Och litande på min väns kända tystlåtenhet berättade jag i största korthet, hvad jag trodde om den kvinna, som nyss samtalat med honom och beställt supé i privatrum. Och jag slutade med att säga;

»Du kan af detta förstå, hur angelägen jag skall vara att närmare få se utvecklingen på den där äfventyrerskans förehafvanden. I kväll är ett gynsamt tillfälle att komma ännu ett steg närmare målet, kanske rent af få henne fast. Vill du inte hjälpa mig på så vis, att jag får disponera rummet bredvid deras?»

»Så'na där hemlighetsmakerier strider verkligen emot mina principer», svarade han. »Men gäller det lag och rättvisa må det vara händt. Du skall få rummet, och behöfs det handräckning, kan du lita på mig.»

Glad i hågen beredde jag mig på att fira en riktig högtid i en detektivs lif och jag tror aldrig att en toddy smakat så skönt, som jag den aftonen inledningsvis tömde i gamla salen på källaren Berzelius. Jag hade till och med en försmak af att snart ha 'vackra grefvinnan' fast.

På visitkortet, som hon lämnat Wallin, stod i små eleganta bokstäfver: Baronessan Claire de Bonnate.

Visitkortet var således falskt!

V.

– Man må icke undra på att jag kände mig riktigt belåten – fortsatte Gunnar Holm. – Att så där helt oförmodadt hafva återfunnit 'vackra grefvinnan', som jag nästan på goda grunder redan betraktade som schappad – detta var en alldeles enastående belöning för den missräkning jag funnit af att min observationspunkt på hotellet var upptäckt och omöjlig att vidare begagna. Helt visst skulle aftonen föra med sig åtskilligt nytt för ett lyssnande detektivöra – tänkte jag – och nu om aldrig skulle jag väl försöka att äfven få *se* de handlande i spelet och icke blott höra dem.

Denna tanke vågade jag emellertid icke öppet anförtro min vän, Calle Wallin. Ty jag kände hans omutliga principer i det fallet. Hade det icke varit fråga om en rättvisans sak, skulle jag icke ens fått lyssna. – Men hvilket rum hade man utsett och hur lågo lokaliteterna för mig?

Jag kastade en blick på klockan. Ännu hade jag en god halftimme på mig, och väl använd, borde den tiden räcka till. I trappan upp till våningen där källarens enskilda rum voro belägna träffade jag en vaktmästare, som syntes ämna sig upp för att duka. Så var äfven händelsen och af honom fick jag äfven veta att det var åt ett parti, som skulle komma half elfva. Skönt! Alltså, min 'vackra grefvinna' plus någon annan, som jag kanske också kände till. – Knappt hade vaktmästaren gått in i det ena rummet – ett af dem, som vetta åt parken – förr än jag släppte telefonen med hvilken jag för att vilseleda honom sysslat i tamburen, där den hade sin plats, och skyndade in i ett annat rum, som låg i fil med det första, men ändå hade en annan ingång. Och sedan jag genom nyckelhålet funnit att jag kunde ha en tillräckligt god öfverblick, åtminstone lika bra som att vedervåga en ny borrning, vred jag försiktigt om nyckeln och läste igen mellan de båda rummen.

Nyckeln fick med afsikt sitta i ännu så länge. När jag fått allt klart som jag ville ha det, gick jag ned och underrättade Wallin om hvilket rum, som var upptaget för min räkning för att ej riskera att blifva störd af någon annan, och därpå skyndade jag åter upp och läste in mig.

Klockan kunde väl vara närmare elfva när dörren till tamburen och det af mig bevakade rummet slogs upp. Fraset af en sidenkjol hördes mot golfvet och sedan kommo steg som af mansfötter. Icke ett ord växlades på en god stund, men därpå utbrast en mansröst, som jag omöjligen kunde känna igen. Konsulns var det icke, ej heller målarens. Möjligen kunde det vara löjtnanten som talade, men detta återstod ännu att taga reda på:

»Är man säker på att få vara i fred här?»

»Det tror jag bestämdt», svarade 'vackra grefvinnan'. »I alla fall är man här lika säker som på någon annan offentlig lokal.»

»Men kan du säga mig», fortsatte mansrösten, »hvarför du icke tar emot hemma? Jag har sökt dig där nu minst fem gånger och vetat att du ej varit utgången, men i alla fall har din jungfru svarat, att du gått ut.»

»Jag har mina skäl», svarade 'vackra grefvinnan' och slog sig ned på en stol alldeles midt för nyckelhålet, i hvilket jag nu vridit om axet så att låset blef fritt.

Och jag såg henne till och med alldeles utmärkt som hon satt under belysning af takkronan. Att säga att hon såg bra ut, att hon var vacker, där hon nu satt, vore alldeles för litet. Hon var skön, rent utaf retande skön i starkt dekolleterad ljusblommigt siden och med ett gnistrande diamanthalsband och äfven med fingrarna strålande af diamanter, rubiner och turkoser; en hel förmögenhet med ett ord.

»Kan du säga mig bara ett af dessa?» hördes nu åter hennes kavaljer, hvilken jag dess värre icke ännu kunde se.

»Icke än, min vän; du måste ge dig till tåls.»

»Elvira! du bedrar mig!»

Så, tänkte jag; det här tycks vara fråga om kärlek. Han är svartsjuk, och dylika bruka minst af allt vara försiktiga eller väga sina ord.

»Inga scener! Vill du icke tro på mig, får du låta bli.»

»Jag tror att du tar dig ton! Akta dig för det, för du vet att jag känner till mer än som kan vara lämpligt för din välfärd.»

Så där ja, tänkte jag. Det här tycks bli alldeles utmärkt. »När tjufvarna gräla, får bonden igen sin ko», säger ordspråket. Och jag lyssnade med om möjligt ännu spändare hörselnerver. – Det hade emellertid blifvit en stunds paus. Kyparen inträdde nämligen, och jag hörde slammer af knifvar, gafflar, glas och flaskor och kunde äfven delvis genom mitt titthål se vissa partier af hans anordningar på den bländande duken, bakom hvilken 'vackra grefvinnans' öfverkropp reste sig som en förtrollande jätteros, absolut förbleknande de konstgjorda blomstren i bordsvaserna.

»Se till att Johannesbergern blir lagom tempererad och champagnen får icke vara *för* kall», hördes nu 'vackra grefvinnan' ge order med en tvärsäkerhet, som vittnade om att det ej var första gången hon spelade rollen af värdinna i enskildt rum på en restaurant.

Vaktmästaren försvann med sitt vanliga stereotypa: »Skall bli», och genast tog kavaljeren till orda:

»Hvarför champagne nu igen? Vi ha ju alldeles nyss tömt en flaska.»

»Är du snål?»

»Det är icke för pängarnas skull, som jag säger detta, utan för att du mycket väl behöfver vara vid alldeles nyktra vätskor i natt, om vi skola lyckas.»

»Hör du, min vän», föll hon in med ett tonfall som gaf tillkänna att 'vackra grefvinnan' kunde vara sarkastisk. »Lägg dig icke i *hvad* jag dricker eller *hur mycket* jag dricker, för den saken sköter jag själf.»

»Vi få väl se hur det går», svarade den manliga rösten. »Hade du varit försiktigare skulle vi kunnat hålla oss kvar på hotellet vid Norra Smedjegatan.»

»Det är ingenting som hindrar att vi taga in där igen!»

»Tack, så mycket! Portieren kunde svära på att det var en detektiv.»

»Men jag tror det *icke*», svarade grefvinnan. »Så omständligt bruka de aldrig gå tillväga här i landet. Annorlunda är det i Köpenhamn, men där har man också större resurser. Men à propos detektiver; Holm, som vi misstänkte, är ute nu från sjukhuset.»

»Ah, djäkeln! Då blir det nog bäst att genast ...»

»Tyst! Var det icke något?»

Det var 'grefvinnan', som afbröt med dessa ord i det hon råkat höra huru jag – i häpenheten öfver att hon nämde mitt namn och äfven hörde honom känna till detta – råkade skrapa till med en stol, mot hvars sits jag skaffat mig ett stöd för min ganska obekväma ställning.

Men i samma stund jag hastigt tänkte taga till reträtten, kom vaktmästaren åter in till dem, och jag hörde nu 'grefvinnan' fråga honom:

»Är det gäster i rummet här bredvid?»

»Nej, det är ledigt», svarade han, som ej visste annat.

»Alldeles säkert?» fortsatte hon frågande. »Öppna få vi se!»

Som en blixt var jag ute i tamburen och ögonblicket därefter i förstugan, till hvilken dörren lyckligtvis stod öppen. Naturligtvis var jag ursinnig; men det fanns för tillfället intet annat val. Och där jag nu stod kunde jag mycket

Nu stod dörren till deras rum på glänt.

ket väl höra hur vaktmästaren verkligen gick in och antagligen äfven öppnade dörren till det rum, där jag hoppats att få vara ostörd. – Jag förbannade detta oblida öde och hade i förargelsen nästan i sinnet att tillsvidare ge hela saken på båten och hellre afvakta när de superande slutat och då spionera på hvart de efter detta skulle begifva sig, där 'vackra grefvinnan' kunde hafva obehag af att nu dricka mer 'champis.'

Men jag åtrade mig och kom på en annan idé. Jag drog af mig mina skor och smög åter på tå in i tamburen. Försiktigt gläntande på dörren till det rum, jag nyss måst lämna, fann jag detta åter tomt; men nu stod dörren till deras rum *på glänt!*

Det finns verkligen ögonblick i lifvet då man är dristigare än mången romanhjälte. Jag gjorde i hast upp en

sannolikhetskalkyl. Man hade ju varit inne och funnit rummet tomt. Dörren stod på glänt; alltså skulle man nödvändigt kunna höra om det kom någon in – utom en som i likhet med mig gick i strumplästen, ljudlöst som himmelens stjärnor. – Nå väl! Om jag nu stannade kunde jag få höra ett och annat, som vore bra att veta; gick jag därifrån fick jag icke veta någonting. Och ingenting kunde ju hindra mig att åtminstone stå kvar där jag stod; det vill säga, halfvägs i tamburen och med *den* dörren också på glänt. Kom en vaktmästare skulle jag ge honom en vink. Alla kände mig på Berzelius – nu hade jag nämligen aflagt all slags förklädnad och var mig helt enkelt själf, i det närmaste med utseende af en landsortsaktör.

Jag stannade! Och det dröjde icke fem minuter efter detta förr än jag hade tur att få höra följande, sedan kavaljeren ytterligare hållit ett förmaningstal för henne om vådan af att *nu* dricka för mycket:

»Få nu se om Holm får tag i den där breflappen, som du lade i bordslådan. Jag är viss på, att han i så fall tror att den pratsjuke målaren är härifrån, hvilket vi nog icke få Olsson till förr än efter jul. Vidare skall snoken finna sig vara öfverlistad, och för det tredje måste han genom detta förlorat spåret.»

Det var ’vackra grefvinnan’ som yttrade detta och kavaljeren – han som lagt breffragmentet i lådan, för att vilseleda mig – svarade:

»Holm lär vara en listig satan. Men nog var din idé god ... Fick portieren femtilappen?»

»Han fick mer, så nog tiger han. Karlen tycktes för öfrigt vara en idiot. Ty en man, såsom jag beskref Holm och kallade min onkel, hade han aldrig sett, sade han.»

»Holm har kunnat maskera sig?»

»Det tror jag knappast. De bruka sällan göra sig besvär med sådant här. Men nu från det ena till det andra, fortsatte ’grefvinnan’. »Nu far jag tillbaka till ministerns; vagnen väntar vid Trädgårdsgatan. Man skall i den stora samlingen knappt ha saknat min frånvaro, och har man det, hittar jag alltid på något skäl.»

»Men Brattemann är ju också där?» invände kavaljeren.

»Det gör ingenting alls. Han har hustrun med sig och *hon* håller honom nog i schack. Utom dess vågar han icke säga något, för då ... Nå väl! Du håller dig i förstugan till betjäntrummen. Dit går en liten bakdörr från ministerns bibliotek. Så fort jag kommer öfver schatullet, som jag nu vet hvar det finns; ja, kanske det rent af står framme, så ...»

»Hvarför det?» frågade den manliga rösten:

»Emedan hon alltid lägger af sig smyckena efter supén för att hon ej skall riskera att tappa något af dem under den följande dansen – detta har jag tagit reda på, må du tro ... Allt nog! Nyckel till ministerns skrifbord har jag gjort mig efter vaxaftrycket ... Hon brukar ha schatullet i detta, sedan hon blef bestulen i sin boudoir i Wien – det har jag också tagit reda på ... Nåväl! Så fort jag finner att biblioteket är tomt för en stund, smyger jag mig dit och läser igen dörren. – Se’n till skrifbordet och ut med schatullet; därpå ut genom bakdörren, och du får härligheten samt smiter iväg som en blixt, förstår du ...»

»Men om någon kommer och vill in i biblioteket medan du håller på och opererar?»

»Jag läser ju in mig, har jag sagt.»

»Visserligen! Men du måste ju ut igen till gästerna så att äfven du är närvarande när det blir allarm. För jag misstänker att det kan bli otur med i spelet också.»

»Jag går ut bakvägen, förstår du. Och den dörren läser jag, och låter nyckeln sitta kvar. Därpå går jag in i

damtoiletten genom dörren, som användes vissa nätter, och därifrån ändtligen in bland de andra igenom stora tamburen. Hvad säger du om den planen?»

»Har du styrt om, att den där lilla dörren är öppen då?»

»Är du dum? Eller tror du att *jag* är det?»

»Nej, men för djärf och oförsiktig.»

»Har jag någonsin dabbat mig?»

»Inte än. Men någon gång skall bli den första ... Men låt bli! Drick icke mer.»

»Skål! Jag måste! Jag vill för resten icke se mindre lifvad ut än de andra skönheterna hos ministerns i kväll. *Det* skulle se misstänkt ut. Och sedan mitt pikanta rendez- vous med envoyé Krapotsin ... Ha! Ha! Ha!...»

Hon skrattade nästan med vild ysterhet och jag hörde hur glasen slogos tillsammans.

Dristigt steg jag längre in i rummet. Icke ett ord af hvad som nu sades, ville jag låta gå förloradt. Med mina resårskor i handen lyckades jag komma bakom den på glänt stående dörren, från hvilken ljusskenet trängde ut; och i springan mellan posten och dörren såg jag ändtligen en skymt af äfventyrerskans kavaljer, hvars person jag aldrig förr visste mig hafva sett.

Det var en ståtlig, ung man, med vackra anletsdrag, hvilka nu naturligtvis fästes i mitt porträttminne. Han såg ut att vara helt ung, åtminstone att döma af de späda, svarta mustascher som skuggade hans öfverläpp och äfven af det något vingliga i hans figur. Hvad han egentligen kunde hafva för sysselsättning, annat än att vara 'vackra grefvinnans' medbrottsling, detta var mig naturligtvis en gåta såväl som hans namn och antecedentia. Men helt plötsligt fick jag åtminstone höra hans förnamn när hon sade:

»Gå nu före så skall jag göra upp det här. Men en sak vill jag säga dig, Ragnar. Akta dig för portvakten. Säg att du söker betjänten, som heter Petrowitsch.»

»Elvira!» svarade Ragnar, med ett passioneradt uttryck, i det jag såg honom lägga sin arm kring hennes hals. »Är det alldeles nödvändigt att du följer den där envoyén hem i natt?»

»Absolut! Hans friherrinna är nu borta och lämpligare, tillfälle att studera vissa ställningar och förhållanden, kan jag icke få. Han är bindgalen i mig, och nu *måste* det ske ...»

»Ah! Du gör mig tokig, kvinna!»

»Hvad jag gör är ju för vår *gemensamma* lycka», svarade hon, dock utan vidare värme i det hon lade armen helt stelt kring hans lif.

»Det är således endast *mig* du *älskar?»*

»Det vet du!»

»Och du bekräftar detta med en kyss?»

»På ett villkor!»

»Och detta är?»

»Att *du* icke dabbar dig i kväll.»

»Du skall finna mig vara dig fullt värdig.»

»Godt!»

Och jag såg henne böja sitt berusande vackra hufvud bakut och den retande barmen höja och sänka sig i djärfva linier. Och nästa ögonblick hvilade hennes glödande läppar mot hans i en bedöfvande, minutlång kyss.

Det kan ju ej anses så underligt, att jag kände hur mitt blod kom i svallning vid denna scen; ty ehuru kontrahenterna här voro två brottslingar, hvilka jag hoppades att innan morgonen ha inom lås och bom, så måste det dock medgifvas, att dylika verklighetsbilder kunna störa lugnet älven på en stadgad detektiv, åtminstone för ett ögonblick ... Jag var emellertid snart herre öfver mig själf igen och både såg och hörde med nyktrare ögon och öron än hvad de nu tycktes ega därinne. Ty hastigt fick han henne i sitt knä, och så började kyssningskalaset på nytt, ännu eldigare än förut ... Champagnen syntes hafva eldat dem båda ...

Det var hon, som först bröt tystnaden, sägande i det hon slet sig lös ur hans omfamning:

»Men det här duger sannerligen icke alls! Tiden går, och så kan hela affären misslyckas.»

»Elvira! Blott ännu en kyss!»

»Nej, icke en! Sedan! I morgon. Hemma hos mig.»

»O, älskade! Jag får således komma?»

»Bara du har hennes juvelschatull med dig utan åderlåtning ... du förstår!»

»Icke en sten skall jag rubba; icke ens öppna schatullet, om du vill!» svarade han med patos.

»Du låter allt bli att öppna det, min gosse! Låset till hennes juvelschatull lär vara något alldeles öfverdådigt i mekanisk väg, och skrinet självt är af tjock stålplåt. Nyckeln kan jag icke komma åt, tänker jag. Men nog blir det bra med den saken. Skynda dig nu! Jag kommer straxt efter; men vi få inte visa oss tillsammans; förstår du. Jag åker, och du går. Kom ihåg att betjänten heter Petrowitsch. Men skynda dig! Icke ett ögonblick att förlora!»

»Jag vet! Farväl, älskade! Glöm icke ditt löfte!»

Jag såg hur han lämnade rummet och jag lät honom löpa, fullt öfverens med mig, om den plan jag nu skulle följa för att få både 'vackra grefvinnan' och hennes älskare fast så godt som på bar gärning. Hvilken minister som åsyftades, hade jag klart för mig af namnet på betjänten, som jag händelsevis kände till af omständigheter, som nu icke höra hit. Huset var kändt att vara ett med de rikaste af våra ministerhotell; och ministerns fru hade med säkerhet smycken till ett betydligt värde. Antagligen hade den falska grefvinnan vetat att genom sina relationer skaffa sig inträde i ministerns salonger och där på listigaste sätt gjort sig underrättad om ställningar och förhållanden. Hon syntes vara en äfventyrerska af djärfvaste slag, och jag skulle göra ett riktigt fin-fint kap genom att få henne fast. Så fort hon försvunnit skulle jag lägga alla järn i elden. Ministerns port skulle bevakas, och som hungriga råttor skulle de värda kontrahenterna gå i fällan.

Men plötsligt kom älskaren åter upp och hviskade brådskande:

»Det är ugglor i mossen!»

»Hur så? Aldrig möjligt!»

»Man har sett Holm, här i kväll.»

»Hur vet du det?» frågade hon, med ett tonfall som långt ifrån var så säkert som nyss.

»Jag träffade 'Gula handsken' och han ...»

»Flodberg? Är han i Stockholm?» frågade hon afbrytande.

»Han kom ut från kaféet här nere och blef lika öfverraskad att se mig här som jag honom.»

»Du sa' väl aldrig, att jag var här?»

»Åhnej, det aktade jag mig nog för. Men hur ska' vi nu göra?»

»Som vi bestämt. Holm kan i alla fall inte veta våra vägar. Men skynda dig, för tusan!»

Hon stampade med sin lilla fot i mattan och ögonen sprutade eld och lågor, när han såg ut att ännu tveka. Men utan att säga ett ord vidare skyndade han därpå i väg som en lydig slaf.

Viss om, att hon snart skulle skynda efter honom, sysselsatte jag mig i väntan att närmare utfundera min plan. – Naturligtvis skulle jag – bara hon gaf sig i väg – telefonera till polisen och skaffa mig handräckning. Därpå skulle jag skynda till ministerhotellet. Och om allt gick efter beräkning, skulle herrskapet gripas i samma stund 'vackra grefvinnan' kom ut bakvägen från biblioteket och räckte sin medhjälpare det dyrbara schatullet.

Ja, sådan var min plan.

VI.

– Det blef så tyst inne i rummet, där den hastiga supén nyss gått af stapeln – fortsatte Gunnar Holm – så att jag började verkligen undra på, hur det kom sig, att 'vackra grefvinnan' ej gjorde min af att ge sig af äfven hon; ty detta borde ju nu vara på tiden, om hon skulle hinna med att utföra, hvad som var aftaladt med hennes älskare, den där Ragnar – hvilken det skulle bli intressant att närmare få studera nere på vaktkontoret. Ty att både han och 'grefvinnan' nu skulle råka fast, därpå tviflade jag icke ett ögonblick.

Ogärna ville jag göra något buller för att ej väcka hennes uppmärksamhet på min person och därmed fördärfva hela affären. Men som sagdt, den långa tystnaden oroade mig.

När jag sålunda öfvervägt minst tio minuter hur jag nu borde göra, fann jag det bäst att jämka på mig en smula för att få en blick in i rummet från en annan sida, än hvad jag nu kunde uppfatta.

Antagligen stod hon vid fönstersidan. Men hvad i all sin dar gjorde hon där?

Jag var fortfarande i strumplästen och smög mig fram på tå. En fjäril, kan icke flyga mer ljudlöst än jag nu rörde mig. Rädd att den på glänt stående dörren skulle kunna knarra, om jag kom åt densamma, aktade jag mig att öppna den mer än hvad den redan var; så godt jag kunde sökte jag nu upptäcka hvar den sköna äfventyrerskan höll till.

Men detta var alldeles omöjligt. Hur jag vände och vred mig, syntes icke ett spår af henne, och till sist kom jag till den slutsatsen, att antingen måste hon ha somnat – hvilket var mindre troligt med de planer, hon nu närde – eller ock måste hon på något oförklarligt sätt ha kommit ut – fast jag lurat på henne, med hörseln spänd till det yttersta.

Redan beredd att hastigt rusa in och skrämma henne genom att oförtäckt omtala, hvad jag varit vittne till, skulle jag just utföra denna handling, då dörren till supérummet och tamburen slogs upp och en vaktmästare visade sig.

Nåväl, tänkte jag. Nu skall det väl ändå bli lösning på den här gåtan. Alltid skola de väl byta något ord.

Men det blef fortfarande tyst, och vaktmästaren syntes vid bordet i full belysning stå där lika dumt grubblande som jag därinne i mörkret med blickarna löpande än hit än dit, men slutligen stannande med en illparig blick på dörren till det rum, där jag befann mig, ja, till och med blickande mig rätt i ögonen, fast han naturligtvis icke visste om det själf.

Läsande hans tankar, öppnade jag dörren på vid gafvel och steg ut.

Jag kan icke återge den min af förvåning, han nu visade, när han fick se *mig* komma in med resårskorna fortfarande i händerna. Han rörde läpparna som för att säga något, men icke ett ljud kom öfver dem.

»Har hon gått?» blef min första fråga, när jag såg, att hon ej var därinne.

»Inte hvad jag vet», svarade han förvirrad.

»Har hon betalt den här tillställningen?»

»Nej, det har hon icke, och inte han heller. Jag väntade därnere, att man skulle ringa. Vi bruka alltid titta upp ett tag om det skulle vara något. Som det icke hördes ett knyst gick jag in.»

»Såg ni, när hennes kavaljer gick?»

»Ja, bevars! Han kommer väl tillbaks», tänker jag. »Utom dess, trodde jag ju, att hon var kvar häruppe.»

»Kan man komma ut på något annat sätt härifrån än genom den där dörren?»

Jag pekade på utgången till tamburen.

»Någon annan väg finns icke, om ej genom det där rummet, som ni kom ifrån.»

Jag tittade mig omkring ett ögonblick. Plötsligt for en idé genom mitt hufvud, en vild idé, men just en sådan, som ofta kan komma öfver en allt beräknande detektiv.

Fönstret, som vette åt parken, visade att ena rutan stod öppen.

Jag rusade fram, och mina blickar föllo på taket till den nedanför varande verandan eller matsalspaviljongen. Öfver denna låg Berzelii park nästan kolmörk, och från Berns salong lyste det icke heller vidare starkt, ty man hade redan börjat släcka sedan musiken nyss gått. – Några nattens prestinnor slogo sina lofvar därute i gångarna och en och annan vinglande amatör af dylika skönheter syntes där äfven. För öfrigt var parken ödslig och tom.

»Den här vägen har hon gått», sade jag, med fingret pekande öfver taket. »Höjden är icke större än att en oförvägen äfventyrerska mycket väl lär våga ett dylikt hopp, om hon anser sig ha några skäl därtill.»

»Men hvilka skulle väl dessa vara?» utbrast vaktmästaren, med förvåning, liksom trodde han att det var jag, som drifvit henne på flykten.

»Det är lätt att begripa, min gosse», svarade jag – – själf ursinnig öfver att ha låtit henne komma undan.

»Tror ni hon ville smita från betalningen?»

Frågan kom med en ängslan, som gjorde att jag tyckte riktigt synd om den stackars gossen; men dess värre kunde jag icke annat än svara:

»Just från betalningen. Ty att *jag* varit här, därom har hon icke en aning. Men nu skall hon få veta det.»

»Ni vet alltså hvar hon finns?»

»Jag vet det, och er förlust skall snart bli betäckt», svarade jag och rusade ut med en fart, som nu verkligen var af nöden för att taga igen den tid, hvilken dessvärre gått förlorad genom detta hennes sätt att skaffa sig supé på kredit.

I en droska bar det af med vild fart till ***ska ministerhotellet utanför hvars port jag riktigt flög ur åkdonet.

Våningarna strålade i rik belysning. Jag hoppades därför att ännu icke ha kommit för sent. Sedan jag yttrat några ord till portvakten utan att inviga denne i förhållandena, bad jag honom visa mig upp till betjänternas rum. Och snart stod jag i trappan till den förstuga, som 'vackra grefvinnan' tydligt utmärkt för sin älskare.

Andlöst lyssnade jag att få höra något ljud. Men icke det minsta förnamns annat än prat och skrammel från köksregionen, som likväl låg i källarvåningen. Dessutom var det kolmörkt i den åsyftade förstugan, då gasen däremot brann i den nedre.

Denna omständighet syntes mig misstänkt. Kunde det verkligen vara möjligt att stölden redan skett? I så fall hade man »arbetat» med ovanlig raskhet.

Jag drog eld på en sticka och steg upp de få steg, som ännu voro kvar af trappan till förstugan.

Mycket riktigt! Här fanns den dörr, som kunde anses leda in till biblioteket. Och i denna satt verkligen nyckeln i på *utsidan.*

Varsamt öppnade jag dörren och möttes af ett tungt draperi.

I samma ögonblick träffades mina öron af bultningar och slag på en midt emot varande dörr. För mig var det icke svårt att ana sammanhanget. Allt hade gått efter 'vackra grefvinnans' beräkning, såvida hon verkligen lyckats komma öfver diamantschatullet.

Detta återstod att taga reda på.

Som rummet – ett ganska omfattande privatbibliotek – var upplyst, hade jag icke svårt att orientera mig. Och när nu bultningarna upprepades, gick jag fram samt vred om nyckeln i det äfven här stängda låset.

Dörren gick upp och framför mig syntes en dam med mycket distinguerade drag.

Hon var nära att ge upp ett rop af förskräckelse när hon fick se en främling öppna dörren och framträda. Men jag lugnade henne med några ord, eller trodde åtminstone att jag gjort detta, men fann att min svenska var henne alldeles obegriplig.

När hon nästan besvärande högt drog till med sitt tionde: »O, *mon dieu, des voleurs!»* (O, min gud, tjufvar!), då passade jag på med att draga nytta af min fleråriga vistelse i Paris och svarade på franska, att hon nog kunde ha rätt beträffande sin mening om att biblioteket haft besök af tjufvar, men att jag icke var tjufven utan detektiv, hvilket hon kunde förstå af att jag i annat fall gjort mig osynlig i stället för att öppna och släppa in dem, hvilka jag i motsatt fall hade alla anledningar att undvika.

Hon tycktes verkligen taga reson, men betraktade mig likväl med en viss förvåning, hvilket ju ej var så underligt. Ty hon måste naturligtvis undra öfver, *hur* jag kunde veta att det varit tjufvar där, och att jag ej med denna vetskap lagt vantarna på dem i stället för att stå kvar och resonera om saken.

Några ytterligare ord förklarade detta. Dock nämde jag ännu ej, att ’vackra grefvinnan’ var tjufven. Jag hade mina skäl att ej göra detta och ej onödigtvis drifva henne på flykten, ty som sakerna nu stodo, voro ju diamanterna redan sin kos efter hvad jag kunde tänka mig, och den enda, som åter skulle kunna skaffa dem till rätta, var ’vackra grefvinnan’, den djärfva äfventyrerskan.

Emellertid ville jag ha visshet om diamanterna voro stulna eller ej. Och jag behöfde ej vänta länge förr än jag såg den eleganta damen – ministerns gemål – skynda fram till ett rikt skulpteradt ebenholzskrifbord midt i rummet. Nervöst drog hon ut en låda, och ett rop af glädje banade sig väg öfver hennes läppar.

I handen höll hon ett skrin af drifvit stålarbete. Och den lifligaste glädje stod att läsa i hennes blickar när hon utbrast:

»Se här mitt juvelskrin! Detta ha tjufvarne dess bättre icke kommit öfver. Det finns juveler och andra stenar här för öfver hundra femtiotusen francs, och många af dessa smycken äro oersättliga såsom varande familjeklenoder.»

Jag tror att jag var mer förvånad än hon. Ty hur hade ’vackra grefvinnan’ burit sig åt, som ej kommit öfver detta schatull, hvilket icke ens stod i en läst låda? Hade

»Var god dröj här i biblioteket.»

hon blifvit skrämd? Att hon varit inne i biblioteket var ju tydligt. Men hon var fortfarande kvar bland gästerna? Och hade något annat än schatullet kommit bort?»

Husets värdinna hade hastigt börjat leta i skrifbordets lådor. Plötsligt hörde jag henne ropa till. Och i det hon pekade i samma låda som schatullet stått sade hon:

»Det *har* varit tjufvar här! Här låg nyss en bundt sedlar som nu äro borta.»

»Till hur stort belopp?» frågade jag.

»Det kan jag icke säga precis. Men nog var det en fem à sex tusen kronor. Min mans, ministerns, pängar.

»Skulle jag våga anhålla om att få säga några ord till monsieur ministern?» frågade jag.

»Gärna, min herre», svarade hon med all diplomatisk förbindlighet. »Var god dröj här i biblioteket.»

Och hon försvann samt lämnade mig ensam en stund med mina tankar, som nu verkligen kommit på underliga vägar.

Ty hvarför hade hon ej tagit schatullet när sedlarne fått följa med? Eller hade hon i sista stunden kommit på den tanken att det kunde bli svårt att afyttra diamanterna och de andra värdestenarna här i hufvudstaden? Hade slutligen hennes medhjälpare, den där Ragnar, fått hand om pängarna eller hade hon dem försiktigtvis på sig själf?

Jag fick vänta en god stund innan ministern själf visade sig. Det var en äldre, mycket sympatisk man och hade icke alls detta högdragna, skräflande i sitt sätt, som konsul Brattemann och andra dylika uppkomlingar ha för sed att anlägga för att dölja deras medfödda brist på verklig världsvana.

Han visste af sin hustru hvad det var fråga om och han syntes taga förlusten mycket lugnt. Men när jag kom fram med en förmodan att tjufven kunde vara att finna bland hans gäster, fingo hans drag ett mörkt utseende och han befallde helt kärft att jag skulle förklara mig.

Emellertid gjorde jag detta icke utförligare än att jag nämde något om en internationell äfventyrerska, som vi spanade efter och att denna sades hafva innästlat sig bland den högre societeten och att det ju kunnat inträffa att hon äfven vore med på ministerns bal denna kväll.

Han syntes eftersinna en stund innan han svarade:

»Har ni hennes signalement?»

Jag nämnde några drag, som mycket väl kunde passa in på 'vackra grefvinnan'.

Hvarför jag icke direkt utpekade henne, berodde därpå att jag ännu icke hade några fällande bevis mot henne och att jag väl knappt skulle få dylika om jag ej kunde styra så till att jag grep henne på bar gerning, hvilket just varit min mening att göra denna kväll.

Åter funderade han ett ögonblick innan han svarade:

»Det där signalementet tycker jag verkligen kan passa in på en af mina gäster. Men jag är dock fullt öfvertygad om att åtminstone *hon* är oskyldig till denna om en ovanlig djärfhet vittnande stöld. Som väl är, har man ej stulit min hustrus diamanter, för hvilket fall jag genast måst göra anmälan till vederbörande myndighet. Detta gör jag icke nu, emedan dylika klammerier med rättvisan alltid ha sina obehag och summan var ju dessutom icke af större betydenhet.»

»Hur stor ungefär?» vågade jag afbryta.

»Omkring tiotusen kronor», svarade ministern. »En händelse gjorde, att jag icke hade pängarna inlästa i mitt kassaskåp. Men som sagdt, anmälan gör jag icke ... Emellertid vill jag föreslå er en sak ... Ni är detektiv? Nåväl! Skulle ni icke ha lust att under sådana omständigheter komma in som till exempel civil vaktmästare eller något dylikt, hvilket ni kan hitta på själf. Frack och dylikt skall ni få låna af mig.»

Som detta förslag just stämde öfverens med hvad jag helst önskade för att närmare studera den mystiska 'grefvinnan', svarade jag genast ja, och det dröjde ej lång stund förr än jag ståtade i en af ministerns frackkostymer, hvilken utom benkläderna, som voro något för långa, passade mig förträffligt. Ja, med de prydliga mustascher, som jag nu anlade, kunde man till och med taga äfven mig för en distinguerad gentleman, kanske diplomat.

När vi trädde ut i biblioteket från ministerns privata rum mötte vi åter ministerns fru. Jag såg att hon ej kände igen mig. Och icke ett ord förrådde ministern af att det var Gunnar Holm, som undergått en förvandling. Sedan han yttrat några ord till sin hustru och lugnat henne beträffande stölden, förde han in mig genom en hel fil af rum och därpå uppför en spiraltrappa till den ännu en våning högre belägna festvåningen.

Här släppte han mig i ett mindre hörnrum, sägande:

»Gör nu edra studier så godt ni kan. Men framför allt ingen skandal. Har ni anledning att misstänka någon, så låt *mig* först och främst få veta detta ... För öfrigt får ni sköta er själf så godt ni kan. Skulle ni ha behof af telefon finns denna i ett mindre rum till venster i tamburen.

VII.

– En stund efter det att ministern försvunnit ur den lilla salongen, begaf jag mig in i balsalen, där dansen nu pågick som allra lifligast. Flertalet af de dansande kavaljerernas ansikten voro mig bekanta – såsom tillhörande representanter för det politiska lifvet – och äfven många bland damerna kände jag igen. Men

ingen bland dessa var ’vackra grefvinnan’, hvilken jag dock närmast sökte i den lysande skaran.

Jag började bli orolig för att hon kanske redan dragit sig ur spelet med den stulna summan, som ministern saknat i sitt skrifbord, och jag funderade allvarligt på, om jag ej gjorde klokast i att försvinna äfven jag, för att möjligen kunna uppspåra henne.

Men så kom det för mig, att jag verkligen hade mycket liten utsikt till detta under natten och utan minsta ledtråd.

Hvar äfventyrerskan verkligen bodde hade jag icke en aning om.

Plötsligt får jag se en välbekant figur dyka upp.

Kan du gissa hvem det var?

Jo, just herr riddaren och konsuln Gideon Brattemann.

Jag hade egentligen blifvit förvånad öfver att finna honom i denna lysande diplomatkrets. Men å andra sidan representerade ju äfven han en främmande makt, om han också icke direkt tillhörde en beskickning.

Han förde sig med självmedveten säkerhet, och ingen människa i världen skulle trott, att *han* hade små hocus pocus på ett sämre hotell vid Norra Smedjegatan.

Så när trodde jag, att han kände igen mig, ty han betraktade mig med en hastig, men skarp blick. Men jag fann snart att min fruktan var obefogad, när han på sitt vanliga myndiga sätt vände sig till mig och sade:

»Skaffa mig ett dansprogram.»

Som det anstår en väl dresserad vaktmästare gjorde jag en bugning och försvann utan att svara och utan att egentligen veta, hur jag skulle sköta mig i denna roll, alldeles främmande som jag var i ministerhotellet.

Men ganska snart lyckades jag lösa problemet genom att i min tur anmoda en vaktmästare om saken, och därunder gjorde jag den glädjande upptäckten, att ’vackra grefvinnan’ satt i en mindre salong, djupt inbegripen i något intressant samtal med en yngre, mörklagd man, tydligen af sydländsk extraktion.

Jag beslöt att hålla ögonen på henne och återvände för att lämna Brattemann dansprogrammet, som han mottog utan att ens säga så mycket som tack.

Men just då jag skulle återvända till det rum, där jag återfunnit ’vackra grefvinnan’ fick jag se en ny bekant figur dyka upp ur trängseln. Denne var löjtnant Gripenkula, som styrde kurs rakt på konsuln. Och jag hörde honom tydligt säga:

»Det blir således revanche i natt?»

Jag lyssnade med spändt intresse under det att jag låtsades ordna några stolar helt nära därintill. Konsuln svarade:

»Jag vet ej. Blir det inte för sent?»

»För sent? Är bror kanske rädd för sparlakansläxor?» svarade löjtnanten en smula sarkastiskt ... »I så fall kanske lilla Elvira ...»

»Jag kommer», afbröt konsuln hastigt, tydligen icke hågad för att få veta, hvad »lilla Elvira», tydligen ’vackra grefvinnan’ – skulle kunna göra, som Brattemann vore rädd att få sparlakansläxor för.

Detta skulle jag däremot gärna velat veta. Ty allt hvad som nu rörde henne, intresserade mig i högsta grad.

Den unge militären, som jag kände till såsom en mycket extravagant herre och alltid uppträdande med stora later på våra första klassens restauranter – kurtisör, flanör och skrodör desslikes – tog sin vän konsuln i ena frackslaget och förde honom några steg åt sidan, lyckligtvis ännu närmare mig, samt fortsatte nästan hviskande:

»Elvira är så förbannadt snarstucken sedan en tid. Och när jag frågade henne i morse om hon ville vara med i kväll, svarade hon ett bleklagdt nej. Tusan till kvinna i alla fall. Alla bli kära i henne. Till och med jag ... ja, jag erkänner det, har blifvit alldeles bedårad. Men det är som man säger: den som har tur i spel har inte tur i kärlek ... Förr var det tvärs om för mig, då hade jag hvarje kvinnohjärta som i en liten ask ... He, he, he!... Förstå mig rätt. He, he, he!... Inte Elvira ... Så du behöfver icke rynka ögonbrynen ... Nej, för tusan! Inte alls ... Nå, hur var det? Du kommer?»

Han hasplade ur sig dessa ord med den vedervärdiga imitation af skånska, som en hel del snobbar arbetat in med samma färdighet som ligapojkarna det så kallade kväsarspråket, och han slog konsuln på axeln upprepade gånger och drog honom ännu närmare väggen, när han fortsatte:

»Hon gör sig till för Krapotsin. Du kan vara säker på, att hon fångar honom. Och kommer *han* med, skall du få se en *bank*, som passar.»

»Bank? Fy tysan! Simpelt! Spelar intet annat än ecarté om det är fråga om hazard.»

»Nej, jag vet det», svarade löjtnanten och kastade en meningslös blick på mig, där jag till utseendet frånvarande stirrade på de förbidansande paren ... »Men nog komma vi öfverens om spelet.»

»Hör du, à propos spel! Nog var det något fuffens med den där kungen, som du vann så styft på sist?»

Han sade detta med en lurande blick på löjtnanten, hvilken svarade mycket lugnt:

»På min ära! Och jag upprepar det än en gång; *nej!»*

»Besynnerligt i alla fall. Jag kan svära på, att den ej var lik de andra korten i leken.»

»Tacka tusan för det! svarade löjtnanten med ett gnäggande skratt. »Det finns väl icke mer än *en* klöfverkung i hvarje lek?»

»Gör dig icke till med att försöka vara kvick!»

»Menar bror *allvar?»*

Frågan kom med ett tonfall af hot.

»Visst tusan, menar jag allvar!» svarade konsuln, också han med retlighet i stämman. »Hade icke Elvira lagt sig emellan, så ...»

«... hade det blifvit skandal, ja!» afbröt löjtnanten hetsigt ... »Jo, var så säker ... Ett dylikt påstående är en förolämpning, som går på heder och ära och tarfvar bevis. Ty vid ...»

»Vi få talas vid om den saken i kväll», svarade konsuln afbrytande. »Stället är illa valdt, och *jag* har icke lust att låta ämnet gå utom klubben, fast det var jag som förlorade ... Emellertid skola lekarna hädanefter brytas sedan *alla* satt sig ... Klockan ett kommer jag.»

Han vände löjtnanten ryggen utan att vänta på hvad denne hade att svara; och jag såg honom styra sina steg just mot den lilla salong, där jag hade 'vackra grefvinnan' i tête à tête med den mörke sydländingen, som jag misstänkte vara envoyé Krapotsin, om hvilken spelorrarne nyss talat.

Som »vaktmästare» hade jag ju rättighet att sno omkring litet hvarstans. Utom dess hade jag ju äfven ministerns eget medgifvande, och slutligen manade mig min plikt att icke vara buskablyg.

Jag steg in i firman, som det heter och kom just lagom för att se envoyén resa sig och bjuda Elvira von Balten armen, samt föra henne ut i balsalongen. Vi sammanstötte helt nära dörren, men trots att hon kastade en blick på mig var jag alldeles öfvertygad om att hon icke anade en detektiv i min vaktmästaretyp.

Just när de gingo förbi hörde jag honom säga på franska:

»Nu har ni lofvat! Vagnen kör fram klockan half ett.»

Det där var någonting för mig.

Half ett, tänkte jag. Således om en kvart. Här är det bäst att vara snabb i vändningarna. Till half ett borde jag kunna vara säker på hvar jag hade min dufva och för tillfället fanns icke något mer att göra i ministerns hotell.

Jag uppsökte honom genast och fick säga honom några ord mellan fyra ögon.

»Har ni funnit någon misstänkt?» frågade han med ett skeptiskt leende.

»Jag tror mig vara tjufven på spåren», svarade jag undvikande.

»Det vore tusan!» utbrast han. »Och bland mina *gäster?»*

»Dess värre, ers excellens.»

»Men ingen *diplomat*, heller?»

»Nej. En bland damerna.»

»Ah!... Hvilken?»

»Jag kan icke säga det än, ers excellens. Men redan i morgon tror jag mig ha henne fast.»

Han tog mig i armen med en viss häftighet och utbrast:

»Mon dieu!... Ingen förlöpning! Summan är en lapprisak och skandaler äro min fasa. Det är väl i helgonens namn ingen dam ur beskickningarna, ty då förbjuder jag rent ut, att ni gör det minsta åt denna sak.»

»Nej», svarade jag, lugnande den högst oroade gentlemannen. »Att hon *icke* hör till någon af beskickningarna, det vet jag. Hvem hon för öfrigt är, torde bäst kunna inrangeras under kategorin äfventyrerskor.»

»Så, så! Nå, nå!... Som sagdt, ingen skandal!... och nu tänker ni gå?»

»Genast! Jag har icke en minut att förlora.»

»Förstår! Var så god byt om i samma rum som nyss. Bakvägen ut känner ni. Låt dörren stå oläst. Jag skall straxt själf stänga igen. Au revoir!»

Jag skyndade ut att åter bli samma figur, som jag var när jag kom, och fem minuter senare stod jag nere i porten.

Tiden att utföra den plan, som nu runnit mig i sinnet, var knapp, men jag måste uppbjuda hela min energi.

Att utan vidare häkta 'vackra grefvinnan' ansåg jag ännu vara olämpligt; men jag skulle ej släppa henne ur sikte ... Och jag visste ju hvart hon skulle taga vägen. De ord hon kastade fram åt envoyén voro ledning nog och det var naturligtvis till dennes bostad jag måste skyndsammast begifva mig.

Nu skulle min bekantskap med den ryssfödde betjänten Petrowitsch komma mig väl till pass, och jag prisade verkligen ödet, som fört honom i min väg. Som denne ej visste att jag var detektiv, borde han ej misstänka att jag var ute i rättvisans ärenden och för den skull frukta att ge mig den handräckning jag behöfde.

Hon fattades ännu en kvart till half ett. Antagligt var att betjänten skulle följa kusken för att hemta sin herre och jag borde åtminstone kunna möta vagnen på vägen.

I den fil af vagnar, som redan höll utanför ministerhotellet, spanade jag alltnog fåfängt efter envoyé Krapotsins ekipage.

VIII.

– Delvis hade jag redan gjort upp en plan, som borde lyckligt sammanföra mig med Petrowitsch. Han var nämligen passionerad kortspelare och ett förslag att tillbringa några af nattens timmar med en liten vira på hans kammare, skulle helt visst icke möta några hinder om jag ställde mig slugt.

Ej utan en smula hjärtklappning hann jag fram till Trädgårdsgatan och det hus där envoyéen hade sin våning, fortsatte Gunnar Holm, sedan han en stund tyst för sig själf ordnat sina minnen i denna affär.

Gatan var dyster och mörk som vanligt och jag kunde mycket väl uppehålla mig helt nära porten utan att behöfva väcka någon misstänkt uppmärksamhet.

Minuterna kröpo fram som sniglar, och i en ganska nervös sinnesstämning räknade jag afståndet mellan halfslaget och följande kvart, som släpigt och långsamt ändtligen förkunnades från gamla Jakobs klockverk.

Nu hördes ljudet af en rullande vagn.

Hvarje nerv i mig blef stål och hastigt skärpte jag alla sinnen samt retirerade några steg mot en afsats i husssträckan, där jag stod alldeles skyddad af nattens mörker.

Ett långdraget »ptrooo!» och vagnen stannade icke tio steg från mig.

Men ingen betjänt hoppade ned att öppna dörren och detta af den naturliga anledningen att det nu icke fanns någon betjänt med.

En ed af missräkning gled öfver mina läppar. Detta streck i räkningen hade jag verkligen icke kunnat tänka mig. Och min förargelse nådde sin höjd då jag fick se att endast en person steg ur och att denne var envoyén.

Af Petrowitsch och vackra grefvinnan syntes icke ett spår.

Men ingen Petrowitsch hoppade af kuskbocken och icke heller såg jag någon dam stiga ur kupén, utan endast envoyén helt solo och inom mindre än en sekund var äfven han försvunnen bakom den tunga porten, som slogs igen med en smäll, hvilken i den tysta natten ekade mot kyrkans höga murar.

Nu stod jag där vackert! 'Vackra grefvinnan' hade ändrat sig och låtit affären med envoyén förfalla; eller hvarför var hon nu icke med enligt aftal? Hade hon kanske anat ugglor i mossen?

Dessa frågor voro svåra att besvara och jag förbannade ödet, som låtit henne undkomma just när jag trodde mig om att ha henne som allra säkrast i mina garn.

Naturligtvis skulle hon nu veta att sätta de stulna pängarna i säkerhet och med detta omintetgöra ett viktigt bevis. Ministerns önskan att jag skulle undvika skandal satte mig också i en kinkig belägenhet. Och fast jag hört samtalet mellan henne och hennes älskare, Ragnar, under deras supé å »Berzelius», egde jag ju inga vittnen, som kunde styrka att man där kommit öfverens om en djärf stöld.

Det blefve således under nuvarande förhållanden kinkigt, ja, rent af omöjligt att få häktningsorder på henne. Och äfven om jag kunde utverka sådan vore det mycket sannolikt att hon skulle reda sig under förhöret med den förslagenhet och djärfhet, som hon redan visat prof på.

Bäst jag nu stod där i ensamheten utanför den stängda porten, från hvilken envoyéns vagn redan rullat bort, fick jag höra ljudet af ett annat åkdon, som svängde in på Trädgårdsgatan, men kommande från motsatta hållet, det vill säga som från Operan.

Denna omständighet var ju i och för sig själf icke så märkvärdig. Men det förekom mig emellertid som jag borde ge akt på denna vagn och jag intog därför ånyo en afvaktande ställning i den mörka vrån vid utsprånget mellan husen.

Jag hade knappt hunnit sätta denna min afsikt i verket förr än den annalkande vagnen stannade alldeles utanför den nyss hemkomne envoyéns port. En man, som satt bredvid kusken, hoppade af, och vid skenet af en vagnslykta fann jag denne vara betjänten Petrowitsch.

En svag förhoppning började dyka upp att jag nu äfven skulle få se 'vackra grefvinnan'; och min aning besannades verkligen. Ty när Petrowitsch öppnat vagnsdörren, syntes en elegant dam stiga ur. En flyktig blick var nu nog för mig att genast känna igen Elvira von Baltens drag, där hon vid lyktskenet tog upp sin portmonnä och gaf körsvennen en drickslant, eller om hon kanske betalte skjutsen, som var från ett hyrkuskverk.

Hur skulle jag bära mig åt? Grefvinnan hade redan satt foten på trappsteget och skulle nästa minut försvinna bakom porten, som Petrowitsch nu höll öppen. Han skulle stänga denna och själf försvinna och jag åter blifva stående ensam på den ödsliga gatan.

Att bulta på denna tid på natten vore icke mycket rådligt när man ej hade annat ärende än att träffa en betjänt. Men å andra sidan kunde jag ju icke nu stiga fram, allra minst medan hon befann sig i förstugan, säkerligen med hvarje nerv spänd till vaksamhet för de nya fuffens, hon ämnade begå.

Ja, detta var verkligen en kinkig belägenhet och ur hvilken jag måste reda mig med hast.

I samma ögonblick som kusken klatschade med piskan, besinnade jag mig icke längre utan hejdade honom med att raskt stiga fram och ropa:

»Är ni ledig?»

Han betraktade mig med förvåning från sin upphöjda ståndpunkt, höll in hästarna, som just skulle sätta sig i rörelse och svarade, antagligen i tanke att förtjäna litet extra:

»Hvart skall ni åka?»

»Det är inte fråga om det nu. Men kan ni göra mig en annan tjänst skall ni få hederligt betaldt.»

Han mönstrade mig åter med misstänksamma blickar innan han svarade:

»Hvad är det om?»

»Jo, bara en sak, som är gjord i en handvändning», svarade jag, redan inne i hvad som borde göras. »Den där betjänten som var med er på bocken nyss är en gammal bekant till mig. Jag skulle vilja tala med honom ett par ord.»

»Hvad kan jag göra åt den saken?»

»Ni skulle kunna bedja honom komma ned.»

»Hvarför gör ni icke det själf?» frågade han, tydligen misstänkande något rackartyg, hvilket jag också förutsett, när jag svarade:

»Portvakterskan är kitslig och skulle helt visst slå igen porten midt för min näsa, eller rättare inte öppna alls. Jag känner till krutet.»

»Och hvad hindrar henne att göra likadant om jag kommer med samma ärende så dags på dygnet? Nej, tack, den där saken får ni allt styra om själf.»

Han lyfte åter sin piska och ämnade klatscha till, när jag på nytt hejdade honom, denna gång med att taga upp min portmonnä och hålla en blänkande tvåkrona i lyktskenet samt säga:

»Den här får ni för besväret och det är ju lätt förtjänta pängar.»

»Men om käringen säger nej då?»

»Den saken har jag också tänkt på. Se här, tag denna käpp och säg att Petrowitsch glömde den och att det antingen är hans eller kanske hans herres.»

»Men det var ju en dam, som jag körde för?» invände kusken.

»Gör ingenting till saken», envisades jag, förargad öfver alla invändningar fast han redan stoppat på sig tvåkronan. »Käringen vet, att äfven envoyén nyss kom hem och hon skall helt visst taga emot käppen utan invändning. Hon får förresten tro hvad hon vill. Men så fort hon skall stänga, passar ni på att sätta till exempel en nyckel, eller ett knifskaft emellan porten så att den ej går i lås, och se’n skall nog jag styra om resten så slipper Petrowitsch komma ned; hvilket för öfrigt kanske blir svårt för honom.»

Kusken funderade en stund innan han gaf till svar:

»Den där saken ser mystisk ut. Hvem vet hvad ni är ute i för ärenden? Så det där tror jag allt vi ge tusan i.»

»Ni är dum», sade jag. »Om jag vore en skälm skulle jag väl ej gå tillväga på det sätt jag nu gör och inviga en främmande i min afsikt att nattetid smyga mig in i detta hus. Men ni skall kanske förstå mig bättre när jag talar om, att det är fråga om en oskyldig priffe, som vi skulle taga oss nu i kväll, fast betjänten oförmodadt måste ut för att hemta envoyén och den där damen, antagligen hans fru, från balen hos ***ske ministern. Vi ha som sagdt redan kommit öfverens», fortsatte jag ogeneradt. »Men som jag själf var hindrad, ty vi tjänare disponera ju endast natten och knappt den, kunde jag icke ge honom bud i tid och antagligen icke han mig af samma anledning. Men raska på nu! Knusslar gör jag icke och en krona till kan jag väl alltid stå ut med.»

»I så fall må det vara händt!» svarade kusken när han såg att jag ännu en gång tog upp portmonnän.

Och i det jag gaf honom ännu en krona sade jag:

»Passa på med en nyckel när portvakterskan skjuter till porten. Jag är tvärt till hands, och se'n skall det gå som en dans.»

Han gick fram till porten och ringde på. Jag, som höll mig alldeles i närheten vid sidan om entrén, hörde snart hur porten öppnades med en knäppning och genast försvann kusken in i förstugan. Så dröjde det några ögonblick, och kusken visade sig åter nu utan min käpp, som jag lämnat honom.

Hastigt var jag uppe de få steg, som ledde ned till gatan, och tänkande att själf är bästa dräng stack jag en nyckel emellan den självstängande porten och hindrade denna således att smälla i lås.

En nick åt kusken och så var jag behändigt herre öfver situationens första del.

Knappt hade hyrvagnen rullat bort förr än jag tog i tu med andra kapitlet, det vill säga att smyga mig in. Detta gick öfver förväntan väl. Gångjärnen voro ordentligt smorda och kolmörker härskade i den stora förstugan, som jag kände till se'n förut. Visserligen knäppte låset till då det tog, men jag var då redan ute på den gammaldags trånga gården och hade nu endast att fortsätta min väg upp till betjäntens rum, där jag varit några gånger förr.

Plötsligt kom min blick att observera ett upplyst fönster en trappa upp. Och i detta såg jag nu en gestalt skymta fram och denna fann jag vara Petrowitsch, som just drog ned en rullgardin. Men ögonblicket därpå lystes det upp i ett annat bredvidliggande rum med två fönsterlufter, och i den ena fick jag se 'vackra grefvinnan' själf draga ned gardinen. Rädd att blifva sedd var jag med ett par språng, uppe i trappan, som låg midt för dessa fönster i hufvudbyggningen och hade tur att från den öfre förstugan kunna kasta en blick in i det upplysta rummet för hvars ena fönster 'vackra grefvinnan' nyss dragit ned gardinen.

Jag såg en syn, som genast satte mig in i situationen.

Midt på golfvet syntes en älskande grupp. Det var icke svårt för mig att känna igen hvilka som bildade denna Den ena var 'vackra grefvinnan', den andre envoyén, som höll den sköna äfventyrerskan fast tryckt intill sig med ena armen kring hennes smärta lif under det att den andra böjde hennes hufvud bakut som för att röfva eller kanske godvilligt erhålla en kyss.

Antagligen var det det första; ty jag såg henne hastigt göra sig fri och skynda fram till det icke förstängda fönstret. Och nästa sekund var gardinen äfven nedrullad för detta.

Själf stod jag nu så godt som i djupaste mörker, villrådig om jag genast borde fortsätta upp till vindsvåningen eller ej.

Strax bakom mig öppnades då en dörr. Och vid det jag vände mig om fick jag se Petrowitsch som kom ut med ett ljus i handen.

Han var i fullt livré och verkade nästan högre befäl vid något utländskt paradregemente.

Utan att först känna igen mig, hördes han utbrista i det han lyfte ljuset:

»Hvem söks?»

Men i detsamma han fick se hvem det var, fortsatte han, sänkande rösten och stängande dörren:

»Ah! Är det du? Hur tusan har du kommit in? Var inte porten stängd? Eller frågade inte portvakterskan, den

gamla maran, hvad du hade att beställa här midt i natten?»

»Det skall jag berätta för dig bara vi komma upp; du har ju tid med en priffe?»

»Åh ja! Bara hofmästaren och kammartjänaren ä' lifvade så. Men stig på! Tre trappor till som du vet.

Inkomna i betjäntens rum fann jag där en äldre man, som jag ej sett förut. Denne presenterades som kammartjänaren, namnet har jag glömt, och det blef strax fråga om vi skulle ta oss ett parti, sedan han fått ordna med några förfriskningar, som skulle serveras nere i envoyéns våning, en trappa upp.

Han såg helt illparig ut när han sade detta, vändande sig till Petrowitsch, hvilken belönade hans förtroende med att blinka hemligt samförstånd när han svarade:

»Det var icke utan sitt lilla äfventyr det där. Men aldrig kunde jag tro att han var en så'n don Juan.»

»Hvarför icke? Med hans utseende kan man vinna hvilken kvinna som helst», sade kammartjänaren. »Hvem är hon?»

»Vet inte! Men jag hörde att hon kallades grefvinna», svarade Petrowitsch, tydligen undvikande sanningen.

»Åh tusan! Kanske gift?»

»Troligen. Fast hennes man nu kan vara borta liksom envoyéns fru.»

»Tyst med det!» sade nu kammartjänaren på franska och skyndade ut med löfte om att snart komma upp igen i sällskap med fjärde man, hofmästaren.

I dörren hörde jag Petrowitsch säga till åt sin kamrat att hofmästaren icke skulle spara på dryckesvarorna om han ville vara med om priffen och därpå började han raskt ställa i ordning spelbordet med därtill hörande rekvisita ej att förglömma ett par lekar nästan obegagnade franska spelkort, hvilka, lyftade mot ljuset, visade bilder af allt annat än moralisk natur. Och han bad mig att roa mig med betraktandet af dessa under det att han gick ned ett tag för att se till om man icke äfven kunde få hofmästaren att arrangera en liten supé af resterna från en finare frukost, som envoyén haft för några vänner samma dag.

Mot den saken hade jag icke något att invända. Ty kunde jag bara få den värda trion i stämning skulle jag lättare kunna vinna mina egna syften, nämligen ett slugt arrangeradt spioneri på 'vackra grefvinnan'.

Att hon skulle bli envoyéns gäst öfver natten, därom var jag fullt öfvertygad af hvad jag redan både sett och hört. Men jag var äfven viss om att det denna natt skulle inträffa något, som envoyén nog icke väntat sig, något annat än blott och bart ett kärleksäfventyr. Och det var detta som intresserade mig.

I ett afseende kunde jag vara lugn. Det låg nämligen mycket nära till hands att 'vackra grefvinnan', om hon denna natt ämnade göra någon kupp, ej skulle smyga sin väg som en simpel tjuf med sitt rof. Därtill var hon för slug.

Men när hon gick var det allt säkert, att en del, kanske en mycket stor sådan, af den bedårade sydländingens värdesaker bytt om egare, åtminstone för en tid.

IX.

– Jag fick vänta en god stund innan Petrowitsch åter visade sig. Han var icke vid godt humör och utbrast:

»Du skall få se att det icke blir något spela af i natt.»

»Hur så?» sporde jag med en känsla af missräkning.

»Man skall supéra. Hofmästaren håller just på med att kyla champagnen, och kokerskan fräser allt hvad hon orkar öfver sina kastruller.»

»Är det mycket främmande?» kastade jag fram fast jag nog visste att envoyén nu hade endast en gäst.

»Nej, för all del», svarade han undvikande; »men i sådana här hus tar man alltid till så det räcker. Det djäkliga är att det är jag och icke kammartjänaren, som skall servera, hvilket ju också kunnat göra detsamma om jag icke kände mig så förbannadt olustig. Sof icke en blund i natt som var.»

»Hade ni främmande då med??

»Spelparti», svarade han lakoniskt och med en bred gäspning.

»Här uppe?»

»Äh! Då vore jag väl icke sömnig. Nej, envoyén hade några hos sig af dem, som sedan voro här på frukost och bland dessa var det en ung löjtnant, som icke gick förr än närmare fyra. Och jag fick passa i tamburen förstås ... Jo, du må tro, man har det trefligt här ibland.»

»Spelar man i kväll med?»

»På sätt och vis», svarade han skrattande. »Men nu gäller det visst ömmare ’begär’ än i vira.»

»Hur så?» sporde jag med försök att se menlös ut och i det jag hängde upp mig på den tanken att den unge löjtnanten, som gått sist, kunde vara min bekant in spe, löjtnant Gripenkula, som tycktes vara en spelorre af första klass och icke så noga om medlen för att vinna ett parti. Och jag kastade fram utan att vänta på svar å min första fråga ... »Jaså, man spelar vira.»

»Jo, var så säker», svarade Petrowitsch. »Men annars är ecarté och annan hazard mest i svang.»

»Å, tusan! Höga insatser, kan jag förstå?»

»Ja, inte är det ovanligt att se tusenlapparna på bordet. Jag var inne en gång och serverade förfriskningar och kunde då höra hur man nämde en insats på fjortontusen, likt en bagatell. Men som sagdt, i kväll blir det andra begär.»

»Är det fruntimmer?»

»Visst. Det kan väl inte vara svårt att begripa. Och då är det alltid jag som skall fram, för kammartjänaren är viss litet lösmynt och envoyén håller i det fallet styfvare på mig efter en historia i Paris, då beskickningen var där. Den historien skall jag förresten tala om för dig när vi få bättre tid än det tycks bli i natt. Emellertid fick jag verkligen stora ögon när jag nu fick se henne. Kammartjänaren har dåligt minne; men jag är som en bok, om det gäller att känna igen folk.»

»Jag vet det», svarade jag med spänd nyfikenhet, ty dessa ord af betjänten måste jag verkligen ha en närmare förklaring på.

Alltså hade ’vackra grefvinnan’ äfven varit i Paris, hvilket ju icke var så märkvärdigt. Men af större intresse var det för mig att få veta i hvilket äfventyr hon där kunde hafva varit inblandad tillsammans med envoyé Krapotsin. Och jag kunde därför ej underlåta att fråga:

»Är det samma grefvinna som du nämde nyss då kammartjänaren var inne?»

»Visst. En tusan så vacker unge för resten. Så för den skull hade jag icke alls något emot att vara i envoyéns ställe.»

»Har han kännt henne länge?»

»Bara se'n förra sommaren då han träffade henne på en fête de champêtre i Boulognerskogen. Festen var arrangerad af spanska ambassadören, och vår envoyé var med där jämte sin fru. Madame och den där grefvinnan – hon heter visst von Balten blefvo snart de bästa vänner i världen och träffades dagligen. Men hon blef äfven mycket vän med envoyén och små förtroliga tête à têter förekommo vid hvilka jag hade äran att föreställa ett slags mellanlänk eller postiljon d'amour ... Nå det där kunna vi ju närmare resonera om sedan; men nu måste jag verkligen kila ned ... Fördömd otur man har. Och jag som tänkte att vi skulle få så trefligt i kväll ... à propos! Kan du spela ecarté?»

»Har aldrig försökt, sa' bo'n om spela piano. Är det svårt?»

»Inte just! Men tusan så intressant, om man har tur förstås ... Grefvinnan spelar, må du tro.»

»Nej, hvad säger du. Spel och kärlek bruka just icke trifvas under samma tak.»

»Inte det? Hvad är väl kärlek om inte spel? Men adjö med dig nu på en stund. Alltid kan jag smita från något. För en smörgås och litet ostron med champis ska vi ha innan vi skiljas. Du kan gärna stanna kvar hela natten; sängkläder finns och en af oss kan ligga på sofflocket. Tjänare!»

Och Petrowitsch försvann sedan han med en pratsam petersburgares hela jargon hasplat ur sig dessa meddelanden, hvilka för mig hade mer än nyhetens hela behag.

Min förut fattade åsikt att 'vackra grefvinnan' var en kontinental äfventyrerska bestyrktes af hvad jag nu hört. Nu hade hon åter fått tag i envoyé Krapotsin, som helt nyligen kommit till staden och det var nya fuffens i görningen.

Hvarför hade hon icke förr aflagt besök i familjen sedan hon kom till Stockholm? Ty att hon *icke* gjort detta tyckte jag mig märka af Petrowitschs ord. Skälet kunde nog ha sin grund i det där äfventyret, som betjänten alluderat på från vistelsen i Paris, och jag borde allt ha närmare reda på förloppet rörande denna händelse och skulle allt laga så att jag äfven fick detta.

Emellertid var min belägenhet för tillfället allt annat än afundsvärd. Där jag nu satt kunde jag ingenting uträtta under det att 'vackra grefvinnan' så godt som i min närhet förberedde eller kanske genast utförde en djärf kupp.

Jag hade redan rest mig för att lämna rummet, visserligen utan något bestämdt mål annat än det, att jag borde hålla mig så nära som möjligt till äfventyrets brännpunkt. Helst hade jag velat hafva en plats i själfva våningen, i en skrubb, garderob eller dylikt, någon punkt från hvilken jag i hast skulle kunna operera i det kritiska ögonblicket och från hvilken jag kunde slå ned öfver tjufven som en blixt från klar himmel.

Emellertid kände jag att något extra skulle inträffa denna natt, och jag beslöt att spänna hela min energi.

Jag hade som sagdt rest mig och ämnade lämna betjäntens rum för att söka upp en lämpligare utgångspunkt för mina åtgöranden. Men just i detsamma inträdde Petrowitsch på nytt och såg nu mer belåten ut än för en stund sedan.

Han hade en hela champagne under hvardera armen och ur bakfickan stack upp halsen på ännu en butelj hvad det nu var.

»Här ha vi ädel drufva!» sade han med ett förnöjdt grin, i det han ställde champagneflaskorna på bordet. »Och se här ha vi fin-fin konjak. Om en stund tror jag att vi kunna få oss en smörgås; men ostron få vi dra vefven för i dag, ty man har icke mer än hvad som nätt och jämt räcker till åt herrskapet.»

»Skall du ned snart?» sporde jag en smula orolig att icke själf få komma på egen hand.

»Åhnej», svarade han. »Nu har jag minst en halftimme på mig.»

Och han började lugnt korka upp konjaken samt slog därpå i af denna ett par försvarliga glas, samt fortsatte med en goddagspilts hela sorglöshet:

»Skål på dig! Blir det nu inte af med priffen i kväll så kan du ju titta upp en annan afton. Men ge mig bud på dagen så skall jag själf släppa in dig.»

Han lyfte glaset och vi skålade med hvarandra. Konjaken var verkligen fin, men jag läppjade endast på densamma, under det att Petrowitsch tömde minst ett halft dricksglas i ett enda andetag.

Denna omständighet förde mig på den tanken att han snart skulle bli redlös om han fortsatte i samma stil med pokulerandet, hvilket jag skam till sägandes nu icke hade något emot. Under väntan på detta och hvad annars kunde hända passade jag på med att kasta fram:

»Du nämde något om ett äfventyr i Paris. Hur var det med den saken? Något pikant kanske?»

»Jo, var lugn för det. Egentligen hör detta dock till familjehemligheterna; men då du icke känner de handlande personerna och icke kan ha anledning att springa vidare med hvad jag säger, kan jag gärna tala om det eftersom hon, hjältinnan, nu åter funnit sin beundrare, eller rättare han henne.»

»Det där börjar som en roman», svarade jag.

»Och det är en roman, eller kanske rättare en detektivhistoria», fortsatte Petrowitsch och tog sig nu en ny stadig konjak, under det jag spratt till och sneglade på honom för att möjligen upptäcka om han misstänkte en detektiv i min person, hvilken för honom annars fått gälla för renskrifvare och öfversättare.

Men jag kände mig snart lugnad och lyssnade med uppmärksamhet när han fortsatte:

»Jo, det var på vårsidan förra året som den där vackra damen, grefvinnan von Balten, blef presenterad för envoyéens på en hästutställning i Concours hippique, du vet den, som årligen hålles i Champs-Elysées-palatset. Det är där som hela den fina delen af Paris har mötesplats. Och du vet kanske äfven hvilken kolossal flirt som idkas på dylika tillställningar.

Naturligtvis var envoyéen där med hela corps diplomatique, och i dessa kretsar hade äfven grefvinnan von Balten infunnit sig, presenterad af spanske ministern efter hvad jag sedan fick höra. Herrarne beundrade, ja afgudade henne; damerna afundades hennes fägring och kanske äfven hennes utomordentligt smakfulla dräkt. När man såg henne i sadeln skulle man trott, att hon var född till skolryttarinna ... Allt nog, hon blef bekant med vår envoyé och sågs redan följande dag i våra salonger vid rue de Rivoli, där hon blef som en medlem af familjen. För mig som får tillfälle att se litet af hvarje var det icke svårt att komma underfund med att envoyén snart var förälskad öfver öronen i den vackra grefvinnan. De stämde möten med hvarandra och jag vet verkligen icke om han ej rent af hyrde en liten behändig extra våning åt henne i närheten af Place de l'Opera för att kunna sammanträffa med henne mera ostördt. Emellertid var jag där med biljetter nästan hvarje dag, men i så fall kallade hon sig då för baronessan Claire de Bonnate.»

»Hvad säger du?» utbrast jag, väl ihågkommande att detta namn stått på det visitkort, som 'vackra grefvinnan' gifvit källarmästar Wallin på Berzelius, när hon beställde det enskilda rummet för supén med

sin medhjälpare Ragnar.

»Baronessan Claire de Bonnate» svarade han. »Tycker du att detta är så underligt?»

»Nej, för all del. Jag bara tyckte, att jag hört det där namnet förr. Fortsätt!»

Och utan att misstänka något fortsatte han:

»Nu hände det en eftermiddag att jag var ute i ett annat ärende och envoyén skickade min kamrat, kammartjänaren, med en biljett i stället för att annars jag haft detta förtroende. Emellertid händer icke bättre än att den drummeln råkar tappa den lilla skrifvelsen i trappan. Och Madame som kommer hem just i samma stund fick tag i biljetten. Hon kände igen sin mans stil och bryter kuvertet. Hvad hon fick se, kan jag naturligtvis icke veta, men vid supén blir jag inkallad och hon vänder sig till mig med ett underligt leende samt frågar så att envoyén hör det, om jag kände till någon baronessa Claire de Bonnate.

Jag stod som på nålar och jag såg att envoyéen tycktes sitta på nålar. Mitt svar var helt visst också mycket förvirradt, och icke för alla skatter i världen skulle jag nu kunna säga hvad jag sade. Madame är icke god att råka ut för när hon blir vid dåligt humör. Och jag såg hur tusen gnistor sprakade i hennes blickar när hon lämnade mig med viss högtidlighet en liten biljett som var förseglad och med utanskrift af hennes hand samt sade:

»Låt icke den här biljetten förkomma som den andra utan lämna fram den ordentligt till baronessan Claire de Bonnate!»

Mina förlägna blickar sökte envoyéns. Men han bara stirrade på sin tallrik och utan att ana verkliga sammanhanget måste jag naturligtvis lämna rummet för att lyda min matmors order.

Men redan i porten kom jag på andra tankar. Jag misstänkte att fan var lös och att det nu gällde att vara på min vakt. Och jag gjorde mig därför ej något samvete af att jag ej brådskade med detta ärende, fast jag visserligen klokt nog närmade mig Place de l’Opera och den skönas bostad.

Just i porten hejdas jag af ett bud, som frågar:

’Är ni monsieur Petrowitsch, hos envoyén Krapotsin?’

Jag bejakade frågan och han lämnade mig en biljett, som jag genast öppnade och fick se att den var från min husbonde, hvilken befallde mig att *icke* lämna fram Madames bref till baronessan Claire de Bonnate, men att väl gifva honom detta privat och vid hemkomsten.

Den gången prisade jag verkligen min långsamhet och för mitt välförhållande fick jag hela femtio francs.

Men nu kommer det lustiga i hela historien», fortsatte Petrowitsch upplifvad af både konjaken och sina minnen.

»Dagen därpå fick jag en ny biljett af Madame också denna till baronessan. Innan jag gick försökte jag emellertid att först rådfråga envoyén hur jag skulle förhålla mig. Men det var omöjligt att träffa honom. Medan jag stod där i tamburen och funderade hur jag skulle göra, öppnas dörren till Madames rum och hon kommer ut klädd som för att göra en promenad.

»Hvad nu? Har du icke gått än?» sade hon med ett tonfall af olycksbådande missbelåtenhet. »Det är brådtom och jag väntar baronessans svar på förmiddagen.»

Jag bugade mig och kilade af som en pil men på gatan började jag åter den långsamma lunken i hopp om att

ödet skulle föra envoyén i min väg.

Åter stod jag utanför baronessans port och falkade nästan efter att på nytt sammanträffa med kuriren, som hade kontraorder. Men i hans ställe får jag se – Madame själf; ja, henne själf stiga ur en täckt droska, som kanske följt mig i spåren hela vägen.

Som en blixt försvann jag i porten. Men jag var icke halfvägs i trappan innan jag upphanns af Madame som ropade efter mig:

’Du behöfver icke lämna biljetten. Jag skall själf gå upp till baronessan.’

Illa till mods å envoyéns vägnar, måste jag naturligtvis lämna från mig biljetten och som jag fick befallning att *genast* vända om hem vågade jag icke heller stanna.

Men jag gick icke längre än till närmaste port och i denna afvaktade jag det ögonblick då Madame åter skulle komma ut från den där baronessan, hvilken jag, som sagdt, misstänkte vara grefvinnan von Balten – fast jag aldrig sett henne – baronessan nämligen.

Jag behöfde icke vänta länge. Hon kom ut på gatan efter knappa tio minuter och jag såg nu från min undangömda position att hon var blossande röd af förargelse när hon steg upp i den väntande droskan och rullade i väg.

Så där ja, tänkte jag. Nu kan det vara min tur att pejla djupet af denna hemlighet. Raskt steg jag in i porten till baronessans bostad och ett par minuter senare var jag uppe i förstugan, samt ringde på för att möjligen få säga några ord åt hennes kammarsnärta, en söt unge för resten, som jag tänkte ställa mig in med.

Men i stället för kammarjungfrun fick jag se portvakten i sitt förkläde när jag ringt på och dörren öppnades.

’Träffas inte mademoiselle Yvette?’ frågade jag – flickan hette nämligen Yvette.

’Nej’, svarade portvakten vresigt.

’När kommer hon hem då?’ fortsatte jag.

’Aldrig!’ svarade han med ett besynnerligt skratt.

’Hvad menar ni med det, min herre?’ envisades jag. Har hon flyttat?’

’Ja!’

’Hvart?’

’Vet inte!’

’Är det då kanske möjligt att få tala med baronessan själf?’ högg jag i helt dristigt utan att egentligen veta, hvad jag skulle kunna ha att säga henne.

’Nej’, svarade han kort.

’Min herre! Jag är från envoyé Krapotsin, refererade jag med kanske oförsiktig stramhet för att imponera på den odrägligt kortfattade väktaren.

’Hjälper icke ändå’, svarade han.

’Hjälper inte?’ Är ni galen?’

’Nej, men ni! När det icke lyckats ens för er matmor att träffa baronessan de Bonnate går det icke heller för hennes betjänt.’

Ett ljus gick upp för mig och jag frågade:

’Har hon flyttat?’

’Just precis.’

’Hvart?’

Till svar slog han igen dörren midt för min näsa, och lika blossande som nyss Madame kom jag i min tur efter detta besök ut på gatan.

Där stod jag nu undrande hvart den lilla baronessan i sådan hast tagit vägen och om min husbonde hade reda därpå, att hon hux flux hade flyttat. Men på envoyéns bekostnad kände jag mig verkligen glad att hon försvunnit, ty det var ju icke svårt inse att Madame begagnat sig af en liten krigslist för att komma underfund med hvar den sköna bodde och att hon ville taga den kvinna i skärskådande, som förmått hennes annars mycket lugne herr gemål till ett äktenskapligt snedsprång ... Nå detta är ju icke så ovanligt i den finare världen, synnerligast i Paris. Men Madame är jalouse af bara katten och vill icke förstå sådana där äfventyr.

Jag trodde dock att hon hade en aning om hvem baronessan Claire de Bonnate var – ty kvinnans list brukar ju öfvergå mannens förstånd ... Men att hon icke hade detta såg jag på den vänskap med hvilken hon samma dag mottog grefvinnan Elvira von Balten fast jag då trodde att det var jag som gjort felslut när jag tagit dessa båda förnämiteter för en och samma person.

Men nu kommer en annan historia, som satte fasligt rumor i hela huset, fortfor Petrowitsch utan en tanke på att halftimman redan hade gått och att man kunde behöfva honom därnere ...

Bland middagsgästerna denna dag infann sig en rysk furstinna, på långt håll släkt med Madame och ofantligt rik. Hon blixtrade af diamanter och juveler och var om möjligt ännu skönare än grefvinnan von Balten. Som jag var inne och serverade kunde jag göra dessa iakttagelser och jag märkte äfven att grefvinnan icke såg furstinnan med vidare milda blickar när hon trodde sig ej vara sedd.

På aftonen skulle man på Edenteatern och grefvinnan skulle följa med. Det var en ny operett i hvilken Madame Judic skulle uppträda, och man väntade sig något fenomenalt af hvad hon kunde utveckla i rikedom af diamanter, saphirer, smaragder och rubiner, på hvilka dyrbarheter väl ingen skådespelerska varit rikare än Judic.

Jag hörde att man talade om dessa dyrbarheter och jag kom helt à propos att därvid observera att grefvinnans ögon riktigt brunno af intresse under det att hon liksom slukade de skatter, hvilka prydde furstinnan.

Damerna gjorde toilett inne hos Madame och så gaf man sig af. Kavaljererna voro envoyén och så en svensk affärsman, konsul tror jag att han var ...»

»Konsul!» utbrast jag och hade namnet Brattemann på tungan, men hejdade mig.

»Konsul ja! Är det så underligt?» fortsatte Petrowitsch. »En fin karl, må du tro och mycket rik. Han var förresten med på ***ske ministens bal nu i qväll ... Men du dricker ju ingenting. Skål!»

Jag var verkligen så intresserad af Petrowitschs meddelanden om ’vackra grefvinnans’ äfventyr i Paris att

jag minst två gånger glömt bort att besvara hans skålar. Jag lyfte mitt knappt rörda glas, men tankarna voro nu på väg till den dryge konsul Brattemann hos hvilken man stulit den där familjeklenoden, uret, som jag skulle spana upp. Det kunde ej vara något tvifvel om att det var han; ty någon annan konsul var icke med på ***ske ministerns bal.

»Nåväl!» fortsatte Petrowitsch. »På kvällen när jag hemtade fick jag med mig hem hela sällskapet utom konsuln, som redan efter andra akten lämnat teatern; till oss hade han kommit just som vi skulle ge oss af till Judicsföreställningen.»

Petrowitsch hade samma egenhet som andra tjänare i bättre hus att de säga *vi* när det gäller husbondfolkets angelägenhet, inpassade Holm alldeles logiskt i sin berättelse om besöket hos Petrowitsch.

»Nå ja! Man kom hem och du må tro att maken till kväll har jag icke varit med om under hela min tid hos envoyén. Hela huset vändes upp och ned; porten stängdes och så tillkallade man detektiver! Ja, hvad säger du om det?»

»Besynnerligt!» svarade jag med andlös spänning. »Fortsätt, för tusan!»

»Så där ja! Du blir intresserad bara af att höra på. Tänk då på mig, som var midt uppe i soppan ... När man letat som efter de vises sten blefvo vi tjänare en och en inkallade och underkastade ett oförskämdt förhör af en kommissarie.

Närvarande vittnen voro Madame, envoyén och grefvinnan von Balten, samt först och främst furstinnan, hvilken egentligen var kärande ... Kort och godt! Ett dyrbart diamanthalsband, tillhörigt furstinnan, hade kommit bort eller blifvit stulet ... Hon sade sig med bestämdhet veta, att hon haft detta diamanthalsband i handen när hon var i Madames boudoir, där hon arrangerade sin toilett framför en trymå. Men först på teatern hade hon märkt sin förlust och därför åkt med hem för att själf hämta det dyrbara smycket.

»Hvad kunde det vara värdt?» inpassade jag med lätt förklarlig nyfikenhet.

»Femhundra tusen francs!» svarade Petrowitsch. »Jag minns mycket väl hur vi häpnade och kommer särskildt i håg att grefvinnan utbrast:

’Hvilken oerhörd summa för ett halsband!’

»Och i denna hennes mening instämmer jag af hela mitt hjärta. Ty femhundra tusen francs är ju en hel förmögenhet.»

»Nå kom man till något resultat?» sporde jag när Petrowitsch syntes försjunka i funderingar vid detta minne.

»Aldrig!» svarade han. »Det förhördes, undersöktes och lefdes röfvare en hel månad och efter den tiden lämnade furstinnan Paris. På höstsidan hörde jag, eller läste rättare sagdt, att man funnit ett par af de stulna diamanterna – som hade någon särskildt märkvärdig slipning – hos en procentare i f. d. Quartier-latin och han sade sig hafva fått dem som spelvinst i en privat spelklubb vid rue Labruyère, som polisen sedan mycket riktigt kom öfver. Men dessa diamanter voro de enda som den ryska furstinnan fick tillbaka ... Löjligt nog fick man vid öfverraskandet af den där klubben äfven tag i en svensk bland de spelande och kan du gissa hvem?»

»Nej ...»

»Jo, den stackars konsuln, som var med på teatern den där kvällen.»

»Åh fan!» utropade jag häpen.

»Man säger också att han blef illa ansatt; men han redde sig liksom äfven grefvinnan, hvilken icke heller hon undgick att bli förhörd, efter hvad jag såg af pariserbladen, som hade långa spalter om det celebra målet.»

»Jaså, äfven hon», passade jag in.

»Konstigt nog», svarade Petrowitsch; »ty det är ju klart att en *grefvinna* aktar sig för en simpel stöld.»

Jag hade mina egna tankar om den saken, men var högst belåten med hvad jag fått höra, ty att det var hon, som stulit halsbandet, hyste jag för min del icke det minsta tvifvel om. Och jag skulle icke glömma att draga fram denna affär när rätta stunden var inne.

Utan att förråda dessa mina åsikter kastade jag emellertid fram:

»Men hur kom det sig att det blef brytning mellan henne och Madame Krapotsin?»

»Jo, hon fick veta att han haft ett enskildt möte med grefvinnan von Balten på 'Chat noir', du vet det där extravaganta nattkaféet vid rue de Laval.»

»Åh tusan!... Men misstänkte hon inte att baronessan de Bonnate och grefvinnan von Balten voro en och samma person?»

»Tror *du* det då?» svarade han med en misstänksam blick ... »Jag börjar tro att jag sitter här och pratar om för mycket af våra familjehemligheter ... Nej, min gosse, nu får det vara nog. Du är mera intresserad än hvad som kan vara nyttigt.»

Han reste sig och öppnade dörren samt lyssnade. Därpå vände han sig till mig och sade:

»Nu får du vara ensam en stund till. Besynnerligt att man icke ringer. Bäst att kila ned. Och på samma gång skall jag se till att vi få den där smörgåsen.»

Han försvann, och knappt var detta gjordt innan jag följde i hans spår. Jag kände på mig att jag nu måste rekognoscera terrängen.

Klockan var cirka half tre, en alldeles utmärkt tid för utförande af »arbeten» i 'vackra grefvinnans' genre.

Tyst som en ande smög jag mig nu utför trapporna och glömde ej att kasta en blick in i envoyéns våning, där jag såg ljus helt svagt genom de täta rullgardinerna och äfven skuggor, som ännu rörde sig därinne. Men medan jag stod där och stirrade genom mörkret fick jag plötsligt se ett af förstugufönstren lysas upp af en person som gick utför, vägledande sig med en tändsticka.

Det förekom mig genast som jag borde taga närmare reda på denna individ, som gaf sig ut så sent, och jag skyndade därför ned. Men icke ett spår kunde jag finna i den stora vestibulen af mannen med tändstickan.

Antagligen kunde han ej hafva hunnit före mig, ty vi hade ungefär lika lång väg och min hastighet var åtminstone skenbart större än hans. Utom dess borde han hindrats af porten, hvilken ej kunde öppnas utan portvaktens hjälp, såvida man ej hade nyckel. Och att inpassa denna samt läsa upp borde ju också taga tid.

Emellertid smög jag mig ända fram till porten och stod där afvaktande samt lyssnade med spända nerver minst fem minuter. Men då jag icke märkte det minsta misstänkt och å andra sidan fruktade att Petrowitsch kommit in igen och kunde undra öfver att jag försvunnit, så beslöt jag mig åter för att kila upp till honom, samt om möjligt vid glasens klang få ur honom några andra detaljer om 'vackra grefvinnan'.

Men just som jag satte fram foten för att flytta mig kände jag att tåspetsarna skrapade mot ett föremål, som tycktes vara ett hopknyckladt papper.

Hvad som kom mig att huka mig ned och taga upp detta vet jag icke. Allt nog gjorde jag så och stoppade det på mig och hade just gjort detta då det lyste till i porten åt gården och vid skenet af en liten lykta som han höll i handen fick jag se min vän Petrowitsch komma sättande.

Han var i fullt livré och märkte mig icke där jag stod mer i skymundan utan rusade uppför den mattbelagda hufvudtrappan samt var tydligen i brådaste tjänsteifver.

Så fort jag hört en dörr smälla igen en trappa upp visste jag att han var inne i våningen fast jag icke kunde räkna ut hvarför han just tog denna omväg, ty det var ju klart att det äfven fanns ingång från kökssidan.

Detta gjorde mig nyfiken och jag beslöt att taga reda därpå och skyndade därför upp på hans rum där tydligen ingen varit inne sedan jag lämnat detsamma. Alltså kunde ingen heller veta att jag varit ute.

Fem minuter senare kom Petrowitsch upp.

»Förlåt, bäste bror», sade han. »I kväll är fan lös. Min kamrat är ’sne’ och jag får ta hand om hela kommersen. – I fyllan har det nötet fått ur nyckeln till dörren som går från serveringsrummet in i våningen och jag har fått springa som en basad katt ... Titta upp i morgon kväll i stället, så är du snäll ... Då är det vi som ska’ ha muntert. I natt tycks förresten alla vara ’snea’ här i huset utom du och jag.»

»Grefvinnan också?» kastade jag fram.

»Hm? Ja, hon är så ’trött’ att hon redan somnat. God natt, gamle gosse! Förlåt mig. Men i morgon kväll ...»

Och han nästan motade mig i väg och följde mig ända ned till porten, där portvakten väcktes och fick släppa mig ut.

Just i detsamma slog klockan tre.

X.

– Jag funderade en stund om det kunde vara någon idé att hålla mig kvar utanför envoyéns port för att invänta möjligen inträffande händelser. Men dels var natten nu långt framskriden, dels tog jag för gifvet att grefvinnan nog ej skulle riskera att ge sig ut som en rymling för den händelse att hon därstädes redan hunnit göra något kap, hvilket jag nog snart skulle få reda på, och slutligen kom en lätt förklarlig trötthet öfver mig som manade till några timmars hvila för att jag med stärkta krafter skulle kunna fortsätta mina spaningar nästa dag, då jag äfven ville skaffa mig en häktningsorder på den djärfva äfventyrerskan, som jag nu ansåg vara mogen.

Med raska steg styrde jag vägen hemåt och hade just stuckit handen i fickan för att taga upp portnyckeln då jag kände det där papperet, som jag tagit upp från förstugan. Jag vecklade upp detsamma och såg vid det matta skenet af en usel gaslykta att det var något skrifvet därpå, men stilen var så fin att jag ej kunde läsa skriften.

Jag skyndade upp och tände ljus. Redan de första orden, som jag läste, kom mig att genast ändra beslut att gå till hvila. Och när jag på nytt ifört mig min kostym som landtpatron slog jag mig ned och studerade brefvet med större noggrannhet.

Ah! En adress! utropade jag.

Det var skrifvet med fruntimmersstil och lydde helt kortfattadt sålunda:

När du får detta bref är jag redan där. Tag nyckeln jag gaf dig i förrgår och vänta i öfre förstugan. Jag stannar öfver natten. Reser i öfvermorgon med sista tåg till Malmö. Du måste komma på slaget half tre.

En lycklig slump hade fört detta meddelande i mina händer. Hvad låg närmare till hands än att 'vackra grefvinnan' i sitt listiga hufvud planerat en ny kupp under det att hon var på balen och kanske äfven i förargelsen öfver att hon ej kom åt de juveler som tillhörde ministerns gemål. Allt hade gått hastigt och lustigt och gaf mig en förklaring på hvarför hon kommit efter envoyén till dennes bostad, ehuru jag först trodde att detta kunde bero på någon lättbegriplig orsak att de ej ville åka dit tillsammans.

Mannen i trappan, han som lyst sig med tändstickan, måste just varit detta biträde, som sedan i brådskan tappat det skrifna meddelandet. Tiden half tre stämde ju precis. Det var just då jag gått ned från betjänten och sett mannens skugga skymta förbi. Men tusan så rask måste han hafva varit, ty annars skulle jag ju hunnit upp honom i porten, till hvilken han, af hvad som framgick af meddelandet, måste haft nyckel och äfven vana att i hast kunna öppna ett lås utan buller ... Hade jag kommit endast en half minut förr, skulle jag lätt kunnat gripa honom på bar gerning, under förutsättning att jag fått höra henne och honom tissla i förstugan en trappa upp, där han med säkerhet fick vidare förhållningsorder.

Bäst jag satt och funderade hur jag nu skulle förhålla mig, kom jag att helt mekaniskt vända denna skrifvelse, som blifvit uppritad med blyerts af 'vackra grefvinnans' egen hand, ty därpå tviflade jag ej en minut.

Jag fann där följande anteckning, äfven den skrifven med blyerts:

Lythnerin. Westerlångg. 89, 1 tr.

Ah! En adress! utropade jag för mig själf. Och som denna var skrifven med samma stil som meddelandet förstod jag, att det måste varit grefvinnan, som gjort denna anteckning för att bättre hålla adressen i minnet.

Men hade hon verkligen hunnit från balen till Vesterlånggatan och vidare från denna till Drottninggatan på så pass kort tid som till tre kvart på ett?

Den saken skulle jag emellertid kunna öfvertyga mig om i min dräkt som bondpatron – hvilken jag egentligen och i första ögonblicket tänkte använda för ett besök på hotellet vid Norra Smedjegatan för att möjligen där fiska upp medhjälparen, hvilken jag misstänkte vara den där Ragnar. – Den kostymen kunde äfven passa för utförandet af min nya idé.

Van att ha ögonen med mig hade jag nämligen under samtalet med kusken gifvit akt på att initialerna G. J. voro målade på vagnsdörren i monogram. Vagnen var således från Gustaf Joulin och hans hyrkuskverk var vid nuvarande Brunkebergsgatan. Och dit stälde jag genast i arla morgonstunden mina steg.

På kontoret frågade jag bokhållaren hvem som denna kväll eller rättare natt kört för grefvinnan Elvira von Balten.

Han betraktade mig med sömniga blickar och mumlade:

»Hvad vill ni veta det för?»

»Jo, emedan jag är hennes far», högg jag till med helt ogeneradt.

»Ni?»

»Just precis. Hon heter Elvira Andersson i sig själf», fortsatte jag, utan att låta förvirra mig. Och jag, patron Petrus Andersson från Grabo bruk, är hennes far. Så är det med den saken! tillade jag med eftertryck.

Mitt bestämda uppträdande tycktes göra effekt och han gick ut sägande:

»Jag skall se om han är inne.»

Snart kom han tillbaka med en nyss uppväckt kusk och jag igenkände genast att det var denne som jag samtalat med på Trädgårdsgatan. Däremot kände kusken icke igen mig, hvilket ju ej var så underligt efter den förvandling jag gjort med mitt yttre.

»Hvad är det om?» frågade han sömnigt.

»Har ni kört till Vesterlånggatan n:r 89, i natt?» sade jag rakt på sak.

»Ja», svarade han. »Hur så?»

»Det var bara det jag ville veta. Se här har han för sitt besvär.»

Och jag stack åt honom en krona och försvann följd af deras undrande blickar.

I porten där det var mörkt ändrade jag hastigt om min kostym och blef nu »stockholmare» igen.

Och med raska steg begaf jag mig till Vesterlånggatan dit jag hann fram emot klockan half sex.

Tiden var således ganska lagom att taga folk på sängen och jag hoppades nu göra nya, viktiga rön.

Porten var ännu stängd, men en poliskonstapel släppte snart in mig i en förstuga af gammaldags stil och där jag lysande mig med tändstickor trefvade mig upp för trappan, tänkande på namnet Lythnerin, som möjligen kunde gifva mig en förklaring på, hvem ’vackra grefvinnans’ medhjälpare varit denna natt, om det var den snutfagre Ragnar eller någon annan af det helt visst ganska omfattande bandet.

Meddelandet om att ’vackra grefvinnan’ ämnade lämna Stockholm hade irriterat mig en hel del och jag hoppades att kunna sätta p för detta genom att dess förinnan fiska upp hennes medhjälpare och med stöd af dennes bekännelser äfven få henne fast.

Jag hade icke kommit uppför hela trappan innan en dörr öppnades och en mycket legèrt klädd kvinna visade sig. Hon såg bra ut och var nog icke öfver trettiotalet; men hennes drag buro dock nu – osminkade och otvättade som de voro – något härjadt och glåmigt öfver sig och visade att det var en kvinna, som visste lefva med enligt stockholmsbegreppet »lefva».

»Träffas Ragnar hemma?» drog jag till med helt ogeneradt utan att veta dennes tillnamn.

»Nej, han har icke kommit hem ännu», svarade hon utan tvekan.

»Inte? Nattsudd?»

»Naturligtvis som vanligt», svarade hon gäspande. »Vi voro hos Löfströms på namnsdagskalas och så blef det spelparti förstås och då skulle Ragnar vara med ... Men ursäkta ... är det icke herr ...

»Förlåt! mitt namn är Petterzon, afbröt jag för att ej komma i kontakt, Carl Petterzon, med z. Ragnar och jag äro goda vänner se’n skoltiden och jag kommer nu så här ti-

tidigt endast med anledning af en liten affär, ett litet handlån, för si jag skall resa ned till Göteborg nu i dag och jag behöfver få in reskassa, skall jag säga. Ragnar har lofvat flera gånger, men nu tänkte jag verkligen ta honom på sängen. Men han kommer väl snart, ty nu borde de väl hunnit sluta med det där spelpartiet och

behöfva hvila eller sköta om sig något innan de gå till sina platser», gick jag på med ohejdad svada under det att kvinnan stod kvar och belyste mig och trappan med en ljusdank. »Hur är det? Är han kvar hos skeppsmäklaren?»

»Ragnar? Han har aldrig mig veterligen varit hos någon skeppsmäklare ... Men för all del, var så god stig in. Det känns kallt och jag är litet tunnklädd, som herrn ser», svarade hon obesväradt och med ett inställsamt leende, hvilket visade mig ett par bländhvita tandrader.

Och utan tvekan förde hon in mig i en sal som var mycket inventiöst möblerad och vittnade om att jag icke befann mig i något fattigmanshem. Där bad hon mig sitta ned och vänta, sägande att Ragnar kunde komma när som hälst, hvarpå den besynnerliga kvinnan försvann i ett annat rum sedan hon gifvit mig en riktig tolfskillingsblick samt lofvat att snart komma ut för att göra mig sällskap.

Först då märkte jag på hennes gång att hon icke var vid riktigt sunda vätskor, hvilket nog hade sin orsak i nattens namnsdagsfirande och äfven förklarade hennes uppträdande mot en person, som hon ju icke ens kände till namnet.

Under andra omständigheter, tänkte jag, skulle hon nog varit mer försiktig, såvida hon icke hörde till den kategori kvinnor, hvilka kastat all försiktighet öfverbord i umgänget med personer, af hvilka de ej anse sig hafva något att frukta.

Huruvida hon trodde på min uppdiktade historia eller ej, vet jag icke. Men hvad jag icke heller visste och som nu mycket mer intresserade mig, sedan jag haft tur att komma den där Ragnars hemvist på spåren, det var i hvilket förhållande hon stod till honom, om de voro släkt, om hon var hans älskarinna eller kanske värdinna. Allt detta var saker som nu vore bra att veta på det jag af detta skulle kunna komma till vidare slutsatser.

Vidare funderade jag nu på – medan jag satt där och stirrade på den af en svag morgondager belysta väggen midt emot med af rullgardiner förtäckta fönsterlufter – om det var sant att Ragnar varit på spelparti under natten eller om detta endast var en dikt af den besynnerliga värdinnan. *Om* hon talade sanning, kunde han ej gerna varit den, som jag sett lysa sig med tändstickan i envoyéns trappuppgång.

Slutligen skulle det vara intressant att veta om den där kvinnan vore bekant med ’vackra grefvinnan’, hvilket ju icke var otroligt, och i så fall hade jag genom en slump kommit ännu en af bandet på spåren.

Hon gjorde sig emellertid ingen brådska, men när hon åter visade sig var hon klädd, till och med elegant.

»Han dröjer, tror jag?» sade hon med möda återhållande en gäspning.

»Det ser verkligen så ut; och jag vet ej, om jag får tid att vänta honom längre. Brukar han alltid komma hem ett tag om morgnarna sedan han varit ute på ... på sådana där spelpartier?»

»Det beror på. Jag skall säga att han går och kommer som han vill», svarade hon med en sidoblick, som jag observerade ej var så litet forskande när den helt flyktigt stannade på mig ... Det finns dagar när han icke alls kommer hem.»

»Såå? Hvad har han för sysselsättning?»

»Det vet jag sannerligen inte. Jag tror att han är agent.»

»Agenter bruka kunna förtjäna bra», svarade jag. »Har han bott här länge?»

»Bara en månad, eller sex veckor tror jag det är.»

»Han skall ha fina bekantskaper, har jag hört.»

»Tror jag det! Han är ju själf af fin familj! Ja, det är visst adel, eller hur?»

Detta lät som en kuggfråga, och jag svarade helt undvikande:

»Släkten är visst icke introducerad på Riddarhuset; men jag har hört honom säga, att stamfadern kom hit till Sverige på sextonhundratalet ... Han umgås med löjtnant Gripenkula och, så'na där.»

Jag fäste vid dessa ord en skarp blick på henne och tyckte mig märka ett drag af öfverraskning, som hon nog märkte själf, ty hon reste sig och utbrast i det hon gick fram till den eleganta buffén:

»Förlåt! Kanske det behagas en liten morgonkonjak?»

»Nej, tack! Så här tidigt vågar jag verkligen icke.»

Det inträdde en ganska lång paus, emedan jag icke rätt visste hvar jag hade henne. Att det där med konjaken blef sagdt för att blanda bort mitt yttrande om löjtnant Gripenkula, hade jag redan klart för mig. Saken var alltså sjuk; men till hvilken grad?

Jag var nästan rädd för att jag redan blottat mig för mycket och att det nu vore olämpligt att demaskera mig ytterligare genom att fråga något om 'vackra grefvinnan.' Men jag kunde dock icke hålla mig utan stack fram försöksvis med frågan:

»Jag hörde en af våra gemensamma bekanta skoja med att Ragnar skulle vara halft om halft förlofvad med en tysk grefvinna, eller baronessa. Har frun hört den historien?»

Hon rodnade och vände sig hastigt bort när hon med osäkerhet svarade:

»Galenskaper! *Han?* Är han kär i någon så är det i Augusta på Bährs kafé.»

Nu var jag viss på min sak. 'Vackra grefvinnan' var icke obekant i det där huset, och jag ansåg mig ha fått veta tillräckligt, eller rättare så mycket jag kunde få veta.

Jag tog fram min klocka, reste mig och sade med en ton af missräkning:

»Han kommer nog inte hem på den här sidan tolf. Och jag får lof att gå för att kunna hinna med mitt. Jag ber om ursäkt för mitt besvär. Var god och helsa honöm.»

»Hvem får jag lof att helsa från?»

»Mitt namn är Petterzon, med z», upprepade jag utan att glömma mitt tillfälliga nom de guerre eller falla i hennes snara ... »Carl Petterzon. Och min adress blir från och med i morgon kväll, Sillgatan 18, Göteborg, om han vill skrifva och sända mig den där lilla summan pr post. God morgon!»

»God morgon! Det var ju tråkigt, att ni icke träffade honom. Men som sagdt, herrarne gå sina egna vägar och Borgstedt är ...»

Hon hejdade sig och rodnade på nytt samt fick brådt att öppna dörren till förstugan. Och jag skyndade ut med en erfarenhet mer.

Denna var, att Ragnars tillnamn helt oförhappandes undsluppit hennes läppar. Han hette således Borgstedt min nye bekantskap inom 'vackra grefvinnans' förbrytarekrets.

Namnet klingade åtminstone svenskt om också dess egare hade bra mycket tycke af att härstamma från en annan trakt af jorden än det kyliga Sverige, och jag äfven tyckt mig märka en viss främmande brytning i hans organ när jag lyssnade till hans samtal med henne under den kärliga supén uti 'Berzelius' kvällen förut.

Hvarför han icke hunnit hem på natten efter besöket hos envoyén var icke svårt att fatta. Helt visst hade han placerat hvad 'vackra grefvinnan' kommit öfver hos Krapotsin, på något säkrare ställe än i sin bostad.

Jag insåg att jag ej skulle komma långt med utredandet af denna sak innan jag först och främst fick närmare reda på *hvad* man stulit hos envoyén, och därnäst lägga all makt vid att få denna Ragnar Borgstedt anhållen och nedförd till detektiva stationen.

Men att lämna den plats där jag nu befann mig kunde vara dumt. Ty Borgstedt kunde ju komma när som helst och jag ansåg mig ega skäl nog att genast lägga vantarna på honom och först sedan detta var gjordt höra mig för i Krapotsins bostad.

Af en händelse kom jag att kasta en blick upp mot de fönster, som hörde till den våning i hvilken jag nyss befunnit mig.

Var det en synvilla framkallad af mina tankar eller var det verkligen hufvudet af den man, som jag nu sökte, hvilket hastigt drogs in bakom ventilen?

Utan att betänka mig ett ögonblick skyndade jag genast tillbaka och uppför trappan, där det nu var ljusare. Jag ställde mig där på lur bakom den port, hvilken ledde ut till Prestgatan – likt fallet med flertalet hus vid Vesterlånggatan, som hafva genomgångar. – Denna port var nämligen nu öppnad liksom den åt Vesterlånggatan och jag måste därför bevaka båda dessa utgångar, af hvilka han dock med största sannolikhet skulle betjäna sig af vägen åt den smala gränden.

Jag hade väl stått där en dryg halftimme och tiden började synas mig lång, hvarjämte det äfven vaknade en misstanke om att jag nog sett fel, när jag tyckte mig se Ragnar Borgstedts hufvud i ventilen.

Men just som jag funderade som bäst öfver detta, öppnades den dörr genom hvilken jag själf nyss passerat, och kvinnan med hvilken jag talat visade sig.

Jag hann knappt draga mig så nära väggen som möjligt för att undgå hennes uppmärksamhet, innan hon var framme i porten åt Prestgatan, där hon blef stående en god stund, antagligen spejande efter min hedervärda person, hvilket gaf mig anledning att vara öfvertygad om att Borgstedt verkligen befann sig i våningen och att han antingen kommit hem just som jag gått eller ock – hvilket ju äfven kunde vara troligt – varit hemma, dold i något rum innanför salen, fast hon ej upplyst mig om detta, möjligen äfven anande hvem som gjorde besöket och hvad detta egentligen gällde.

Och nu skulle hon styra om att skälmen kom undan utan vidare äfventyr.

Jag kunde ej annat än le för mig själf när jag kort därpå såg henne smyga sig ned för trappan för att se till att äfven vägen åt Vesterlånggatan var fri. Och ett ögonblick kom det verkligen för mig att jag under tiden kunde stiga in helt obesväradt och gripa 'vackra grefvinnans' hjälpreda i ögonblicket för självfva flykten.

Men just i detta nu kom kvinnan springande med full fart och försvann hastigt i lägenheten, hvars dörr hon dock lämnade öppen efter sig.

Jag kunde mycket väl höra hennes röst när hon utbrast, vändande sig till någon därinne:

»Vägen är klar!»

»Såg du icke en skymt af honom?»

»Icke ett spår! Det var nog du själf, som såg fel, när du tittade ut», svarade kvinnan.

»Jag? Sällan! Tror du inte man känner igen Holm? Han stod ungefär vid Tyska brinken midt emot cigarrboden.»

»Men så skynda dig då! Prestgatan är nog säkrast ... Hur dags skulle Elvira komma upp?»

Detta sades i förstugan icke tio steg från den punkt där jag stod bakom porten. Och jag kunde till och med konstatera att mannen var den gynnare, som jag nu hade litet otaldt med.

Han svarade på kvinnans fråga:

»Hon kommer klockan fem, sa' hon. Frågar hon efter det där andra, så har hon det på hotellet.»

»Jag vet. Reser du genast?»

«Ännu dröjer det en timme, men det är bäst jag kilar innan man kommer hit igen. Jag är rädd att det icke kan dröja så länge, efter som den fan redan fått korn på mig.»

»Icke en minut!» utropade jag och steg fram samt lade min hand på Ragnar Borgstedts axel.

Han stod där som fallen från skyarna, och jag tror mig aldrig hafva sett ett mera häpet uttryck.

Äfven kvinnan var slagen af bestörtning. Men innan jag äfven hann försäkra mig om hennes person, lyckades hon försvinna genom att smälla igen dörren mellan sig och mig.

Borgstedt började samtidigt bråka för att göra sig fri äfven han och hade kanske äfven lyckats, om jag ej fått ut honom på Prestgatan, där min polispipa snart tillkallade hjälp af en uniformerad polis till hvilken snart sällade sig ännu ett par andra jämte åtskilliga nyfikna.

Med denna handräckning till hjälp ansåg jag mig äfven kunna få med mig den så hastigt undkomna kvinnan, hvilken tycktes hafva mer reda på sig rörande 'vackra grefvinnan' än hon velat påskina för mig.

Medan Ragnar Borgstedt fördes upp i en i hast anskaffad droska, hvars sufletter slogos igen sedan en poliskonstapel tagit plats vid den anhållnes sida, gick jag jämte ett par andra poliser åter in i förstugan för att hemta den kvinnliga medbrottslingen.

Vi bultade på af alla krafter, men fick naturligtvis icke något svar.

Någon egentlig rätt att bryta upp dörren hade jag icke; men väl att låta bevaka den. Och jag beslöt mig därför att utsätta vakt, när dörren till vår häpnad verkligen öppnades och en gammal käring visade sig.

Hennes grå stripiga hår föll oordnadt ned från hennes snuskiga huckle eller mössa, som nästan dolde halfva ansiktet, och hennes dräkt för öfrigt vittnade om allt annat än smak för renlighet. Ur ett otvättadt, nästan sotigt ansikte blickade mot oss ett par stirrande, halfvakna ögon och en pipig röst hördes fråga:

»Hvad står på? Hvad vill ni?»

Utan att svara, makade jag undan käringen, och vi stego in, samt började söka efter den kvinna, som jag nu ville ha tag i som lämpligt sällskap åt den skälm, hvilken jag redan hade i droskan.

Men hur noggrannt vi än letade funno vi icke ett spår af henne.

Ej heller kunde hon upptäckas i garderoberna, icke heller i vedlåren uti köket, ej i något af därvarande skafferier och icke heller i eller under sängar, soffor eller andra möbler.

Hon var med ett ord försvunnen.

Jag gick in för att hemta den kvinliga medbrottslingen.

Under detta hade vi alldeles glömt bort den gamla käringen, som jag verkligen icke lagt vidare märke till.

Jag skyndade nu att få reda på hvar den otvättade hexan kunde hålla hus.

Men nu var äfven hon försvunnen.

En af de gapande i hopen, som samlat sig i trappan och i porten åt Prestgatan upplyste mig om att käringen gått ned åt Vesterlånggatan, och där upplyste en annan, att hon hade nästan halfspringande aflägsnat sig i riktning mot Slussen.

En aning grep mig.

Skulle det verkligen varit hon, som vi sökte, hvilken på detta rappa sätt dragit oss vid näsan?

Men jag fann genast denna tanke så barrock att jag ej ens ville meddela den åt mina kamrater utan föredrog att tillsvidare utsätta vakt och skynda mig ned med det byte jag redan hade fått.

XI.

– Det tycktes emellertid arta sig till en lösning på allt detta forskande och spring, som jag haft en tid, fortsatte Gunnar Holm sin berättelse om äfventyren med den djärfva kvinna, som han satt sig i sinnet på att ej släppa ur sikte ... Jag styrde allt nog om att huset på Vesterlånggatan och Prestgatan blef bevakadt af civil polis och lofvade att själf infinna mig vid femtiden, då jag väntade att kunna lägga vantarna på bandets hufvudperson, nämligen Elvira von Balten.

I denna glada förtröstan gick jag ut till droskan och den däri under bevakning sittande Ragnar Borgstedt, som jag fann till utseendet mycket lugn, fast han just icke kastade en vänlig blick på mig då äfven jag steg upp.

Under ifrigt betraktande af nyfikna – som alltid rusa till, Gud vet hvarifrån, när det är något i görningen eller de tro att det skall bli något högintressant att bekika – rullade droskan af ned mot Storkyrkobrinken för att kortaste vägen uppnå en säkrare förvaringsort för mitt byte.

Han satt så snäll och stilla som vi gärna kunde önska oss, och jag förföll i funderingar öfver lämpligaste och klaraste ordalag för den rapport, som jag nu hade att afgifva.

Jag kan därför icke säga, att jag förlorade Ragnar Borgstedt ur sikte. Men man kan ju stundom tro sig se fast man ej gör det. Det underliga sammanträffandet med Borgstedts värdinna eller hvad hon nu var för något och att det kunde vara hon, som försvunnit såsom den där käringen, gaf mig äfven åtskilligt att tänka på och gjorde mig en hel del disträ beträffande hvad jag närmast hade för händer.

Hvad konstapeln, som satt bredvid Borgstedt tänkte på, vet jag ej, men antagligen var äfven han upptagen med tankar på något annat än den stillsamma fången. Ty på annat sätt kan jag ej förklara hvad som nu inträffade och som var något, hvilket jag aldrig dittills upplefvat under hela min praktik såsom detektiv.

Allt nog! Just som vi svängde ut på Riddarhustorget och in på Myntgatan förbi Rådhuset befunno konstapeln och jag oss helt plötsligt allena i droskan, det vill säga utan herr industririddaren Ragnar

Borgstedts sällskap.

Jag skall aldrig kunna fatta hur det gick till eller hur ofantligt hastigt allt detta skedde. Men droskdörren på höger sida som jag satt, det vill säga baklänges, flög upp som öppnad af en osynlig hand. Att Borgstedt icke rörde sina händer, skall jag än i dag kunna taga på min ed.

Fortare än tanken måste han hafva störtat ut och gifvit sig af i vildaste flykt.

Vi sprungo naturligtvis efter så snart vår häpenhet någorlunda hunnit lägga sig.

Det var ännu tidigt på morgonen, och gatorna voro ganska folktomma. Denna omständighet kom mig sämre till pass än om det som vanligt skulle rådt en större liflighet på detta ställe.

Åt Riddarhustorget kunde jag ingenting se af den flyende, ej heller syntes ett spår af honom åt Myntgatan fram mot Norrbro. Antagligen hade han sprunget in i någon af Klockgjutare-, Kolmätare- eller Rosengränderna, hvilka smala och skumma labyrinter erbjuda fördelaktiga gömslen för vissa individer, som sky ljuset, och där det förr fanns godt om ruskiga tillhåll, som gåfvo polisen åtskilligt att göra.

Hastigt skaffade jag förstärkning genom min kamrat, hvilken såg mer häpen ut än jag kände mig själf. Och i det grändernas båda öppningar besattes, tog jag mig själf för att göra en grundlig razzia i den närmaste gränden, Kolmätaregränden, genom att hus efter hus söka min man, just icke mött med något deltagande af där boende hyresgäster och annat folk, som till stor del hade giltiga eller inbillade skäl att ej visa sig hjälpsamma mot polisen.

Jag hade ungefär hunnit till ett hus midt i gränden och skulle just uppför trapporna i det samma, då jag stannade vid att höra en nysning, som tycktes komma från en i nedre förstugan varande källartrappa, till hvilken järndörren dock tycktes vara läst.

Detta väckte min misstanke och jag skulle just undersöka om denna dörr verkligen var läst, då den häftigt slogs upp och med sådan fart att jag af stöten raglade mot den motsatta väggen och nära nog höll på att störta omkull.

Det var ganska skumt därinne; ty den smula dager som fanns, insläpptes genom den låga och gammaldags porten, från hvilken ett par smala trappsteg förde ned till gatan.

Öfver dessa såg jag en skugga flyga i ordets bokstafliga mening,

Men jag var själf icke sen att flyga efter och så bar det af i svindlande fart uppåt Vesterlånggatan, där jag trodde att rymmaren skulle löpa i snaran lika fint som råttan i en välförsedd fälla.

Men däraf tycktes emellertid bli intet. Ty till min obeskrifliga förvåning slank Borgstedt ledigt ut på Vesterlånggatan, utan att stöta på något hinder.

»Grip tjufven!» ropade jag nu af alla krafter, under det att äfven jag svängde in på Vesterlånggatan. »Grip tjufven!»

Och så började en riktig klappjakt.

Det var en tusan att vara snabb i benen. Han borde kunnat ta första pris i hvilken kappspringning som helst och han distanserade mig med hvarje ögonblick allt mer.

Dylika hetsjakter äro visst icke vanliga i Stockholm lika litet som att den af polisen förföljde har utsikt att komma undan. Men denna morgon tycktes fördelarna ligga på den jagades sida. Ty dels fanns det ej en karl

på gatan mer än han och jag, så långt jag kunde se, endast till sina butikplatser antågande små fröknar, som förskräckta drogo sig mot väggarna för att lämna den flyende bättre rum, där de stodo bleka och darrande när de sågo mig komma efter, under det att jag gång på gång ropade så att det gaf eko mellan husen:

»Tag fast tjufven! ... Tag fast tjufven!»

Vi hade på detta vis hunnit fram ända till Kåkbrinken utan att vi mötte någon patrullerande konstapel, men efter mig hörde jag flera komma springande. Troligen mina utposter från gränderna ned till Myntgatan. För öfrigt hade jag verkligen icke tid att se efter om det var poliser eller andra, utan nu gällde det bara att gno på för brinnande lifvet.

Jag hade icke beräknat att han skulle taga den väg, som han verkligen tog, nämligen uppåt Stortorget, där första distiktets vaktkontor då var beläget. Ty detta vore ju så godt som att springa rakt i snaran ... Men han tog verkligen den riktningen och hade sådant försprång att när jag kom fram till hörnan kunde jag icke se skymten af honom.

Alltjämt skrikande:

»Tag fast tjufven!» förföljde jag honom emellertid och var just uppe på torget, när en öfverkonstapel och två man kommo rusande emot mig i sin tur skrikande liksom jag utan att någon af oss kunde se *hvem*, som vi nu skulle taga fast.

Borgstedt var verkligen försvunnen. Och hvart han nu hunnit undan bland stadens många labyrinter var omöjligt att gissa sig till. Jag fäste mig emellertid – när jag en stund senare aflade rapport om missödet naturligtvis ej utan att därjämte erhålla en välförtjänt skrapa, – jag fäste mig, säger jag, vid förhållandet, att rymmaren märkvärdigt nog dragit sig i riktning åt det håll, hvarifrån han kort förut blifvit hemtad, en trakt, som han verkligen kunde ha skäl att hålla sig undan från. Men jag var naturligtvis den siste att tro att han skulle skynda tillbaka till Vesterlånggatan 89.

Däremot hade jag alla skäl att göra en ny påhälsning i detta hus, där nu en hel del trådar samlats för uppdagandet af ’vackra grefvinnans’ lagstridiga affärstransaktioner.

Men som jag nu insåg att jag hade svårt att reda mig ensam mot denna liga, hvars medlemmar ej alla ännu voro bekanta för mig, skaffade jag med mig en pålitlig kamrat, som varit med om åtskilliga äfventyr i spanandet efter skälmar af hvarjehanda slag.

Jag anförtrodde honom en hel del detaljer rörande ’vackra grefvinnan’ och vi utarbetade gemensamt en plan, som om det icke kom något alldeles särskildt emellan, borde skaffa henne i vårt nät, om icke förr så vid tåget när hon nästa dag skulle lämna Stockholm.

Ingen af de undkomne hade nämligen reda på att jag visste af att ’vackra grefvinnan’ skulle resa. Så jag behöfde icke frukta att hon af dem skulle kunna få en varning.

Vidare skulle vi observera trakten kring Vesterlånggatan 89. Icke för att jag hoppades att få se ’vackra grefvinnan’ vid detta hus klockan fem samma dag, såsom förut tycktes hafva varit bestäldt. Ty Ragnar Borgstedts värdinna hade nog dragit försorg om att varna ’vackra grefvinnan’ för den saken, under förutsättning att den sig så kallade fru Lythnerin och den käring, som öppnade och sedan försvann utan att ens fråga om dörren till lägenheten var stängd eller ej, voro samma person.

Men vår första åtgärd borde emellertid bli att skynda till hotellet vid Norra Smedjegatan. Ty jag anade att det var detta hotell som Borgstedt och hans värdinna åsyftat när de språkades vid i förstugan ögonblicket före innan jag föll ned som en bomb öfver det värda paret.

Det fordrades dock en viss försiktighet vid ett sådant besök. Ty hotellets innehafvarinna hade säkert fått sina instruktioner och i synnerhet var nog portieren preparerad och han skulle allt veta att bevara vissa omständigheter för sig själf och en hel del för oss af vikt att få veta, om man tystat munnen på honom med lämpligt stora dusörer.

Min kamrat höll emellertid före att vi skulle uppträda med den myndighet, som vår syssla lagt i våra händer och på så vis framtvinga hvad vi ville veta; jag litade mer på öfverrumpling och list. Ty jag hade nu haft goda tillfällen att studera att dessa skälmar minst af allt läto skrämma sig.

Och för den skull togo vi en droska och skyndade hem till min bostad att där göra några förändringar till vårt af bandets medlemmar helt visst mycket välkända yttre såsom vi vanligen visade oss.

XII.

– En timme senare kommo tvänne herrar åkande i droska framåt Hamngatan och svängde af in på Norra Smedjegatan samt höllo utanför det hotell, där jag först kommit 'vackra grefvinnans' affärer på spåren – fortsatte Gunnar Holm sedan han bläddrat en stund i en gammal annotationsalmanacka.

Vi sågo nu ut som ett par handelsresande från någon provinsstad och saknade ej hvar sin lilla profväska samt uppgåfvo oss äfven för sådana då vi anmälde oss för portieren hvilken utan misstänksamhet gaf oss ett rum en trappa upp; men icke åt gatan, ty dessa voro upptagna, sade han och två trappor upp ville vi icke bo.

Men innan vi installerade oss hade jag varit försiktig nog att tillsäga kusken hålla utanför hotellporten, sägande att vi snart skulle komma ned igen, men utan att angifva, hvilka vi i verkligheten voro.

Den droska vi nu begagnade oss af var en vanlig enbet och för ändamålet lämpligt trång så att vår eventuelle fångst ej skulle få för stort svängrum om han finge lust att upprepa försöket med sin akrobatik i samma stil som på Myntgatan.

Ragnar Borgstedts ord till värdinnan, den där fru eller fröken Lythnerin, på Vesterlånggatan: »Frågar hon efter det där andra, så har hon det på hotellet», tog jag nästan för afgjordt skulle betyda just det hotell där vi nu tagit in. Men det återstod ännu att kontrollera den saken.

När vi skrefvo in våra namn i liggaren passade jag på att se efter hvem som skrifvit in sig där närmast under dagens lopp. Detta tycktes helt enkelt icke vara någon att döma af att bläcket var svarttorkadt ehuru det vid nyskrifning var ganska blått. Därmed var emellertid icke sagdt att icke Borgstedt eller någon annan af tjufbandet kunde tagit in där helt nyligen; ty dessa hörde naturligtvis till den kategori, som skaffat sig monopol på att icke lämna några skriftliga spår efter sig i hotellets journaler.

Vi togo in i ett rum, hvars dörr var belägen snedt emot nr 10 och närmare trappan. Sedan min kamrat uppehållit sig där en stund för att på detta sätt skingra möjliga misstankar, som kunnat uppstå i portierens hufvud, bestämdes att han skulle gå ned och under någon förevändning taga 'tians' och 'tolfvans' fönster i betraktande från den midt emot belägna skräddeributiken, där jag själf en gång förut gjort mina iakttagelser. Han skulle skarpt observera om någon rörde sig i dessa rum och om möjligt se efter hvem det var. Vidare skulle han fortast meddela mig detta och sedan skulle han åter kila ned, samt från lämplig position å gatan afvakta det tillfälle när jag vidare kunde behöfva hans hjälp.

Han gick och blef borta minst en kvart.

När han ändtligen visade sig – efter en väntan, som blifvit mig ganska pinsam, där jag lurande och lyssnande stått bakom dörren utan att kunna iakttaga minsta misstänkta buller – sade han:

»Jag tror att det är någon i ’tian!’»

»Hur kan du veta att det är ’tian’?»

»Du sade ju att det var jalusier för ’tians’ fönster och det finns bara ett fönster en trappa upp åt gatan, som har jalusier.»

»Nå vidare!»

»Dessa voro fördragna, men sedan jag stått där inne hos skräddaren en god stund och piggat upp honom med att på eftermiddagen komma in och taga mått till en frackkostym och därunder haft mina blickar stadigt riktade mot höjden liksom drömmande om all den glädje den där kostymen skulle kunna bereda mig, fick jag plötsligt se hur jalusien rörde sig för att ett ögonblick dragas undan af en ung, mörklagd man, med icke så oäfvet utseende.

»Det var nog Borgstedt!» utropade jag. »Du skall få se, att nu ha vi honom snart i vingbenet.»

»Troligen, att döma af din beskrifning», svarade min kamrat. »Men nog synes mig karlen i så fall vara bra dum, om han på detta sätt självmant kryper i fällan.»

»Hur så? Han har antagligen icke en aning om att jag vet, hvilket hotell han menade, när han nämnde detta för sin värdinna, om ej förskräckelsen af att se mig dyka upp bakom porten helt och hållet beröfvade honom minnet af att han sagt dessa ord ... Antagligen är det också viktiga saker som drifvit honom hit. Och när jag nu tänker närmare på saken, måste vi delvis äfven inviga kusken därnere i vårt förtroende.»

»Hur så. Han skulle bara pallra för portieren som står där och hänger i porten.»

»Jag anade detta. Och därför har jag nu tänkt ut det så här. Vi böra laga så att den där gynnaren blir anhållen utan uppseende här från hotellet, där vi kanske längre fram kunna knipa ’vackra grefvinnan’, om hon ej blir varnad. Därför går du nu ned och tar plats i droskan och säger till kusken att köra fram en bit mot katolska kyrkan eller ned åt Herkulesbacken, hvilket som helst, ty jag vet ju ej åt hvilket håll Borgstedt tänker vända sig när han kommer ned. Emellertid håller du skarp utkik. Så fort du ser mig komma ned efter honom, kör du i kapp oss och se’n skola vi gemensamt lägga vantarna på hans person, men med undvikande af allt bråk, om det ej blir af nöden. Har du förstått.»

»Till punkt och pricka!»

Och han skyndade ned, hvarpå jag med afsikt ställde

I fängelseporten uppstod en hård brottning.

dörren en smula på glänt, för att lättare vara till hands i det förföljande, hvilket snart borde taga sin början, ty jag insåg, att Borgstedt nog skulle akta sig att onödigtvis länge uppehålla sig i hotellet.

Fem minuter senare öppnades också dörren till ’tian’ och raska steg hördes passera min på glänt stående dörr. Genom springan såg jag att det var den jag sökte, och ögonblicket därefter hörde jag honom säga till portieren:

»Om Elvira skulle komma, så säg att jag reser med sjutåget. Se här har ni en femma för besväret. Resten gör hon upp med er.»

Portieren svarade att han skulle uträtta sitt ärende och så blef det tyst.

Det var nu jag som skyndade ned.

»Hvar är droskan?» frågade jag.

»Den tog den andra herrn nyss», svarade portieren. »Skall jag kanske ringa efter en annan?»

»Åh, nej! Jag tar en på gatan. Men om ni ville hemta ned min lilla handkappsäck, som jag glömde, vore ni snäll; se här betaldt för rummet, och här dricks.»

Jag sade detta för att få honom undan i det jag stack åt honom en femma äfven jag, allt jämt hållande Borgstedt i kikarn, där han raskade i väg mot Hamngatan, nu klädd i slokhatt och ljusa byxor. På morgonen hade han haft mörka benkläder och »storm.»

I samma ögonblick som portieren sprang upp körde droskan med min kamrat förbi. Jag hoppade upp i en blink, och innan Borgstedt hade hunnit gatan ut voro vi i kapp honom och jag stående vid hans sida.

Utan att säga ett ord tog jag honom bakifrån i armen och hejdade honom alldeles bredvid droskans fotsteg, där min kamrats seniga armar stucko fram och höggo gynnaren i kragen. En knyck från mig bakom skälmens fetaste ryggparti och han lyftades upp helt geschwindt på baksätet och så rullade vi i väg innan äfventyraren ens hunnit klara hur ledigt allt gått till och troligtvis innan portieren hunnit leta rätt på min kappsäck, som jag med afsikt stufvat in i ett hörn af rummet mellan väggen och ett nattduksbord.

Min kamrat släppte ej sitt tag om Borgstedts krage och jag satt på baksätet, beredd att hindra hvarje nytt försök af honom att fly.

Denna gång körde vi ända fram till ransakningshäktets port, f. d. Stockholms Cellfängelse. Men när vi nu skulle in genom denna blef det åter dans. Han slet sig men greps af en uniformerad polis och i fängelseporten uppstod snart en hård brottning.

Efter ett ganska styft arbete lyckades vi ändtligen få in Ragnar Borgstedt i säkert förvar, och en timme senare fördes han upp till förhör, hvarvid jag dock endast var närvarande en stund för att afgifva rapporten och naturligtvis få höra den häktade bestrida hvart enda ord med envist nekande.

Emellertid trasslade han in sig vid ett par snärjande korsfrågor, och när det blef tal om ’vackra grefvinnan’, Elvira von Baltens besök hos envoyé Krapotsin, var det ej svårt att konstatera en viss förlägenhet i hans annars mycket behärskade ansikte.

På frågan hvar han uppehållit sig under natten svarade han:

»Hemma i min bostad.»

»Vesterlånggatan 98.»

»Alldeles; hos fru Lythnerin. Jag hyr af henne.»

»Men klockan vid sextiden var ni inte hemma, när herr Holm sökte er», fortsatte kommissarien.

»Det var jag visst, det; jag låg och sof», svarade Borgstedt mycket lugnt. »Och hon väckte mig inte.»

»Ni kom hem sent i natt?»

»Inte alls! Klockan var ej mer än elfva.»

»Då var ni ju på namnsdagskalas?»

»Var *jag?* Hvem har sagt det?»

»Fru Lythnerin, som själf var med.»

Han syntes fundera en stund innan han svarade.

»Det där är ett påhitt af henne, för hon tyckte väl, att det icke angick någon, hvar och hur jag tillbringade mina nätter.»

»I så fall hade hon ju icke heller behöft lämna *den* upplysningen», fortsatte kommissarien.

Och i det han vände sig till mig, sade han:

»Det var ju klockan half tre, som ni såg Borgstedt i envoyé Krapotsins portgång?»

»På slaget», svarade jag.

»Och då förde han ett hviskande samtal med den där grefvinnan?»

»Alldeles!»

»Och när han gick läste han upp porten med falsk nyckel?»

»Ja!»

»Och den nyckeln har Borgstedt förut fått af den där s. k. grefvinnan, är det icke så?»

»Jo; det har hon själf erkänt», svarade jag snärjande, och såg på nytt att Borgstedt visade tecken till oro.

Kommissarien uppfattade genast andemeningen i detta mitt svar och kastade nu fram:

»Det tjänar ingenting till att Borgstedt nu står och svänger sig. Både Elvira von Bolten och hustru Lythnenerin ha redan erkänt.»

Vi sågo att han förlorade fattningen ett ögonblick; men han hemtade sig hastigt och svarade:

»I så fall skall jag be att själf få höra dem upprepa detta här i min närvaro. *Jag* har ingenting att bekänna; och den där grefvinnan, som ni tala om, känner jag icke; jag har aldrig ens sett henne.»

»Såå? Men ändå superade ni med henne i går kväll på källaren Berzelius i enskildt rum», inpassade kommissarien.

»Fullkomlig lögn», nekade han fräckt.

»På den saken finns det en hel del vittnen. Och grefvinnan har nyss erkänt att så förhåller sig.»

»Nåväl! Att jag superade med en dam kan jag ju erkänna», fortsatte han efter en stund. »Men inte var det med en grefvinna.»

»Så-å? Men baronessa var hon, inte sant?» sade kommissarien med en skarp blick.

»Det vet jag icke?»

»Hör ni således till dem, som låta bjuda er af okända damer?»

»Jag träffade henne på gatan och har aldrig sett henne förr. Hon såg bra ut, och jag frågade om hon inte hade lust att dricka ett glas champis. Och hon var inte omöjlig för den saken och så gingo vi upp i våningen, där vi fingo oss en liten supé.»

»Som *hon* skulle betala?»

»Det var visst icke min mening; men jag hade ett ärende dit ned, och under tiden försvann hon», svarade han med skenbart lugn.

»Det vill säga, ni fann henne vara borta när ni åter kom upp?» frågade kommissarien.

Borgstedt funderade en stund innan han svarade:

»Jag blef förhindrad att komma tillbaka.»

»Nyss sade ni, att hon försvann under tiden. Hur vet ni det, då ni blef *förhindrad* att gå tillbaka?» sporde kommissarien.

Denna fråga var kinkig nog att besvara, men Borgstedt tog saken mycket lugnt och sade:

»Naturligtvis smet äfven hon, när jag icke kom igen. Hon kunde väl icke sitta där hela natten.»

»Och därför tog *hon* vägen genom fönstret ... Vet ni hvad man kallar sådana där konster? Jo, helt enkelt bedrägeri», sade kommissarien. »Och detta skall ni och äfven hon nu stå till svars för ... För öfrigt ha vi reda på hela sammanhanget med den där supén, som ej beställdes af er utan af en baronessa Claire de Bonnate. Och se här ha vi hennes visitkort, som vi skaffat oss af källarmästar Wallin.»

Kommissarien visade Borgstedt detta kort, hvilket icke det minsta tycktes inverka på den häktade när han gaf till svar:

»Jag vidhåller att jag icke känner denna kvinna det minsta.»

»Jag vidhåller att jag icke känner denna kvinna det minsta. Vi superade tillsammans och min mening var att redan nu på förmiddagen betala denna supé, sedan jag skaffat mig mynt. Jag var något i hatten och kommer för den skull icke ihåg alla detaljer så noga.»

»Således kommer ni icke heller ihåg, hvad ni och hon bestämde under supén?»

»Icke det minsta.»

»Men vi veta detta och äfven att ni icke gick hem till er bostad sedan ni smugit er i väg från källaren Berzelius utan att betala.»

»Jo, hem gick jag», envisades Borgstedt. »Jag mins ändå mycket väl att jag halkade och fick ett skrubbsår på venstra benet.»

»Är det icke mer sannolikt att ni fick det där skrubbsåret när ni dunstade af från mötet med den där kvinnan som ni supérade med, då ni åter sammanträffade med henne i ***ska ministerhotellet?»

»Det var icke jag; jag försäkrar, att jag gick hem.»

»Och sedan ut igen på namnsdagskalas?»

»Nej, hvarken hit eller dit.»

»Och ni tog icke heller *vara på* tio tusen kronor, som hon lämnade er i ***ske ministerns hotell?»

»Jag? Nej, Gud bevare mig! Var hon en så’n där äfventyrerska?» utbrast han med väl spelad förvåning.

»Jo, något. Och hon har bekänt allt; så det är icke lönt att ni försöker slingra er undan», utbrast kommissarien i det han fortfarande höll fast vid att 'vackra grefvinnan' vore häktad, såsom jag ursprungligen hade kastat fram.

»Hvart enda ord, hon säger, är i så fall lögn!» utropade han. »Jag har aldrig i mitt lif mottagit ett enda öre af henne eller något annat. Och icke heller har jag själf lagt mig till med något af andras tillhörigheter.»

»Utom supén på Berzelius förstås, som ni tog in, men icke betalte.»

»Men som jag skall betala bara jag kommer härifrån», svarade han med trovärdig uppsyn.

»Hvar får ni egentligen pängar från?» kom nu en kinkig fråga. »Ni har ju ingen fast sysselsättning?»

»Jag är agent.»

»För hvad då?»

»Jag reser i divärse.»

»Hvad har ni för referenser?»

»Det är affärshemligheter?» svarade han med ett trotsigt leende.

»Vi få väl se det ... Hur länge har ni bott hos fru Lythnerin?»

»Tre månader!»

»Också osanning. Hon säger själf annorlunda.»

»Skulle icke förvåna mig. Hennes minne är mer än klent. Hon dricker», svarade han nu sanningsenligt nog, efter hvad jag själf bevittnat på morgonen, då jag såg henne i hennes hem.

När kommissarien hunnit så långt gaf han befallning om att den häktade skulle nedföras, hvilket genast skedde; och han vände sig sedan till mig sägande:

»Holm får nu se till, att vi snarast få tag i de andra. Fram på dagen skola vi väl få höra närmare om äfventyrerskans besök hos envoyé Krapotsin; men ännu har ingen anmälan skett. Nu är det bäst att Holm tar med sig konstapel Pettersson och visiterar såväl bostaden i 98 Vesterlånggatan som hotellrummen vid Norra Smedjegatan.»

Jag skulle just lämna rummet då han åter vände sig till mig och sade:

»Men à propos den här inkrånglade affären. Har ni inte fått minsta spår efter det där kejserliga uret, som man stulit från konsul Brattemann?»

»På sätt och vis», svarade jag. »Ty det är högst sannolikt att den där 'vackra grefvinnan' har en trasa med äfven i den byken.»

»Hur så?»

»Jag kan icke svara något bestämdt», sade jag. »Men jag hyser starka misstankar att så är förhållandet. Det kan äfven hända, att konsuln själf vet hvem tjufven är.»

»Aldrig möjligt! Då skulle han väl lämnat oss underrättelse därom.»

»Kan så, tyckas. Men jag anar att han har sina skäl för att ej hafva gjort detta. Han är vild spelare och ligger i händerna på procentare.»

Och jag berättade hvad som händt mig hos privatdiskontören vid Nygatan, hvilket syntes skaffa kommissarien åtskilligt att tänka på när han mumlade:

»Ja, ja! Vi få väl se ... Men skynda er nu med de där visitationerna.

XIII.

– Vi bestämde oss först för att göra en påhelsning i huset 98 Vesterlånggatan, fortsatte Holm följande dag återtagande tråden i 'vackra grefvinnans' historia. Icke för att där genast göra en sådan visitation, ty därmed ville vi dröja tills vi forskat i gömmorna uti hotellet, dit grefvinnan möjligen kunde komma, under tiden såvida hon ej redan varit varit där medan vi hade fullt upp att göra med Borgstedts gripande. Min kamrat Pettersson var nämligen samma en som jag förut haft till hjälp, en mycket pålitlig och rapp pojke, som nu är i Amerika. Vår afsikt var nu endast att se till, om mina utställda väktare voro på sin post och höra efter om ej man där sett skymten af någon misstänkt kvinna.

Detta var verkligen händelsen. Ungefär vid ett-tiden hade det kommit en elegant dam uppför trappan och på beskrifning af henne, visste jag genast att denna dam varit 'vackra grefvinnan.'

Men hon hade ej ens tittat åt den Lythnerinska dörren utan fortsatt ännu en trappa högre, där hon ringt på och frågat efter en person, som naturligtvis icke bodde i huset.

Denna djärfhet förvånade mig i en viss mån, ty hon hade så att säga därigenom gått rätt igenom en utlagd snara utan att fastna. Jag hade nämligen beskrifvit hennes utseende för mina två utställda väktare, som voro civila; men hon hade antagligen vädrat sig till att det fanns ugglor i mossen och helt lugnt passerat den dörr där hon egentligen ville gå in. Detta hade vilseledt de utposterade, hvilka dessutom ej sett hennes ansikte så noga emedan hon burit ganska tätt flor. Hon var dessutom högst behändig i att kunna så att säga ändra figur efter hvad jag sedan fick erfara, och hade antagligen nu vridit till sig på något vis så att mina poster, hvilka aldrig förr sett henne, lätt blefvo vilseledda.

Af detta besök som hon gjort vid ett-tiden kunde jag emellertid förstå, att hon ej sammanträffat med fru Lythnerin eller käringen som kom undan mig på morgonen, då Borgstedt greps första gången. Det var nu äfven tydligt att hon ej skulle återvända till 98:an klockan fem såsom jag hörde af Lythnerinskan och Borgstedt. Och genom detta ökades mina svårigheter naturligtvis, alldenstund hon nu borde förstå att vi voro tjufbandet på spåren.

Min förhoppning var emellertid att jag skulle kunna knipa henne vid tåget nästa dag. Ty hon kunde naturligtvis icke ens ana att jag så väl hade reda på denna sak genom hennes meddelande till Borgstedt; som själf icke än visste det minsta om att detta papper fanns i mitt våld.

Sedan jag gifvit ytterligare förhållningsorder skyndade jag och min kamrat till hotellet. Nu var det icke längre min mening att dölja hvem jag var, och jag tyckte mig redan se den inpiskade portierens häpnad när han i de båda återvändande agenterna skulle finna ett par stockholmsdetektiver.

Jag kom emellertid genast att ändra tanke när vi trädde in i porten. Ty hvem fick jag väl se där i samspråk med portieren om icke konsul Bratteman, som tydligen icke kände igen mig, när jag hastigt passerade dem åtföljd af min kamrat.

I halfva trappan, som svängde starkt och var mörk, stannade jag, under det att min kamrat på ett tecken af mig fortsatte. Och jag fick höra följande samtal mellan konsuln och portieren:

»Hur dags gick han?» sade konsuln.

»Det är nog ett par tre timmar sedan.»

»Högst besynnerligt. Han borde väl på den tiden ha hunnit ned till Skeppsbron. Sa' han icke när han skulle komma tillbaka?»

»Icke ett jota. Han satte af som en fisk.»

»Hur länge var han däruppe?»

»En timme ungefär.»

»Annars ingenting?»

»Jo, det är så sant. Det var ett fruntimmer här med en biljett till den där damen, som herrn brukar ha med sig hit.»

»Åh, fan! Tag hit!»

»Nej, det är ju till henne.»

»Gör detsamma! Jag träffar henne om en stund på Stallmästaregården, där vi stämt möte.»

»Men jag vet verkligen icke om jag kan ...»

»Se här en tia!»

»Men då får herrn själf ta på sitt ansvar om ...»

»Var icke rädd för det. För öfrigt vet ni ingenting. Förstår ni? *Ingenting*, om hon skulle fråga.»

»Åjo! Nog begriper jag det», svarade skälmen ... »En tia är också pängar, så det må vara händt ... Herrskapet känner ju hvarandra förresten så väl», tillade han med ett skratt af samförstånd ... »Var så god!»

»Om Borgstedt kommer tillbaka så säg att han infinner sig på Reisen klockan sex.»

»Skall ske», svarade portieren, hvarpå jag hörde hur konsuln gick ut på gatan och portieren närmade sig trappan.

Med ett par raska och ljudlösa skutt, tack vare galoscherna, var jag uppe och inne i det af mig och Pettersson hyrda rummet innan portieren hann fatt mig där han med långsamma steg kom efter.

»Nu ha vi dem allt som i en liten ask!» utropade jag till min kamrat genast jag kom in till honom.

»Såå! Äro de därinne i 'tian' och 'tolfvan'?»

»Nej, men vi skola så fint kunna knipa 'vackra grefvinnan' vid Stallmästaregården.»

»Det vore tusan! Är hon där nu då?»

»Om inte än så kommer hon; hon skall äta frukost eller middag, hvad det nu blir, med en af sina många beundrare.»

Jag teg med att säga hvem denne var och gjorde detta med afsikt samt fortsatte:

»Slumpen ville att jag just fick höra ett samtal mellan portieren och denne beundrare, hvilken nyss varit här för att söka Borgstedt, som han fåfängt väntat på hela morgonen, sade han.»

»Jo, jo! Borgstedt har nog sina skäl att icke göra det där besöket», inföll Pettersson. »Hur mycket tror du att portieren, som tycks vara en lymmel, har reda på hvad den där kvinnan och Borgstedt äro för ena gynnare?»

»Det är nog icke så litet. Han tycks vara deras brefbefordrare, fast en mycket opålitlig sådan.»

Och jag berättade hvad som händt med det bref, som konsuln lurat åt sig för en tia.

»Åh tusan! Det skulle icke varit så dumt att ha fått tag i det där brefvet. Vet du hvem jag tror att det är, som skrifvit det?»

»Jag misstänker icke någon särskildt», svarade jag. »Det var väl någon af hennes bekanta, som har reda på att hon brukar hålla till här.»

»Min tro är, att det ej kan vara någon annan än den där fru Lythnerin, som velat träffa 'vackra grefvinnan' med en varning», sade Pettersson.

»Kanske det. Men i så fall har hon nu inte uppträdt som gammal käring.»

»Hvilket icke heller var behöfligt», fortsatte Pettersson. »Ty det här tycks vara ett sällskap, som har tillflykter litet hvarstans ... Men hur skola vi nu göra med visitationen?»

Den frågan var kinkig nog. Ty som sakerna nu stodo borde man icke onödigtvis oroa skälmarna på denna punkt, där de märkvärdigt nog ännu syntes hålla till ganska ogeneradt. Och af Borgstedt kunde de icke blifva varnade, ty denne hade vi ju försäkrat oss om just som han lämnade hotellet. Alltså kommo vi till det resultatet att visitationen af 'tian' och 'tolfvan' ännu fick anstå till vi hade gjort en påhelsning å Stallmästaregården.

Klockan var ungefär half tre när vi stego upp i en droska och åkte ut till det gamla utvärdshuset.

Ingen af oss hade ansett det nödvändigt att göra några vidare förändringar till det yttre. Att konsuln icke kände igen mig, hade jag redan märkt då jag passerade honom i förstugan och Pettersson hade han ju aldrig sett.

Vi togo in i gamla källaresalen, som var mycket glest besatt; men från det lilla rummet till venster innanför salen hörde vi röster, hvilka tycktes vara i hög stämning; och icke voro de heller angelägna om att dölja för utomstående hvad som sades.

Naturligtvis hade jag ej heller det minsta intresse af att lyssna; men jag kunde dock icke undgå att höra att man afhandlade en »finare affär» som en af de festande måtte hafva gjort med hästhandel och för hvilken de andra gång på gång gratulerade honom under upprepade skålar.

Det var lätt att förstå att sällskapet bestod af den kategori obscura affärsmän, som gemenligen kallas »hästskojare.»

Utan att vidare sysselsätta oss med dessa skälmars mellanhafvanden sutto vi där afvaktande och smuttande på våra glöggar; och just som en af flickorna passerade oss med en bricka tömda glas och flaskor från de festandes rum passade jag på att hejda henne samt frågade huruvida hon sett någon herre af konsulns utseende, som jag beskref, hade tagit in på värdshuset i sällskap med en ung, vacker dam. Här beskref jag 'vackra grefvinnan.'

»Jag tror väl, sade hon. Det kom nyss ett par, som kunna vara de där två; men de togo in i ett rum, midt öfver gården, lilla rummet innanför salen till venster.»

»Jaså, i tingshuset», sade jag.

»Han var nyss inne hos de där», fortsatte flickan, i det hon gjorde en knyck med nacken åt den dörr bakom hvilken hästhandlarne stojade, hvarpå hon lämnade oss och gick fram till disken.

Denna upplysning var sannerligen af vikt. Konsuln hade alltså vänner och bekanta alldeles i närheten och i stugan på andra sidan gårdsplanen satt han nu med 'vackra grefvinnan', hvilken vi skulle knipa helt behändigt innan hon anade någon fara.

Men som intresset för hästskojarne nu betydligt stegrats och vi kanske skulle kunna få höra några viktiga detaljer af dem under deras högljudda samspråk vid glasens klang, kommo vi öfverens om att Pettersson skulle »skugga» 'vackra grefvinnan' – det vill säga hålla henne i kikarn utan att själf bli observerad – medan jag, som var mer inne i ämnet, lyssnade till hvad som försiggick i lilla rummet bakom mig.

Kunde han komma åt att få höra hvad konsuln och 'vackra grefvinnan' hade att meddela hvarandra så vore ju detta alldeles utmärkt. Men det fanns naturligtvis ringa utsikt att man skulle släppa honom så nära inpå lifvet.

Så fort konsuln och 'vackra grefvinnan' lämnade lokalen skulle han ge mig bud.

När Pettersson gått flyttade jag min stol så nära jag kunde in till hästhandlarnes rum, där resonemanget blef allt mera högljudt.

Utan ansträngning hörde jag nu en af dem utbrista till de andre, som tycktes vara två – alltså summa tre personer.

»Nå, nu gubbar ska ni bestämma er. Affären är icke dålig.»

»Men riskabel», svarade en af de andra två. »När inte Borgstedt vågar så ...»

Han tystnade vid det att den förste utbrast:

»Inga namn på utvärdshus!»

»Hvad tusan gör det? Ä' vi inte slutet sällskap? När inte han vågar, säger jag, så kan nog icke heller någon af oss klara skifvan.»

»Hvem har sagt att han icke vågar?» återtog den förste. »Men han har fått något förhinder, kan du väl förstå. Annars har han naturligtvis gjort det själf.»

»Bara det ser misstänkt ut», svarade den tredje. »Bylingen håller vakt, sa' han ju; så man kan inte komma in från förstugan och inte från Prestgatan heller.»

»Nej, det är klart,» återtog den förste. »Och det är därför som vi ska försöka med stegen. Jag är med på saken och lofvar att själf hemta ut skrinet. Men en af er måste jag ha till hjälp för att det skall se naturligt ut.»

»Hvar skall du få stegen från?»

»Hyr hos en glasmästare, naturligtvis. Och se'n är det bara att rigga upp sig så vi själfva se ut som glasmästare. Inte en käft skall tro annat än att vi hålla på med att göra fönstren rena, ty krita och blånor ha

vi med oss, förstås. Och så ut med en ruta och upp med hakarna, hvarpå man slinker in som en liten ål ... Inga innanfönster äro isatta.»

»Hur mycket bjöd han?» inföll nu en annan.

»Hundra krisch.»

»Det var skräp. Det blir ju inte femti 'lock' på oss hvar.»

»På oss hvar, nej. Men vi behöfva ju inte gå dit alla tre», svarade den, som kommit fram med förslaget.

»Nej, det förstås. Men man skall väl alltid ha något för att man är invigd i hemligheten», sade den, som tyckte att summan var för liten.

»Du skall då alltid bråka. Inte hör du mej och Andersson vara så där kittsliga.»

»Det är ingen kitslighet, för det är ren affär, och det kostar pängar att få folk att hålla käften också. Säg åt en att vi ska hundrafemtio, så må det vara händt.»

Förslagssställaren tycktes fundera en stund innan han fortsatte:

»Jag skall försöka, men inte tror jag det går lätt. Han är en snåljåp af värsta slag och ville först inte lämna mer än femti.»

»Hvar fick du tag i honom?»

»Jag träffade honom på Hötorget för en stund sedan. Annars hade jag icke kommit hit. Och som jag haft affärer med honom i spanmål voro vi gamla bekanta.»

»Men hvad är det i det där skrinet?»

»Komprometterande kärleksbref», sade han. »Och han måste till hvad pris som helst ha dem därifrån, innan man gör visitation.»

»Hvarför skall man visitera?»

»Det vete fan! Men polisen slår nu efter Ida, som skubbat och inte törs hem igen för bylingarna, som man ställt ut på vakt där.»

»Jaså Ida Lythnerin, Ragnars tjangs!» utropade nu den tredje. »Hon klarar sig grannt, ty om någon har, så har hon rappa tag när det gäller.»

»Det är det vi få se. Men hvem af er följer med nu? Det är inte värdt, att vi komma för många, ty det kunde ju se misstänkt ut.»

»Det är mej likgiltigt», utbrast den, som opponerat sig mot betalningen. »Men icke blir det något af med den här affären, förr än han ökar på till hundra femtio.»

»Nå, den saken blir det nog bra med; är det du då, som skall hålla i stegen?»

»Nej tack! Det där är fråga om inbrott och kan rendera en ända till fyra års knog på 'Gröna ön'.»

»Nå du, Andersson, är du rädd?»

»Inte för att hålla i stegen. Femtilappen är också pängar. Hur dags skall det bli?»

»Vid sextiden.»

»Men då är det ju mörkt.»

»Gör ingenting till saken, om man är rapp i vändningarna», svarade ledaren.

»Hvar skall du lämna skrinet?»

»På Reisen, och där få vi pängarna af grosshandlarn. Han väntar oss till half åtta.»

»Ja, skål på er då gubbar; nu tror jag vi kan de' här.»

Man skålade, och kort därpå hörde jag, hur man ringde på flickan, antagligen för att göra upp.

I samma stund reste jag mig högst belåten med hvad jag fått höra, samt vände mig så att jag från sidan kunde observera trion, när den skulle gå ut.

Detta lät icke heller länge vänta på sig. I den ene igenkände jag genast en illa anskrifven hästbytare och bondfångare; de båda andra hade jag icke haft tillfälle att göra bekantskap med; men deras utseende fäste sig nu i mitt minne med sådan skärpa som endast en vaken detektiv förstår att samla intryck.

Alla tre syntes hafva tagit för sig rätt betydligt af Bacchi safter samt aflägsnade sig skrålande på en varietéslagdänga utan att ens observera mig där jag satt och naturligtvis utan en aning om, hvad jag nu visste vara deras ärende.

Hade de icke varit i denna feststämning, skulle de nog icke yttrat sig så högt om den där affären med stegen, som jag förstod gällde att undanskaffa några handlingar, hvilka kunde vara bandet till besvär, och som syntes särskildt nödvändiga för konsuln, som bjudit hundra kronor för det där skrinets bortförande.

Af hvad som jag nu kommit underfund med var det tydligt, att konsul Brattemann hade åtskilligt att jobba med i sådana affärer, som enligt lagar och förordningar äro straffvärda. Denna sista gällde helt enkelt uppmaning till inbrottstöld, och jag ansåg konsuln nu lika mogen som 'vackra grefvinnan' att 'krypa in' när som helst.

Att få tag i honom skulle emellertid icke bli svårt, när allt annat var klart. De där själfgjorda 'fönsterputsarne' skulle jag gripa på bar gerning; 'vackra grefvinnan' och den behändiga Ida Lythnerin borde vi äfven kunna hugga snart nog; den förstnämda redan nu, när som helst, då hennes frukost med konsuln vore slut; ja, till och med

Detektiven Pettersson på vakt utanför Stallmästaregården.

midt under frukosten, hvilket nog i alla fall vore sämre, då jag ännu icke samtidigt kunde häkta konsuln, som sålunda dels kunde hinna varna de andra, dels sätta sig själf i säkerhet.

Jag gick nu ut för att se, huru långt min kamrat hunnit med sin 'skuggning.'

Just som jag steg ut på den lilla förstugukvisten, fick jag se konsul Brattemann komma från den midt öfver planen belägna tingsstugan, i hvilken äfven en del af Stallmästaregårdens värdshus var inrymdt, och där Pettersson stod framför dörren.

Jag väntade nu äfven att få se 'vackra grefvinnan'; men hon syntes icke till.

Konsuln kom rätt emot den ingång, där jag stod, och jag hann knappt draga mig in i den halfmörka förstugan, innan han passerade mig och gick in i källaresalen.

Skönt, tänkte jag. Nu skall jag åtminstone passa på att ta 'vackra grefvinnan' i närmare skärskådande.

Och jag skyndade fram till Pettersson, sägande:

»Stå kvar här och se hvart han tar vägen. Jag skall under tiden göra en titt in i det här tabernaklet och se, hur hans dufva har det. Stampa till ett tag, när han kommer ut igen.

Försiktigt öppnade jag dörren till stora salen och stack in hufvudet.

Rummet var tomt; men från serveringen till höger hörde jag slamret af diskar och sladdret af ett par flickor.

Jag smög mig på tå öfver golfvet och nådde nästa ögonblick dörren till det lilla rummet rakt fram.

Jag tog försiktigt i låsvredet och försökte öppna. Men dörren gaf icke vika. Då tog jag i kraftigare, men lyckades icke bättre nu heller. Ett ljud af en pålagd spärrhake eller förskjuten regel – såsom det finns nästan på hvarenda dörr vid Stallmästaregården – nådde dock mitt öra. Annars var allt ljudlöst tyst därinne som om ingen varit där.

Detta var emellertid oantagligt. Ty dörren var ju stängd inifrån, hvilket jag mycket väl kunde märka. Naturligtvis fanns det således någon i rummet, men någon, som hade sina skäl att ej vilja öppna.

Det bara förvånade mig, att hon – ty jag var viss om, att det var 'vackra grefvinnan' – kunde veta, att det ej var konsuln, som ville in. Eller observerade hon, att han ännu ej kommit ut från värdshuset midt öfver gårdsplanen? Hon kunde göra detta, ty det fanns fönster från den lilla kammaren, vettande åt gårdssidan.

Nå huru som helst, tänkte jag, hon är i alla fall nu i godt förvar. Och jag återvände till min kamrat, som fortfarande höll vakt ute på förstugukvisten.

»Har du hört något?» frågade jag.

»Inte något vidare», svarade han. »Men jag tyckte att hennes kavaljer icke såg vidare glad ut, när han nyss passerade mig.»

»Hon har stängt in sig,»

»Jag vet det; ty det hördes mycket väl, när hon sköt för regeln», svarade Pettersson.

»Hör du! Du kan gärna gå in och se efter, hvad han har för sig därinne», fortsatte jag. »Han tycks göra sig god tid.»

»Det är nog bättre, att du tar reda på den saken själf. Han såg mig nyss här och kan undra, hvarför jag springer honom i hälarna.»

Nå, det kan du ha rätt i. Stanna kvar då, och håll noggrann utkik», svarade jag och gick så åter in i värdshussalen, där jag just fick se konsul Brattemann i färd att framför disken räkna en stor bundt sedlar.

Aha! tänkte jag. Han har växlat och det tycks vara fråga om affärer. Pängarna har han kanske fått af henne. – Jag vet icke hur denna tanke kom för mig, men den växte allt mer till visshet, då jag tyckte mig märka, att han kastade en sneglande blick mot dörren, där jag slagit mig ned, hvarpå han styrde sina steg mot den lilla kammaren till venster, där hästbytarne nyss haft konferens om konsulns förslag att stjäla skrinet med de komprometterande brefven – fast min tanke var, att det nog fanns andra saker i det där skrinet.

Han öppnade dörren och fann kammaren tom.

Då vände han sig mot disken och frågade kassörskan:

»Ha de gått, som voro därinne nyss?»

»Ja, för några minuter sedan», svarade kassörskan.

Han mumlade några ord och gick ut; men vid det han passerade mig, såg jag åter den där misstänksamma, oroliga blicken, som jag märkt, när han räknat åt sig sedlarna. Och det blef mig allt tydligare, att han nu var ute i ärenden, som nog icke tålde vid dagsljus.

Jag ville icke genast följa honom i hälarna och litade dessutom på min kamrat. Att konsuln skulle återvända till den väntande medbrottslingen, hon, som stängt in sig af kanske mycket giltiga anledningar, men som i alla fall icke skulle undgå mig, detta var jag öfvertygad om och jag bara förargade mig öfver att jag icke samtidigt äfven kunde få lägga vantarna då konsuln.

Ett par minuter efter Brattemann kom jag ut. Jag såg honom nu i samspråk med Pettersson och gick fram för att höra, hvad som stod på, ty rösterna voro högljudda, och jag var rädd, att min kamrat kunde förstöra saken för oss genom något oförsiktigt ord.

När jag kom alldeles inpå dem, hörde jag konsuln – hvilken stod med ryggen mot mig – utbrista:

»I alla fall anser jag det oförskämdt att stå och lura på det här viset. Eller har ni kanske för afsikt att belägra utgången?»

»Är inte Stallmästaregården ett offentligt ställe, eller är det ni ensam, som ...?»

»Ni har stått här minst en timme.»

»Och kan stå en timme till; ja, hur många som helst, om jag vill», svarade Pettersson med spelad häftighet... »Era kärlekshistorier ger jag för öfrigt tusan i »

»Herre! Ni *tigger* stryk!» skrek konsuln blossande af vrede.

»Slå till då!»

Detta hade till följd att Brattemann genast höjde sin käpp; men i samma stund grep jag den bakifrån och utbrast:

»Inga våldsamheter! Herrn skulle bestämdt ångra den saken ...»

Han vände sig och betraktade mig med en blick af raseri, där jag stod med hans käpp i min hand, under det att Pettersson betraktade oss med ett leende, hvilket i den sinnesstämning, som Brattemann var nu, borde verka som olja på eld.

Men vare sig att han plötsligt kände igen mig och anade, att här var ugglor i mossen eller att han insåg det fåfängt att strida mot öfvermakten, allt nog, han bytte helt plötsligt om ton och sade ursäktande:

»Jag vill visst icke bestrida, att platsen är offentlig. Men det kan ju ges fall då man – såsom jag nyss gjorde – känner sig besvärad af denna offentlighet; och därför upprepar jag min anhållan att herrarne lämna utgången fri medan jag ledsagar ut en dam, som önskar undgå uppmärksamhet.»

»För all del!» Låter det på så vis, ska inte vi genera», svarade jag en smula hånande artigt och drog mig några steg åt sidan. Och i det jag vände mig till Pettersson sade jag:

»Kom in nu! Glöggen kallnar!»

Han förstod den blick af samförstånd, som jag gaf honom, och följde mig in i värdshussalen där jag sade:

»Vi vinna ingenting på att tvinga henne kvar i den där kammaren. Ju förr de komma in till staden desto förr få vi henne ensam, och då är det bara att hugga in så fort han lämnat henne. Vi sätta oss genast upp i droskan så fort vi se dem gifva sig af och sedan kunna vi lätt taga reda på hvart de ämna sig. Som sakerna nu stå är det mycket viktigt, att han ej får reda på att vi hugga henne; ty i motsatt fall lagar han nog att en hel del af hans egna spår bli igensopade.

Medan jag sade detta hade jag dörren öppen åt gårdsplanen och observerade mycket noga hvad som hände därute.

Konsuln hade gått in och kunde när som helst åter bli synlig med 'vackra grefvinnan.'

Men det dröjde. Och som vi inte längre kunde stå där med dörren öppen, ty det var ganska kallt, gingo vi ut i förstugan och slogo oss ned på en bänk, från hvilken vi själfva osedda hade en bra utsikt genom de gammaldags små rutorna i plankväggen.

Efter en god stunds väntan kom konsuln åter ut. Men han hade icke 'vackra grefvinnan med' sig.

Sedan han kastat en blick omkring sig, styrde han rakt på droskan, som vi i alla fall af behof sagt till om att vänta, och jag hörde honom fråga kusken om han var ledig.

Denne svarade naturligtvis att han var upptagen och väntade på ett par herrar, som voro inne i värdshuset, men, trodde att en annan droska nog skulle komma när som helst och med den förhoppningen fick konsuln låta sig nöja bäst han ville.

Han tog sitt parti och gick uppåt landsvägen och vi kunde snart se honom med raska steg försvinna in åt staden.

Min tanke var att han nu gick att själf skaffa sig en droska för att bortföra sin sköna väninna, och jag samt min vän beslöto att från vår observationspunkt bevittna deras affärd. Men när det hade gått om minst en half timme utan att han kom tillbaka, ehuru det i regeln finns godt om droskor på Norrtullsgatan, den stora stråkvägen till Nya kyrkogården, som den allmänt kallas, började jag ana oråd och sade till min kamrat:

»Det här ser misstänkt ut!»

»Det tycker jag med. Kanske det är bäst att känna ett tag till på den där stängda dörren?»

«Vet du hvad?» Jag har en idé, som vi nog kunna hinna utföra, om vi ä' rappa i vändningarna.»

»Skönt! Det börjar bli olustigt att vänta här längre. Sjung ut med din idé!»

»Hör på! Vi passa på nu medan han är borta och knipa den sköna utan vidare. Hvad säger du om det?»

»Inte mig emot. Men det blir väl litet kinkigt att komma in genom den stängda dörren.

»Var inte rädd för det du. Jag har nog don med mig för den saken. Hon har dragit ned rullgardinen nu som du ser, och kan således ej märka att vi närma oss. Droskan får köra fram, och så vips in med henne och ned till stationen.»

»Ja, ja! Går det fort så kan det där nog lyckas utan att han behöfver tro annat än att hon tröttnat på att vänta och gifvit sig af ... Bara hon inte ställer till någon scen och börjar larma och skrika.»

»Hon är nog klokare än så. Och för säkerhets skull har jag nu med mig ett par ’manschetter’, som skola hindra henne att fäkta, om hon skulle komma på den tanken. Se här!»

Med dessa ord tog jag upp ett par handklofvar sådana som vi vanligen bruka när vi göra ronden med en hel del skälmar, och undersökte att de fungerade med lätthet. Och så gingo vi raskt på att hemta dufvan i slaget, sedan jag sagt till kusken att köra fram helt nära den motsatta ingången samt att taga vägen öfver Bellevue till detektiva stationen.

Detta gjorde jag emedan jag helst ville undvika att möta konsuln, som ju kunde komma åkande den andra vägen hvilken minut som helst.

På tå smögo vi oss därpå in, utan att ens bli sedda af diskerskorna, och den i serveringsrummet varande servitösen, fram till dörren.

Nu ville jag gå försiktigare till väga och knackade därför helt lätt tre tag på dörren i tanke att hon kanske däraf skulle låta lura sig att öppna.

Men hon var oss för slug, och det återstod nu intet annat än att skrida till effektivare medel.

Dörren var stängd som förut. Upprepade befallningar att hon skulle öppna besvarades ej med ett ljud. Alltså fanns det icke annat medel än att helt enkelt bryta sig in för att gripa hennes högvälborenhet.

Och detta gjorde vi elegant.

Men jag saknar ord att återgifva den förbittring, som grep oss när vi funno rummet – *tomt!*

Ett åt Brunnsviken öppet stående fönster visade oss tydligt hvilken väg hon tagit.

Både jag och min kamrat voro komplett lurade, ty både ’vackra grefvinnan’ och konsuln hade behändigt försvunnit för oss.

Antagligen hade hon satt sin person i säkerhet genast efter det att Brattemann lämnat henne, och hon borde därför nu vara ett godt stycke på väg, kanske med närmare en timmes försprång.

Mycket väl hade hon på Roslagsgatan kunnat få tag i en droska, och vår utsikt att kunna upphinna henne var således lika med – noll.

XIV.

– I betydligt misserabelt humör satte vi oss upp i vår droska och rullade af in till staden, svärjande öfver vår dumhet att ej hafva bevakat äfven fönsterna till det där fördömda dufslaget.

Det var antagligt, att konsuln anat hvilka vi voro och att han gifvit ’vackra grefvinnan’ en vink om att försvinna, såvida hon icke själf genom fönstret observerat oss och anat oråd.

Hvilket som helst kunde det icke bortresoneras att den förslagna äfventyrerskan dragit oss listigt vid näsan. Men det fanns ändå en tröst däri, att slumpen fört mig på ett nytt spår, som jag väl aldrig kunnat komma till, om jag ej gjort denna påhälsning å Stallmästaregården. Detta var upptäckten af planerna att stjäla bort ett helt visst mycket viktigt skrin från den häktade Ragnar Borgstedts och kvinnan Lythnerins bostad vid Vesterlånggatan.

Vi hade ännu en stund på oss innan hästbytarne skulle börja det onekligen dristiga företaget att spela glasmästare och fönsterputsare vid en så pass ovanlig tid som efter mörkrets inbrott och därtill vid en så

trafikerad gata, som Stadens kanske förnämsta stråkväg.

Denna tid skulle vi använda att göra ännu en visit i hotellet vid Norra Smedjegatan, och om möjligt ville jag äfven göra ett besök hos betjänten Petrowitsch hos envoyé Krapotsin för att forska ut om han visste något att berätta om ’vackra grefvinnans’ besök där i huset under sistförflutna natt.

Portieren på hotellet syntes betrakta oss med misstänksamhet, när vi nu kommo igen.

Tydligen hade han fått sina instruktioner, och det föreföll mig som vi gjorde klokast, att ej längre bibehålla vårt incognito som handelsresande.

Jag hade också förklaringens ord på tungan, då Pettersson, min kamrat, gaf mig en blick och en oförmärkt knuff i sidan i det han sade, halft skämtsamt halft missnöjd:

»Det där rummet, som vi fick, var då icke vidare behagligt. Skulle inte portieren kunna skaffa oss ett annat.»

»Alldeles omöjligt», svarade denne. »Och det värsta är, att nu kunna herrarne inte alls få något rum. ’Elfvan’ hyrdes nyss ut åt en riksdagsman.»

»Skämta inte, jag ber», svarade Pettersson med ett kort skratt. »Ska’ ni ljuga, så bör det vara så att det går i oss.»

»Hur så? Tror inte herrarne att det är sant?» vidhöll han, anläggande sin oskyldigaste min.

»Nej, inte det där om riksdagsmannen.»

»Hvarför det då? Mena ni kanske, att det här hotellet inte är fint nog?»

»Nej, jag menar», fortsatte min kamrat, »att riksdagen inte börjar förr än i januari, och ännu är det en god tid till dess.»

Jag såg att han kände sig förlägen öfver att i hastigheten ha huggit i sten. Men denna förlägenhet varade icke lång stund förr än han fortsatte:

»Tro hvad ni vill. Här bo riksdagsmän hela året. Kort och godt ’elfvan’ är upptagen. *Alla* rum äro upptagna.»

»Det är bra för er det», fortsatte Pettersson. »Synnerligast om ni som nyss får sedlar i handtryckning af hotellgästerna när ni åtar er att lämna fram bref, som äro afsedda för helt andra än dem, ni utlämnar dem åt.»

»Har *jag?»*

»Jaså, ni vill neka till det också?» utbrast jag förargad.

»Hvad säger *ni?* Är jag kanske skyldig er någon redovisning för hvad jag gör? utbrast han och syntes taga en annan ton.

»Det skulle nog kunna hända det», inföll Pettersson. »Men till början med skall ni nu genast släppa oss in i rummen nr tio och tolf.»

»Upptagna har jag sagt.»

»Så mycket bättre», svarade Pettersson.

»Och man har läst in sig», fortsatte portieren.

»Då kanske vi få skicka efter en smed.»

»Jag kan inte göra det minsta utan att först höra värdinnan.»

»Mer än gärna, vi ha också något otaldt med henne.»

Han syntes fundera ett ögonblick, hvarpå han svarade:

»Hvem får jag helsa från?»

»Jo, här är mitt visitkort», svarade jag, framvisande min polisbricka.

Han såg icke så öfverraskad ut som jag väntat att han skulle göra, hvilket styrkte mig i den misstanken att han redan anat, hvilka vi voro. Och Petterssons ’visitkort’ begärde han icke ens att få se, utan gick nu med rask fart uppför trappan, följd af mig.

Först när jag kom upp i öfre förstugan märkte jag att Pettersson icke var med.

Jag ropade honom, men fick intet svar. Då ropade jag ännu en gång, för jag ville ha vittne med mig vid det samtal, som kunde uppstå mellan mig och värdinnan. Och nu svarade han:

»Vänta ett ögonblick. Kommer strax!»

Nästa minut var han uppe: och i samma stund visade sig hotellets innehafvarinna, en medelålders kvinna med obehagliga drag och falska ögon, som undveko dem hon talade med.

»Hvem söks?» var hennes första fråga, uttalad med markerad brutalitet.

»Tjufvar!» svarade jag kort.

»Ta rätt på dem då», svarade hon spotskt. »*Jag* tänker icke lägga hinder i vägen.»

»Och icke skulle det vara lönt heller.»

»Inga oförskämdheter! Det är mitt hotell, skulle jag tro. Och jag vet mig ej ha förbrutit mina rättigheter, hvad jag vet.»

»Det är den saken vi få se», återtog jag. »Tills vidare står er portier under vår uppsikt.»

»Gustafsson? Hva’ i Herrans namn har då han gjort?»

»Han har varit mellanhand mellan de tjufband, som logerat i det här hotellet», svarade jag och fäste en blick på delikventen Gustafsson, hvars namn jag nu hörde för första gången. »Öppna nu ’tian’ och ’tolfvan’ och låt det gå fort.»

Gustafsson såg ännu tveksam ut och dröjde med att åtlyda min befallning. Men på en vink af värdinnan tog han upp en nyckelknippa och närmade sig ’tian’.

Dörren gick upp och vi stego in. Äfven värdinnan följde oss under en ström af försäkringar, att *hon* omöjligen kunde hålla reda på hvad det var för slags folk, som tog in på hennes hotell och om *hon* anat något, skulle hon själf gjort anmälan.

Rummet var nu något ommöbleradt sedan jag var där sist. Bland annat hade man öppnat en förut förstängd

tapetdörr, som verkligen varit så väl dold, att jag under mina forskningar därstädes ej lagt märke till densamma. Nu var den dock stängd, men nyckeln satt i på insidan åt 'tian', och min första åtgärd blef att genast öppna denna dörr.

Ett utrop af förargelse undslapp mina läppar.

Portieren hade verkligen icke ljugit när han sade, att dubletten var upptagen.

Men dörren till korridoren från rummet nr 12 stod nu öppen – hvilket den *icke* gjort när vi nyss befunno oss därute. Och det var ögonskenligt, att den som varit inne i dessa rum helt nyss, nu passade på att försvinna i samma stund vägen låg fri.

Grämelsen öfver att icke ha kunnat förutse en dylik möjlighet, afpressade mig en ed. Det var andra gången denna dag en dylik malör händt oss, och Pettersson såg icke mindre snopen ut än jag.

Bäst vi stodo där och tyst för oss själfva gjorde våra kommentarier öfver detta missöde, såg jag Gustafsson böja sig ned och upptaga något, som han fått ögonen på alldeles invid dörren till korridoren. Han stoppade raskt detta föremål i fickan och syntes ämna sig ut.

»Hvarthän?» utropade jag.

»Får jag icke gå? Hvad tusan nu?»

»Inte ett steg förr än ni lämnar från er hvad ni nyss hittade där vid dörren», svarade jag bestämdt.

»Det var bara ett papper», svarade han utan att visa sig vidare hågad att efterkomma min begäran.

»Nå fram med det då. Annars får ni följa med genast ned till detektiven», inföll Pettersson. »Raska på!»

Gustafsson gräfde en stund i sina byxfickor och svarade:

»Ta mig tusan, jag vet hvar skräpet tog vägen.»

»Känn efter i högra kavajfickan», befallde jag, som haft ögonen med mig.

Han gjorde detta, men med samma resultat.

»Nå, hur går det?»

»Finns inte där heller», svarade han hånleende.

»Inte? Nå då skall jag hjälpa er leta.»

Han började fäkta med armarna sam ville han göra motstånd mot denna tjänsteförrättning; men innan han visste ordet af hade Pettersson slängt på honom ett par behändiga 'manschetter', af det slag, som detektiven har att bjuda på och som annars kallas handklofvar.

Detta lugnade gossen. Och som jag antog att han kunde hafva mer att dölja än det där papperet, som han smusslade undan så behändigt, gjorde jag visitationen grundligare än jag först ämnat.

I fickan fanns verkligen ingenting. Men vi äro vana att äfven känna *bredvid* fickorna. Och – mycket riktigt! – mellan fodret och tyget fann jag ett tillbuckladt visitkort.

Jag höll upp det mot den svaga dagern och läste för mig själf:

Gideon Brattemann

v. Konsul.

Alltid ett bevis, tänkte jag. Och i det jag vände mig mot värdinnan sade jag:

»Ni ha fina gäster här på hotellet.»

»Det tror jag det. Både grefvar och baroner ha varit belåtna med mina rum», svarade hon till en del osäkert. »Sämre folk logerar jag inte.»

»Men de där grefvarna och baronerna lysa alldeles med sin frånvaro uti anteckningsboken öfver gästerna, hur kommer det sig?»

»Har inte reda på det. Men Gustafsson kan ...»

»Jag vet inte», afbröt denne i det han gjorde ett svagt försök att göra händerna fria. »Man gör som ni då ni var här och borrade hål på väggen. Eller hvarför skref ni inte in ert namn? Det där är förresten vanligt på andra hotell än här.»

Han hade rätt i detta, men jag ansåg onödigt att svara honom. I stället började jag och Pettersson en grundlig undersökning af lokalen. Under detta ville värdinnan gå, men Pettersson hejdade henne med ett barskt:

»Stanna kvar! Ni lämnar inte stället förr än vi ge er lof.

Och därpå tog han Gustafsson i armen och ledde in honom i 'tian', sägande till min stora förvåning:

»Hur dags kom den där kvinnan, som kallar sig Lythnerin?»

»Jag känner ingen med detta namn», svarade Gustafsson.

»Inte? Hvad heter då hon, som jag stängde in i vaktrummet och som satt där när vi kommo?»

»Där fanns ingen kvinna, rummet var tomt.»

»Är ni galen människa? Jag såg henne ju med egna ögon. Och jag har henne nu inläst därnere.»

»Jaså! Nå då sitter hon väl där då», svarade Gustafsson med ett sorglöst skratt.

»Jo, var lugn för det. Och inte kommer då *hon* ut genom fönstret», fortsatte Pettersson, för där fanns bastanta järngaller.»

Denna omständighet gladde mig verkligen. Ty den smarta ligans behändighet att begagna fönsterlufterna till dörrar hade verkligen gjort mig åtskilligt nervös; och jag ref nu med odeladt intresse i en gammal byrålåda, där jag plötsligt stötte på ett föremål, som jag med en känsla af stor belåtenhet lade 'till handlingarna.'

Detta var en bundt visitkort med omväxlande namnen *Elvira von Balten* och *Baronessan Claire de Bonnate.*

Jag fäste mig vid att till det första namnet fanns ingen titel. Kanske brukade hon icke utsätta titulaturen 'grefvinna' på sina visitkort.

Något mer af intresse fanns icke i rummet nr tolf om jag undantager en färglåda, som helt visst var den, hvilken man betjänat sig af vid förfärdigandet af det falska spelkortet eller korten.

Jag skulle just gå då jag bakom den öppnade dubbeldörren till detta rum fick se ett klädningslif, hvilket jag äfven lade mig till med, och sedan jag slutat ropade jag in Pettersson samt omtalade för honom de fynd jag gjort, hvartill värdinnan äfven varit en stum åskådare.

»Skola vi ta Gustafsson med oss?» frågade jag min kamrat sedan hotellvärdinnan fått gå.

»Vi få se när vi komma ned», svarade han och log ett menande löje. »Det kan nog hända att de få göra sällskap.

»Var det verkligen den där kvinnan Lythnerin, som du stängde in?»

»Hon och ingen annan! Stämde precis med det signalement du lämnade mig.»

»Godt! Då tyckes, vi snart komma på det klara med det här sällskapet. 'Vackra grefvinnans' visitkort visa att hon hållit till här, och klädningslifvet kan också bli ett bevis, som hon får svårt att klara sig från om hon försöker neka. Ty jag känner på mig att detta är hennes lif ...»

Om konsulns visitkort hade jag ännu afsiktligt icke yttrat något.

Vi hemtade med oss Gustafsson. Dörren till vaktrummet öppnades.

Men döm om Petterssons häpnad, då vi funno att äfven denna fågel flugit ur boet!

Vi letade som efter en diamant, och som rummet var af mycket små dimensioner, hade vi snart konstaterat att hon där inne icke kunde hålla sig dold.

Men just som vi skulle gå och taga Gustafsson med oss, kom min ena sula att skrapa mot en liten ring, som låg infäld i golfvets nötta korkmatta och hvilken ring tills nu undgått min uppmärksamhet.

Jag böjde mig ned med en känsla af att här fanns ett uppslag.

Och nästa sekund hade jag öppnat luckan till ett hål i golfvet. Och ur det mörka djupet där nere stack det upp en stege ... En unken källarluft slog emot mig.

Förklaringen på den instängda kvinnans försvinnande var gifven.

Hon syntes ha varit väl lokaliserad.

Jag kastade en blick på Gustafsson, som fortfarande med 'manschetterna' på sig, stod alldeles invid luckan och såg högst belåten ut.

Tändande ett ljus, som stod på bordet, steg jag ned,

Jag kunde tydligen se mynningen af en källargång.

och när jag kommit ned ett stycke kunde jag tydligt vid skenet af ljuset se mynningen af en källargång,

I samma ögonblick blåstes lågan ut af korsdraget från luckan och någon dörr eller annan lucka, som måste vara öppen där nere.

När jag åter fått eld och kommit ned fann jag att det var den öppnade dörren i trappuppgången till förstugan som vållat korsdraget. Och på samma gång, blef det äfven tydligt för oss hvilken väg äfventyrerskan

Lythnerin hade tagit.

Denna omständighet jämte åtskilligt annat gjorde att jag och min kamrat funno det säkrast att föra med oss Gustafsson till stationen, hvarefter vi med största skyndsamhet begåfvo oss till det väntade äfventyret vid Vesterlånggatan; där vi hoppades göra ett bättre kap.

XV.

– Hvem den person kunde vara, som smugit sig ut ur rummet nr. tolf på hotellet vid Norra Smedjegatan just som jag, Pettersson och de andra kommo in i 'tian' skulle jag bra gärna velat veta innan vi började med 'glasmästarne' – fortsatte Gunnar Holm. Men huru vi än sökte plocka Gustafsson på denna hemlighet, svarade han att han ej visste det. Han syntes föröfrigt komma att spela samma roll vid förhöret som Borgstedt, det vill säga att neka till allt så långt det gick och föröfrigt ställa sig som han icke visste något.

Det kunde ju ha varit 'vackra grefvinnan.'

Hon hade haft godt försprång och var till ytterlighet djärf, hvilket jag redan sett henne visa prof på. Men å andra sidan kunde hon ju hafva misstänkt, att hotellet vore bevakadt lika väl som huset vid Vesterlånggatan och sålunda bort undvika att upprepa ett så pass farligt besök.

Återstod således den tanken, att det fanns ännu en kvinna med i denna tjufliga; och detta förde min tanke på 'väninnan' Eufrosyne, som 'vackra grefvinnan' hade affärer med, enligt hvad hon omtalat för konsuln, då hon afpressade honom pängar i hotellrummet.

Men hvem var denne Eufrosyne, och hvar skulle man kunna få tag i henne? Uppträdde hon i någon mer allmän spelklubb eller endast i så kallade slutna sällskaper, där man hade till yrke att plundra folk med äfventyrligt hazardspel?

Jag fick icke länge sysselsätta mig med dessa funderingar, förr än Pettersson i hörnet af Skräddaregränd och Vesterlånggatan gaf mig en knuff i sidan och utbrast: »Där ha vi våra 'glasmästare'. Hur tycker du att vi nu skola göra?»

Jag betraktade ett par figurer, som kommo uppdykande ur halfdunklet, bärande på en lång stege och med rask gång styrde af i riktning mot Slussen.

Det var just icke vidare svårt att se, att den ene var en af de personer, som jag sett komma ut från lilla rummet å Stallmästaregården, just den, som jag kände till sedan gammalt som en förslagen brottsling. Men hans medhjälpare kände jag icke igen. Troligen hade den värda trion icke kommit sams, och affärens ledare hade i sista stund sett sig nödd att inviga ännu en annan i det rätt vågsamma företaget.

Som sagt var deras hastighet rätt stor, och vi måste därför taga ut stegen för att kunna hinna utföra den motplan, som jag nu förklarade för Pettersson sålunda:

»Jag skaffar mig inträde i våningen från Prestgatan», sade jag. »Du håller dig i närheten af porten till Vesterlånggatan, från hvilken man ämnar resa upp stegen mot fönster en trappa upp i nr 98. Där har du endast att hålla god utkik med en af de andra gossarne, som jag har väntande i förstugan och skall skicka ned. Så fort karlen fått det där skrinet och åter stiger ut på stegen närma ni er denna. Jag har då rusat fram och afskär honom möjligheten att åter kila in och slå sig undan genom att komma ut på Prestgatan för den händelse, att man i sista stund skulle ana argan list. Och med hjälp af den andra posten, som jag behåller kvar däruppe skola vi gripa gubbarna på bar gärning. Du har bara att passa på gynnaren, som står nedanför stegen och framför allt att fiska upp skrinet, om han som stjäl det skulle komma på den idén att kasta det från sig. När allt är klart följas vi sedan åt dit upp och göra grundlig visitation, innan vi nedföra de anhållne

... Har du manschetter?»

»Två par», svarade Pettersson.

»Alldeles som jag», svarade jag just vikande af uppåt Tyska Brinken, medan Pettersson fortsatte hack i häl efter 'glasmästarne'.

När jag kom fram till den bevakade porten, inträffade emellertid, att jag bara fann en af mina poster hållande vakt vid förstugudörren.

»Hvar är den andre?» sporde jag förargad.

»Han är ute och 'skuggar', svarade denne.

»Hvem då? Har det inträffat något?»

»Jo jo men! Klockan half fem kom det en elegant dam hit och ville in. Hon ...»

»Grefvinnan?» afbröt jag ifrigt.

»Nej, inte hon. Det var en liten korpulent kvinna, som såg tusan så bra ut förresten. Hon var elegant klädd och gick med tydlig kännedom om vägen direkt fram till dörren och knackade på upprepade gånger. Hon tog äfven i låset och skakade dörren, men då steg jag fram och sade:

»Förlåt. Men det är visst ingen hemma.» – Då betraktade hon mig med en min, som kunde kallas både nyfiken och skrämd samt svarade:

»Hur vet ni det?»

»Därför att den dam, som nyss gick ut därifrån låste igen och tog nyckeln med sig. Själf väntar jag här på herr Borgstedt.»

»Är inte han heller hemma än?» fortsatte hon och såg förvånad ut. »Det är just honom, som äfven jag söker. Nå jag får väl titta upp litet senare då.»

»Och med dessa ord lämnade hon hastigt förstugan och gick ned på Vesterlånggatan. Anande oråd sade jag till min kamrat att 'skugga' henne och ...»

Medan han sade detta hade jag öppnat dörren till våningen och steg in. I samma stund afbröts den utposterades rapport af en smäll mot ett åt Vesterlånggatan varande salsfönster; och jag hann knappt draga mig undan och få dörren igen om mig samt taga plats bakom en på sned stående liten soffa i ett mindre rum innanför salen, dit jag kom in genom att snedda öfver köket – innan skramlet af en krossad ruta nådde mina öron.

Jag kom således »i grefvens tid» som man säger, och en lycka var, att jag orienterat mig i lokalen så pass som jag gjort det på morgonen, ty i annat fall skulle jag ofelbart genast blifvit upptäckt.

Blindlyktan hade jag redan tänd och var nu beredd på att intensivt följa hvarje rörelse, som skurken kunde taga sig för, hvarjämte jag hufvudsakligast lade an på att afskära tjufven all möjlighet att komma undan åt Prestgatan, i fall han skulle få den idén.

Jag hörde honom nu röra sig ute i salen, till hvilken dörren stod öppen från det rum, där jag befann mig och där jag misstänkte skrinet vara förvaradt.

Nu närmade sig också steg, och i den ytterst sparsamma belysningen af lyktorna samt från butikfönstren nere på gatan såg jag en skepnad komma in.

Mannen rörde sig med en viss försiktighet och tände först en sticka, när han hunnit ungefär midt på golfvet.

Tydligt såg jag honom lysa sig med denna, hvarpå han direkt styrde sina steg mot det håll, där den lilla soffan stod, bakom hvilken jag befann mig.

Beredande mig på allvarsammare äfventyr, än jag i början hade tänkt, grep jag efter signalpipan för att tillkalla hjälp, om så skulle behöfvas, samt att därpå genast kasta mig öfver tjufven och söka få på honom handskarna.

Men min fruktan var obefogad, ty han stannade ungefär en tio steg från mig och öppnade där en liten tapetdörr till en garderob, i hvilken han lyste sig med den ena stickan efter den andra.

Han var tydligen åtskilligt nervös och kläderna därinne sutto allt hårdt emellan, när han kastade dem huller om buller under sitt letande efter skrinet, som alltså skulle vara att finna i denna garderob. Slutligen kom han åter ut och grep en stol, på hvilken han nästa ögonblick klättrade upp i garderoben för att leta på någon högt sitttande hylla.

Snart hörde jag honom uppge ett rop af tillfredsställelse. Tydligen hade han funnit det sökta.

Han hoppade ned från stolen och gick nu med raska steg åter ut i salen, men utan att lysa sig. Om han hade något i händerna, var omöjligt för mig att se.

Nu var det min tur att börja handla.

Med ett par ljudlösa skutt var äfven jag framme vid salsdörren, där jag ämnade vänta, tills han åter hunnit utom fönstret, som nu stod öppet.

Men jag såg honom visserligen stå lutad ut öfver fönsterbrädan, dock utan att göra en rörelse som för att stiga upp på densamma. Och när han hastigt drog sig tillbaka misstänkte jag, att han icke längre ansåg det rådligt att gå ned samma väg, som han kommit upp.

Denna misstanke vann i bekräftelse, då han nu drog sig mot tamburen, antagligen för att riskera en flykt utåt Prestgatan, där han åtminstone ej behöfde äfventyra en klättring på stege.

Som en pil var jag emellertid klar att genskjuta honom, och just som jag såg tjufven stiga ut i köket och hoppa upp på ett bord, hvilket stod vid fönstret, satte jag lyktskenet rätt i hans ansikte och röt till:

»Skurk! Ni är häktad!»

Samtidigt gaf jag signal med min pipa.

Karlen stod handfallen en sekund, men rusade därpå tillbaka ut i tamburen.

Detta hade jag beräknat och följde efter för att åter få in honom i salen och ut på stegen. Och när han nu märkte, att det ej fanns någon annan väg att undkomma, tydligen misstänkande att förstugan var besatt med de hjälpare, som jag signalerat efter, och det nu också verkligen tog i dörren – då bar det hals öfver hufvud i väg med honom upp på fönsterbrädan och ut på stegen.

Tjufven stod nu ungefär på halfva stegen.

Ögonblickligen var jag efter vid fönstret och ropade till den nedanför stående Pettersson:

»Hugg honom!»

Tjufven stod nu ungefär på halfva stegen. Men någon skymt af hans medhjälpare kunde jag icke se, när Pettersson rusade fram ur en port tvärs öfver gatan för att taga tjufven om hand. Antagligen hade medhjälparen haft onda aningar, när stöldens föröfvare råkade dröja, samt 'klarat sig' när han fick höra min signal.

Men nu inträffade något, som jag icke tagit med i beräkningen, och som lätt kunnat bli anledning till, att vi gått misste om både skrinet och tjufven.

Den inpiskade gynnaren fick nämligen den idén att hoppa, ja, helt enkelt hoppa ned i den folksamling, som naturligtvis samlat sig kring stegen. Han hängde sig allt nog på armarna och nästa sekund föll han med en tung duns rätt öfver en bredaxlad schåare, som dock fick den flygande så fint öfver nacken, att Pettersson utan stort besvär kunde slänga på gossen manschetterna, och se'n var allt vidare motstånd från tjufvens sida gagnlöst.

Två konstaplar kommo nu till, och se'n bar det i väg ned till stationen med 'vackra grefvinnans' och konsul Brattemanns handtlangare, gripen på bar gerning under föröfvandet af en synnerligen djärf inbrottsstöld.

XVI.

– En undersökning af det där skrinet, som konsuln och äfven antagligen 'vackra grefvinnan' varit så angelägna om att få undan, konstaterade, att man hade att göra med ett väl organiseradt tjufband, fortsatte Gunnar Holm. Det innehöll bland annat briljanter och ädelstenar till ett betydligt värde, och det var ej svårt att fatta, att alla dessa dyrbarheter voro tjufgods.

Försiktigt nog hade man undanskaffat alla infattningar, så att man däraf ej skulle finna någon ledning vid en möjligen inträffande upptäckt – hvilket nu också skett. Att man icke äfven gjort sig af med stenarne hade naturligtvis sin grund däri, att man ansåg en dylik affär riskabel på samma ort, ja, i samma land, som stölderna egt rum. Man väntade på tillfälle att få dem utförda och omsatta på kontinenten, och det var kanske just den missionen, som skulle utföras af 'vackra grefvinnan', hvilken ju nu redan var så godt som på resande fot.

Jag log i mjugg åt det puts, jag spelat dessa skälmar, med att lyckas rycka detta värdefulla rof ur deras händer, ett rof, hvars förlust helt visst skulle bereda dem många svårigheter och framför allt visa dem, att Stockholm icke var så alldeles lämpligt operationsfält, som de kanske förestält sig.

Några bref rörande kärlek eller affärer funno vi ej i skrinet, nej icke en rad, som kunde ge oss någon vägledning, rörande hvilka, som varit rätte egare till dessa skatter. Men desse skulle nog efter hand framträda, bara vi fingo mer tid till att specielt egna våra forskningar åt det hållet.

Å ett papper, som var lindadt kring en ovanligt vacker diamant, klar som källvatten, gjorde jag dock en upptäckt, som kom mig att nära nog ropa till af glädje.

Skrifvet med en hanstil, som jag tyckte mig hafva sett förr, fann jag på denna lilla lapp af ett postpappersark följande fragment:

Att det här var frågan om det ur, hvars tillrättaskaffande gifvit mig första klafven till alla de sammanträffan-

den, jag sedan haft med det af 'vackra grefvinnan' sammanhållna tjufbandet, detta anade jag genast vid första läsningen. Upptäckten var emellertid så viktig, att jag ansåg mig böra behålla den för mig själf tillsvidare, åtminstone tills jag hunnit jemföra dessa rader med det fragment af brefkoncept, som jag funnit i hotellrummet på Norra Smedjegatan. Brefvet var allt nog till Elvira von Balten. Slutorden ... *»egen G.»* kunde mycket val representera

konsuln. Men det var den saken, jag nu ville taga närmare reda på.

Ännu sedan skrinet var alldeles tömdt vände och vred jag det på alla sidor, liksom trodde jag, att en lycklig slump skulle kunna föra

äfven brefvets andra del eller delar i mina händer, och detta gaf slutligen min kamrat Pettersson anledning att fråga:

»Tror du att det finns mer i den där lådan?»

»Ser inte så ut», svarade jag. »Jag bara tycker det är underligt, att man vågat anförtro alla dessa dyrbarheter åt ett så pass skröpligt förvaringsrum.»

»Hvarför det? Man tar hvad man har i hastigheten och dessutom väcker ett mindre bastant emballage ej så stor uppmärksamhet.»

»Kanske det», svarade jag, glad att han ej tycktes hafva observerat papperet, som var viradt kring den vackra diamanten. Ty som sagdt, jag ville icke nu distraheras af störande inlägg och hypoteser, innan jag själf var på det klara med, hur detta breffragment lämpligast borde användas.

»Men nu skola vi inte dröja med att gå ned till Reisen», fortsatte jag. »Kanske kunna vi där göra några vidare upptäckter, ty säkert väntar han på utgången af den där djärfva skrinhämtningen, och det vore intressant att observera honom.»

»Det har du rätt i», svarade Pettersson. »Ska' vi gå genast?»

»Ja, med detsamma, ty tiden är redan inne. Men först få vi lof att ändra vårt yttre en smula. Du kan ta helskägget; jag tar för omväxlings skull och maskerar mig à la skeppare.»

Och en tjugo minuter senare stego två nya gäster in på Hotell Reisen vid Skeppsbron, där redan en hel del kända affärstyper slagit sig ned efter middagen för att prata bort en stund vid kaffet.

Ensam i ett hörn syntes konsuln och riddaren Gideon Brattemann framför en whiskygrogg och med en aftontidning i händerna, hvilken han dock endast då och då ögnade i, när blickarna ej voro nervöst riktade på klockan i kafésalens midt emot varande vägg eller mot dörren till förstugan.

Tydligen väntade han någon, som syntes dröja med att infinna sig. Och vi hade naturligtvis också anledning att vänta på denna någon, det vill säga vi, som voro de två gästerna, hvilka senast stigit in i kaféet.

Medan vi tömde en flaska punsch och syntes fördjupa oss i viktiga angelägenheter var jag dock hufvudsakligast sysselsatt med att iakttaga konsuln, så fort denne icke observerade oss, hvilket han först gjorde ganska intensivt men snart upphörde med, då han syntes känna sig lugnad vis à vis våra personer.

Just som han vred sig som allra oroligast, öppnades dörren, och en ny gäst trädde in. Denne kände både jag och min kamrat igen såsom medhjälparen vid inbrottet genom Lythnerinskans fönster. Men han uppträdde icke nu som 'glasmästare', utan var sig lik såsom vi sett honom på Stallmästaregården några timmar förut. Han kastade lika forskande blickar kring sig, som konsuln hade gjort, innan han närmade sig denne, som nu försökte spela lugn och ointresserad, fast han endast med möda kunde betvinga sin lust att rusa den inträdande till mötes.

– Nu inträffade verkligen något, som du ej kan tänka dig, fortsatte Holm, i det han synbarligen riktigt njöt af en gammal hågkomst ... Men för att du skall förstå mig så gå bort till andra sidan af rummet och yttra några ord, hvad som helst, dock ej så högt, att jag kan höra det. Du måste emellertid vända dig mot mig.

Jag lydde, en smula undrande öfver, hvad den gamle detektiven kunde mena med detta upptåg, och slog mig ned i andra ändan af det rätt stora rummet, samt yttrade där hviskande några ord utan egentligt sammanhang.

– Det är bra! utropade han. Vet du, hvad du sagt nu?»

– Naturligtvis, svarade jag förvånad.

– Ja, jag också vet det, skrattade Holm.

Och så upprepade han ord för ord det sammelsurium, som jag nu icke själf kan erinra mig, samt tillade:

– Den där finessen, hvilken du vet kallas labiologi eller konsten att af läpparnas rörelser läsa sig till hvad någon säger, har jag öfvat mig med, sedan jag var pojke och kan skryta med, att jag lärt den ovanligt grundligt, hvilket just vid berörda tillfälle kom mig synnerligen väl till pass, ty i annat fall hade vi nog förlorat en viktig länk i den kedja brott, som måste föra 'vackra grefvinnan' och hennes liga till rättvisans skrank.

Efter att hafva gjort en rond i kaféet och skaffat sig en tidning äfven han, slog den sist anlände sig ned vid ett bord alldeles bredvid Brattemann. Sedan han fått den toddy, han rekvirerat, vände han sig mot konsuln och gjorde sig ärende med att få låna eld, hvilket gaf dem anledning att snart komma i samtal, utan att någon af de öfriga gästerna skulle kunna ana, att dessa båda voro bekanta förut. Antagligen var detta ett öfverenskommet knep, som nu utfördes mästerligt å ömse sidor. Särskildt lade jag märke till, att Brattemann var ett duktigt skådespelarämne och äfven, att den medspelande hade goda anlag, fast han redan från början tycktes lida af en besvärande rampfeber.

Hvad de talade om, kunde ännu så länge höras af hvem som ville roa sig med att lyssna. Det var endast högst banala fraser om väder och vind, uppblandade med lika tomma återklangstoner ur dagskrönikan.

Men under detta fingo de tillfälle att jämka sig närmare hvarandra, och snart syntes samtalet blifva mer förtroligt och mindre lätt att uppfatta för lyssnare.

Den uppmärksamhet, som konsuln tills nu egnat ställets öfriga gäster, tycktes med ens alldeles borta. Han fixerade den eldlånande med alla tecken till ytterlig oro och lyssnade med oaflåten uppmärksamhet till hvad denne nu hade att meddela så godt som hviskande, således icke alls ämnadt för andra öron än dem, till hvilka orden nu ställdes.

Jag hade fått tag i en tidning, som låg bredvid mig på bordet, och i det jag gaf Pettersson en menande blick, bad jag honom icke störa mig.

Öfver marginalen *läste* jag mig nu till följande, tack vare min erfarenhet i labiologi.

'Glasmästaren' yttrade plötsligt:

»Saken var fördömdt svår, och jag har själf med knapp nöd kommit undan.»

Konsuln svarade:

»Jag misstänkte detta, efter som ni dröjt nästan en hel timme öfver den bestämda tiden. Hur gick det?»

»Både bra och illa», svarade 'glasmästaren', i det han kastade en lurande blick på oss, samt böjde sig mot konsuln och fortsatte:

»Det var jag, som gick in, ty Larsson, det kräket, blef rädd, när det kom till kritan, fast han annars tar munnen full, så det förslår.»

»Till saken!» afbröt konsuln nervöst och till och med så högt, att vi kunde höra dessa ord; men han sänkte genast rösten och fortsatte: – »Lyckades ni få tag i skrinet?»

’Glasmästaren’ tog på sig en viktig min och svarade med en beundransvärd fräckhet, fast han naturligtvis ljög som en borstbindare, då det ju icke var han, utan den häktade, som utfört den misslyckade kuppen:

»Jo, var lugn för de’! Jag klättrade upp och kröp in som en ål, medan Larsson höll i stegen, det vill säga han darrade på manschetterna, så jag trodde, att både jag och stegen skulle gå åt fanders.»

»Vidare, vidare! Ni fick skrinet, som stod i garderoben i Borgstedts rum?»

»Just i garderoben! Man har väl inte emaljögon heller», skroderade lögnaren. »Alldeles precis, andra hyllan till venster.»

»Till *venster?* Nej, för tusan till ...»

»Höger menar jag!» afbröt den andre. »Det kan inte fan komma ihåg höger och venster under så’na här förhållanden. Allt nog, skrinet knep jag, och ...»

»Hvar finns det? Har ni det med er?» frågade konsuln oroligt.

»Nej! Men full af sjutton får man allt vara ... Bylingen kom och ...»

»Hvad säger ni?!? Polisen???»

»Just precis!... Jag hade fått klenoden i mina klor och skulle vända åter samma lifsfarliga väg, som jag kommit, när jag hörde Larsson, det ärkenötet, hosta till och därpå ropa: – ’Klara dig, Oskar! För det här går ojämt!...’ Och i samma stund såg jag honom kila bort allt hvad han orkade framåt Tyska Brinken, hack i häl följd af en byling ... I samma stund var det jag, som hoppade ned, och med skrinet under kavajen satte jag i väg åt Järntorget, där jag fick tag i en droska, och så gick det för glatta lifvet till ...»

Här råkade han att vända sig mot väggen, så att jag gick misste om, hvad han ljög i hop om denna *räddning* af skrinet, hvilket ju som bäst fanns i vårt säkra förvar. Men när han slutat, *såg* jag konsuln svara:

»Det där var ju knepigt och förbaskadt listigt gjordt af er. Men tänk om polisen tog den andre, Larsson, och han i förskräckelsen pratat om hela historien.»

»Inte», svarade ’glasmästaren’ eller som jag nyss hörde honom kalla sig själf, Oskar. »Larsson klarade sig fint öfver Skomakaregatan och Stortorget, och när jag skulle hit, mötte jag honom vid Gustaf Adolfs torg, då jag var full af tusan och smorde i honom, att hela kommersen gått åt fanders.»

»Bravo! Det skall ni få extra för», utbrast konsuln förnöjd ... »Nu är det således bara ni, som vet, att skrinet är putz weg, eller hur?»

»Var lugn för det, och den saken kan alltid rendera mig något. Det var ju hundra femtio?»

»Hundra sa’ jag åt Larsson», svarade konsuln, genast redo att pruta. »Inte ett öre mer.»

»Hva’ nu? Tror ni man riskerar fyra års Långholmen för en hundralapp ... Nej, säg två, skall jag lämna kvitto.»

»Kvitto? Är ni galen?»...

»Som ni vill. Men det skall vara kontant, innan vi skiljas. Annars ...»

»Men hvad har jag för säkerhet, att jag verkligen får skrinet?» afbröt konsuln, utan att synas egna minsta uppmärksamhet åt den lömska blick, som åtföljde Oskars ej i ord uttalade, men lätt begripliga hotelse.

»Det står ju hos Emma på 'Brända löken'!»

'Brända löken' kallades ett mindre väl renommeradt kafé vid Roslagstorg, där åtskilligt af Stockholms värsta slödder höll till och där polisen gripit mer än en samhällsvådlig individ, hvilket var en orsak till att stället fick vara öppet såsom en präktig 'fälla', inflikade Holm för att belysa, hvad det var för en plats, som åsyftades.

»Lämnar hon ut det åt mig då?» fortsatte konsuln, eller skall ni hämta det själf?»

»Hur som helst. Men bäst är, att ni tar det själf eller skickar in någon annan; för det *kan* hända, att bylingen slår efter oss där i kväll.»

»Hvarför det?»

»Jo, stegen stod ju kvar efter oss. Och man vet, att jag och Larsson hålla till på 'Brända löken'. Antag, att man känt igen någon af oss och vidare kommit underfund med, att inbrott blifvit begånget. Bums är man där. Och se'n är det färdigt.»

Han kastade en ny, lurande blick kring rummet och fortsatte sedan, vänd till konsuln, tagande fram ett stycke af en sönderrifven tidning, förresten öfverkanten af ett Dagens Nyheter, af hvilket jag hastigt skymtade en del:

»Man ä' inte så flintskallig, må ni tro. Nej, pass! Ni ser den här papperslappen? Godt! Det är en bit af Dagens Nyheter för i går. Emma har resten; och när hon får den här biten och passar in den med den andra och ser, att det går ihop, då lämnar hon ut skrinet, men inte förr.»

Konsuln räckte fram sin hand och ville taga denna lapp utan vidare. Men Oskar drog den hastigt till sig, sägande:

»Hva' nu? Tror ni man lämnar från sig kvittot, innan man fått pluringar?... Nej håll i där! Så bekanta ä' vi inte! Pängarna först.»

Gideon Brattemann syntes tveka. Därpå tog han upp sin plånbok, bläddrade i denna och svarade:

»Må gå för hundra femtio då!»

»Inte ett öre under två hundra! I annat fall behåller jag skrinet själf.»

»Försök med det!»

»Så långt kan det gå! Och jag tror, att ni aktar er för att ange mig.»

Han skrattade till ett tag, men återtog på nytt sin lurande hållning, när konsuln öppnade plånboken och började bläddra i den sägande:

»Hela brefpackan i skrinet är inte värd femtio öre för er. Men vi ska vara sams och säga hundra-sjuttiofem.»

»Kyss till då! Inte ska' ni finna *mig* afvig!»

»Hit med tidningslappen!» svarade konsuln.

»Pängarna då?»

»Ni får dem ute i förstugan och på det villkor, att ni följer med och skaffar en, som går in efter skrinet.»

»Det skall jag visst det ... Jag går före, och ni kommer efter om en stund.»

När han sagt detta, kallade han på ställets Hebe och betalade sin toddy, samt försvann efter en bugning för konsuln.

Knappt var detta gjordt, förrän äfven vi betalade vår förtäring och smeto ut före Brattemann, som ännu ej tycktes göra sig någon brådska.

I porten stod Oskar verkligen afvaktande sitt kanske snart grundligt lurade offer.

Som både jag och Pettersson voro nyfikna att få se slutet på denna affär, drogo vi oss skickligt öfver åt motsatta sidan af Skeppsbron, där vi fattade posto bakom ett spannmålsupplag vid en af paviljongerna, hvarifrån vi lätt kunde iakttaga den upplysta porten till 'Reisen' och hvad som tilldrog sig i denna. Och medan vi väntade på, att konsuln skulle visa sig, berättade jag för min kamrat, hvad

Konsuln lämnade Oskar några sedlar.

jag *sett* de båda skälmarna meddela hvarandra. Sålunda blef äfven han på det klara med, hvad vi hade att vänta. Vi beslöto att redan samma kväll häkta den där Oskar, som syntes vara en synnerligen förslagen gynnare. Konsuln skulle äfven han snart bli fast.

Nu visade sig den sistnämde, och vi spände upp korpgluggarne så mycket vi kunde.

Afståndet var emellertid för stort att jag skulle kunna läsa mig till, hvad som sades; men både jag och min kamrat kunde mycket väl uppfatta, att Brattemann lämnade Oskar några sedlar, summans storlek kunde vi icke se, och att han i gengäld mottog det där besynnerliga 'kvittot' på, att det *ej* hos Emma befintliga skrinet skulle få utlämnas.

Vi kunde båda ej hålla oss från skratt, när vi sålunda konstaterade, hur den ene skälmen lurade den andre.

När de nu satte sig i rörelse mot Norrbro, följde vi efter, hållande oss vid strandskoningen, men utan att släppa de 'skuggade' ett ögonblick ur kikarn.

Som det var att vänta att Oskar rätt snart skulle göra sig osynlig för den hack i häl efter honom följande konsuln, sedan han lyckats lura af denne ett honorar för hvad han verkligen icke gjort, beslöto vi att vara på vår vakt och genast sätta efter honom, så fort han tog till benen. Konsuln kunde däremot ännu få löpa fritt. Han var visserligen 'mogen', men vi behöfde honom ännu 'framförd i frihet' för att kunna få 'vackra grefvinnan' riktigt insnärjd. Till den åsikten hade jag kommit genom det breffragment, som oförsiktigt tagits till omslag åt den vackra diamanten ... Det kunde ju möjligen hända, att hon icke gaf sig ut på resa följande dag, när hon fick anledning misstänka att 'hin var lös'.

Ännu när vi gått snedt öfver Kungsträdgården och med raska steg närmat oss Norrlandsgatan hade vi Oskar och den efterföljande konsuln i sikte. Afståndet dem emellan syntes hvarken förkortas eller förlängas, och vi började verkligen undra öfver, hur äfventyret skulle aflöpa. Det antagliga var, att Oskar blifvit förmådd att själf hemta ut

skrinet från kaféet. Men i så fall var det ju underligt, att han lämnat från sig den där papperslappen. Rörande denna sak kunde det ju hända, att man kommit öfverens om något, som vi icke hade uppfattat.

I de mörka passagerna vid dåvarande 'Lambyska verken' – ett ruckelkomplex, där polisen hade åtskilligt att uträtta nästan hvarje dag för att hålla ordning på en mängd af stadens värsta slödder, hvilket där hade sina, om yttersta mänskligt förfall vittnande kulor – tycktes gynnaren 'Oskar' taga ut stegen och öka

farten, så att konsuln med sina kortare ben måste gno på af bara katten. Tack vare det rådande mörkret kunde vi närma oss, och Pettersson föreslog nu, att vi skulle gå på hvar sin sida för att bättre kunna hålla utkik, om något särskildt, skulle inträffa. Han rådde äfven till att vi skulle klara 'manschetterna', ty han misstänkte, att de nog skulle komma att behöfvas, och detta trodde äfven jag.

Just i hörnet framme vid Humlegården ökade Oskar farten nästan till språngmarsch, och konsuln var ej sen att följa efter. Han upphann honom midt för ett af de upplysta fönstren till ett af de där nyligen uppförda husen och skulle just lägga sin hand på den springandes axel, då denne plötsligt vände sig om och gaf Brattemann ett slag öfver näsan, så att konsulns hatt föll af, och han själf var nära att störta till marken.

Innan den öfverfallne hann hemta sig efter detta slag, hade Oskar försvunnit in i de af vid Engelbrektsgatan liggande husen bildade skuggorna.

Utan att befatta oss med Brattemann och hans missöde, jagade vi nu Oskar allt hvad vi förmådde. Antagligen troende, att det var några, som åsett våldet, och nu ville komma den slagne till hjälp, flydde skälmen för brinnande lifvet, och vi sågo honom plötsligt försvinna i en ruskig portgång, vid hvars ena sida fanns ett par fönster och en dörr med glasrutor, å hvilkas smutsiga, hornhinneliknande ytor de snedt och vindt målade orden: *Café och Matservering* prunkade. På en tillbucklad plåtskylt vid ena sidan af porten till detta eländets ruckel lästes *»Privathotell.»*

Kaféet var just det, som af slöddret döpts till 'Brända löken.'

Det var här vi skulle gripa den tredje af 'vackra grefvinnans' snygga garde. Fast besluten, att icke gifva efter, gick Pettersson in i farstun för att hålla den vägen betäckt, medan jag steg in i kaféet, där Emma, vanligen kallad 'Svarta katten', residerade.

XVII.

– Det fordrades, att man hade goda nerver för att göra ett besök på 'Brända löken', om man annars ej var introducerad i där residerande sällskap af hufvudstadens värsta slödder, nämligen det, som sedan långliga tider haft sitt tillhåll i trakten kring Roslagstorg. Man kan godt säga, att här är polisens värsta 'pass', och särskildt hade den detektiva ordningsmakten åtskilligt att beställa i och omkring kaféet 'Brända löken', hvarpå nu äfven jag – som dock flera gånger förut haft det tvifvelaktiga nöjet att besöka sagda lokal – fick en ny bekräftelse.

Jag hade varit där både maskerad och omaskerad; det förra alltid med en viss omsorg, ty lastens och brottets söner jämte döttrar äro genom trägen öfning ända från barnaår skarpsynta iakttagare. Så inte duger det att fuska, om man vill undgå att bli igenkänd af den publiken. Detta måtte jag emellertid hafva gjort denna gång, ty genast vid inträdet såg jag, att Emma eller 'Svarta katten' kastade en lurande blick på min person, där hon bakom disken var som bäst i färd med, att med en om rik erfarenhet vittnande talang servera 'dragporter', en ohygglig soppa, som nu tycks ha gått ur marknaden, och som med en lufttrycksapparat, fäst vid disken, pumpades direkt i glasen från det under stående fatet.

Icke därför att min kostym, på något vis elegantare än man ofta var van att se på 'Brända löken', var det,

som väckte ’Svarta kattens’ uppmärksamhet. Nej, många af stamgästerna på detta ’lokus’ uppträdde ofta ännu mer vårdade i klädseln, och hade nog sina skäl för att ej verka ’buse’, när de voro ute i ’affärer’. Ty i Stockholm hade man redan då, på åttiotalet, lärt sig att äfven i tjufbranchen arbeta efter kontinentala mönster. Men hon såg i alla fall, att jag icke var ’en invigd’ och följde mig med misstänksamma blickar, när jag nu slog mig ned vid ett bord helt nära dörren åt torget för att vara klar och till hands, om det i hast skulle behöfvas.

Min kamrat höll vakt den andra vägen, det vill säga den, som fanns genom utgången till förstugan.

Att ’Svarta katten’ såg, att jag ej hörde till hennes vanliga kundkrets, oroade mig än så länge mindre. Sämre hade det varit, om någon af de andra gjort detta, ty i så fall visste jag, att det knappt skulle lyckas för mig att ej bli ofredad. Men alla voro ännu så sysselsatta med sina egna ärenden – som afhandlades helt öppet på den besynnerliga munart, hvilken så att säga är stockholmsskälmarnes modersmål – att jag kunde tämligen obehindradt göra mina iakttagelser.

Längst upp i ett hörn fann jag Oskar helt kurtisant och ogenerad af kringsittandes blickar lägga armen om lifvet på en snärta af ’Sibiriens’ lätta garde. – ’Sibirien’ kallas trakten mellan Tégnergatan, dåvarande Trebackarlånggatan, och gränslinien mellan Roslagsgatan och Norrtull. – Hon var tydligen ute för att ’göra affärer’, såväl i erotik som i tjufgods, hvilka dessa kvinnor ha en långt drifven specialitet att afyttra ... Dessa två syntes vara gamla bekanta och samtalade med förtrolighet, då och då hviskande, hvarvid hon böjde sig ned öfver Oskar och gång på gång lät höra ett belåtet skratt. Belysningen var emellertid så usel uppe i det hörn, där detta par höll till, att jag ej tydligt nog kunde se deras läppar och alltså ej läsa af deras munnar hvad som sades.

Oskar hade tagit in porter, och flickan tog sig obesväradt den ena klunken efter den andra ur hans glas medan de tydligen gjorde upp en affär, som jag gärna skulle velat hafva del af. Jag kunde dock icke erfara mer, än att han lämnade henne en sedel, hvars valör jag dock icke såg, men väl att det var en större sådan, hvilket bestyrkte, att konsuln verkligen låtit lura sig af Oskars vilda historia om det på ’Brända löken’ befintliga skrinet.

Visste nu konsuln hvar ’Brända löken’ var belägen – hvilket ej var otroligt – då tyckte jag, att Oskar handlat mer än oförsiktigt, att just taga in på detta ställe, dit Brattemann med all säkerhet skulle vända sig, sedan han återhemtat sig från slaget.

Men detta trodde nog icke Oskar; ty i annat fall hade han med säkerhet ej setat där så lugn, som han syntes göra nu.

Mina misstankar bekräftades. – Dörren slogs upp och Brattemann steg in.

Han kastade en hastig blick öfver lokalen och gick sedan fram till den åt venster varande disken, där han böjde sig fram mot ’Svarta katten’ och hviskade något i hennes öra.

Hon betraktade honom med förvåning och utbrast därpå i ett gapskratt, vändande sig till den med ’flickan’ fortfarande ifrigt diskuterande Oskar.

»Oskar!» utropade han. »Den här prissen säger, att han skall hemta ett skrin, som du lämnat åt mig ... Hva’ fan ä’ de’ för historier?»

Jag såg, hur Oskar vid dessa ord ryckte till, och hur han blixtsnabbt stack något i händerna på ’flickan’. Därpå reste han sig säfligt och gick fram mot disken, samt ställde sig ansikte mot ansikte med konsuln och skådade denne med en hånande blick rätt in i hvitögonen, när han svarade:

»Hva’ kraxar han om?... Skrin?... Har ta’ mig tusan aldrig sett hvarken dej eller något skrin.»

Brattemann syntes för ett ögonblick mållös af öfverraskning. Denna häpnadsvärda fräckhet hade han helt visst icke beredt sig på ens från en kompanjon af Oskars kaliber. Han stirrade på honom med en min, som verkligen illustrerade det bekanta uttrycket, att se ut som ett frågetecken, och när han ändtligen kom sig för att säga något, hade Oskar skrattande redan vändt den lurade konsuln ryggen.

Men nu rann sinnet på denne, och han skyndade fram mot det bord, där Oskar på nytt slagit sig ned vid ’flickan’, som nu satt sig äfven hon.

Ställande sig i verkligt teatralisk positur, skrek han:

»Hvad säger ni? Har ni aldrig sett mig förr?»

»Aldrig i lifvet», svarade Oskar skrattande och så högt att en hvar i lokalen kunde höra det. Och det fanns många nyfikna, ty man vädrade ett uppträde; och dylika voro just denna publiks ’söta lukt’.

»Ni har inte sett mig?» fortsatte konsuln. »Godt! Då skall ni få lära känna mig nu ... Lika mot lika!... Vet ni, hvad det kan kosta er att råna och öfverfalla en person? Vet ni?»

Oskar satt fortfarande kvar och svarade:

»Du är full! Håll klaffen, annars smäller det!»

Ett skallande gapskratt från ett tiotal munnar belönade denna replik och piggade upp Oskar att fortsätta:

»En så’n där ska’ ha’ rätt att skälla ned en fattig arbetare hur mycket som helst. Nej, puckel skall du få, om inte ...»

»Ni har rånat och slagit mig!» skrek Brattemann ursinnig och ur stånd att kunna lägga en klok behärskning öfver sitt uppträdande. »Och ni har lockat mig hit för att få det där skrinet, som ni stulit.»

»Tig, fähund!» svarade Oskar, nu mera hotande. »Beskyller du *mig* för stöld, hva?»

»Det gör jag! Och polisen skall ...»

»Kläm till snobben!» skrek en röst ur hopen.

»Stå på dej, Oskar!» hördes kvinnan ... »*Jag* kan för hvem som helst *svära* på, att Oskar och jag varit tillsammans hela da’n ... Så inte ä’ de’ värdt, att du står å generar en fattig arbetare, som inte gjort en mask för när ... Oskar *tjuf!*... Nej, dra du åt helsingegården, medan du har löständerna i behåll, annars ska’ du få dom till kvällsvard innan du hinner blinka.»

»Hyfvens, Klara! Klappa till’en!» hördes flera röster.

»Kasta ut’en!» skrek en annan.

Detta gaf uppslag till allmän resning. Det sista förslaget syntes tilltala en och hvar, och en groflemmad krabat hade redan fått ett godt grepp om konsulns nacke och sköt honom nu före sig mot dörren åt torget, som tjänstvilligt öppnades af en annan i laget, under det att Klara – ’flickan’, som var Oskars ’vän’ – kom efter och öste ur sig en hel svada af otidigheter, medan Oskar själf beredde sig att med en välriktad spark, förpassa den plockade och lurade medbrottslingen, konsul Brattemaun, ut på torget, utför de rätt branta steg, som förde upp från den knaggliga trottoaren.

Hittills hade jag tagit en mer passiv del i detta uppträde, men fann nu tiden vara inne att handla, då Brattemann med ett högt skri flög ut genom dörren under allmänt skrål och oväsen från de rusiga sällar, som bevittnat detta extra nöje af att få ’sparka ut en snobb’.

Oskar syntes hågad att följa efter och fortsätta våldet. Men jag ställde mig hindrande i vägen och sade helt kort:

»Ni är anhållen!»

»Hva’ nu?» skrek han. »Kom hit, grabbar! Här ä’ en till, som vill flyga.»

»Försök med det!» svarade jag och tog fram min polisbricka, samt ropade nedåt gatan:

»Hallå, Pettersson! Allt är klart!»

Brickan syntes för ett ögonblick utöfva en magisk verkan på packet, och den myndige Oskar drog sig hastigt mot den dörr, som ledde ut till förstugan, antagligen i hopp att kunna afdunsta denna väg, nu när situationen började se verkligt kinkig ut för honom, och han hade’ anledning att inte vidare göra min bekantskap.

Men denna manöver ingick icke alls i min plan. Jag skyndade efter och ’hampade’ honom med ena handen och Klara – som också tänkte smita – greps med den andra.

Och på detta sätt stod jag, själf klämd mot väggen, när Pettersson visade sig i dörren, åtföljd af två uniformerade poliskonstaplar, eller ’passpoliser’, som slumpen just fört förbi ’Brända löken’.

Fyra man högt borde vi nu kunna afgå med segern.

Men det syntes verkligen bli annat af.

Omtöcknade af öl och porter samt med sitt nedärfda hat mot allt, hvad ordningsmakt heter, rusade nu de vilda sällarne öfver oss under ett helvetiskt larm. Knifvar blänkte i den osande fotogenbelysningen, stolar och bord dansade och vilda skrän trängde ut öfver torget, som låg där i ett mörker, hvilket ytterligare försvårade våra ansträngningar att föra ut de anhållna, som vi måste släpa efter oss genom förstugan och ut genom porten, allt under vildaste handgemäng med de angripande.

När ytterligare två konstaplar kommit till, blefvo vi herrar på valplatsen och fingo nu upp Oskar och Klara i en vinkelaxelkära, som därpå raskt rullade i väg till närmaste vaktkontor, under kvinnans ursinniga skrän och en tanklös förföljande åskådarehops förbannelser och skällsord öfver, att vi på detta sätt behandlade en stackars kvinna – som rättare bort kallas ett hufvudstadsslöddrets värsta afskum.

Men af konsuln sågo vi nu inte ett spår.

XVIII.

– Uppträdet på detta buskafé hade gifvit mig åtskilligt att tänka på, och jag motsåg att förhöret med Oskar skulle lämna en del upplysningar, hvilka kunde komma att bli synnerligen graverande för konsuln och riddaren Gideon Bratteman, som, efter hvad jag hört, helt plötsligt börjat uppträda i frireligiösa kretsar, där han mottagits med öppna armar såsom varande en högst angenäm tillökning bland stocken af de troendes *racefår*; och en god skaffare tycktes han äfven bli för församlingens jämt sinande kassaåder ... Han hade genast vid sitt inträde i denna församling deponerat ett par tusen kronor till anskaffandet af beklädnadsartiklar åt zulukaffernegrer, och man väntade ett grant resultat af hans löfte att medverka vid en bazar, som skulle gå af stapeln någon af de första dagarna efter instundande jul.

Dessa upplysningar jämte närmare detaljer hade jag skaffat mig genom att göra bekantskap med konsulns kassör, morgonen efter händelserna vid Roslagstorg.

Jag hade gjort mig ärende med att söka konsuln, hvilken jag dock visste ej vara uppe på kontoret, men väl på besök i ett mindre hus vid Stigbergsgatan å Söder, dit jag och Pettersson följt honom på afstånd, och där han möjligen skulle sammanträffa med antingen 'vackra grefvinnan', kvinnan Lythnerin, eller någon annan af bandet, för att rådgöra om, hvad som nu skulle uträttas sedan det dyrbara skrinet vandrat till andra händer.

Medan Pettersson där 'skuggade' honom, passade jag på att pumpa gamle kassör Wernqvist, hvilken tycktes mig vara en inpiskad skälm äfven han.

Min plan var rätt dristig, ty det gällde att dupera Wernqvist i ett enda tag. Utan annan inledning än att fråga om konsuln träffades, sade jag – sedan kassören svarat nej och gifvit mig en lurande blick öfver glasögonen, medan han fortfarande låtsades vara upptagen med en framför honom på den höga pulpeten liggande journal, som för mig till det mesta doldes af en glasruta med anvisningen 'Kassa': –

»Det är fråga om ett skrin, som ...»

Jag hann icke längre förr än Wernqvist hoppade ned af sin skrufstol, öppnade grinden i skranket och gick fram till en dörr åt höger, som han slog upp och bad mig stiga in, sägande:

»Var så god! Var så god!... Jag vet. Konsuln och jag har nästan hela natten varit på benen för den där sakens skull. Man säger, att det skall vara stulet, och vi ämna just anmäla denna stöld, bara konsuln kommer ned ... En högst fatal händelse ... Jaså, min herre vet, hvar och hur konsuln skall återfå detta skrin?... Skönt!... Han skall ersätta er besväret hederligt! Jo, jag menar det!... Knusslar aldrig, då det gäller goda affärer ... Var så god sitt för all del ... Var så god!...»

Medan Wernqvist lät dessa ord strömma öfver sina torra läppar hade han fört mig fram till en bekväm hvilstol och ställde sig nu framför mig samt fortsatte:

»Det var en högst fatal händelse den där i går. Hans ansikte var ett enda blödande sår, när han kom upp hit vid åttatiden, just som jag höll på att stänga. Det är synd om honom. Han är godtrogen och har råkat ut för ett band riktiga skälmar. Och så har hela denna oreda kommit till. Förlusten af skrinet har satt kronan på verket.

Slagsmålet på »Brända löken», (Kafé vid Roslagstorg.)

Men allt blir nu bra igen, då han återfår detta skrin. Hur kom ni öfver det?»

Jag intog nu en märkvärdigt skef ställning ty det var verkligen icke lätt att veta, hur jag här skulle placera mig. Men litande på min goda tur svarade jag:

»Saken var mycket enkel. Jag skrämde skälmen med att angifva honom för polisen.»

»Hvilken? Menar ni Borgstedt?»

Detta kunde vara en kuggfråga, och jag var därför på min vakt när jag sade:

»Vet verkligen icke, hvad han heter; men genom Elvira fick jag veta ...»

»Ah! Nu hör jag! Det är *hon*, som skickat ut er ... Präktigt hufvud på den kvinnan!... Vi sökte henne i går kväll flera gånger, men förgäfves ... Det var meningen, att hon och konsuln skulle resa som i går kväll, men

den färden blir naturligtvis uppskjuten, så vida inte ... Ja, det hör nu egentligen icke hit ... Men en annan sak ... Har ni skrinet med er?»

»Nej», svarade jag, fortfarande osäker på min roll, då jag ju ej kunde veta, om Wernqvist tog mig för en af bandets medlemmar eller själf ens hade riktigt reda på hvad det där skrinet egentligen innehöll .. »Jag skall emellertid lämna upp det till konsuln under dagens lopp. När träffar man honom säkrast?»

»Inte senare än till half fem; ty i kväll skall han på missionssammanträde. Man skall rådgöra om en hel del saker, och efter sammanträdet blir det bönestund för allmänheten och konsuln kommer där själf att första gången låta höra sig.»

Den ena frågan gaf snart den andra, och innan jag lämnade kontoret hade jag fått veta en hel del om Brattemanns religiösa spekulationer i hvilka särskildt kassören tycktes vara mycket intresserad.

Denna omständighet, ställd i samband med hvad som inträffat under senaste dagarna, gjorde, att jag beslöt hålla ögonen än skarpare på honom. Ty att han hade någon undermening med att i hast spela 'läsare', därom var jag fullt öfvertygad, om det nu också närmast var att under bigotteriets hycklande mask kunna operera mera obesväradt.

Jag kom äfven under samtalet med kassören att lista ut, att hvarken denne eller konsuln hade reda på Borgstedts och de andras häktning. Från Roslagstorg hade han hals öfver hufvud måst uppsöka en fältskär, och först senare på kvällen hade han och Wernqvist gifvit sig af att söka 'vackra grefvinnan'. Konsulns åsikt syntes vara den, att Borgstedt lagt sig till med skrinet; och Wernqvist lefde ännu i den tron, att detta skrin endast innehöll för hans principal komprometterande kärleksbref ... Om diamantstölden visste han således – eller låtsades icke veta det minsta.

Af allt detta framgick, att konsul Brattemann visserligen icke ännu vore mogen för att häktas; ty ehuru jag själf var viss på hans brottslighet, fanns dock icke ännu nog fällande bevis, och jag måste därför tillsvidare låta honom dansa som han ville. Mitt förnämsta hopp stod emellertid till det breffragment, som jag funnit kring diamanten i skrinet och som jag ännu ej haft tid att noggrannare studera. Naturligtvis förvarades det nu i polisen och hade för säkerhets skull äfven blifvit fotograferadt. (Se sid. 189).

Denna omständighet gjorde, att jag ännu ej ansåg det vidare klokt att anhålla Elvira von Balten eller hvad hon nu hette. Ty jag anade att det just skulle bli i samband med henne, som konsuln kunde ställas till ansvar. Under alla omständigheter skulle nog förlusten af skrinet med dess dyrbara innehåll komma att kvarhålla dem båda ännu en tid i Stockholm dels för att de skulle söka återfinna denna klenod, dels äfven för att i värsta fall skaffa sig nytt byte.

I breffragmentet hade jag sett orden *'Amaranten'... 'säkerhet i Paris'... 'stenar'... 'bjuda ut' samt 'Var försiktig'*.

Detta var nu ledning nog för den, som kunde tänka sig de felande orden; och äfven utan att se dessa, var det ej synnerligen svårt att räkna ut, hvad som kunde vara i görningen. Så mycket var säkert, att man syntes ha för afsikt en kupp på Amaranterbalen – det vill säga i januari – samt att rofvet skulle afyttras i Paris eller också förvaras därstädes ... Om nu dessa alternativ visade sig komma att inträffa och om vidare det kunde bevisas, att konsul Brattemann skrifvit detta bref, hvaraf polisen nu innehade en för brefskrifvaren högst besvärande del – då behöfdes icke mer för att få den inpiskade skälmen fast ... Där fanns äfven i detta tillskrynklade och affotograferade breffragment orden ... '*Vi dela'*... och så underskriften ... '*egen G'*... hvilket G. mycket väl kunde betyda Gideon, Brattemanns förnamn; och det bara förvånade mig att han varit oförsiktig nog att förråda ens så mycket af skriftens ursprung.

Men erfarenheten har dock lärt oss polismän, att ingen brottsling är nog listig att han icke gör en blunder. Naturligtvis hade det varit hans mening att detta bref skulle förstöras af mottagaren. Denne hade varit obetänksam nog att göra detta endast till hälften, och på så vis hade vi fått ett farligt bevis, eller något, som åtminstone kunde bli bevis.

Från visiten å konsulns kontor, hvilken jag icke ångrade, begaf jag mig genast upp till Stigbergsgatan och det hus där Pettersson och jag sett konsuln försvinna.

Min kamrat stod ännu kvar i närheten af den gamla kåkens lilla port, utanför hvilken nu höll en droska, som hade anländt för cirka en halftimme innan jag kom till– baka.

»Har det händt något af vikt?» var min första fråga.

»Nej, inte annat, än att den här droskan kört fram till den lilla porten ... Men för tusan, kom närmare intill väggen och stå inte där och blotta dig!» utbrast han då jag tog några steg ut på gatan för att närmare betrakta detta hus, hvars yttre skvallrade om fattigdom och mer lämpade sig som tacksamt motiv för en artist än till bostad, om äfven tillfällig sådan, för en kvinna som den så kallade 'vackra grefvinnan.'

»Det finns ju icke ett lif här på gatan mer än vi, kusken och hästarna», svarade jag, anseende Petterssons varning obefogad.

»Nej, visserligen. Men just därför och emedan det finns en *reflektionsspegel* i den där kåken, kan det vara skäl att åtminstone icke *vi* göra oss till föremål för observationer.»

»Det har du ta mig tusan rätt i», svarade jag och närmade mig genast väggen så nära densamma jag kunde komma; och i väntan på hvad det nu kunde bli af, berättade jag för min kamrat, hvad jag fått veta af konsulns kassör.

Petterssons mening var, att Wernqvist *ej* var fullt invigd i Brattemanns mellanhafvanden med tjufbandet, hvar till han trodde konsuln låtit förleda sig på grund af sin affärsställning. Och vi kommo båda till den slutsatsen, att ännu vore icke rätta tidpunkten inne att lägga vantarna på Elvira von Balten – som otvifvelaktigt tycktes vara själen i det hela. Men vi skulle 'skugga' dem och på alla till buds stående sätt skaffa oss bevis mot dem och om möjligt efter hand, samt för hufvudpersonerna så obemärkt som möjligt, plocka bort och bura in deras medhjälpare.

Just nu såg jag kusken hoppa ned från bocken och göra sig i ordning att mottaga de åkande, hvilka antagligen visade sig på gården.

Ställande mig så att jag från sidan kunde observera allt hvad som skedde vid droskan, låtsades jag för öfrigt vara inbegripen i samtal med min kamrat, som fullständigt vände ryggen åt den port, från hvilken de väntade skulle komma och som just nu kommo.

Mycket riktigt! Det var 'vackra grefvinnan' och efter henne kom konsuln, insvept i en elegant tulubb, hvars krage var till hälften uppdragen i nacken, under det att 'stormen' lutade fram öfver pannan.

Äfven grefvinnan var klädd i promenadpäls och hade ett tätt flor, som föll ned öfver halfva ansiktet.

'Vackra grefvinnans' tillhåll vid Stigbergsgatan.

Båda stego skyndsamt upp i droskan, hvars suflett på konsulns befallning blef uppslagen.

Han yttrade äfven några andra ord, men så lågt, att jag ej kunde uppfatta dessa, ehuru afståndet var mycket kort mellan droskan och mig.

Förargligt nog var detta med säkerhet adressen dit man skulle köra.

Droskan rullade nästa ögonblick förbi oss och tog riktningen åt Katarina kyrka. Nästan storspringande följde vi efter.

Men som detta kunde väcka misstankar, föreslog jag att Pettersson ensam skulle fortsätta förföljandet och med första taga en annan droska, så fort han mötte någon. Själf skulle jag ned på byrån för att deltaga i förhöret med Oskar och den häktade kvinnan och efter detta var min mening att helsa på hos betjänten Petrowitsch, för att af denne möjligen få närmare detaljer af hvad som tilldragit sig hos envoyén den natt, då 'vackra grefvinnan' och Borgstedt helsat på därstädes.

Pettersson visste således hvar han hade att söka mig och jag såg honom i kroken af nuvarande Nytorgsgatan få tag i en droska och med denna rulla efter den, som bortförde konsuln och 'vackra grefvinnan' i riktning åt staden, utför Stora Glasbruksgatans branta sluttningar.

XIX.

– Förhöret med häktade Oskar – hans tillnamn har jag verkligen glömt och det hör nu egentligen icke till sakens belysande – samt med likaledes häktade kvinnan Alma eller hvad hon nu hette – gaf endast till resultat, att ingen af dem hade någon vidare del i 'vackra grefvinnans' omfattande tjufnadsbrott. Oskar hade endast begagnat sig af tillfället att preja af konsul Brattemann en summa pänningar, men af någon orsak aktade han sig för att nämna sin delaktighet i den kort förut häktade 'glasmästarens' och inbrottstjufvens affär vid Vesterlånggatan. På tal om denna sade han sig endast ha blifvit ombedd att hålla i en stege; och när han märkt att polisen började observera saken hade han blifvit rädd och skyndsamt tagit till benen.

Något vidare kunde vi icke få ur honom. Men han blef i alla fall kvarhållen för lösdrifveri, då han ej nöjaktigt kunde redogöra för sina lefnadsförhållanden och existensmedel. Han skulle vidare undergå ransakning i rådstun för sitt våld mot polis vid allmän förrättning, därvid han äfven rest lifsfarligt vapen.

Med kvinnan, som tagit hand om Oskars från Brattemann lurade pängar, gjordes processen kort. Hon var mogen för tukthus tredje resan och fördes samma dag i väg att aftjäna sitt straff.

Den verkliga tjufven, han som brutit sig in efter skrinet, kunde såsom gripen på bar gärning, och då han ännu innehade tjufgodset, icke krångla sig fri. Men mitt hopp om att han skulle i sin bekännelse inblanda 'vackra grefvinnan' och konsuln slog felt ... Om dem yttrade han icke ett ord. Ehuru ansatt på det skarpaste, sade han sig aldrig hafva hört talas om någon grefvinna Elvira von Balten eller baronessa Claire de Bonnate. Och konsuln kände han icke mera till än genom ett hästköp, som egt rum ett par år tidigare.

Orsaken till detta hemlighetsmakeri var icke lättförklarlig. Men jag har dock under många års tjänstgöring märkt, att dylika skälmar nästan i regeln hålla hvarandra om ryggen och visst icke – såsom man skulle tro – äro angelägna om, att draga in så många som möjligt i deras eget iråkade missöde och klammeri med rättvisan. Kanske tänka de på satsen: 'gåfvor och gengåfvor vara längst', eller på sanningen af, att det kan vara godt att ha 'en vän i viken', när de komma ut igen.

Mest hemlighetsfull var unge Borgstedt. Jag tror, att om denne inpiskade figur kunnat dömas att undergå tortyr, skulle han ej hafva yppat något till sina medbrottslingars nackdel. Och det såg verkligen ut som om han af brist på bevisning skulle bli lössläppt, en omständighet, hvilken manade mig att sätta till alla krafter, för att reda ut, hvad Borgstedt kunde haft att skaffa i envoyé Krapotsins bostad – eller åtminstone förstugor – den i frågavarande natten ... Att han varit där, förnekade han envist. Men han kunde dock icke heller nöjaktigt göra reda för hvar han varit den ifrågavarande natten, och på grund af detta hölls han ännu så länge på ransakning såsom misstänkt för stöld.

Som affärerna nu stodo, voro de högst förargliga för mig. Jag hade anklagat, häktat och framdragit en hel del, som jag dock icke kunde bevisa. Min erfarenhet af att känna labiologi tjänade icke som bevismedel, då Pettersson ej kunde samma konst och således icke kunde vittna att jag läst rätt då jag med blickarna tagit del af konsulns och Oskars samtal på Reisen. Oskar hade dessutom påstått, att det var först sedan konsuln och han kommit ut i förstugan, som han börjat samtala med konsuln om pängar.

Det låg nu närmast till hands att konsul Gideon Brattemann skulle nedkallas för att själf vittna i denna sak; han borde till och med redan hafva anmält sig som målsegare ... Men efter moget öfverläggande och för att icke genom att rifva i en relativ bisak fördärfva hufvudsaken – om hvar och hur man kommit öfver diamanterna och smyckena i skrinet, och om hvilket icke heller någon anmälan skett – beslöts att konsuln än så länge endast skulle ställas under observation.

Klockan var öfver fem på kvällen innan förhören uppskötos tills vidare, och jag förständigades att fortast möjligt inkomma med all den bevisning, som var möjlig. – Häktningsorden mot 'vackra grefvinnan' återkallades därjämte såsom varande byggd på för lösa grunder, efter hvad som kommit i dagen genom förhöret med Ragnar Borgstedt. Och slutligen tillråddes jag att kalla fram *målsegare*, om jag ej ville att dessa tilltrasslade affärer helt och hållet skulle afskrifvas.

Det var naturligtvis i allt annat än angenäma känslor som jag lämnade byrån. För allt mitt besvär och efter alla de obehag, som jag redan haft, började det se ut som jag i ogjordt väder sprungit med limstången. Det fanns visserligen erkända sannolikheter för att jag hade rätt – synnerligast genom det affotograferade breffragmentet. – Men i alla fall fattades ännu verkligen inför lag och domstol fällande bevis – samt målsegare.

Enligt aftal med Pettersson styrde jag nu mina steg till Trädgårdsgatan för att uppsöka Petrowitsch för att af denne höra om någon stöld blifvit begången hos envoyén, hvarpå jag tänkte begifva mig till ***ske ministern för att med denne rådgöra om hvad som borde göras med den stöld af sedlar, som där egt rum aftonen för den stora balen. Jag hade visserligen hört från hans egna läppar, att han ej ville röra i denna obehagliga sak och väcka ett störande uppseende från allmänhetens lika mycket som från den högre aristokratiens sida ... Men det kunde ju äfven hända att den vänlige mannen vore sinnad att i rättvisans intresse gifva mig ett godt råd, visande hur jag nu borde förhålla mig i denna sak, utan att helt snöpligt behöfva ge tappt och låta en af honom själf konstaterad stöld förfalla som en ren bagatell, hur djärft anlagd den än hade varit och till utförandet ännu mer kunnat bli det. I förhoppning att Pettersson – som var en mycket förslagen detektiv – kunnat komma nyheter på spåren – hvilket jag förmodade af hans långa dröjsmål – skyndade jag allt nog i väg, och hade till och med lyckan att sammanträffa med Petrowitsch just som denne skulle ut med några order från envoyén. Vi möttes helt nära hans port.

Han syntes glad att träffa mig och frågade om jag hade brådt.

»Inte så värst», svarade jag. »Hvart skall du hän?»

»Bara några ärenden, som snart äro uträttade. Kom med skall jag bjuda på en bägare. Vi ha inte middag före åtta och till dess kan jag godt vara ute. Tänkte du kila upp till mig?»

»Nej, det gjorde jag verkligen icke», svarade jag för att ej så där direkt behöfva hoppa in i mitt ärende. »Jag brukar bara gå den där vägen ibland för att snedda Torget öfver Landtmäteribacken. Hur mår du annars?»

»Tack! Si så där! Det har varit ett helvetes lif hemma allt sedan den där natten då du var uppe.»

»Såå? Har det varit något extra bråk?» kastade jag fram utan att visa mig vidare intresserad, men med en känsla af att jag skulle få höra högst intressanta nyheter ... Och jag tillade i det jag skref några ord på ett

visitkort med begäran att Pettersson skulle träffa mig på Runan, där jag väntade honom till klockan sju: »Förlåt, men jag skall bara skicka i väg det här kortet, sedan kan jag godt prata bort en stund med dig.»

Och så skickade jag af kortet med ett stadsbud från Gustaf Adolfs torg och vände mig sedan till Petrowitsch sägande:

»Ja, du ser verkligen en del medtagen ut. Kanske ni sk'a resa?»

»Det också, men inte före jul. Fast naturligtvis blir det en hel hop med bråk för den saken också ... Jo, du må tro, man har det hett om öronen ibland. Jag tror nästan att jag säger upp mig till våren.»

»Är du tokig! Du, som har det så bra?»

»Visserligen. Men det finns stunder, när man önskar sig vara död», svarade Petrowitsch med en suck.

»Kanske du blifvit olyckligt kär?» kastade jag fram skrattande, men med en blick af vaksamt allvar.

»Inte jag, men väl min höge herre och husbonde», svarade han med en ny suck.

»Nå, den plågan behöfver väl icke du dela? Eller det har väl icke inträffat något så oerhördt, att du blifvit svartsjuk på din husbonde, en högt uppsatt envoyé och riddare m. m., m. m.?»

»Intet opassande skämt, jag ber», svarade han med stram värdighet. »Saken är i alla fall allvarsammare än du kan föreställa dig. Förr trodde jag åtminstone fint folk om alla möjliga dygder, men nu ...»

»Såå? Annars berättade du härom sistens en underlig historia från Paris, hvilken lät åtminstone mig få den föreställningen, att *fint* folk icke äro så värst dygdiga af sig.»

»Gjorde *jag?»*

Han betraktade mig nästan med förskäckelse och hans medfödda slafnatur tog ut sin rätt som om han blifvit ertappad med ett riktigt helgerån ... »Hvad i all världen menar du?»

»Mins du icke, hvad du berättade om din husbonde och den där lilla baronessan, hvad hon nu hette, och hur ...

»Jaså det! Äsch! Så'nt där har väl inte med de högre dygderna att göra ... Så'na där äfventyr förekomma alltid bland bättre folk. Motsatsen skulle nästan vara en brist. Att ha en älskarinna är nästan ett obligatoriskt tvång, om man vill gälla för en fin karl, en gentleman, en grand seigneur eller allt annat i den stilen!»

»Nå, hvad menar du då med att du nu fått den föreställningen gäckad att fint folk har alla möjliga dygder?»

»Jag vet knappt, om jag skall våga säga det», svarade Petrowitsch, i det han såg sig omkring med en blick, som om han fruktade spejande öron af någon medlem ur hemliga, ryska polisen.

»Inte behöfver du vara rädd för mig; jag tiger som muren ... Vill du lätta ditt hjärta, så gör det. Vill du inte så låt bli. Att vara nyfiken är icke mitt sätt.»

Han betraktade mig forskande och fortsatte:

»Jag vet, att du icke är nyfiken, och det är just därför, som jag litar på dig. Som sakerna nu stå, anar jag knappt, hvart jag skall vända mig. Du skall veta, att jag varit i tjänst hos Krapotsin öfver tio; år och förra gången vår beskickning var här i staden, gjorde jag din bekantskap, som du mins. Nåväl! Sedan dess har allt varit godt och bra, och jag har aldrig haft något att klaga, utan snarare tvärt om; ty en principal som envoyén

får man leta efter. Hennes nåd är äfven charmante, om man förstår henne rätt; och dessutom har jag egentligen endast med envoyén att göra.»

Han stannade utanför ett hus på Regeringsgatan och bad mig vänta, medan han kilade upp ett ärende. Det skulle icke dröja fem minuter, innan han åter kom ned.

Visserligen var min tid nu dyrbar; men å andra sidan ville jag icke gå miste om, hvad Petrowitsch kunde hafva att meddela mig. – Jag anade, att detta skulle stå i ett intressant sammanhang med 'vackra grefvinnans' historia; och beträffande allt hvad som rörde henne kunde jag nu icke få nog med källor.

Bäst jag så väntade och lät blickarna helt mekaniskt glida öfver åt andra sidan gatan, fick jag se konsul Brattemann eller åtminstone någon som var mycket lik honom komma ut från en mindre juvelerarebutik.

Denna omständighet i och för sig själf skulle knappt väckt min nyfikenhet, om jag ej haft skrinet med diamanterna i färskt minne.

Skulle man kanske hafva fler dylika rara stenar i sin ego? frågade jag mig själf. Och har man möjligen redan haft mod att söka afyttra dessa? Slutligen, hvar befann sig Pettersson nu? Hade han förlorat spåret?

Med några steg var jag tätt bakom den konsuln liknande mannen i tulubben.

Intet tvifvel. Det var konsul Brattemann, och jag konstaterade detta mycket tydligt när han just stannade utanför ett starkt upplyst skyltfönster. Men ännu mer. Jag såg äfven, hur han vid detta tog upp ett litet fordral af rödt chagrin, och när han öppnade detta blixtrade det till mot ljuset såsom det endast kan blixtra från en präktig diamant af finaste slipning.

Var detta också en stulen klenod? Jag hade alla anledningar att tro detta; men å andra sidan hade jag än icke rätt att lägga min hand på den elegante skälmens axel och förklara honom häktad. Hvad jag däremot beslöt mig för, det var att nu icke släppa honom ur sikte, utan hellre uppskjuta samtalet med Petrowitsch till ett lämpligare tillfälle, samt på afstånd observera, hvart konsuln ställde sina steg. Sedan ville jag gå in till juveleraren och gifva denne vissa förhållningsorder med stöd af min embetsrätt.

Af hvad jag sett trodde jag mig emellertid hafva märkt att konsul Brattemann icke fått afyttra den vackra diamant, som han nyss helt flyktigt betraktat. Kanske hade den varit för dyr för den ganska oansenliga juvelerareaffären ... Men, tänkte jag samtidigt, hvarför var konsuln så nyfiken på denna sin skatt, att han åter måste betrakta den – efter att han naturligtvis kort förut haft klenoden framme – när han kom ut på gatan.

Denna fråga var verkligen kinkig att besvara. Och jag började nästan frukta, att här förelåg ett nytt fuffens, som vi skulle få att göra med nere vid Myntgatan.

I samma stund, som jag tänkte detta, stötte jag samman med Pettersson. Jag ville hejda honom; men han gaf mig ett af våra ömsesidiga varningstecken och jag hann endast hviska till honom: – »Runan!» – innan han var hack i häl efter Brattemann, som raskt fortsatte ned mot Gustaf Adolfs torg.

Raskt vände jag om till den port, i hvilken Petrowitsch nyss försvunnit. Den tid jag varit aflägsnad från denna kunde ej varit mer än högst fem minuter.

Jag kom också lagom för att se honom stå där utanför, spejande efter mig, och jag hörde honom nu utbrista:

»Det här blir allt mer och mer fatalt.»

»Hur så, min vän? Du ser så modloken ut», svarade jag, fixerande hans ovanligt mulna min, som gjorde sig skarpt gällande på det renrakade ansiktet ... »Har man förargat dig där uppe också liksom hos envoyén?»

»Man gör mig galen!» utropade han nervöst ... »Jag var uppe här i huset för att få tag i en löjtnant, som jag trodde kunna hjälpa mig med en sak. Men om han nu känner till den där adressen, som jag måste veta – hvilket jag är öfvertygad om att han gör – så inte var han nog hygglig, att tala om den för mig, inte. Men nu skall jag försöka på ett annat håll. Kom med! Det är snart gjordt.»

Han lade sin arm under min och styrde så i väg mot Hamngatan, samt in på den för mig sedan en tid så välkända stråkvägen, Norra Smedjegatan. Och jag trodde knappt mina ögon när jag såg honom slinka in i det misstänkta hotellet, sedan han gifvit mig en vink att vänta honom utanför på gatan, hvilken var som vanligt uselt belyst af på långt afstånd från hvarandra stående gaslyktor.

Jag ansåg det också klokast att ej nu följa honom in i detta hotell, där man nog skulle akta sig att lämna meddelanden af hvad slag som helst, om man finge se *mig* som lyssnande part. Anande hvad Petrowitsch nu forskade efter, väntade jag med otålighet, för att se utgången af detta hans besök.

Efter ett par minuter kom han ut. Hans min var om möjligt tröstlösare, och han utbrast, på nytt gripande min arm:

»Stockholm är ingen stor stad. Men stor nog i alla fall för att dölja den, som anser sig ha skäl att hemlighålla sin bostad. I alla fall trodde jag, att man skulle ha väderkorn om hvar den sköna håller hus, när hon icke har sina speljuntor här uppe.»

Han gjorde en handrörelse uppåt första våningen, där 'vackra grefvinnan', konsuln och de andra skälmarne brukade hålla till, och jag fann min misstanke vara på rätt spår när jag – dock utan att förråda den glädje, som väckts hos mig af hans ord, svarade med så likgiltigt tonfall som möjligt:

»Är det en flicka du söker?»

»Om hon är ogift eller gift, vet jag icke. Men i alla fall måste jag ha rätt på henne».

»Stockholmska? Hvad heter hon? Står hon i affär eller tjänar hon annars hos någon?... Det där hotellet för resten, skall jag säga dig, åtnjuter icke det bästa anseende. och jag tyckte du nämde något om, att hon hade speljuntor där uppe i hotellet.»

»Jo, det farliga ändå. Och den där löjtnanten, som jag nyss talade med, brukar vara en med de flitigaste spelorrarna i hennes krets. Fin karl förresten ... Adel ... Han umgås äfven i beskickningarna ... Men vänta!.., Nu fick jag en idé!... Hur dags stänger man affärskontoren här i staden?»

»Beror alldeles på. Hvad menar du för affär?»

»Ett konsulat», svarade Petrowitsch ifrigt gripen af sin nya tanke.

»Hm! Ja, det vill säga, i dag är det alldeles för sent att besöka ett konsulat», svarade jag, väl förstående att Petrowitsch syftade på Brattemanns kontor.

»Fördömdt! Jag *måste* ha reda på hennes adress i dag.»

»Det är således icke en stockholmska du talar om, efter du hör dig för om henne på ett konsulat?»

»Nej, hon är tyska eller holländska, belgiska eller fransyska; tusan vet ... Däremot börjar jag bli fullt öfvertygad om, att hon är en äfventyrerska, en internationell sådan af värsta slag,» fortsatte han med ett olycksbådande tonfall.. »Jag trodde dock något helt annat om henne, när vi senast voro i Paris. Ja, jag skulle kunnat våga mitt hufvud på att hon var en af societetens intressantaste stjärnor ... Det fanns väl knappt en fin salong, där ej hon var den medelpunkt kring hvilken alla kavaljerer svärmade ... Tänk dig, min vän, en

kvinna skön som Venus och rik som drottningen af Saba och med denna fängslande mystik kring sin person, som gör att det dyrkade föremålet framstår som i en sagostämning ... Man var galen i henne; må detta vara nog sagdt ... Och jag, arme sate, hade min husbondes höga förtroende som postiljon d’amour.»

»För honom?» inpassade jag kanske väl malplacé.

»Naturligtvis! I sådana affärer lånar man sällan ut sina egna tjänare åt andra, ja betjänar sig oftast ogerna af dem själf ... Du förstår ... Skenet måste bevaras ... Men hur var det? Berättade jag icke för dig en historia om ett så’nt där äfventyr, som envoyén hade i Paris nu senast?

»Jag vill minnas det,» svarade jag utan att visa mig allt för intresserad ... Jag vill minnas, att du i samband med detta berättade något om en rysk furstinna, som förlorade ett halsband, hvilket var värdt femhundra tusen francs; var det icke så?»

»Alldeles! Du har ett charmant minne, gamle gosse! det är riktigt roligt att tala om en sak för dig ... Men hvad jag nu ångrar att jag icke redan då tog närmare reda på den där skönheten. Hon skulle sannerligen i så fall få att göra med mig redan i dag.»

»Det är väl icke henne du söker nu?»

»Just henne! Och jag kan i förtroende tala om för dig, att – ja, du må veta det – härom natten stal man en hel del af hennes nåds, baronessan Krapotsins diamanter liksom man en gång förr i Paris stal den ryska furstinnans halsband.»

»Å tusan!» utropade jag. »Och den där äfventyrerskan besökte envoyén samma kväll, då du ville bjuda mig på supé?»

»Jo, jo men!... Ah, man kan bli tokig!... Envoyén rasar!... Hennes nåd kommer hem i öfvermorgon. Någon skandal får på inga vis väckas. Du förstår? Utom öfver förlusten af sina juveler – de äro värda en stor förmögenhet, säger envoyén – skulle hon bli vansinnig af svartsjuka; ty hon afgudar sin man ... Och nu har jag fått det höga förtroendet att leta upp den misstänktes spår här i Stockholm samt – ja, hvad säger du – erbjuda tjufven hundratusen francs för att man skall lämna det stulna åter ... Misslyckas jag, kan du lätt själf räkna ut, hur det kan gå mig.»

Han talade i häftig, rusande takt och jag lät honom hinna till punkt utan att afbryta. Vi stodo nu utanför Runan, dit jag mekaniskt förde in honom; och i det jag lade handen på hans axel sade jag:

»Min vän! Var lugn! Kanske jag kan hjälpa dig.»

XX.

– Vi slogo oss ned i den gamla källaresalen, som i motsats till många eleganta stadens guldkrogar är gynnad af den goda förmånen för ställets innehafvare, eller rättare innehafvarinna, att aldrig, åtminstone högst korta stunder sakna kunder, och där det råder något af hvad man skulle vilja kalla gammaldags hemtrefnad än i dag, fortsatte Gunnar Holm, som kunde räkna sig till en bland Runans gamla stamkunder och som ofta visade sig mycket stram öfver de båda litterära och embetsmannabetitlade konnaissenser, som han där träffat och än ofta sammanträffade med.

– Ja, som sagdt, vi slogo oss ned, och jag kände på mig, att jag nu skulle göra vissa små rön, som kunde föra mig kanske ett godt stycke på trafven mot det mål, som var att få ’vackra grefvinnan’ och eventuelt äfven konsul Brattemann fast. Och redan hans första ord stärkte denna min förhoppning när han sade med en ton af hemlighetsfullhet:

»Det är *hon*, som stulit hos envoyéns.»

»Hvad säger du?» svarade jag med spelad öfverraskning, »Hon?... Grefvinnan?...»

»Jo, jo men! Och nu är det min mindre angenäma lott att söka reda på tjufgodset.»

»Men det är väl ändå bra mycket begärdt af en familjens tjänare. Du är väl icke polis heller, eller kanske du varit det också innan du blef kammartjänare, har du?» kastade jag fram.

Han såg en hel del hemlighetsfull ut när han fortsatte:

»På sätt och vis.»

Jag ryckte till och betraktade honom forskande och en tanke flög i mig att Petrowitsch kanske när allt kom omkring hade något att skaffa med den klick af ryska hemliga polisen, som har sina utskickade, mest i politiska syften så att säga jorden rundt och åtminstone aldrig saknas i någon af Europas större städer. Att det fanns och finns sådana i Stockholm, detta var mig bekant. Men hvilka dessa voro, därom sväfvade jag, liksom för öfrigt en och hvar annan stockholmare, i djupaste okunnighet. Icke ens deras närmaste hade reda på, att den eller den af släkten, som här slagit sig ned, tjänade ryska polisen under mask af annan sysselsättning såsom nu t. ex. Petrowitsch, om han verkligen vore hemlig polis.

Han skulle emellertid icke hafva förrådt detta för mig äfven om jag ansatt honom aldrig så hårdt, och jag måste bekänna, att den saken i och för sig själf icke intresserade mig det minsta. Det var nu endast 'vackra grefvinnan' och stölden hos envoyé Krapotsin, som lekte mig i hågen och låg mig så innerligt varmt om hjärtat.

»Ja», fortsatte Petrowitsch. *»Hon* har som sagdt stulit hos envoyén. Och det rör sig icke om småsmulor, må du tro.»

»Hur mycket ungefär?»

»Du kan ju försöka gissa.»

»Omöjligt.»

»Nå, det kan du ju också ha rätt i. Men kan du gissa, *hvad* man stulit då?»

»Nej!»

»Du vet juvelers värde?»

»Delvis. Åtminstone kan jag bedöma dem något», svarade jag, i det min nyfikenhet allt mer och mer drefs mot höjden. »Det var således icke reda pängar?»

»Nej. Och det kan nog bli svårt för tjufven att realisera det stulna och sålunda förvandla det i mynt ... Det är briljanter, diamanter och ädla stenar. Summan representerar icke mindre än bortåt hundra tusen rubel.»

»Du är galen! Hundra tusen rubel!» ropade jag, till och med så högt, att Petrowitsch fann sig föranlåten att gripa mig i armen när han fortsatte:

»Ja, hundra tusen rubel! Och som nu en rubel här gäller två kronor och åttioåtta öre, gör detta en summa på två hundra åttioåttatusen kronor, det vill säga ett godt stycke öfver *en kvarts million kronor.»*

Det nästan svindlade för mitt hufvud. Var då värdet af de smycken, som vi hade i det lilla schatullet nere på

detektiven verkligen så enormt? Eller hade tjufvarne vetat att dela på rofvet och placerat ut detta på flera ställen?

»Och nu skall du äfven få höra några detaljer», fortsatte Petrowitsch synbarligen själf entusiasmerad af sitt ämne, så att han alldeles glömde att smutta på whiskytoddyn, som han fått sig serverad ... »Jo, du minns den där kvällen, då du kom upp och ville bjuda på supé ... Nå väl! Samma kväll, eller rättare natt, var det som Madame Krapotsins juvelskrin gick åt fanders ... Ja, jag ser, att du blir förvånad. Men jag blef det icke när jag fick den underrättelsen. Ty ... ja, det är djärft att påstå en sak, som är så pass farlig ... Men min tanke är att ingen annan än grefvinnan eller baronessan, hvad hon nu är, kan vara den skyldiga ... Envoyén vill icke på några villkor sätta tro till något dylikt, som han helt enkelt kallar ett fräckt vanvett, och han har med hot om strängaste straff förbjudit mig att upprepa denna min förmodan i hans närvaro ... Det tänker jag icke heller göra; ty att tala förstånd med en, som är förälskad, är lika dumt som att söka fly ur Peter Paul[1] ... Men nu kommer en annan sak. Envoyén anser sig ha grundade anledningar att ej öppet angifva denna stora stöld hos polismyndigheterna ... Det är ej svårt att begripa hvarför ... Ty i och med detta skulle en blifvande undersökning visa, att den där holländskan, belgiskan eller kanske fransyskan helsat på i hans hem samma natt ... Polisen skulle naturligtvis vilja höra henne ... Detta är *en* sak ... En annan är den, att madame – envoyéns gemål – också skulle anse sig berättigad att känna äfventyrerskan på pulsen, därtill ej minst drifven af sin kolossala svartsjuka och så ... Ja, du förstår! Skandalen vore färdig.»

»Men det gäller ju mer än en kvarts million», inpassade jag, när Petrowitsch syntes vilja taga sig en paus på detta sitt långa anförande. »Inte kan man väl af fruktan för en liten skandal låta en sådan summa dunsta bort som vatten i en kastrull?»

»Jo, det finns omständigheter, som göra, att man i våra höga kretsar icke drar sig ens för en sådan förlust ... Men ser du. Nu kommer ett annat aber. Och detta är, att bland det stulna fanns en viss dyrbar ädelsten af klaraste vatten, en raritet af betydligt värde, men som för madame egde dess utom den betydelsen att vara en släktklenod ... Jag är viss på, att kunde envoyén bara få hum om hvar *den* stenen finns, skulle han riskera dess dubbla värde för att åter få den i sina händer och med den som talisman bryta udden af den familjestorm, som måste följa af hvad som händt ... Han synes emellertid alldeles öfvertygad om, att det *icke* kan vara den afgudade älskarinnan, som lagt vantarne på hennes nåds klenoder; jag menar naturligtvis den där kontinentala äfventyrerskan, ty som sådan börjar jag verkligen betrakta henne ...»

»Den där kvällen som hon kom hem», fortsatte han efter ny paus, »hade såväl hon som envoyén varit på stor bal hos ...ske ministern, dit naturligtvis äfven Madame var bjuden, men förhindrad af att hon samma dags morgon måste resa bort till *** holms slott nere i Skåne, där hon har en nära anförvandt, hvilken lär ligga för döden. Men hvem i all världen kunde tänka sig, att envoyén redan samma dag skulle taga sig den friheten att släpa hem med en älskarinna; ty att hon är det, vill jag nu våga hvad som helst på ... Nå den saken angår nu inte oss som tjänare det allra minsta, fast man ju kan ha sina meningar äfven om sådant ... Det var samma natt som schatullet försvann. Hennes nåd hade ej tagit det med sig då hon ju ej ansåg sig under sorgen där nere på *** holm ha användning för dylika prydnader ... Envoyén hade emellertid kanske icke ännu saknat detta schatull, som förvarades i ett låst ekskåp af bastant konstruktion och delvis inuti järnbeslaget, om ej han – såsom han sagt mig – af en händelse kommit att öppna detsamma för att däri inlägga en del dyrbara ordensdekorationer, hvilka jag allt sedan balen hos ministern sett honom hafva liggande helt vårdslöst på ett toilettbord.

»Nå, han var visserligen förvånad öfver att icke äfven dessa, ordnarna nämligen, fått göra hennes nåds prydnader sällskap. Men den omständigheten förklaras ju helt enkelt af att dekorationerna skulle bli ännu svårare att afyttra än hennes nåds smycken, och äfven af att tjufven var nog listig att ej riskera ett stöldförsök i själfva sängkammaren, äfven om hon dit på ett eller annat sätt lyckats skaffa sig tillträde den

där kvällen.»

»Ja, för all del», svarade jag. »Men säg mig en sak. Har icke envoyén låtit framskymta att han kan hysa misstankar mot husets eget folk; ja, förlåt; det skulle ju kunna hända att ...»

»Aldrig!» afbröt Petrowitsch med en blick af djupt sårad värdighet. *»Sådana* tjänare som envoyén har skulle icke ens halfdöda af svält vilja stjäla mjölken från en knäracka. Nej pass! I det fallet känner han oss, lika väl som han vet, att min kamrat gärna tar sig en tår för mycket vid högtidliga tillfällen. Och det gjorde han, som du hört äfven den natten, när stölden skedde ... Men för att komma till punkt med saken: så där fram åt klockan tre tyckte jag mig märka någon i porten just då jag med andan i halsen skulle upp för trappan att öppna dörren till serveringsrummet inifrån våningen, emedan min kamrat på något sätt i fyllan slamsat bort nyckeln, som sitter i åt köksdepartementet ... Nåväl! Den saken har kommit för mig sedan, fast jag då i brådskan icke hade tid att se efter.»

»Hvad då?» frågade jag, väl vetande, hvem denne person varit, alldenstund det var jag själf.

»Skuggan, som jag såg i porten, förstås», fortsatte Petrowitsch. »Det kan ju mycket väl hända, att han haft medhjälpare, fast det är besynnerligt, hur denne kunnat komma in utan att väcka portvakten.»

»Han kunde ju haft egen portnyckel», inpassade jag.

»Hur skulle han fått den? Jag tror knappt, att envoyén har någon själf.»

»Än ni då? Tjänarne?»

Petrowitsch såg märkbart förlägen ut öfver denna min fråga och dröjde en stund, innan han kunde komma fram med ett så enkelt och på sätt och vis rätt naturligt svar som:

»Hvarken jag eller de andra. Vi måste ringa.»

»I så fall ser saken verkligen besynnerlig ut», svarade jag, äfven erinrande mig att portvakten väcktes då om natten när Petrowitsch så godt som motade mig i väg. Så det *kunde* ju hända, att ingen af tjänarne hade nyckel till porten. Men hvem skulle skaffat dem original eller aftryck för att göra ett så pass viktigt instrumnet?

»Ja, säg det! Där står man som en undrande flundra», fortsatte han ånyo. »Men nu är det så, att envoyén lofvat mig en tusan så rundlig belöning, om jag åtminstone kan återskaffa den där familjeklenoden, och resten skall han sedan ordna på bästa vis med hennes nåd, som väntas hem redan denna vecka ... Jag har min plan färdig. Återstår endast att få tag i den där satans äfventyrerskan, Jag skall nog veta att skrämma henne till att bekänna kort.»

»Tänker du *hota* henne?» utbrast jag, nästan rädd att han i sin ifver skulle skrida till allt för ödesdigra ytterligheter.

»Jo, var lugn för det,» svarade Petrowitsch med en blick, som vittnade om, att han ej ämnade rygga för våld.

»Men hvarför icke hellre anmäla henne?»

»Du har ju hört våra skäl.»

»Slidder sladder! Dumma skäl när det gäller en så inpiskad skälm som hon tycks vara», svarade jag, angelägen om att få mig en målsegare.

Men Petrowitsch syntes icke alls hågad att höra på *det* örat utan fortsatte:

»Jag måste ha henne att lämna ut åtminstone den där stora diamanten, som envoyén mest fruktar för, att hennes nåd skall rifva upp himmel och jord för att få igen den, äfven med risk att en anmälan och däraf följande undersökning kan ge anledning till skandal. Och för den skull skall jag ej tveka att begagna mig af våld, om så skulle behöfvas, ja, äfven om det så vore mot min egen mor.»

Det låg nästan något af vildhet i hans röst, något, som på samma gång kom mig att betrakta honom med en viss undran.

Hvad särskildt beträffar den där stora diamanten, var jag redan öfvertygad om, att denna var just den, som legat omlindad med breffragmentet från konsul Brattemann. Och jag hade redan på tungan, hvad jag visste om den saken för att genom denna upplysning stämma honom till lugnare eftertanke. Icke därför att jag missunnade den s. k. 'vackra grefvinnan' en hårdhändt upptuktelse; ty därtill hade hon i sanning gjort sig väl förtjänt. Men Petrowitsch kunde i sin ifver gå för långt och kanske skada henne till den grad, att vi aldrig skulle få klarhet i de brott af hvarjehanda slag, som syntes ha sin upprinnelse från denna förslagna äfventyrerskas hjärna.

Jag beslöt därför att tiga, jämförelsevis nöjd med de upplysningar, jag själf fått, fast besluten att låta inkalla Petrowitsch som vittne i nämda natts äfventyr, bara jag dessförinnan fått tala några ord med ...ske ministern.

Men nu kommo några ord, som hastigt ställde saken i en annan belysning.

Petrowitsch lät nämligen undslippa sig följande ord:

»Ja, skön är hon i sanning, den där kvinnan. Men hon är en djäfvul, som lofvar salighet den ena stunden för att taga tillbaka dessa löften den andra och ge dem åt en ny beundrande tillbedjare.»

Hur kunde envoyéns betjänt veta den saken? måste jag fråga mig själf, när jag svarade:

»Nog är hon vacker alltid. Men stackare den, som låter fånga sig i hennes nät.»

Han spratt till, och jag såg hans ögon skarpt riktade på mina, när han utbrast med ifver:

»Hvad? Har du *sett* henne? Men hvar och hur i all världen skulle detta hafva skett?... Ah! Nu börjar jag förstå! Du måste ha stått utanför vår port den där natten, när hyrvagnen kom med henne till envoyén. Gjorde du inte?»

Till den saken ansåg jag mig ej hafva skäl att behöfva neka och fann, att ett härtill jakande svar vore bästa sättet att komma från vidare detaljer. Därför svarade jag också:

»Du gissar rätt, min vän. Och endast en hastig blick var nog för att visa mig, att hon är en skönhet af rang.»

»Men hvarför har du icke förr sagt mig detta?»

»Helt enkelt emedan jag ju ej kunde veta, att denna kvinna och den, du menar, äro en och samma person.»

Just i samma ögonblick inträdde Pettersson på Runan och kom fram till mig med en viss ifver, i det han gaf mig ett tecken, som Petrowitsch ej gerna kunde uppfatta betydelsen af.

Han slog sig ned vid vårt bord, sedan jag presenterat honom för Petrowitsch.

»Fy tusan, så'na backar det är på Söder», yttrade han med ett tonfall af trötthet. »Kommer just därifrån. Har någon af herrarne händelsevis haft tillfälle att någon gång göra ett besök på Stigbergsgatan?»

»Jo, för all del», undslapp det till min förvåning Petrowitsch.

Men liksom hade han märkt, att jag blef öfverraskad, skyndade han sig att tillägga:

»Det var en slump, som förde mig dit förra gången, jag var i Stockholm. Det vill säga, envoyén hade hört, att

det var så pittoreskt där uppe på höjderna, och så kommo vi en dag att åka dit.»

»Du har godt minne för namn», svarade jag. »I annat fall skulle du säkert icke nu minnas, hvad den där ruckliga gatan heter.»

Han svarade vårds löst:

»Jag glömmer aldrig namnet på en

plats, som jag besökt. Och Stigbergsgatan är ju särdeles betecknande ... Men nu ser jag, att det blir tid för mig att gå. Måste vara hemma till middagen.»

Och han reste sig samt sade, i det han tog afsked af oss och särskildt vände sig till mig:

»Titta upp du, när du går förbi, så skola vi ta oss ett parti, om jag har ledigt, samt närmare språkas vid om hvad vi talade om nyss. Du kan vara lugn för, att jag icke ger mig, innan jag får tag i det där andra, du vet.»

Och med en ytterligare hälsning lämnade han oss, som jag tyckte, med ovanligt nervösa steg.

XXI.

– Knappt hade Petrowitsch gått, fortsatte Gunnar Holm, förr än min kamrat, Pettersson, utbrast:

»Jag fick ditt kort, som du kan se af, att jag nu är här. Du må tro, att jag varit på luff. Och om inte alla märken nu slå fel, skola vi nog ha både den där 'vackra grefvinnan' och konsul Brattemann fast i snaran, innan de ana det ... Men naturligtvis måste vi utveckla en viss försiktighet.»

»Berätta! Berätta! Har du varit på Stigbergsgatan en gång till i dag?»

»Äfven det. Men vi skola gå i ordning med frågorna. Jag följde efter dem, som du vet, och färden gick raskt, sedan jag fått tag i en droska. På lämplig distans kom jag med fram till Skeppsbron, där konsuln steg ur utanför sitt kontor. En stund senare kom en annan figur ut och steg upp i vagnen.»

»Hur såg han ut?» afbröt jag intresserad och anande, att det var Brattemanns kassör, Wernqvist, som jag samtalat med på morgonsidan.

»Som en inpiskad kanalje», svarade Pettersson. »Han hade något af salvelsefull läsarepräst öfver sina drag och ögonen doldes af ett par blå glasögon, antagligen för att räfven ej skulle titta fram för mycket ... Han steg emellertid upp bredvid äfventyrerskan, och så rullade man af, nu mot Norr, men svängde redan vid Gustaf Adolfs torg och tog vägen mot Kungsholmen, Handtverkaregatan uppåt, för att ändtligen ändra kurs in på Polhemsgatan, som man nu kallar den krångliga passagen invid bärgsåsen. Innan man där hunnit stanna utanför en ruskig kåk med port i ett fallfärdigt plank, hade jag emellertid hoppat ur min droska och sagt till åkaredrängen att hålla i hörnet af Handtverkaregatan, hvarefter jag försiktigt följde efter upp för backen ... Det var här icke svårt att finna en observationspunkt, där jag, själf osedd, kunde ge akt på dem, jag bespejade. Väntan blef ganska lång. Både 'grefvinnan' och 'läsarprästen' hade försvunnit genom

planket, men när de åter ändtligen visade sig, voro de åtföljda af ännu en annan kvinna, som såg bra ut, äfven hon. Kunde vara vid pass ett par och tjugo år och var klädd rätt extravagant. Men hvad jag särskildt fäste mig vid, det var, att 'läsareprästen': – han, som du kallar kassör Wernqvist – hade en rätt stor, elegant handkappsäck af skinn med sig, hvilket föranledde mig att tro, att det skulle bli en resa af. Detta måste förhindras, tänkte jag, anande något sattyg och började redan utarbeta en plan, som kunde synas väl djärf, men som dock måste försökas i brist på bättre.»

»Och hur var den?» afbröt jag på nytt till ytterlighet nyfiken och intresserad.

»Jo, vänta, skall du få höra ...» fortsatte Petterson ... »Knappt hade den värda trion kommit upp i åkdonet, förr än jag skyndade ned till den droska, som väntade mig helt nära, där jag stod, och så började åkningen igen ... Nu gick det undan för glatta laget. Men icke till Centralstationen såsom jag väntat, utan på nytt mot Södermalm. På Hornsgatan, tvärt som vi svängt af från Södermalmstorg, bar det nästan af med oss, så vi kunnat bli anhållna för öfverdådig framfart. Och många minuter dröjde det ej, förr än våra droskor rullade genom gamla tullportshvalfvet ned till Liljeholmsbron.»

»Nu begrep jag schäsen. Det var med Liljeholmståget man tänkte smita från hufvudstaden, som nog blifvit dem en smula het under fötterna. Och denna min tanke besannades, när man också vek af genom grinden till stationsområdet ...»

»Du är ett geni!» utbrast jag beundrande min kamrats raskhet. »Men vidare, vidare!»

»Låt bli afbryt du, skall du få höra», svarade Pettersson med ett belåtet skratt. »Jag hann fram just som tåget ångade in och såg nu den senast anlända i sällskapet taga kappsäcken ur 'läsareprestens' hand medan denne gick fram till luckan att lösa biljett. Men dess förinnan märkte jag hur den s. k. 'vackra grefvinnan' gaf den andra kvinnan ett tecken, hvilket hade den följd att denna med kappsäcken i hand skyndade ut som för att uppsöka en kupé.»

»Aha!» tänkte jag. »Det är hon, som skall resa. Skönt! Det ska vi nog hindra ... Och innan de två andra hunnit märka det, ty allt gick som i en blink, var jag uppe på plattformen vid hennes sida och sade i det jag tog fram min bricka just som ånghvisslan blåste till affärd:

'Jag är detektiv, som ni ser', sade jag. 'Och ...'

»Längre hann jag icke, innan hon förskräckt och bleknande släppte kappsäcken för att nästa ögonblick hufvudstupa stiga upp i den vagn, som var henne närmast. Och innan jag kom mig för att tänka ut huruvida jag skulle följa efter henne eller ej var tåget i gång.»

»Jag skulle just vända mig om för att åtminstone se hvad som blifvit af kappsäcken, som hon ej fick med sig, då jag till min häpnad fann, att äfven denna var putsweg. Och jag hann endast se skymten af 'vackra grefvinnan', som just rusade upp i droskan med kappsäcken i handen. Om 'läsarepresten' hunnit upp i den förut, visste jag ej; men icke såg jag skymten af honom åtminstone, lika litet som jag visste hvem det var, som så raskt 'räddat' den där kappsäcken, som nog innehöll en hel del smått och godt, hvilket skulle varit trefligt att få betrakta på närmare håll. Jag skulle just kasta mig upp i min fortfarande väntande droska, då jag fick syn på 'läsarepresten' som jag har lust att allt vidare kalla denna renrakade mickelfysionomi, då denne sneddade öfver vägen, som hade han ämnat sig upp till länsmansbostället, hvilket nog ej var hans hjärtas mening, fast han kanske låtsades så för att möjligen imponera på mig, som redan fått ett par lurande ögon af honom ... Så när hade jag skyndat efter skälmtypen och slagit mig i språk med honom. Men en snabb eftertanke sade mig, att jag hade större nytta af att förfölja 'vackra grefvinnan'. Och detta gjorde jag också. Med löfte om hederliga drickspängar fick jag åkardrängen att sträcka ut med sina kampar; och framme vid Hornskroken ändtligen var jag åter i sikte af vagnen, som förde undan 'vackra grefvinnan' och

den mystiska kappsäcken. Den fart, man nu gjorde, var ej så skarp som förut, och i lagom lunk rullade vi nu ned utför Hornsgatan, men svängde åter af då vi kommo till Adolf Fredriks torg. Det syntes nu vara meningen att köra upp till Katarinatrakterna igen; och däri misstog jag mig ej, ty efter hand närmade vi oss åter den utgångspunkt, från hvilken jag ett par timmar förut börjat förföljandet; och snart stannade hennes vagn nedanför den lilla trappgränd, som från Fjällgatan för upp till Stigbergsgatan. – Jag hade knappt hunnit ge min kusk befallning att stanna, lyckligtvis utanför en port, innan jag såg 'vackra grefvinnan' stiga ur. Hon tog upp sin portmonnä och betalade, hemtade själf ut kappsäcken samt tog denna egenhändigt med sig i det hon raskt skyndade upp för trappan och försvann för mina blickar, som jag tyckte utan att fästa minsta uppmärksamhet vid min droska.»

»När hon försvunnit och jag ansåg att jag godt skulle kunna följa efter henne, hvilket borde vara lätt nog emedan det redan börjat skymma på, gjorde jag detta och var med några få språng uppför trappan i den smala gränden samt tyckte mig där just märka, hur 'vackra grefvinnan' när jag hann fram de få stegen till hörnan, försvann genom samma port, där hon och konsuln visat sig, då vi sågo dem komma ut för att fara ned till Skeppsbron.»

»Här skall således mina spaningar stäckas, tänkte jag, i det jag dock försiktigt och mer planlöst följde efter, på sätt och vis ändå nöjd med hvad jag uträttat; ty den där kappsäcken, som kanske var dyrbar nog – åtminstone tycktes den vara det för dem – fanns allt nog ännu kvar i Stockholm i stället för att nu vara ute mot ett okändt mål med henne, hvilken så resolut klarat sig genom att i sista stund hoppa upp i järnvägskupén. Så mitt besvär syntes ju ändå vara krönt med någon framgång ... Men jag förmodar att det blef det ännu mer, som du skall få höra.»

Pettersson gjorde här en kort paus, som syntes mig onödigt lång innan han fortsatte:

»Slumpen, som ofta spelar oss många stora spratt och äfven ger oss många fördelar, var nu åter framme. Jag kom att händelsevis ställa mig under ett fönster, hvars ventil var öppen och jag blef där vittne till följande samtal mellan två kvinnor, af hvilka den ena, att döma af rösterna, var äldre än den andra, en tandlös käring som jag tyckte.»

»Den yngre hördes säga:»

'Ni måste hålla luckan väl läst och helst ställa något öfver den samma. Kommer Petrowitsch, så vet ni icke hvar jag finns, äfven om jag skulle vara därinne. Kommer Ragnar, kan han i afton icke träffa mig; men tidigt i morgon bitti skall han infinna sig hos Wernqvist, där han får vidare order ... Lydia har rest ... Men det skulle kunna hända, att hon vänder om redan i Södertelje; ty vi hade en fördömdt förarglig otur äfven nu. Emellertid tror jag att jag i morgon skall kunna göra en kupp, som skall ge herrar spårhundar den längsta näsa, de någonsin haft!'

'Nå det vore då galant', pep den andra rösten. 'Det här börjar verkligen bli oroligt. Ragnar har inte varit hemma på två dygn nu, så jag är nästan rädd att 'bylingen' hampat honom, och i så fall blir han åtminstone fast för lösdrifveri; ty sedan han rymde från Svartsjö har han ej vågat skrifva sig; och så det där rånet i Hagaparken, där han så när stuckit ned jäntan när hon skrek och gjorde motstånd ... Ack ja, snälla fröken! Gör hvad ni kan! Är det möjligt för Oskar att få följa med till Paris, skall jag gärna dölja så mycket tjufgods ni vill ... Fy för den lede en så'n håla hela Stockholm är för resten. Inte ett steg kan man ta utan att polisen skall lägga sig i ens affärer. Man får ju inte ens ha en lumpbod i fred utan att de lägga näsan i skräpet och det var på en så liten sak, som att man fann en del skräp här nere från Varfvet, som gubben min åkte i väg till Långholmen och det knäckte honom ...

»Jag hörde käringen efter denna svada taga till lipen, hvarpå den andra kvinnan, som måste varit 'vackra grefvinnan' du kallar henne, föll in:

’Jag har ju lofvat er att Ragnar skall få följa med till Paris. Det är åtskilligt att göra af honom: han har ett fint sätt och förstår sig särdeles bra på att tjusa till oss kvinnor. Men glöm nu intet af hvad jag sagt. Och göm kappsäcken väl. Är det något särskildt så sänd bud till Germania, ty där ligger jag i natt.’

Dessa ord gåfvo till svar af den pipiga rösten:

’Fröken är alltid snäll mot oss fattiga stackare, men den där Wernqvist tror jag inte mer än jämt. Få se om han inte förstör hela kommersen för oss ... Han går ju i Salemskapellet; och läsare tror jag icke mer än jämt. Grosshandlaren med hvilken jag fick Ragnar var läsare och ...’

’Jag har inte tid med att höra på det där nu utan måste nu iväg igen’, afbröt den andra: ’Nu kan ni ta den här tian så länge i fall det behöfs någon droska eller ett stadsbud. Kom inte själf, så vida det ej är alldeles nödvändigt. Skicka icke heller något bud till Norra Smedjegatan, ty där är det ugglor i måssen!

’Nej, hvad säger fröken?!?’

’Lydia blef fast där, men smet genom källaren’.

’Ja, hon klarar sig då nästan alltid. Märkvärdig flicka att vara förslagen’, svarade käringen. Jaså fröken går nu ... A-pro-pos det. Det har varit bud här från löjtnanten!’

’Gripenkula? Ah! Det var roligt! Men var snäll stäng fönstret; det drar så kallt när jag står så här!

Befallningen åtlyddes genast och på så vis gick jag misste om att få höra fortsättningen på denna för oss högst lärorika konversation.

»Tusan så dumt!» utropade jag – Gunnar Holm – Men vi få vara glada att vi redan kommit så pass framåt med denna tillkrånglade affär. Hvad du hört blir godt vittnesmål, och nu ska vi väl ha dem fast om inte fan är lös ... Gick du sedan?»

»Nej jag väntade till hon kom ut och genom att skickligt hålla mig på afstånd har jag konstaterat att hon verkligen styrde kurs och hamnade på Germania. Men om hon är där nu vet jag icke. Emellertid skickade jag ned ett bud till station med begäran om handräckning för den händelse du icke själf var där och kunde komma. Eriksson hade med sig din biljett och nu är det han, som skuggar den sköna ...»

»Bravo! Men hade det icke varit på Stigbergsgatan, där det är möjligt att begå mord midt på ljusa dagen utan att man behöfde frukta att bli ertappad på bar gerning, tror jag nog att det där värda paret aktat sig för att prata vid öppen ventil.»

»Ja ser du; det är just i detta som den gynsamma slumpen ligger. Och få se om vi inte nu fått riktigt god vind i seglen. Det brukar vara så att det ena ger det andra.»

»Den där Lydia du hörde nämnas, det är just hon, Lythnerin, som hade våningen vid Vesterlånggatan, en inpiskad rackare, som vi måste ha fast, fortsatte jag. Med henne och den sköna Ragnar, som vi nu riktigt skola ansätta, tänker jag att en hel del af ’vackra grefvinnans’ mandater skola komma i klarare ljus. Som sakerna nu stå är jag just betänkt att redan i morgon bitti presentera mig för Petrowitschs husbonde, envoyé Krapotsin, och lugna denne med att den dyrbara skatten tycks finnas i vårt förvar ...

»Hvarför icke låta Petrowitsch själf meddela sin herre detta glada budskap?» framkastade Pettersson.

»Jag vet inte. Men det förekommer mig som jag ej ännu borde inviga denne i närmare detaljer af hvad jag vet om ’vackra grefvinnan’ och därigenom möjligen trassla till härfvan på nytt ... Jag tänker kanske icke heller för envoyén upplysa, hvem vi anse vara tjufven.»

»Och du gör klokt i detta,» svarade Pettersson. »Är det kärlek med i spelet kan man aldrig vara nog försiktig ... Men kom nu skola vi gå ned och se om Eriksson står kvar utanför Germania. I annat fall kunna vi vänta rapport från honom nere på byrån, ty inträffar något extra befallde jag honom att genast med några ord på ett kort få veta detta.»

Och vi lämnade Runan, där jag verkligen icke ångrade att jag denna kväll trots brådskan gjort ett besök, samt gingo direkt ned till hotell Germania för att se om Eriksson ännu stod kvar där på sin post.

Men vi sågo icke skymten af denna vår kamrat – en extra detektiv af lofvande talang – och väntande nya rön skyndade vi nu ned till byrån att där få en förklaring på hans försvinnande.

XXII.

– Det där resonemanget, som min kamrat varit osedd åhörare af under det att han kom att ställa sig helt nära den öppnade ventilen, gaf mig åtskilligt att tänka på, fortsatte Holm sin berättelse. Tillhållet vid Stigbergsgatan syntes vara en viktig punkt, som vi ej finge dröja med att anfalla och som vi under alla händelser snarast skulle ställa under observation. – Den gamla käringen, som nu residerade där, befanns vid närmare undersökning i våra böcker vara en gammal bekant. För handel med stulet gods, hvilket hon liksom hennes man bort misstänka vara tillkommet på oärligt vis, hade hon setat inne ett par gånger. Mannen hade för samma brott i förening med rån och våld mot polis setat på Långholmen en rundlig tid innan han därstädes aflidit, och hvad nu särskildt beträffar den tredje medlemmen af familjen, ynglingen Ragnar Borgstedt, blef det ändtligen konstateradt, att hans verkliga namn var Karl Antonius Louis Larsson, vid tio år redan tilltalad för snatteri och kort därpå för stöld samt intagen på straffkolonien Hall. Därifrån hade han rymt, man antog till sjöss, och från detta hade man alldeles förlorat spåret af honom.

Nu hade vi åtminstone klart för oss hvem den gynnaren egentligen var. Och då han tycktes utgöra en mycket viktig länk i hvad som passerat hos envoyén, den natt, som en ännu icke anmäld stöld egt rum därstädes, så väntade vi att efter lämplig behandling få veta intressanta detaljer af denne Karl Antonius Louis Larsson, Alias Ragnar Borgstedt.

Min närmaste plan var snart färdig.

Eriksson skulle med lämplig hjälp bevaka ’vackra grefvinnans’ tillhåll vid Stigbergsgatan, men ännu icke göra någon visit i nästet; ty vid första besöket ämnade jag vara närvarande.

Själf skulle jag först och främst helsa på hos envoyé Krapotsin, för att om möjligt få denne att göra en formlig anmälan om stölden, hvilket nu var af största vikt för utgången af hela denna affär med den listiga äfventyrerskan.

Denna mission var icke lätt. Jag insåg det dess värre allt för väl, att döma af hvad jag hört betjänten Petrowisch yttra, beträffande ställningen gent emot den farliga skönheten.

Vis à vis Petrowitsch själf, ville jag nu helst undvika att träffa denne; ty en aning sade mig, att hans bistånd endast mer tilltrasslade än utredde frågan, ställd som han var inför fruktan att åstadkomma en för hans herre obehaglig skandal om han yppade allt af hvad han kanske visste.

Det föreföll mig icke heller lämpligt att genast uppträda som detektiv vid det besök, som jag hade att aflägga hos denne envoyé. Folk ha nu jorden rundt en viss motvilja mot allt hvad detektiver heter, om också inga direkta skäl förefinas att hos den eller den individen framkalla en dylik känsla.

Jag måste därför hitta på ett annat sätt.

Plötsligt föll mig det slutna schatullet i sinnet. Och min plan var snart på det klara.

Jag klädde mig en smula vräkigt så att jag fick air af att vara något slags handelsresande, stoppade en af de stulna stenarne – den vackraste och dyrbaste – i min portmonä samt begaf mig vid ett-tiden upp till Krapotsins bostad.

Dessförinnan hade jag emellertid gjort en liten kupp för att aflägsna Petrowitsch.

Några hemlighetsfulla rader på en visitkortsblankett sade honom nämligen, att han för en mycket viktig angelägenhet hade att träffa en med R. B. undertecknad person på ett kafé å Mäster-Samuelsgatan helt nära Drottninggatan till vänster uppåt från sistnämda gata räknadt, och å hvilket kafé han borde infinna sig ej senare, men helst precis klockan ett å utsatt dag. På ett ganska beslöjadt sätt lät jag honom förstå att det var fråga om några dyrbara stenar.

Att jag kom att signera dessa rader med bokstäfverna R. B. kan tillskrifvas en ren slump möjligen under påtryckning af den omständigheten att häktade Borgstedt, hvars antesedentia jag sysselsatt mig med under morgonen.

Kortet skickade jag med ett stadsbud, som så vidt det var möjligt borde lämna fram meddelandet till Petrowitsch personligen och med order om, att han ej närmare fäst sig vid hur aflämnaren af biljetten sett ut.

Sålunda lugnad för att ej stöta samman med Petrowitsch – i hvars hufvud meddelandet å kortet nog borde satt åtskilliga myror – ringde jag som sagdt helt lugnt på hos envoyén.

Efter en väntan, som syntes mig odrägligt lång, blef jag insläppt i den salongliknande tamburen, där det hvarken saknades fönster eller kakelugn och ej heller eleganta möbler samt taflor å väggarna.

Det var Petrowitschs kamrat, som öppnade; och med nedlåtande viktighet frågade han, sedan han oförsynt mönstrat mig från hufvud till fötter, hvad jag hade för ärende.

»Den saken skall jag be att få säga envoyén själf,» svarade jag ej utan att känna mig förargad öfver betjäntens påflugenhet. »Se här mitt kort.»

Naturligtvis var det icke mitt kort, jag lämnade utan ett annat, som nu föll sig lämpligare.

Betjänten synade detta ett ögonblick och fann sig därpå föranlåten att säga på en mycket dålig svenska med fransk brytning:

»Envoyén tala icke svensk.»

»Men jag talar franska», svarade jag på den näsvisa varelsens eget modersmål eller åtminstone på ett språk, som han tycktes mer hemmastadd uti. »Och anmäl mig nu genast», fortsatte jag högdraget; »för min tid är dyrbar, ja allt för dyrbar att stå här och se på er.»

Karlen såg en smula snopen ut och försvann med något som väl skulle föreställa en bugning.

Efter fem à sex minuter slogs dörren upp på nytt och betjänten hördes anmäla att envoyén väntade mig i sitt bibliotek, till hvilket jag omedelbart infördes.

Rummet, som från golf till tak var så att säga tapetseradt med bokhyllor, mellan hvilka och å hvilka syntes dyrbara taflor i ramar samt i listverk infattade glasöfvertäckta planscher, detta rum var ännu tomt när jag kom in, men jag hörde steg bakom ett tungt draperi, som nästa ögonblick drogs åt sidan, hvarvid jag kom att

stå öga mot öga med den ytterst distinguerade diplomat, som jag förut sett på närmare håll vid ***ske ministerns bal, där han i ett sidorum underhöll sig med 'vackra grefvinnan'.

Sedan han besvarat min helsning och med handen inviterat mig att taga plats på en närstående stol, och därpå själf slagit sig ned vid det stora, eleganta skrifbordet af ebenholtz med inläggningar, sade han:

»Hvad önskar ni, min herre?»

Nu gällde det att spela min roll väl och icke tappa fattningen inför hans vaksamt och skarpt blickande ögon.

»Jag är konsthandlare», svarade jag med all den behärskning som var mig möjlig. »Och jag har tagit mig friheten att komma hit i och för en affär med denna diamant.»

Sägande detta tog jag upp ur min portmonnä den däri liggande dyrbara stenen, som snart kastade från sig en i regnbågens klaraste färger skarpt blixtrande stråle.

Diplomaten gjorde emellertid en afvärjande rörelse och svarade:

»Nej, var så god gör er icke besvär. Hvad jag önskar i denna väg, förser jag mig alltid med på kontinenten hos mina bestämda juvelerare.»

»Kan nog så vara», dristade jag mig att invända utan att låta afspisa mig så lätt. »Men denna sten är något alldeles utomordentligt i sitt slag. Ja, jag vågar påstå, att vi här ha något sällsynt i diamantväg, såväl beträffande karathalt som klarhet och brytningsförmåga ... var så god och betrakta stenen något närmare. Var så god betrakta stenens vackra 'tafel'[2], hvilken är sällsynt delikat, och 'paviljongen' samt 'mudisten' visa äfven att slipningen är förstklassig ... Ja, var så god se!»

Jag höll vid dessa ord stenen framför hans ögon; dock utan att släppa den ur mina händer.

Till en början betraktade han rariteten med en märkbar kyla. Men plötsligt flög han upp och utropade i det han liksom ville rycka diamanten ur mina händer:

»Mon dieu! Denna diamant är ju min!»

»Såå», svarade jag med spelad förvåning. »Ni misstager er med all säkerhet, min herre. Stenen har jag köpt för ett par dagar sedan och ...»

»Köpt!... I så fall har ni köpt den af en tjuf.»

»Mycket möjligt», svarade jag nu till hans ytterligare förvåning. »Den person, af hvilken jag kommit i besittning af denna sten, har verkligen icke lämnat upplysningar om, hvar eller hur *han* fått den i sina händer. Således kan det ju vara mycket möjligt att han stulit den.»

Envoyén kastade en blick full af oro på min person och syntes öfverlägga med sig själf en stund innan han svarade:

»Var det icke en dam, som sålde denna sten till er?»

»Nej, en ung man», svarade jag, ögonblickligen tänkande på Ragnar Borgstedt, af hvilken jag lämnade en tydlig beskrifning såsom han tett sig för oss vid häktandet.

Jag höll stenen framför hans ögon.

Men jag observerade att envoyén ej det minsta tycktes känna igen denne brottsling ur 'vackra grefvinnans'

garde, när han svarade:

»Hvem som nu än sålt denna diamant till er, så har den under alla omständigheter blifvit mig frånstulen. Och jag yrkar därför på att ni nu återställer den till mig.»

»Hvem garanterar att ...»

»Herre!» afbröt han mig med en skarp blick. »Vet ni med hvem ni talar?»

Jag bugade mig och svarade:

»Envoyé Krapotsin!»

»Nåväl detta må vara nog. En Krapotsin accorderar icke i dylika fall.»

»Men *jag* måste göra detta», svarade jag fullt uppriktigt. »Det enda, som återstår, är att ni med anledning af stölden gör anmälan om densamma hos detektiva polisen.»

Han syntes fundera på nytt och svarade därpå:

»Det förefaller mig underligt att just ni kommer fram med detta förslag.»

»Hur så, om jag får lof att fråga?»

»Mycket enkelt!» svarade han. »Om stölden anmäles, går ni med säkerhet miste om, hvad ni gifvit tjufven för denna sten.»

»Jag vet detta», svarade jag. »Men i så fall torde jag dock kunna påräkna den verklige ägarens välvilja så att jag åtminstone till någon del får denna min förlust betäckt ... Jag är under alla omständigheter en ärlig man och ...»

»Betviflar jag visst icke! Men hör på! Hur mycket har ni gifvit?»

Jag tror att jag rodnade, när jag svarade något osäkert:

»Två tusen kronor.»

»Nå ja! Ni får tre, ja fyra, om ni nu lämnar mig stenen och så är ni i alla fall fri från saken utan vidare bråk och med en rätt vacker vinst.»

Det där var en fälla, som jag beräknat och jag svarade därför något släpande:

»Kan nog vara sant. Men om man ser värdet på denna sten med affärsmannens blick, får man lof erkänna att den är värd mycket mer än fyra tusen kronor och jag ...»

Han afbröt mig på nytt sägande ganska hetsigt:

»Ni går således icke in på mitt förslag?»

»Gerna skulle jag göra det. Men ...»

»Jag vill ha bestämdt svar.»

»Nåväl, nej!»

»Godt! Då anmäler jag stölden.»

»Må göra! Jag har som ni råkat ut för en skälm och det kan vara nyttigt att denne blir fast.»

Han stannade rätt framför mig och afbröt hastigt sin nervösa promenad öfver den djupa, dyrbara persiska mattan, som i det närmaste betäckte hela parkettgolfvet. Och i det han på nytt spände ögonen i mig sade han:

»Jag må säga att ni är en underlig människa att vara affärsman. En annan än ni skulle icke så lätt låta en rätt vacker vinst gå sig ur händerna när motsatsen kan gestalta sig till en dryg förlust utom därmed sammanhängande obehag ... Vi säga fem tusen.»

»Nej nu är mitt beslut att tjufven skall bli fast.»

»Har ni några särskilda skäl?»

»Ja; bland andra, att jag icke blott köpt denna sten af den man, som jag nyss nämde, utan en hel del andra.»

»Hvad säger ni!?!» utropade han. »Voro de kanske inlagda i ett schatull?»

»Alldeles! Ett schatull af röd maroquin!»

»Ah! Då har tjufven sålt allt hvad han stulit från mig just till er! Det är min hustrus smycken och bland dessa en hel del familjeklenoder. Jag måste ha dem åter till hvad pris som helst.»

»Ni får dem ju nu för intet», svarade jag lugnt. »Det är endast en liten formalitet, som fattas!»

»Hvad menar ni? Formalitet!?! Ni är i sanning en högst besynnerlig människa; var god förklara er fort, ty min tid är strängt upptagen.»

»Äfven min», svarade jag skrattande. »Det kan äfven synas som en besynnerlighet, att jag just kommit till er, herr envoyé, för att sälja denna sten. Icke sant? En egendomlig slump?»

»Ah! Det har ni då verkligen rätt i ... Mycket egendomlig slump!...»

»Men det *är* nu icke någon slump, som fört mig hit, utan adressen har jag fått af *– tjufven»*, utbrast jag med en skalk i ögonvrån, när jag såg, huru den elegante diplomaten tog ett par steg baklänges, i det han stirrade på mig, som hade han plötsligt fått se en fantom, ett spöke dyka upp i biblioteket midt på ljusa dagen.

Denna effekt hade jag nästan beräknat till och med fast den, till hvilken mina ord riktades, var diplomat och således en, som ej brukar lägga sina känslor i dagen mer än som kan vara nödigt i något visst syfte.

Emellertid lät jag mig icke förbluffa, utan fortsatte, när icke envoyé Krapotsin syntes finna ord för sin förvåning:

»Egentligen är det en viss dam, som har sin hand med i den här affären.»

»Hvad säger ni?... Hvilken?... Tala min herre!.. Hvem menar ni?»

Frågorna kommo med korta afbrott och med påtaglig nervositet.

»Jo, en dam», fortsatte jag, »en dam af utländsk extraktion, d. v. s. icke född svenska, fast hon ganska obehindradt rör sig med svenska språket ... Hon låter kalla sig grefvinnan Claire von Balten, men äfven baronessan Claire de Bonnate.»

Måttet var tydligen rågadt. Diplomaten sjönk ned på en stol och från hans lätt skälfvande läppar hördes frågan:

»Det är således sant?... Kanske hon redan är häktad?»

»Icke än», svarade jag, beredd att kasta ut ännu ett stort kort. »Men hon står under strängaste bevakning.»

»Min herre!» utropade nu Krapotsin, »hvad som än sker, måste denna häktning undvikas. Det kan finnas intressen, som äro större än internerandet af en så pass vidlyftig bedragerska, ja, kanske något ännu värre, som hon synes vara ... Emellertid vore jag er, min herre högst förbunden, om jag redan i dag kunde återbekomma de från mig stulna smyckena jämte det schatull, i hvilket de förvaras. Alla de utgifter, som ni haft för denna sak, är jag naturligtvis villig att honorera jämte ert besvär, men ...»

Han stannade midt i meningen och syntes ej hågad att vilja fullända den afbrutna tankegången. Som jag emellertid trodde mig läsa denna ändå, svarade jag, viss om att nu hafva fått ett för mina syften gynnsamt öfvertag:

»Redan i dag skall det gå för sig att få denna er begäran uppfyld. Men, som sagdt, det fordras dock en liten formalitet.»

»Och denna skulle vara?»

»Att ni, herr envoyé, anmälde, att dessa smycken blifvit er frånstulna.»

Han funderade ett ögonblick, innan han svarade:

»I så fall ger jag äfven anledning till att brottslingen blir häktad, inte sant?»

»Icke i detta fall», svarade jag lugnande, ehuru jag väl visste, att det nu var hufvudsaken att drifva igenom, att just denne diplomat gjorde anmälan om stölden i fråga ... »Det har nämligen redan skett anmälan från *andra* håll.»

»Ah! Vet ni kanske hvilka?»

»Så mycket vet jag», svarade jag i min tur diplomatiskt, »att det är från flera mycket högt uppsatta familjer här i staden.»

»Och man har icke fruktat att bli prisgifven åt tidningarne, d. v. s. få in sina namn i dessa och i samband med dylika obehagliga affärer?»

»Icke det minsta», svarade jag tvärsäkert för att ej väcka hans tvekan ... I dylika delikata fall vet hvarje pressens man att ej sätta ut några namn.»

»Och ni tror ej, att jag kan återbekomma schatullet utan att själf göra anmälan?» frågade han efter en stunds nytt funderande.

»Omöjligt!» svarade jag tvärsäkert. »Detta är absolut hufvudvillkoret. Men det förstås, anmälan kan äfven göras skriftligt, om ni så önskar, samt adresseras till detektiva polisen. Jag vill gerna åtaga mig att befordra densamma, om ni ej har något däremot.»

»Må göra!» sade han efter en stund. »Men kan ni äfven laga så, att *jag* icke blir särskildt framskjuten bland angifvarne, vore jag eder än mer förbunden.»

Jag lofvade detta och envoyén slog sig åter ned vid sitt skrifbord samt uppsatte i hast på franska den angifvelse, som ovillkorligen måste förorsaka, att jag ändtligen skulle få ’vackra grefvinnan’ fast.

Och med detta papper på fickan mera flög än gick jag en stund senare ned till stationen, där jag hade tur att

genast träffa min kamrat, Pettersson, som under tiden gjort ett nytt viktigt rön i denna trassliga affär.

XXIII.

Petterson berättade följande:

»Jag har gjort ett alldeles nytt rön, som kanske kan gagna vår sak ... Ungefär samtidigt med att vår kamrat, Eriksson, begaf sig upp att spionera på Stigbergsgatan, kom jag att gå förbi samma hus, där den skenhelige 'läsarepresten' har sitt tillhåll, d. v. s. konsulns kontor. Det föll mig in att gå några steg fram och åter utanför detta hus, medan jag funderade öfver, hvad som kunde vara att göra i denna rätt tilltrasslade sak. Men jag kom till den slutsatsen, att utan bestämd angifvelse, som vi äro, kunde vi än så länge rent af icke göra någonting alls. Och så ville jag först och främst rådgöra ännu ett tag med dig.

Nåväl! Bäst jag nu går där, får jag se en misstänkt individ, som har haft ett och annat att göra med polisen ... Han märkte mig icke, men jag anade genast ugglor i måssen och beslöt att spionera på honom. Tyst smög jag mig efter gynnarn, när han slunkit in i förstugan och hörde honom öppna en dörr en trappa upp ... Jag kilade efter och läste på en af dörrplåtarna öfver en breflåda konsulns namn. Naturligtvis kunde jag icke vara viss på, att det var just genom den dörren, som den där skälmen försvunnit; men jag trodde mig i alla fall ha skäl att misstänka det.

Som jag emellertid icke – där jag stod – kunde annat än blottställa mig, gick jag åter ned för att på lämpligt afstånd observera karlen, när han kom ut igen. Detta dröjde icke så värst länge, och jag såg nu, att han syntes hafva brådt. Nästan halfspringande satte han i väg uppåt Drakens gränd, och jag var naturligtvis icke sen att följa efter. Komna till Österlånggatan, såg jag honom kila in på ett kafé helt nära om hörnet, till venster, och ett par minuter senare steg äfven jag in i detta kafé, samt såg nu hur han slagit sig ned vid ett bord helt nära dörren till ett inre rum läsande eller låtsande att läsa ett 'Stockholms Nyheter'. Jag rekvirerade en 'bit' porter och tog äfven en tidning samt tog plats vid fönstret.

Knappt hade jag läppjat på glaset, förr än dörren åt gatan öppnades på nytt, och en kvinna med – som det tycktes mig – bekanta drag steg in. Hon gick rätt fram till den 'skuggade' och slog sig obesväradt ned bredvid honom. Och nu kommer ändtligen det intressanta.»

Petterson gjorde en paus i det han kastade en hastig blick på sitt ur, hvarpå han fortsatte:

»Ännu ha vi tid på oss, ser jag.»

»Hvad menar du?» svarade jag djupt intresserad.

»Du skall få höra. Sedan den där karlen och kvinnan sett sig omkring med forskande blickar, antagligen för att undersöka om de kunde resonera ostördt, men helt visst genast funnit att jag kunde vara en lyssnare, sade ändtligen kvinnan och till min förvåning på vårdad engelska:

'Nå hur gick det?'

'Ser tusan så mörkt ut. Schatullet tycks vara åt fanders', svarade karlen också han på engelska, men mindre vacker sådan.

'Aldrig möjligt!' utropade kvinnan, i hvilken jag nu trodde mig känna igen samma person som så knepigt kom undan mig på perrongen vid Liljeholmen, hvilket senare äfven visade sig stämma. 'Wernqvist har bestämdt dragit både konsuln och Vira vid näsan.'

»Vira?» afbröt Gunnar Holm. »Helt säkert ett smeknamn på 'vackra grefvinnan'?»

»Alldeles!» svarade Petterson och fortsatte:

'Det tror jag icke', sade vagabonden. 'Snarare ser det ut som om dessa båda blifvit lurade af någon, hvilken Wernqvist haft besök af dagen förut.'

»Man menar *mig!»* utropade Holm leende.

»Jag anade detta genast», fortsatte Pettersson. »Men låt' oss gå vidare ... Kvinnan hördes säga:»

'Man vet således ej det minsta om, hvart schatullet tagit vägen?'

'Inte ett dugg!' svarade vagabonden med sänkt röst. Det är som bortstulet, har jag så när sagt. Och det är det ju äfven, fast nu också från den, som stal det först. Så mycket vet jag emellertid, att konsuln anmodat Häst-Olle, du vet, han, som håller till på Hötorget att hemta ett schatull med kärleksbref, som fanns i garderoben hemma hos dig i det där rummet, som Ragnar Borgstedt hyrde. Det fick jag höra af en bekant som var med när affären gjordes upp ute på Stallmästaregården. Så nog har man hemtat schatullet alltid. Men både detta och Häst-Olle äro nu åt fanders. Och nu kommer en annan historia, som gör saken ännu besynnerligare. På 'Brända löken' fick jag höra att Oskar – du vet, han med klufna örat – har blifvit hampad därstädes för slagsmål. Han sitter nu inne. Bråket hade uppstått när konsuln kom in på kafét härom kvällen och sa, att schatullet skulle finnas därstädes. Det hade Oskar sagt, sade han. Denne sa, att det var lögn och att han aldrig sett konsuln, och så blef det gräl och konsuln fick prygel och blef utkastad. Han skall ännu vara både gul och blå ... Men hvad tror du om det där? Inte har Oskar snytit schatullet?'

'Inte! Det är han för dum och rädd till.'

'Men konsuln tror det, och han törs nog ingenting göra åt saken för att Oskar blef fast.'

»Kvinnan funderade ett ögonblick och sneglade öfver åt mig», fortsatte Pettersson, »samt sade sedan något, som hon hviskade till den andre. Jag spände hörseln till det yttersta, men kunde icke höra ett enda ord. Men så svarade kvinnan högt som förut och tydligen mindre rädd än kavaljeren:»

'Häst-Olle är den, som har skrinet. Det är jag alldeles säker på. Och visste jag nu bara, hvar Ragnar håller hus, så skulle nog han i en hast snoka upp både Häst-Olle och skrinet.'

'Om det finns något kvar af innehållet i det där schatullet blir en tredje sak', inföll nu karlen något högre och tydligen lugnad, beträffande min person. 'Häst-Olle brukar inte vara den, som lämnar en anförtrodd sak utan undersökning.'

'Det har han också gärna kunnat roa sig med', återtog kvinnan. 'Hvad som fanns i det där schatullet, kan *han* inte göra pängar af så lätt. Om du vill veta det, så har man i går nekat att köpa en diamant, som konsuln bjöd ut.'

'Nej, hvad säger du?'

'Jo, det var hos en juvelerare på Regeringsgatan.'

»Stämmer alldeles precis», kunde nu Gunnar Holm icke låta bli att afbryta med ett tonfall af öfverraskning. »Jag var själf så godt som vittne till den där affären och vet mycket väl, hvad det var för en juvelerare.»

»Så mycket bättre!» svarade Petterson. »Den där Lydia hade fått höra denna händelse af kassören hos konsuln, efter hvad hon berättade för karlen inne på kafét. Men nu kommer slutklämmen, just den punkt,

som vi måste taga fasta på. Hon sade nämligen:»

’Vira är rädd för att både Ragnar och Häst-Olle råkat fast. Hon tror, att polisen har schatullet och tycker det börjar bli hett om öronen för henne själf, hvarför hon tänker resa redan i afton med kontinentaltåget. Men för att inte detektiven skall komma med i spelet – liksom då jag var nära att bli fast vid Liljeholmen, då jag skulle resa ner till Köpenhamn med det där andra, och som så när gått oss ur händerna, om inte Wernqvist varit rask att i sista stund slänga kappsäcken till Vira – för att inte detta skall upprepas, har Vira nu tänkt ut en plan, som vi ska vara henne behjälpliga med.’

’Hvilken då?’ frågade vagabonden.

’Vet inte ännu. Men du skulle träffa oss vid tutiden på vanligt ställe.’

’Godt! Skall komma säkert som en kronometer.’

’Hon törs inte komma hit igen förr än på nyåret; men under tiden skola vi få vidare order af ...

»Här öppnades dörren med en skräll och ett par fulla busar raglade in med ett larm så att det var omöjligt för mig att få höra, hvilken som skulle ge de öfriga i bandet order», slöt Pettersson berättelsen om hvad han fått höra, »Jag skyndade ned till kontoret för att träffa dig och nu är det vi som måste fundera ut en motplan.»

»Men», invände Gunnar Holm. »Var det icke dumt af dig att ej följa efter och ’skugga’ dem, när de gingo, för att sedan taga reda på mötesplatsen?»

»Du förstår väl att detta också var min mening», svarade Pettersson. »Men det kom något emellan, som gjorde att jag måste öfverge denna min afsikt. Ty knappt hade jag kommit ut ur kafét efter dem, innan jag fick se, hur den där växelförfalskaren Bernsteiner, som kom ut från ’Holmen’ för ett par dagar sedan, fick syn på det värda paret, just som de gingo uppåt Kåkbrinken. Han viftade åt dem på långt håll. Och som jag vet, att han känner mig lika väl som han skulle känna igen sin egen far, fann jag det bäst att kila undan i en gränd, på det att han icke skulle peka ut mig för de andra, då dessa naturligtvis snart anat hur landet låg och rättat sig därefter. Man får allt se upp, som du vet.»

»Skulle hon resa med kontinentaltåget nu i kväll?» frågade Gunnar Holm eftersinnande.

»Det ser så ut», svarade Pettersson. »Men om vi då passa på, kunna vi göra ett fint notvarp och kanske slå fler flugor i en smäll.»

»Jag anar emellertid att det då blir bäst att hålla korpgluggarna öppna mer än vanligt», återtog Gunnar Holm. »’Vackra grefvinnan’ är en listig sate; och har hon nu funderat ut en extra plan, misstänker jag att själfva Lecoq3 skulle fått svårt att klara ut ett lämpligt bakhåll. Men vi måste förstås göra vårt bästa och anstränga geniknölarna till det yttersta.»

»Vet du, hvad jag tror?» sade Pettersson. »Tycker du inte, att det vore så godt att helsa på nu genast i hennes tillhåll vid Stigbergsgatan?»

»Tror du att hon sitter där för att ta emot? Nej, min gosse! I dag har hon nog annat att göra. Då tror jag det vore bättre att hålla ett öga på hvad konsuln har för sig. Ty det är ju klart som dagen, att han om någon skall vara intresserad af hennes resa. Hvar vi få tag i henne, häktas hon emellertid, ty envoyéns angifvelse är tillräcklig för den manövern. Får hon sedan se, att både Ragnar Borgstedt – som vi väl få kalla honom – samt Häst-Olle och Oskar med klufna örat äro fast samt att vi äfven kanske få in den där Lydia jämte Ragnars mor, plus portieren från hotellet vid Norra Smedjegatan, och slutligen eventuellt äfven konsuln – då

vore det väl tusan om hon inte måste bekänna kort. Envoyéns betjänt blir dessutom bra vittne.»

»Som du vill», svarade Pettersson. »Kåken där uppe på Stigbergsgatan är i alla fall bevakad. Så dit kommer hon i alla fall inte utan att gå i skrinet; om nu bara Eriksson ej låter lura sig»

»Han har hennes signalement», svarade jag.

»Hör du min gosse», inföll nu Petterson. »Är det du, som talar om signalement i det här fallet? Har du hört fabeln om salamandern? Sådana där äfventyrerskor likna den. Man vet hur han ser ut den ena timmen men icke den andra.»

Jag bet mig i läppen, skamsen öfver den faute, jag nyss låtit komma mig till last. Men jag ursäktade mig i alla fall genast, sägande:

»Jag har verkligen icke sett att 'vackra grefvinnan' brukar arbeta i *kostym*, så det får du ursäkta att man vis à vis *henne* godt kan gå efter signalement.»

»Men den där Lydia klär ut sig, det vet du. Du minns käringen med det stripiga håret, som drog dig så fint vid näsan på Vesterlånggatan i 98:an.»

Detta måste jag till min förargelse medgifva. Dock svarade jag med en frågande blick:

»Lydia Lythnerin och 'vackra grefvinnan' äro ej en och samma person.»

»Visserligen icke», replikerade Pettersson. »Men den där eleganta damen som kom upp i 98:an och gick förbi Lythnerins bevakade dörr var densamma som 'vackra grefvinnan', det medger du ju också?»

»Jag är fullt öfvertygad därom.»

»Nåväl! Då ser du, att man inte jämt tar henne på signalement. Det är icke alltid man behöfver så stora resurser för att förvända synen på folk som man säger. Nej, pass på! Här få vi *ana* mer än vi kunna *se* och framför allt läsa mellan raderna.»

Jag kände mig nu verkligen stukad och svarade för att slippa fortsätta detta ämne:

»Nu är det *vi*, som ska ändra signalement. Och sen raskt upp till konsuln, en till hans bostad och en till kontoret för att genast drifva upp spåret.»

»Just så! Och må Justitia leda våra steg.»

XXIV.

– En stund senare – fortsätter Holm sin berättelse – stiger en äldre, distinguerad herre med s. k. engelska, gråsprängda polisonger in på konsul Brattemans kontor, där – såsom han redan på annat håll förvissat sig om – konsuln ej var att träffa.

Mannen var undertecknad, som nu icke ens min mor skulle ha känt igen.

Förställande rösten vände jag mig till kassör Wernqvist, som till utseendet något nervös kom ut ur det inre rummet, samt frågade med ett något salvelsefullt tonfall:

»Träffas herr konsuln?»

»Nej!» svarar Wernqvist både kärft och nervöst i det han klättrar upp på sin skrufstol och förskansar sig bakom glasrutan med kassaskylten.

Utan att låtsa minsta förargelse öfver detta snäfva svar på en höflig fråga, fortsatte jag:

»Är det bekant, när han träffas?»

»Nej!»

»Kommer han upp på kontoret något i dag?»

»Inte hvad jag vet.»

»Det var mycket tråkigt det», svarade jag med samma orubbliga vänlighet. »Men säg mig en sak, jag förmodar att det är firmans kassör?»

Wernqvist kastade en lurande blick öfver sina glasögon och svarade ändtligen:

»Ja, det är det. Hvad önskas?»

»Egentligen skulle jag sagt detta åt konsuln själf», gick jag på. »Men som jag måste resa i dag, och det ser ut som jag ej skulle få träffa herr konsuln och det vidare är en rätt viktig affär, så kan jag ju framföra ärendet till er, med hopp om att det ändå blir uträttadt.»

Jag fick mig en ny, lurande blick af kassören innan denne svarade, allt jämt mycket sträft:

»Var så god!»

»Tackar!... Saken är den, att jag i dag var inne hos en juvelerare på Regeringsgatan för att köpa några smycken åt min dotter, som skall gifta sig i dagarna», diktade jag ihop med största kallblodighet.

Wernqvist spände upp ögonen och hans drag fingo plötsligt ett annat och lifligare utseende, ehuru blicken fortfarande, eller kanske ännu mer än nyss lurade på mig, som fortsatte:

»Han var icke fullt fournerad som jag ville, den där juveleraren, men kom plötsligt att nämna, att konsul Bratteman skulle ha i sin ego en sällsynt vacker briljant som han bjöd ut i går till juveleraren, men som denne sade sig icke haft råd att köpa in, då dylika rariteter sällan efterfrågas i hans lilla affär. Konsuln skulle dock ha begärt ett pris, hvilket var ovanligt billigt för den stenen, och detta har föranledt mig att nu kanske kunna bli köpare af densamma, såvida vi komma öfver ens om priset. Det är därför jag gerna ville träffa konsuln. Mitt namn är Morton, rentier, bosatt i Malmö.»

Wernqvist hoppade ned från stolen. Han hade under hela tiden med oaflåtlig uppmärksamhet lyssnat till rentier Mortons – alias undertecknads ord, som framsagts med viss skådespelaretalang, under det att jag utan att skarpt fixera dock ej lät ett enda drag, undgå min uppmärksamhet. Och jag såg hur räfven tittade fram gång på gång, ehuru nog äfven Wernqvist förstod att skickligt maskera sina tankar.

Och i det han lutade sig öfver skranket och lät blicken glida öfver tågmattan svarade han:

»Jag kan inte påminna mig ha hört konsuln nämna något om den saken som min herre nu talar om. Men detta är ju icke heller så underligt. Ty sådant där är ju egentligen privataffärer, som jag ju inte har något att skaffa med.»

»Naturligtvis», sade jag, mycket väl inseende, att Wernqvist visste mer om affären med juveleraren än han ville tala om för mig. »Det är ju också endast för att få träffa konsuln själf som jag kommer hit. Men är det

nu så, att jag ej i dag kan finna honom här eller annorstädes, får hela saken förfalla naturligtvis; ty som sagdt, jag måste ovillkorligen resa redan i kväll», tillade jag utan att visa mig vidare angelägen i det jag tog min hatt som jag ställt från mig på kontorsskranket. Och så bugade jag mig som för att gå.

Men då blef det mera fart i den inpiskade skälmen, som, hur listig han än var, dock icke såg min räfsax. Och han svarade nu med ett tonfall af stor förbindlighet:

»Om herr Morton behagade uppge sin adress här i Stockholm eller annars, hvar herr Morton kan träffas under dagens lopp, så skall jag så vidt det är möjligt, söka få tag i konsuln, hvilken just är ute i angelägna affärer – ja, det *kan* ju hända, att han är på Börsen, för det är börsdag i dag. – Jag skall allt nog genast bjuda till så att herrarne kunna träffas.»

Jag fick genast en idé och svarade:

»Hotell Prins Oscar, Myntgatan 1 A, är min bostad när jag är i Stockholm. Och där träffas jag säkert klockan omkring fem. Ja mellan fyra och fem. Och mitt namn är som sagdt Morton från Malmö. Man känner mig mycket väl på hotellet.»

»Jag tackar och lofvar att punktligt uträtta ärendet, till herr Mortons belåtenhet», svarade skälmen utan att tänka på de svårigheter, som han nyss upprest beträffande detta att få tag i den värde chefen.

Och jag aflägsnade mig, knappt i stånd att tillbakahålla ett skadelöje öfver mitt sätt att så där behändigt draga den gamle räfven vid näsan.

– – – – – – – – – – – – – – – – – –

Min första åtgärd blef nu att med största skyndsamhet söka få tag i min kamrat, som tagit på sig uppdraget att göra en visit hemma hos konsuln i dennes bostad och från hvilken mission han knappt kunde hafva återkommit men möjligen vara på väg.

På Arsenalsgatan mötte jag en figur, som såg ut som en ulf i fårakläder.

Detta var Pettersson, hvilken lyckats anlägga en mask, som skarpt framhöll en frimickel af gemenaste art.

Han hade så när gått om mig, men stannade vid mitt tillrop:

»Hallå Pelle! Du ser inte så värst glad ut.»

»Ah! Jag hade så när inte känt igen dig. Din mask är charmant ... Nåå?»

»Min *tur* har också varit charmant», svarade jag och berättade i få ord, att vi kanske mellan fyra och fem skulle ha den äran att få herr konsuln inom synhåll och hvar detta skulle ske.

Han betraktade mig en stund forskande och svarade med trött stämma:

»Nej, gamle gosse! Konsuln få vi *icke* se ... Och antagligen icke heller 'vackra grefvinnan'.»

»Hvad säger du?» utropade jag med berättigad oro. »Hvad föranleder dig att sjunga sådan ugglelåt? Vi *måste!* Åtminstone beträffande henne. Hur tusan skall det annars gå med hela den här historien? Alla våra kol äro då brända förgäfves.»

»Jo, jag menar det! Och jag undrar om jag någonsin varit med om maken», svarade Pettersson med en glimt af uppflammande ilska, hvilket annars sällan kunde märkas hos honom, som var en sällsynt behärskad

natur. »Som sagdt! För konsuln få vi allt dra vefven.»

»Men hvarför? Svara då för hundra gubbar!»

»Han har *rest.»*

»Konsuln? Omöjligt! Då skulle väl kassören haft reda på den saken», utbrast jag.

»Har du bevis på, att han *icke* hade detta?»

»Bevis? Nej, men ...»

Jag kunde ej fortsätta, ty jag visste verkligen icke, hvad jag skulle fylla i efter detta men.

Så fick jag en idé och sade:

»Har *du* några bevis för att Bratteman *rest?»*

»Icke bevis, men sannolikhetsskäl. Jag har pumpat både konsulinnan och husan; hvar och en för sig. Konsulinnan berättade, att hennes man var på en jakttripp uppåt Rosersberg; och husan kunde meddela, att hon packat husbondens kappsäck.»

»Nå än sen? Det kan ju vara en fint. Ty du kan ju själf draga den slutsatsen af hvad du hörde på kafét vid vid Österlånggatan, att konsuln känner sig osäker så länge 'vackra grefvinnan' är kvar i staden med det svårsålda bytet. Han har därför anledning att hålla sig undan. Men han har med säkerhet icke så hux flux vågat lämna hufvudstaden, då han kan misstänka att han står under bevakning.»

»Hvarför? *Han* har ju icke stulit något?»

»Vi få väl se», svarade jag. »Min tanke är, att han och 'vackra grefvinnan' arbeta i hop. Hans affärsställning är skarpt hotad, och konsulskapet är ju bara en skylt. Han har riskerat allt för att åter komma på grön kvist. Och bekantskapen med 'vackra grefvinnan' har dragit in honom i hvirfveln. Nå väl! Det där hoppet, som jag förespeglat honom genom Wernqvist, att han skulle kunna få bli af med en del af det dyrbara tjufgodset, skall locka fram honom ur gömslet. Och följande hans spår skola vi äfven få tag i 'vackra grefvinnan'. Det kommer med säkerhet att hända något i dag.»

»Har du gjort upp någon särskild plan?» frågade Petters son och gaf mig en skeptisk blick.»

»Det är nog inte så utan det», svarade jag. »Men först och främst skola vi skynda oss till Hotell Prins Oscar, där jag skall låta anteckna mig i resandeboken såsom boende på hotellet under namn af Osvald Morton, rentier från Malmö. Det där lilla knepet få vi inte dröja med.»

»Hur så? Det är ju långt ännu till klockan fyra», sade Pettersson likgiltigt.

»Till fyra, ja! Men hvem vet om inte den skälmen Wernqvist redan är ute för att konstatera fakta. Fort upp i droskan där så rulla vi i väg. Här äro minuterna dyrbara.»

Och vi kastade oss upp i en förbirullande droska, och en kvart senare hade jag i resandeboken antecknat, hvad jag ville, naturligtvis efter att först hafva dokumenterat mig och min kamrat som detektiver.

Man kan verkligen säga att vi hade tur.

Ty knappt stego vi åter ut på gatan förr än vi fingo se Wernqvists räffysionomi dyka upp alldeles utanför hotellets port.

Han kände genast igen mig – d. v. s. rentieren Morton – och helsade, tydligen dock utan att vilja stanna för att tala vid mig.

Och medan jag och Petterson gingo gatan fram helt långsamt – i det vi låtsades vara inbegripna i ett lifligt samtal – sågo vi Wernqvist taga ut stegen mot Riddarhustorget och vika uppåt Storkyrkobrinken.

Han hade tydligen fått veta hvad han ville. Åtminstone trodde han nog detta, när han såg mig komma ut från nämnda hotell.

XXV.

– En aning sade mig, att konsuln skulle komma till hotellet på utsatt tid. Och Petterson trodde detsamma, sedan han sett hur den räfaktige kassören gjort sina förberedande undersökningar för att se, att man ej möjligen lagt ut en fälla.

Vi genomgingo punkt för punkt hur sakerna nu stodo och voro ense om, att grefvinnan väl knappt kunde undgå oss om vi bara hölle ögonen öppna och icke läto henne komma med på tåget.

Däremot syntes det oss kinkigare att kunna lägga vantarne på konsuln, som oss veterligen icke gjort annat brott än varit delaktig i de andra skälmarnes bedrifter – ja, möjligen äfven varit den ledande själen, såvida icke 'vackra grefvinnan' ensam innehade chefskapet.

Men så kom jag att tänka på det breffragment som fanns i polisens ego, och med detta som utgångspunkt borde vi ha mer än klart för oss tjufbandets arbetsplan. Det låg ju redan af detta i öppen dag, att man hade för afsikt att hufvudsakligast i Paris afyttra, hvad man lagt sig till med på andra håll, helt visst å flera håll än i Stockholm. Men hvad som dess värre fattades mig, det var ett prof på konsulns handstil, ett prof, som egde hans fulla namnteckning och som han ej skulle kunna neka för att hafva skrifvit. Ty den där underskriften *»egen G.»* som fanns å fragmentet af brefvet till 'vackra grefvinnan' kunde naturligtvis icke vinna laga beviskraft utan att det blef jämfördt med en annan skrifvelse af konsuln hand och för hvars äkthet han ej kunde neka.

Jag vände mig till Petterson sägande:

»Kan du på något knepigt sätt skaffa oss några rader af konsulns hand, helst med hans namnteckning?»

»Sannerligen jag vet hur det skall gå till», svarade han dröjande.

»Nej, den saken ser minnsann icke lätt ut men är i alla fall lika viktig som något annat», återtog jag i det min hjärna arbetade med högtryck.

Men liksom hade jag i en hast fått ingifvelse af högre makter utropade jag:

»Jag har det!»

»Aldrig möjligt! Hur då?» svarade Pettersson i det han kastade en tviflande blick på min person.

»Saken är verkligen mycket enkel», återtog jag. »Hör på ... Antagligen är Brattemann i ganska stor pänningknipa eftersom han vedervågat försöket att sälja en eller fler af de stulna stenarna redan här i staden, helt visst äfven på fler ställen än hos juveleraren på Regeringsgatan. Det kan nog äfven vara troligt att han gjort försök därmed hos procentarjudarna; men kom han ej på den tanken förr än i går kväll då jag såg honom, var det väl sent påtänkt.»

»Och så kommer till detta», inföll Pettersson, »att dessa procentare blifvit en hel del försiktiga beträffande dylika affärer, sedan de nyligen varit i farten. Det är ju inte heller lättare för dem, att bli af med dylika rariteter här i staden, än det kan vara för Brattemann själf. Men vidare! Jag är verkligen högst nyfiken.»

»Jo, vi skola till exempel göra så här», fortsatte jag lugnt afvägande. »Som du hörde, sade jag åt Wernqvist att jag skulle resa redan i dag. Godt! Detta förutsätter att jag har brådt. Nåväl! För den skull skrifver jag några rader nu med detsamma till honom personligen och skickar upp dem till hans kontor med anhållan om skriftligt svar pr omgående.»

»Men han är ju inte där», invände Pettersson.

»Det vet man icke så säkert. Under alla omständigheter har hans räfaktiga kassör med största sannolikhet reda på hvar den värde principalen håller hus. Det såg jag på hans min och undvikande blick när jag frågade honom därom och detta framgick ju äfven af hans svar, just när jag gjorde mig beredd att gå. Allt nog! Brefvet måste skrifvas. Vi gå in på byrån skall du få se hur jag lägger ut snaran. Det är nu mindre fråga om *hvad* han svarar än *att* han svarar. Just den omständigheten, att han är inkiett om pängar, gör nog att han delvis glömmer sin försiktighet. Detta visade han för resten tillräckligt prof på, när han lät lura sig af den där gynnaren Oskar.»

»Ja, du har rätt», svarade Pettersson åter afbrytande. »Inom parentes sagdt har jag länge förvånat mig öfver att både Brattemann och 'vackra grefvinnan' vågat betjäna sig af sådana subjekt, som många af dem vi haft att göra med i denna affär.»

»Det kan nog så synas», svarade jag, »Men jag misstänker att detta just är 'vackra grefvinnans' svaghet. Du skall få se, när det en gång kommer klarhet i denna sak, att hon själf härstammar från samma kategori. Kommer du i håg, hvad jag omtalade för dig och särskildt fäste mig vid, nämligen betjänten Petrowitsch ord; jag minns dem än. Han sade nämligen, på tal om henne, alldeles ordagrannt så här: – 'Ja, skön är hon i sanning, den där kvinnan. Men hon är en djäfvul, som lofvar salighet ena stunden för att taga tillbaka dessa löften den andra och ge dem åt en ny beundrande tillbedjare.' Kommer du ihåg dessa ord?»

»Ja, jag vill minnas att du sade detta», svarade Pettersson. »Och äfven jag har funderat öfver att de kunde härflyta från en betjänts mun och syfta på just henne. Det måste i alla fall ligga något bakom detta.»

»Jag misstänker detta och tror däraf, att Elvira von Balten har medfödd smak för en viss kategori af de breda lagren. Sådan förnekar sig aldrig; man må sedan omgifva sig med hur mycket maskerande noblesse som helst.»

Vi gingo in på byrån och jag slog mig ned samt författade i flygande fläng följande bref:

H. Herr Konsul G. Brattemann!

Har haft äran, att i dag aflägga ett besök på Herr Konsulns kontor med anledning af en affär, som möjligen skulle kunna göras upp till bådas vår belåtenhet. För den händelse, att Herr Konsulns kassör icke skulle hafva fullt uppfattat, att jag är tvingad af en viktig angelägenhet att lämna hufvudstaden redan i afton, har jag med dessa rader endast velat bedja Herr Konsuln att med budet lämna mig svar, helst skriftligt, huruvida jag kan träffa Herr Konsuln i dag mellan kl. 4–5 å Hôtel Prins Oscar, eller om Herr Konsuln vill bestämma annan mötesplats.

I hopp om att affären kommer till stånd har jag äran teckna mig.

Högaktningsfullt

Osvald Morton.

P. S. Referenser: Juveleraren M. Daubin. Regeringsgatan 38.

D. S.

Jag lemnade brefvet åt Pettersson och han läste det med ett leende på läpparna. Men när han kom till post skriptum utbrast han:

»Det är bra! Men hur tusan kan du våga att referera till en person, som du kanske aldrig sett.»

»Men som jag just nu skall uppsöka», svarade jag lugnt. »Den där punkten är just den, som jag särskildt bygger på för framgången af denna krigslist. Och nu fort i väg.»

Ej tio minuter senare voro vi hos juveleraren på Regeringsgatan samt dokumenterade oss genast som detektiver.

Den hygglige Daubin såg besvärad ut och frågade hvarmed han kunde stå till tjänst. Detta fick han snart klart för sig och utbrast:

»Kunde jag icke ge mig fan på att det var något rackartyg med den där affären! Stenen har tiodubbla värdet af hvad han ville sälja den för.»

»Sade han hvad han hette?» frågade jag.

»Jo, för all del. Han presenterade sig som konsul Brattemann, när jag bad att få veta hans namn. För det göra vi alltid, när det gäller dylika affärer. Och det lyckliga är, att han till och med lämnade mig sitt kort för den händelse att jag under kvällens lopp skulle komma på andra tankar.»

»Skönt!» utropade jag. »Där ser man, hur den värde konsuln är i knipa.»

»Det är väl aldrig möjligt, att konsuln stulit den där diamanten?» utbrast juveleraren med berättigad förvåning; ty Brattemann gällde ännu för att vara en grand seigneur om också icke inom handelskåren, där han kort förut varit nära däran att få en växel protesterad.

»Vi ha ingen anledning att tro detta», svarade jag. »Men i alla fall; om han eller bud från honom skulle infinna sig här, så var god och säg, att det är ni, som rekommenderat honom. Han känner mig nu som rentier Morton från Malmö.»

Detta lofvade juveleraren och vi skyndade oss nu ut igen för att från Hôtel Prins Oscar afsända det nyss skrifna brefvet med en af hotellets egna vaktmästare för att ytterligare maskera vår fälla.

Återigen mötte vi Wernqvist. Men denna gång hade han så brådt, att han icke observerade oss. Jag vände mig för öfrigt åt annat håll, så att han ej skulle se mig. Dock kunde vi konstatera, att äfven han smet in till juveleraren.

»Se där», sade jag. »Vi komma icke en minut för tidigt. Konsuln gör sig underrättad om, hur det hänger ihop med rentier Mortons besök i affären, och vill försiktigtvis taga reda på, om den där rentieren verkligen varit inne hos juveleraren Doubin eller om hela historien bara var en dikt eller ännu värre en krigslist.

Naturligtvis hade vi fördel af detta Wernqvists besök. Ty därigenom skulle konsulns möjliga misstankar aflägsnas inom en halftimme eller den tid, som kassören kunde behöfva att hinna fram och åter mellan juveleraren och kontoret.

Ginge allt efter beräkning, kunde jag motse svar inom en timme och i den förhoppningen afsände jag brefvet med hotellets vaktmästare samt väntade jämte Pettersson uti hotellporten med stigande oro på resultatet af den viktiga mission, som vaktmästaren nu fått sig ålagd, sedan vi grundligt instruerat honom, att jag var en af hotellets stamgäster samt till synes och att döma af drickspängar, en ovanligt rik och generös man.

Det dröjde minst fem kvart, innan han åter visade sig.

Men i handen hade han nu en annan biljett, hvars kuvert jag slet upp med nervös brådska.

Jag kunde ej tillbakahålla ett utrop af glädje, då jag på baksidan af ett hans visitkort läste följande svar:

H. Herr Osvald Morton.

Mottagit er värda handskrifvelse och har äran meddela, att jag med nöje skall infinna mig på Hôtel Prins Oscar i dag mellan kl. 4–5 e. m.

Högaktningfullt

Gideon Brattemann

»Bravo!» utropade jag och tryckte en hel blänkande tvåkrona i vaktmästarens hand, samt vände mig till Pettersson sägande:

»Nu Pelle ha vi ett bevis, som står i mantal. Undrar just, om han skall våga sig på att neka till att hafva skrifvit det här, som han nog kommer att göra med det andra, breffragmentet du vet.»

»Å tusan! Någon religion skall han väl ha, fast han är en skojare», menade Pettersson skrattande ... Det här börjar arta sig fint ... Nu tror jag, vi kunna dra till snaran när som helst.»

»Kom ska vi gå in och jämföra», fortsatte jag. »I synnerhet vill jag se, om inte det här *G:t* är lika med det i fragmentet. Det tycks så.»

Och vi gingo åter in samt fingo fram brefhalfvan.

Endast en blick var nog för att visa, att svaret på visitkortet – för öfrigt ett alldeles likadant, som jag fick i mina händer på hotellet vid Norra Smedjegätan, då vi höllo förhör med portieren – var af samma hand som den, hvilken skrifvit det mycket upplysande meddelandet till Elvira.

Något tvifvel om den saken kunde ej finnas. Till och mod den ganska karaktäristiska krumeluren under G:t saknades icke här under hans fullständiga namnteckning.

Och synnerligen belåten med detta värdefulla bidrag lade jag kortet till handlingarne, besluten att om möjligt söka draga ännu mer nytta af denna upprepade gånger gynnsamma dag.

XXVI.

»Och nu i väg till käringen på Stigbergsgatan», utbrast jag, sedan vi väl fått nyssnämnda ärende uträttadt. »Du nämde något om en kappsäck, som 'vackra grefvinnan' hade med sig och som den där Lydia tappade vid Liljeholmens station, När allt kommer omkring, kunna vi kanske finna åtskilligt af värde äfven i den.»

»Mycket antagligt», svarade Pettersson. »Att döma af hennes egna ord till käringen skulle det vara af vikt,

att den där kappsäcken förvarades väl ... Men tycker du icke, att en visitation hos käringen redan nu är något för hastig? Borde vi inte afvakta, hvad kvällen kan föra med sig? Jag menar, att kommer hon till tåget, så kommer nog äfven kappsäcken dit, och i så fall är den ett bra kännemärke, om dess egarinna spökar ut sig på något vis. Ty kappsäcken känner jag igen mycket väl. Den är ganska ovanlig äfven till formen, ser nästan ut som en stor väska och är af ljusgult skinn ... Åtminstone finns det icke att få sådana här i Stockholm.»

Jag funderade en stund, hur jag borda göra, ty Petterssons ord ingåfvo mig en viss tvekan. Men på samma gång var det något inom mig, som sade, att jag ej borde dröja med att aflägga ett besök där uppe i den gamla kåken och jag svarade därför:

»Vi få väl se, hur det gestaltar sig, när vi komma dit. Inte för det att jag tror, att 'vackra grefvinnan' är där; hon har säkert någon konferens med konsuln vid det här laget. – Som sagdt, det kan icke skada, att vi helsa på där uppe ett tag.»

Under det jag sade detta, hade jag låtit min rentierelegans utbytas af en långt enklare kostym samt en vanlig rundkullig felbhatt. De engelska polisongerna fingo maka åt sig för ett par små, mörka mustascher, och sålunda förvandlad såg jag nu ut att vara åtskilliga år yngre än nyss.

Äfven Pettersson gjorde några små förändringar till sitt yttre, så att han var olik sig mot nyss äfven han. Och i förhoppning att göra nya rön för utveckligen af denna affär kastade vi oss upp i en droska och rullade af mot de södra backarna.

Denna gång stannade vi ofvanför Söderbergs trappor och föredrogo att gå till fots den lilla vägbit som var kvar. Strax utanför kåken fingo vi se Eriksson, som kände igen oss på långt håll och gaf oss ett tecken att vara försiktiga.

Han hade begagnat sig af ett bra knep för att ej väcka uppmärksamhet från det bespejade rucklet, och det knepet var, att han nu stod där och tecknade – eller rättare sagdt låtsades teckna – af det pittoreska gatpartiet i en skizzbok, som jag sedan fick veta, att han merendels bar på sig för dylik användning, när han annars hade till hufvudsyfte att observera en hel del andra saker, som kunde vara af vikt för polisen att veta.

Nu närmade vi oss huset liksom ett par flanörer, som roa sig med att se på trakten – hvilken inom parentes sagdt har åtskilligt att bjuda på af viss romantik. – Och när vi kommo 'artisten' närmare, stannade vi helt nära honom liksom nyfikna att få beskåda hans arbete.

Nästan utan att öppna mun hörde vi honom hviska:

»Låtsa inte känna mig. Det är bestämdt något sattyg därinne.»

»Hvad då?» frågade äfven jag hviskande, i det jag förde den halfknutna handen till ögonen, som ville jag genom detta slags kikare bättre kunna uppfatta hvad 'artisten' skizzerade upp ... Har det varit något misstänkt?.. Har det kommit någon?»

»Ja», svarade Eriksson utan att vända hufvudet eller ens blicken från sin skizz ... »Alldeles, nyss innan ni kommo, såg jag en käring sticka ut hufvudet genom ventilen, som för resten ännu står uppe. Hon fick syn på mig, men tycktes ej mycket fästa sig vid, att jag stod här, och detta var ju ej heller så underligt, ty hit komma artister nästan hvarje dag ... Däremot hade hon ögonen skarpt riktade nedåt Renstjärnasgatan, och rätt som det var dök där upp en figur, som med raska steg närmade sig kåken ... Käringen kröp in ungefär samtidigt med att den tydligt väntade öppnade porten i planket och försvann.»

»Var det en karl eller en kvinna?» sporde jag, i det jag låtsade se åt annat håll än på den, som jag tilltalade.

»En karl. Han var liten till växten och var klädd endast i kavaj. Utan skägg var han, och hans drag voro ungdomliga, nästan kvinliga. Håret låg ned i pannan och hatten satt dragen åt nacken. Han såg veklig ut, ansiktet var vackert, nästan kvinligt.»

Hvem tusan kunde det vara? tänkte jag, ty detta signalement stämde icke in med något, som tillhörde mina 'pappenheimare'!

»Om en stund kom han ut igen», fortsatte Eriksson. Då han hade i handen en stor väska af ljusgult skinn samt tycktes ha lika brådt att försvinna som han kom. Men i själfva backen där nere mötte han nu en annan karl, en som tydligen var åtskilligt äldre, men renrakad äfven han. Denne hade hög hatt, brun knottrig vinterrock, käpp med silfverkrycka och såg för öfrigt ut som en bättre vaktmästaretyp.»

Äfven den figuren kunde jag i hast icke återfinna i mitt minne. Under alla omständigheter kunde det icke vara konsuln.

Eriksson fortsatte:

»När den senare mötte den yngre, hejdade han honom och jag såg, huru de började samtala med brådskande ifver, under det att de ifrigt sågo sig omkring både uppåt och nedåt gatan. Och när de slutligen åter satte sig i rörelse, hade den äldre tagit väskan. Men så stannade de på nytt och den yngre tycktes nu vilja ha väskan tillbaka medan den andre satte sig däremot ... Just då uppträder en tredje person. Detta var en kvinna i lång mörk kappa, stor, svart boa och hatt med starkt utspringande framdel, från hvars kant hängde ned ett ljust flor. Hon hade eleganta skor och ljusa damasker.

»Grefvinnan!» mumlade jag ... »Fortsätt.»

»Nu blef det ny rådplägning», återtog Eriksson. »Man stod där en god stund och tycktes icke bli sams om det man debatterade, dock ej så högt, att ett enda ord nådde fram till mig. Men slutligen såg jag hur den unge mannen, eller rättare pojken tog tillbaka den där väskan eller kappsäcken, hvad det nu var, och så skilde han sig från sällskapet och gick med raska steg ned mot Renstjärnasgatan.

»Vaktmästaren och hon i långa kappan», fortsatte extradetektiven», gingo emellertid in där i kåken och se'n har jag icke sett skymten af dem.»

»Skönt!» utbrast jag, vändande mig till Pettersson. »Nu ha vi henne! Hon i långa kappan kan icke vara någon annan än 'vackra grefvinnan', och henne lägga vi naturligtvis vantarna på genast ... Det skall äfven bli roligt att se, hvad hon nu har för kavaljer. Hade han brun rock, sade ni?»

»Brun rock af knottrigt tyg», svarade Eriksson.

»Var han lång till växten?»

»Så där af medellängd. Och utan skägg ... Han såg som sagdt ut att vara något slags vaktmästare eller kypare. Och han rörde sig en hel del nervöst; men detta kan ju bero på att man råkat i dispyt. Man tycktes till och med gräla rätt tappert.»

Medan Eriksson meddelade oss detta, hade jag oaflåtligt betraktat det gamla rucklet, där jag blef allt mer öfvertygad om, att vi skulle få 'vackra grefvinnan' fast och jag fann en viss lugnande tillfredsställelse öfver detta från att förut hela dagen hafva fåfängt grubblat öfver hur vi skulle bete oss nere vid Centralstationen så att hon ej kunde undgå vår uppmärksamhet. Framgången med att få en handskrift af konsuln gjorde äfven sitt till att jag nu med viss förtröstan vände mig till Pettersson, sägande:

»Allt synes gynna oss denna dag. Vi ha henne därinne, och det återstår endast att anhålla den värda damen.

Kanske den där i bruna rocken kan vara den, som du såg i Lythnerinskans sällskap inne på kafét å Österlånggatan?»

»På beskrifningen tycks det icke stämma alls», replikerade Pettersson. »Men man vet ju icke hvar man har sådana där skojare då de bli riktigt i tagen och få sig en durchdrifven ledare, manlig eller kvinlig. Men hur ska vi göra nu? Tiden hastar. Och skall du spionera på Brattemann mellan fyra och fem, få vi inte stå här och resonera.»

Och han fortsatte i det han forcerade rösten:

»Titta nu! Käringen har observerat oss. Hon var just framme vid ventilen.»

»Nå än sen!» svarade jag utan att kunna se ens skymten af någon käring i ventilen. »När vi stå här tre man högt, lär ingen kunna lämna kyffet utan att gå rätt i snaran. Nu är det emellertid bäst att Eriksson ställer sig alldeles invid plankporten, medan vi gå in i själfva dufslaget. Hör noga upp om vi ge signal, och kom då in efter oss i vildaste rappet. Har Eriksson några 'manschetter' med sig?»

»Jo, här är ett par», svarade extradetektiven och tog ett par handklofvar ur fickan. »Var så god!»

»Det var bra. Jag glömde i hastigheten att taga med mig några» fortsatte jag vändande mig till Pettersson frågande:

»Och du? Har du några?»

»Jo, jo men. Man kan aldrig veta, hvad man råkar ut för för galgfåglar ... Jag blef en hel del visare efter dansen på »Brända löken!» Så nu har jag manschetter med mig jämt.»

Vi stego in genom den lilla porten i planket, hvilken jag nästan väntat att finna läst. Och vi befunno oss nästa ögonblick i ett slags trappa sådana de ej äro ovanliga att finna i denna pittoreska trakt af den på branta bärgsluttningar liggande delen af Söder. Några med viss smak ordnade buskgrupper, men aflöfvade och rimfrostklädda, bildade ett slags allé, som vred sig i halfcirkel mot den framför rucklets baksida varande planen, från hvilken sedan gick en kort gång ned mot ett litet lusthus med kupadt tak och öfver detta en väderstreckvisare med förgylda bokstäfver, som glänste vackert i skenet af den nu nedgående solen. Och midt öfver detta kors svängde en gnisslande flöjel med i plåten genombrutet årtal från seklets midt.

Jag vet icke, hvarför jag i hast kände mig så dragen till detta lilla lusthus, som annars icke hade något så särskildt lockande i sitt yttre; men stod där i alla fall och stirrade, tills Pettersson fann sig föranlåten att halfhögt tilltala mig sägande:

»Hvad kikar du på? Är det någon där nere i lusthuset?»

Hans ord voro knappt uttalade förr än jag tyckte mig märka att en gardintrasa, som hängde på det till höger om dörren varande fönstret – det vänstra var förstängdt med luckor – tycktes röra sig. Och jag svarade därpå, utan att egentligen mena hvad jag sade:

»Det ser nästan så ut.»

»Men det är ju stängdt och förbommat, hvad jag kan se», sade Pettersson. »Jag ser ända hit att det sitter hänglås utanför dörren, och är det den där gardinen, som du ser flaxa, så kommer detta väl af draget genom någon springa. Det är ju klart som dagen ... Men kom nu. Solen har gått ned i det närmaste och snart blir det alldeles mörkt.

Han tog tag i låsvredet på den bastanta dörren i stugans förstugukvist och sökte komma in. Men dörren gaf

icke efter, och vi stötte således nu på vårt första hinder.

Sedan han fåfängt ruskat och skakat dörren ett par tre gånger bankade han på med sin bastanta knölpåk och kort därefter hördes steg i den inanför varande förstugan och ljudet af en nyckel som vreds om.

En käring på sextiofem år visade sig, och en lömsk blick träffade oss båda då hon med pipig något darrande röst frågade:

»Hvad vill herrarne?»

»Vi söka en viss grefvinna, som skall bo här», svarade jag rakt på sak och fick till svar ett förvånadt:

»En grefvinna?... En grefvinna *här* i min fallfärdiga stuga?... Herrarne skämta, kan jag förstå. Men med en så gammal människa som jag och så fattig som en ...»

»Krångla inte nu!» afbröt Pettersson. Vi känna mycket väl till er och er man också.»

»Min man! Han är död», svarade käringen utan att lämna sin plats. »Det är nu fem år sedan han dog, men umgås ni med honom fortfarande så är ni väl så’na där spritister som ...»

... »kallas för *detektiver*, ja, ifyllde jag käringens försök att vara kvick ... Gå ur vägen nu! För här skall göras visitation.»

Hon drog sig med synbar motvilja in i den mörka tamburen under det att hon mumlade:

»Detektiver! Hva’ tusan vill dom! Här hos mig som inte ...»

»Stå inte där och mumla nu», afbröt Pettersson »utan svara i dess ställe sanningsenligt på våra frågor så blir straffet alltid lindrigare.»

»Straffet? Sa’ han straffet? För hvad skall jag väl straffas?» utbrast hon ilsket och satte sina skelettartade händer i sidorna.

»För alldeles samma sak, som ni varit på spinnhuset en gång förr», svarade Pettersson.

Hon teg och fann tydligen att vi kände till hennes antecedentia bättre än hon först hade trott.

Men när Pettersson nu öppnade dörren till ett af rummen – det fanns för öfrigt två dörrar i förstugan in till lägenheten jämte en limfärgsstruken plankdörr, som tycktes leda upp till en vind – då ville käringen draga sig undan och gå ut på gårdsplanen. Jag hindrade henne emellertid från detta genom att helt enkelt stänga porten och taga ur nyckeln, som jag stoppade på mig i det jag sade:

»In med er nu, så få vi språkas vid om er förnäma hyresgäst. Ni vet naturligtvis inte, att hon är en tjuf?»

»Jag vet hvarken det ena eller det andra», svarade käringen. »Här finnas inga hyresgäster. Inga tjufvar.»

»Inte?» sade jag och spände blicken i hennes elaka ögon. »Men ni har främmande här i dag, har jag sett.»

»Inte så mycket som en katt. Till mig, fattig stackare, kommer man minsann ...»

»Öppna den där dörren», befallde jag henne pekande på ingången till ett inre rum. »Och öppna förresten *alla* dörrar utan att mucka. Här finns nu en karl och en kvinna gömda hos er; och det är dessa, som vi söka och ha litet otaldt med, utom med er själf förstås.»

»Här finns icke gömd så mycket som en katt», svarade käringen spotskt. »Och vill ni öppna dörrar, luckor

och lådor så gerna för mig. Den konsten ä' ni nog vana vid lika bra som ...»

Hon ansåg det visst rådligast att hålla inne med den annars lätt begripliga fortsättningen och slog sig ned i en gammal stol utan att synas vidare befatta sig med hvad vi företogo oss.

Pettersson och jag började genast vårt arbete utan att ens frukta att käringen skulle komma på den nära till hands liggande idén att krångla sig ut genom det åt Stigbergsgatan vettande fönstret. Det enda för öfrigt på den sidan af stugan. Däremot funnos två åt trädgårdstäppan ... Men hvilken väg hon än skulle taga om hon gjorde ett försök skulle hon dock i porten åt gatan stöta på Eriksson; och han var en karl, som kunde ta en jätte i maten om så behöfdes.

Vi gingo därför helt lugnt in i ett inre rum, hvars möblering redan tydde på, att någon annan än den 'fattiga' käringen där hade sitt tillhåll. En viss elegans låg präglad öfver det hela om där också för tillfället rådde en märkbar oreda. Rummet var möbleradt som en salong, visserligen liten men smakfull: och det var icke svårt att se, att därvarande arrangement voro utförda af en skicklig tapetserares och dekoratörs händer.

Vi arbetade med snabbhet utan att finna något, som egentligen tydde på att 'vackra grefvinnan' där kunde hafva sitt residens. Icke ens i lådorna af en elegant sekretär i empire, som stod vid fönstret, kunde vi upptäcka något; nej, icke ens så mycket som en enda skrifven rad. Men i det jag kom att – efter en grundlig och lönlös undersökning af i det närmaste tomma lådor – draga undan en liten näpen byrå från väggen, fick jag se ett kuvert ligga på golfvet nästan inkiladt mellan panelen och den tjocka brysselmatta, som betäckte hela golfvet.

Jag tog upp kuvertet med en viss spänning och öppnade det samma. Någon utanskrift fanns ej; icke heller var det förségladt. Men i detta kuvert fann jag något, som kom mig att ropa till af förvåning.

Kuvertet innehöll ett porträtt af – *Petrowitsch – envoyé Krapotsins betjänt!*

Häpen räckte jag kortet åt Pettersson, som genast kände igen mannen och sade:

»Det är ju han, som var i sällskap med dig på Runan?»

»Alldeles! Hur skall jag väl kunna fatta?... Hvad i all världen skall *hon* med hans kort att göra?»

»Nå, den saken är väl lätt att begripa», svarade Pettersson, i det han stängde till dörren om oss och käringen, som nyfiken närmat sig för att se, hvad vi gjort för fynd. »De ha naturligtvis haft någon kärlekshistoria tillsammans.»

»Aldrig möjligt!» utropade jag ur stånd att tänka mig, att den eleganta världsdamen Elvira von Balten och ryske betjänten Petrowitsch, som hvarken såg bra ut eller annars tycktes ega några af de företräden, som kunna slå an på kvinnor – åtminstone af Elviras kategori – kunde haft någon kärleksförbindelse.

»Tviflar du, så är *jag* så mycket mer öfvertygad, när jag ser detta», fortsatte Pettersson. »Se här, läs själf.»

Jag tog kortet ur hans hand och såg några kabalistiska tecken, skrifna med rödt bläck på porträttets baksidor, plus att det var taget hos någon fotograf i Marseille.

»Det kan inte tusan läsa det här», svarade jag, sedan jag fåfängt ansträngt mig en god stund. »Vet du, hvad det är?»

»Arabiska, gosse», svarade han lakoniskt.

»Du är galen! Arabiska? Hur vet du för resten att ...»

»Mycket enkelt», svarade han lugnt. Som du vet, har jag varit med i främlingslegionen och därunder vistats två år i Algier innan jag kom in här vid detektiven ... Godt! Jag lärde mig en hel del arabiska och här står utläst på originalspråket: *»Rubbana balîk, ya mahbûbi!»* d. v. s. på svenska: – »Må Gud bevara dig, min kära väninna!»... Detta kort synes alltså vara skänkt till någon, under vissa farliga omständigheter. Men om det är till 'vackra grefvinnan' kan jag icke säga, ty hennes namn finns här lika litet som hans.»

Han synade kortet ännu noggrannare, under det att jag icke fann ord för min förvåning. Plötsligt bröt han tystnaden och utropade:

»Ta mig tusan är det inte ett namn också här nere i kanten; men det är utsuddadt, så att jag kan icke se mer än ... *tsch.* Skall nog vara Petrowitsch; och öfver detta står något annat, som är mer utplånadt, men som vi nog få reda på när vi komma ned på byrån och få tag i en loupe. Det här är i alla fall ett fynd, som inte är så dumt. Kan alltid ge oss ett uppslag.»

»Men jag förstår verkligen icke ändå», fortsatte jag med mina tvifvel. »Petrowitsch är ju ryss, och han har ju senast igår berättat för mig, att han ville ge hvad som hälst för att kunna få tag i den här äfventyrerskan och ...»

»Så mycket mer skäl att misstänka honom», svarade Pettersson lugnt. »Att han är ryss, vet du inte alldeles säkert; han kan lika väl vara fransman, hvilket nu gör alldeles det samma. Kortet är taget i Marseille, det syns ju på fotografens adress. Således har han varit där nere. Att han skrifvit på arabiska, kan vara ett snobberi. Antagligen är han en sydfransman, som varit i Algir äfven han. Men nu vidare, tiden hastar.»

Åter började vi vår undersökning. Icke minsta skrymsle undgick vår uppmärksamhet. Men det tycktes nu stanna med fyndet af betjäntens kort, hvilket fynd gaf mig en berättigad misstanke om att Petrowitsch vetat af att jag var detektiv och att han försökt att pumpa mig mer än jag honom. Och åter en gång kom det för mig, hvad han – tydligen, efter hvad jag nu funnit – låtit undslippa sig i ett ögonblick af mindre vaksamhet, nämligen orden: – 'Ja, skön är hon i sanning, den där kvinnan. Men hon är en djäfvul, som lofvar salighet den ena stunden för att taga tillbaka dessa löften den andra och ge dem åt en ny beundrande tillbedjare.'

Skulle han väl kunnat yttra dessa ord, om han ej stått 'vackra grefvinnan' närmare än jag trodde?... Helt säkert icke. Och det fanns därför all sannolikhet för att det porträtt af honom som Pettersson nu stoppat på sig, blifvit lämnadt åt henne af honom själf under något kritiskt ögonblick, kanske i Marseille eller i Paris; ja, kanske under något tillfälle då båda varit hårdt ansatta af polisen och måst skiljas för någon tid.

Jag funderade på detta medan jag helt mekaniskt kom att öppna dörren till en skrubb, som tycktes använd till garderob.

Vi togo fram kläderna och visiterade fickorna omsorgsfullt. Det var mest bara lunor, och ingenting funno vi i dessa, som syntes värdt att taga vara på. Det var käringens paltor och en del persedlar tillhörande hennes man, kanske äfven hennes son, fast det sistnämda teg hon med på våra frågor.

Men så fick jag tag i en kjol, som kom mig att på nytt ropa till.

Tyget var alldeles af samma slags tyg – blommigt siden – som det lif var förfärdigadt af, hvilket jag funnit bakom dörren i toalettrummet på Norra Smedjegatan.

Som det var ett dyrbart tyg och ganska egendomligt mönster på detta siden, hvilket genast föll mig särskildt i ögonen äfven då jag såg lifvet, fann jag mig föranlåten att fråga käringen:

»Är det här er klädning?»

»Hvems skulle det annars vara?» svarade hon som jag tyckte med en viss osäkerhet.

»Ni är ju fattig, sade ni. Och den här stassen kostar pängar långt öfver en fattig kvinnas tillgångar.»

»Jag har köpt den gammal», snäste hon.

»Hvar då?»

Hon nämnde adressen på en klädmäklerska.

»Jaså! jag vet», svarade jag. »Ni får följa med dit, så få vi se om ni talar sanning.»

Nu svarade käringen:

»Människan har flyttat. Hon har slutat upp med klädståndet.»

»Och nu vet ni naturligtvis inte hvar hon finns?»

»Hur skall jag kunna veta det.»

»När köpte ni kjolen?»

»För tre år sen.»

»Lögn», svarade jag. »Jag har lifvet till detta plagg, och detta lif är icke *ett* år gammalt.»

Hon betraktade mig förvånad men svarade icke något vidare än ett undvikande:

»Det finns fler brokiga hundar än prestens»

Jag hade nu fått ned handen i den rosiga sidenklädningens kjolsäck, visserligen utan tanke på att göra något fynd, utan mer af gammal vana att gå grundligt tillväga med mina undersökningar.

Just som jag vände ut och in på kjolsäcken föll ett sammanviket papper till golfvet.

Käringen rusade häftigt upp och satte sin fot på detta papper, men det var redan för sent. Jag skuffade undan henne, tog upp fyndet och vek upp detsamma.

Jag kände hur jag förlorade målet, gripen som jag blef af den mest stormande öfverraskning, som jag någonsin känt.

»Där ha vi henne; 'vackra grefvinnan'! Stadsbudet går efter.»

Papperet var – *resten af det breffragment, som jag funnit kring den dyrbara stenen i det stulna schatullet!*

Innehållet kan tydligen läsas å den reproduktion, som vi sedan togo af detsamma och här återgifva i tryck.

Pettersson vardt lika häpen som jag och utbrast när han läst innehållet:

> »En högst besynnerlig tur, i sanning ... Och särskildt fäster jag mig vid att denna halfva icke är tillskrynklad som den andra.»
>
> »Hvilket betyder», svarade jag, »att det är hon, som lagt in den där diamanten i resten af detta bref. Denna halfva har hon sedan stoppat på sig, antagligen med afsikt att förstöra den, fast det sedan ej blifvit något af med den saken. Naturligtvis har hon haft den här klädningen på sig när stölden skedde, och när jag nu närmare tänker på saken, vill jag minnas, att det just var i detta siden jag såg henne

på ***ske ministerns bal. Allt nog, det här var ett fynd, som var värdt mycket. Och vi böra särskildt observera, att denna breflapp endast är hopviken, men ej tillskrynklad som den andra.»

Jag vände mig om mot käringen, som plötsligt syntes alldeles hafva tappat koncepterna, ty hon bara stirrade på oss, som hade vi varit spöken eller allvetande andar.

»Hör nu», sade jag barskt ... »Ni ser, att vi ha reda på hvad det är för en kvinna, som ni hyst, härstädes. Och det tjänar nu icke till att krångla, för äfven ni blir i alla fall fast för den här historien ... Hvar har ni gömt henne och karlen i bruna rocken?... Finns det något mer krypin här. Ni skall ...»

Samtidigt hörde jag Petterssons röst från det inre rummet afbryta mig i det han ropade:

»Hjälp mig med den här dörren. Den är stängd inifrån.»

Jag skyndade naturligtvis in och fann en dörr, som varit skickligt dold bakom en stor spegel, hvilken gick på gångjärn och maskerade, hvad som var bakom densamma – nämligen dörren.

Vi bultade, men ingen öppnade; vi ropade till käringen att hon skulle skaffa oss en nyckel, men hon kom in och svarade, att hon icke hade någon, hvarpå hon åter aflägsnade sig.

Men sedan Pettersson och jag med förenade ansträngningar sprängt det hinder, som dörren erbjöd, befunno vi oss i en verkligen furstligt utstyrd sängkammare. Möblerna voro klädda med tjockt siden; och för sängen, som stod i en alkov, hängde tunga gardiner af siden i samma rosenröda mönster som möbeltyget. Midt i taket hängde en äkta turkisk ampel, och allt visade för öfrigt en smak, som det fordrades godt om pängar för att kunna tillfredsställa.

Men någon lefvande varelse fanns icke heller i detta rum; nej vi sågo icke ens spåren af dem, vi sökte; hvarken ’vackra grefvinnan’ eller mannen med bruna rocken.

Detta rum hade endast ett fönster, och jag skyndade mig fram till detta och drog undan den förhängande tjocka sidengardinen, öfvertygad om att finna fönstret där bakom på vid gafvel efter skälmarnes flykt.

Men hakarna lågo på, och intet tydde för öfrigt på att man begagnat sig af fönstervägen liksom på Stallmästaregården och från källaren Berzelius.

Vi stodo verkligen inför en gåta.

Med en känsla af oro skyndade jag mig ut för att fråga Eriksson, som postade utanför porten, om han sett någon aflägsna sig.

»Nej, icke ett lif», svarade han.

»Men det finns icke någon af de där två inne hos käringen heller», fortsatte jag nervöst.

»Alldeles oförklarligt ... Jag har ändå stått här spejande som en falk.»

»Har ni inte hört någonting misstänkt?»

»Inte annat än att det brakade till där nere vid lusthuset, just som ni gick in. Jag höll porten öppen äfven då som nu för att bättre kunna höra om ni ropade mig ... Det lät som om man brutit af några grenar på en buske eller ett träd ... Men jag såg icke ens en katt på planket ... Och lusthuset är ju stängdt.»

Vi stodo i själfva porten, och jag kunde mycket väl iakttaga, att Eriksson från denna plats hade fri utsikt. Jag befallde honom stå kvar, men ändrade mig genast sägande:

»Nej, gå ned dit till lusthuset. Jag och Pettersson komma ut på ögonblicket.»

Han lydde, och porten slog igen af sig självt.

Inkommen ropade jag till Pettersson, som höll på att rota i sängkammaren:

»Hitåt gosse! Vi ha dem bestämdt i lusthuset!»

Han kom genast sättande, men stannade på tröskeln till rummet utbristande:

»Hvar tusan har du gjort af käringen?»

»Käringen? svarade jag ... För tusan! Du skall få se, att hon snott ifrån oss ... Ventilen står ju öppen, och duken på bordet, där bredvid ligger ju neddragen på golfvet!»

»Fan anamma!» skrek Pettersson. »Du har rätt! Men då har hon ju fallit i händerna på Eriksson.»

Jag stirrade som en fåne på min kamrat och svarade:

»Eriksson har jag ställt vid lusthuset!»

»Och ingen står i porten?»

»Nej, inte nu ...»

Pettersson svor till så det rungade i stugan och sprang ut på gatan. Om ett par minuter kom han åter och sade helt andtäppt:

»Käringen har snott!... Och spåren i den lätta snön nedanför ventilen visa, hvart hon tagit vägen. De äro färska, och spetsarna äro vända mot Renstjärnasgatan ... Hvad tusan skulle du med lusthuset, att göra?»

»Eriksson hörde kvistar, som brötos af därnere. Och då tänkte jag ...»

»Kom! Här gäller det sekunderna!»

Han rusade ut. Jag rusade efter. Och dörren till lusthuset remnade för tre starka karlars kraftiga sparkar.

Men äfven detta var tomt. Absolut tomt. Det fanns icke ens så mycket som en pall därinne. Men i taket fanns en lucka, som stod öppen. Och i golfvet fanns äfven en lucka, som stod öppen. Och under golfvet funno vi en järnkista, äfven den med öppet lock – men *tom.*

Här hade alltså utspelats en viktig scen medan vi uppehöllo oss inne i stugan; visserligen icke utan resultat, men dock utan att lyckas just i det, hvarför vi trängt oss dit in.

Det var lätt att fatta käringens envishet och ovilja, nu när vi stodo inför detta förargliga faktum. Hon hade med flit gjort allt för att uppehålla oss och därmed skaffa sina skyddslingar god tid att undkomma. Hade jag bara lydt min första maning, då jag såg trasgardinen i lusthusets fönster fladdra till, då hade vi kanske kunnat hafva både ’vackra grefvinnan’ och mannen med bruna rocken som i en liten ask.

Men det var så dags att tänka på detta nu. Visitationen hade tagit god tid, och rymlingarna kunde vara ett godt stycke på väg, ty Eriksson hade ju hört grenen knäckas af kort efter det vi kommo in på gården.

Jag tror aldrig jag känt mig så genomlurad som där jag nu stod och lät blickarna löpa mellan luckan i taket och luckan i golfvet. Och i det jag vände mig till Pettersson sade jag:

»Det var nog den här luckan» – jag pekade på golfvet i lusthuset – »som du hörde 'vackra grefvinnan', befalla käringen att hålla väl stängd?»

»Antagligen!» svarade han kort. »Men hur tusan ha de kommit in här? Dörren var ju utifrån stängd med hänglås.»

»Inte vet jag», svarade jag buttert. »Fan känner till alla deras krypvägar ... Och hur tror du, att de kunnat komma upp och ut genom taket? Om de gått den vägen», tillade jag skeptiskt.

»Vi ska se», svarade han ... »Kom!»

Vi gingo ut i täppan. Pettersson klättrade upp på planket, som var bakom lusthuset. Och uppkommen sade han med ett förargelsens hånskratt:

»Här står en stege in till nästa tomt. Och här på taket ligger, ta mig tusan en fruntimmershandske. Saken är klar! Med hjälp af stegen har man både kommit upp och ned. Och öfver den här granntomten har man praktiserat sig ut på Fjällgatan ... Ta' dem nu!»

————

XXVII.

Sedan vi bommat igen rucklet så godt sig göra lät – fortsatte Gunnar Holm, inom parentes upplysande, att han nu hunnit till denna historias sista skede – sedan vi gjort detta och beordrat Eriksson att hålla vakt där tills han fick aflösning – skyndade vi hals öfver hufvud ned till staden. Mitt sista hopp stod nu till att kunna lista ut något af mötet med konsuln, som jag ej tviflade på skulle infinna sig till den utlofvade visiten i Hôtel Prins Oscar.

Detta *möte* skulle gå till på så vis, att jag förklädd, som jag nu var det – således ej längre rentieren Morton från Malmö – skulle hålla mig i närheten och sedan följa hans spår, när han aflägsnade sig med oförrättadt ärende och alltså i en sinnesstämning, som kanske kom honom att glömma nödig försiktighet, på grund af till ytterlighet uppdrifven fruktan att vara upptäckt och lockad i en fälla.

Pettersson var af samma tanke; men han menade, att man äfven, om det läte sig göra, skulle söka upp Petrowitsch och ansätta honom med anledning af det funna porträttet med den arabiska skriften, dock icke förr än man äfven lyckats läsa, hvad som nästan var utplånadt.

Klockan var nu nästan tre kvart till fyra på eftermiddagen, när vi kommo ned på byrån.

Där mötte vi en ny öfverraskning.

Konsuln hade kort förut varit inne och anmält, att han återfått det som stulet ansedda uret. Han, hade till och med för kommissarien uppvisat detsamma och förklarat, att det råkat falla ned hakom en möbel, som samma dag kommit att rubbas genom en tapetreparation i en salong.

Detta var en lögn. Det visste jag, som just hörde konsulinnan själf förklara, att Brattemann redan tidigt på morgonen lämnat staden för att resa till ett jaktparti uppe i Strömsholm, en resa, som äfven husan kunde bevittna.

Alltså hade han *icke* varit i sitt hem samma dag, och alltså hade han då *icke* kunnat finna det där käjserliga uret, utan hade detta redan *tidigare* varit i hans ego, fast han ej gjort anmälan därom, som sig bort.

Jag framlade dessa skäl för kommissarien, som började finna saken betänklig. Och då fann jag äfven tiden

vara inne att i korta drag framhålla, hvad jag ansåg denne konsul vara för en gynnare.

Och med detta fick han se breffragmenten, både det gamla och det nya, plus konsulns egenhändiga rader till den fingerade rentier Morton.

Svaret blef mycket kategoriskt så här:

»Karlen skall häktas!»

Och en order därom utfärdades. Och med denna på fickan intog jag samt Pettersson på slaget half fem våra poster; jag i hörnet af Myntgatan och Salviegränden; Pettersson i mynningen af Klockgjutaregränden ... Att vi hade korpgluggarne öppna, det vill jag lofva.

Precis fem minuter senare syntes den väntade och nu dubbelt efterlängtade komma med raska steg från Mynttorget. Han såg betydligt nervös ut och tittade sig oroligt om gång på gång när han ej sneglade åt sidorna.

Vi läto honom oantastadt stiga in i hotellets förstuga där han dröjde en stund, och jag såg honom komma ut med om möjligt ännu nervösare brådska samt kasta sig upp i en droska, som just körde förbi.

Nå detta oroade oss mindre; snarare kunde det gynna vår plan. Hvarför vi icke voro sena att följa efter för att se om det ej nu bar af med honom att sammanträffa med 'vackra grevinnan' eller någon annan af det spekulativa tjufbandet.

Och i jämn lunk, på behörigt afstånd rullade vår droska efter hans och färden ställdes på nytt mot Söder.

Jag kände nästan medömkan med den stackars karlen då jag såg huru kursen tog riktning åt den plats, där vi kort förut gjort en så grundlig påhelsning och där han nu skulle finna någon helt annan än den han sökte, nämligen vår posterande kamrat. Och jag sade åt Pettersson:

»Jag tycker just, hvad han skall göra stora ögon.»

»Jag menar det. Ska vi knipa honom där?»

»Beror alldeles på», svarade jag. »Helst ville jag, att han förde oss närmare 'vackra grefvinnan', så att vi finge nöjet att slå två flugor i en smäll.»

»Nå som du vill! Inte skall *han* komma undan; det vill jag bli man för!» utbrast Pettersson med minne af förargelsen vi båda erforo då vi nyss sett huru skälmarne dragit oss vid näsan ... »Men få vi nu äfven tag i den där markattan så ...»

»Menar du käringen?» afbröt jag.

»Henne också!» svarade han. »Annars menar jag egentligen den där 'vackra grefvinnan'... Men à propos en annan sak. Jag undrar just, hvem den där mannen i bruna rocken kunde vara. Det kan ju icke vara så otroligt att det var han, som var i sällskap med Lydia Lythnerin inne på kafét å Österlånggatan ... Ty dessa båda skulle ju assistera Elvira i dag.»

»Inte omöjligt», sade jag begrundande. »Jag kan icke påminna mig det signalement, som Eriksson gaf på honom annat än att han såg ut som en vaktmästare. Men hur långt kommer man med detta och en brun rock?»

Men så spratt jag plötsligt till som om jag fått en ingifvelse och utbrast:

»Pelle, bestämdt var det Petrowitsch!»

»Du är tokig! Tror du *han* skulle våga sig dit? Å nej! Den räfven är nog slug, sedan han hörde, att jag varit uppe just där i krokarna; och han förs a’ sig ju till och med när han kom fram med att äfven han kände till Stigbergsgatan. Du minns hans ord på Runan?»

»Ja, nog gör jag det, men ...» svarade jag utan att fullborda min tankegång, som dessutom ej var fullt fixerad. »Vi få nu se, hur det här slår ut.»

Nu rullade vi fram öfver Götgatan och svängde af in på Högbergsgatan. Ungefär midt för Katarina kyrka sade Pettersson:

»Ska’ vi följa med ända fram eller stiga ur här, för att till fots skynda efter till Renstjärnasgatan och där klifva fram och presentera oss?»

»Nej, vi åka efter ända fram. Anar han oråd, har han i alla fall svårare undkomma oss, om äfven vi ha droska. Och det skadar dess utom icke, att se hur Eriksson tar emot den gunstig junkern.»

Men när vi kommo till Renstjärnasgatans och Stigbergsgatans korsning, då hoppade vi ur. Vår droska var då på en tio famnar från konsulns; och denne hade redan hoppat ur äfven han, hvarjämte vi sågo honom lämna kusken någon order innan han började sträfva upp för den rätt branta backen.

Han hade ej hunnit svänga in mot ’vackra grefvinnans’ undangömda ’chateau’ förr än vi voro honom nästan i hälarna. Och plötsligt kom han att – antagligen anande något rackartyg – vända sig om, och så stannade han samt lät oss passera.

Jag gaf Pettersson en blick, som han förstod och vi fortsatte uppåt backen samt gingo just förbi Eriksson, hvilken vi sågo stå därinne på gården helt nära porten. En vink och en lätt hostning var nog för honom att fatta, att vi voro på spårvägar och ej ville bli störda. Samtidigt hviskade jag:

»Göm dig! Lusthuset!»

Eriksson försvann, och vi fortsatte fram till trappan, som för ned åt Fjällgatan. Den ligger helt nära porten till ’vackra grefvinnans’ kåk, och vi kunde därifrån observera att konsuln hastigt smet in genom plankporten, hvadan han således kände sig lugnad beträffande oss.

Vi voro emellertid icke sena att följa efter, och kunde, inkomna i täppan, höra, huru han ropade gång efter annan där inne i rummen:

»Fina! Fina!»

Detta var käringens förnamn och gaf för handen, att konsul Bratteman visst icke var obekant med den illa anskrifna kvinnan.

Så när hade han fått se både mig och Pettersson, när han helt plötsligt åter kom ut med en fart, som om han varit förföljd. Och nu tog han vägen rätt ned till lusthuset. Vi visste, att han där skulle sammanstöta med Eriksson och förhöllo oss lugna tills han väl kommit fram ända till dörren, genom hvilken han nu försvann utan att i sin ifver lägga märke till hur ramponerad den var genom vårt sätt att öppna densamma ett par timmar förut.

I lusthuset dröjde han en god stund.

När han åter visade sig, antogo vi att det skulle vara i sällskap med Eriksson. Men af honom sågo vi inte ett

spår, där vi nu stodo i kåkens förstuga.

Han stannade utanför lusthuset och fick ändtligen se, hur dörrarna till densamma blifvit bombarderade af våra slag och sparkar. Jag antog allt nog detta; ty så mörkt var det ännu ej, att jag icke mot den nyfallna hvita snön kunde se, hur han vred och vände på dessa dörrar, som hade det varit hans mening att försöka stänga dem.

Just i detta ögonblick dök Eriksson upp, som hade han stigit ur jorden alldeles invid förstugubron och han hviskade i det han slöt sig till oss:

»Han där nere hör till dem, de där andra. Jag satt nere i den där gropen under golfvet, när han kom in. Det var då nästan mörkt, men icke värre än att jag såg springan af en planka, som endast löst täckte ett kryphål ut till täppan. Just som jag funderade hur jag skulle taga emot honom, hörde jag hur han tog upp en ask tändstickor och började krypa ned såsom jag nyss förut hade gjort det. Samtidigt gled jag ut i täppan. Och detta lyckades jag göra så godt som ljudlöst; åtminstone hörde jag ej, att han gaf något tecken till att han märkt mig. Men så råkade jag trampa på en torr affallen gren, och i samma ögonblick hörde jag honom ropa till:»

’Är det Ragnar?’

»Så där, för tusan!» utbrast jag. »Han känner den gynnaren också. Men fortsätt!»

»Ja, så kom han ned och tände en sticka, antagligen för att se efter om det fanns någon därnere. Sågo ni inte skenet?»

»Nej!» svarade jag. »Men det låter förklara sig af att vi antagligen det ögonblicket ej stodo på någon lämplig punkt. Fortsätt!»

»Han lyste med en sticka, och jag kunde se hur han dök ned med ena handen i kassakistan eller hvad det nu är för en järnlåda, som finns där nere. Ett tu tre utbrister han i en skur af eder och så blir allt mörkt. Jag kilade hit upp till er för att höra, hvad vi nu ska’ göra.»

»Jo, det skall du få se», utbrast jag. »Framåt! Nu är det bäst att hugga gossen med det samma; ty annars ... Ah!»

Vi hörde alla, hur en gren brakade och det egendomliga ljudet af järnplåt, som bucklar sig när någon stiger på tunn sådan.

Han hade tydligen reda på reträtten och var nu med säkerhet öfver planket in på den andra tomten.

»Stanna!» ropade jag åt Eriksson ... »Kom Pelle!».

Vi rusade i väg nedför trapporna och kommo just lagom ut på Fjällgatan då vi fingo se herr konsuln stiga ut ur granntomtens port. Pettersson ville rusa fram, men jag hejdade honom sägande:

»Pass! Vi ha mer nytta af att nu ’skugga’ honom ända dit han nu ämnar sig. Du skall få se, att han nu tar sin droska för att komma fortare.»

Men det gjorde han inte utan fortsatte framåt Fjällgatan och snedt öfver Katarina kyrkogård ned åt Tjärhofsgatan. Därifrån följde vi honom på lämpligt afstånd till Södra järnvägstorget och snedt öfver detta genom gränden bakom gamla fattighuset och så förbi gamla Hôtel Göteborg uppför Banbrinken till Högbergsgatan, således en betydlig omväg och på de mest afskilda bakgator, som Stockholm har att uppvisa.

Att allt detta var gjordt för att leda misstänkte förföljare på villospår, var icke svårt att fatta. Men en slug detektiv låter ej lura sig. Och snart sågo vi, hur han på Götgatan anhöll en annan droska, och två sekunder senare sutto vi på en s. k. långkärra för att kunna hinna efter. Och på detta obekväma fordon, hvars 'bönås' emellertid gjorde sitt bästa att icke tappa droskan ur sikte, kommo vi upp till Kungsholmen.

Den färden gällde just det hus, hvarifrån Pettersson sett 'vackra grefvinnan', kassör Wernqvist och Lydia Lythnerin ge sig af till stationen vid Liljeholmen.

Medan 'bönåsen' skaffade äfven oss en droska iakttogo vi så godt den usla belysningen tillät det, hvad som kunde hända. Klockan var nu öfver åtta; och kontinentaltåget skulle gå vid niotiden. Och till detta måste vi hinna, gälla hvad det ville.

Just som vår droska var framkörd och höll på något afstånd nere i backen på Handtverkaregatan hörde vi steg närma sig från kåken, och snart syntes äfven tre skuggor dyka upp i den smala gränden. Vid skenet af en usel gasoljelykta såsom det begagnades den tiden i dessa trakter, var det omöjligt att kunna urskilja de ankommandes anletsdrag. Däremot såg både jag och Pettersson, att en af den värda trion var klädd i lång kappa och hade boa, samt starkt framspringande hatt med flor och vi voro båda nära att ge upp ett rop af glädje, då vi i denna kvinna voro säkra på att hafva funnit den länge sökta, nämligen 'vackra grefvinnan'. Efter henne kom konsuln, nu med pelskragen uppslagen, och sist en spenslig ung man helt enkelt i kavaj och med rund hatt något dragen åt nacken samt för öfrigt med utseende af att vara s. k. alfons, d. v. s. en kategori pojkar, hvilka göra oss poliser mycken förtret.

Denna pojke eller rättare yngling bar den ominiösa kappsäcken och detta med möda, syntes det, hvadan den borde vara åtskilligt tung.

Vi trodde just att den lilla processionen nu var slut, där vi bespejade den i prånget till en ladugård, som förr fanns där uppe på höjden, när äfven en fjärde person kom sättande.

Hade vår mission ej varit så viktig, skulle vi båda gärna ha utbrustit i skratt, så genomkomiskt såg det nämligen ut, när denna fjärde skumpade förbi oss. Det var en betydligt uppstoppad käring, hvilken linkade och klef i smörjan som en spattbruten märr.

När hon passerat, döko vi fram, och snart bar det åter i väg efter dem och deras droska, som rullade ned mot bron. Ungefär vid viadukten under järnvägsbron stannade deras droska, och alfonsen eller den där pojken steg ur, samt tog den gula kappsäcken med sig. Vi höllo honom i kikarn, och så fort den andra droskan med konsuln, 'grefvinnan' och käringen åter satt sig i rörelse följde Pettersson efter pojken för att se, hvart denne tog vägen med väskan. Jag följde droskan.

Denna stannade utanför hotell Germania, där kvinnan steg ur och kort efter henne äfven konsuln. Om en stund kom 'grefvinnan' åter ned, nu i sällskap med en vaktmästare, som bar en större kappsäck, äfven den af gult skinn. Hon steg upp i åkdonet och gepäcket sattes på kuskbocken och så rullade man på nytt i väg. Hellre än att förlora 'grefvinnan' ur sikte lämnade jag konsuln tills vidare och följde efter. Vi stannade vid Centralstationen, där jag genast fick se Pettersson i vestibulen och helt nära honom den där pojken, som nu med sin väska skyndade mot 'vackra grefvinnan', hvilken styrde stegen mot biljettluckan; ett stadsbud följde henne med kappsäcken buren på ena axeln.

Jag vände mig mot Pettersson och hviskade:

»Där ha vi henne, 'vackra grefvinnan'. Stadsbudet går efter. Nu eller aldrig; framåt!» *(Illustr. sid. 288.)*

Och vi gingo fram till henne, där hon stod vid luckan och bredvid henne käringen och pojken. Och jag lade min hand på 'vackra grefvinnans' arm och sade:

»I lagens namn häktar jag er!»

Hon vände sig häftigt om. Men floret hindrade mig att se hennes uppsyn. Icke ett ord gaf hon till svar.

Samtidigt hade Pettersson skyndat efter den gamla käringen, som syntes vilja smita, och han högg henne utanför på planen, där hon till och med satte sig till häftigt motstånd. Men när jag kom ut med 'vackra grefvinnan' och stadsbudet samt kappsäcken, då hade han fått på käringen 'manschetter' och stufvade just in henne i droskan.

Gärna hade jag äfven velat ha med mig pojken, åtminstone hans kappsäck. Men trots allt letande – sedan jag öfverantvardat äfven 'grefvinnan' åt Pettersson – kunde jag nu icke finna honom. Antagligen hade han lyckats krångla sig upp med sin skatt på tåget, som ångade i väg just när jag kom ut på perrongen.

– Och nu kommer slutet – sade Gunnar Holm – i det hans drag fingo ett mörkt uttryck. Den kvällen på detektiva stationen skall jag aldrig glömma. Allt nog! Jag vill helst fatta mig kort.

Vi förde in våra fångar med viss tillfredsställelse. Men fem minuter senare hade vi konstaterat, att 'vackra grefvinnan' visade sig vara icke den, vi trodde oss hafva hampat, utan – *Lydia Lythnerin, i vackra grefvinnans kläder!!!*

Och käringen var – *betjänten Petrowitsch, under kappan klädd i långbyxor och brun, knottrig rock!!!*

Dagen därpå kunde vi konstatera följande vid det skarpa förhör, som då anställdes:

'Vackra grefvinnan' var just den där pojken, som sluppit undan oss. Och i kappsäcken förde hon med sig dyrbart tjufgods till ett värde af närmare hundra tusen kronor! – Detta berättade Petrowitsch, som i skrämseln fullständigt bekände kort. Han talade äfven om, att tjufven verkligen var grefvinna, men skild från sin man, en tysk kapten vid namn grefve von Baltenstern. Hon var född i Alexandria af franska föräldrar, kom sedan till cirkustrupper och fångade i Wien kaptenens hjärta på en cirkusturné. Äktenskapet varade i två år, då Elvira rymde med en italienare. I Marseille hade hon gjort Petrowitschs bekantskap, då denne, född fransman, där höll ett slags variététeater. Ömsesidigt tycke hade uppstått. Och ömsesidigt hade man sedan i fem år begått åtskilliga djärfva stölder; nu senast hos envoyé Krapotsin, där Petrowitsch haft plats i två och ett halft år.

Man kan lätt fatta, att dessa meddelanden gjorde oss betydligt fulla af harm öfver att ej hafva lyckats fånga en så 'rar fågel'. Visserligen kunde det ju hända, att han blef ertappad nere i Malmö eller i Köpenhamn, dit naturligtvis telegram och signalement samt allt sådan genast afsändes.

Men, som sagdt, förlusten var i alla fall ytterst försmädlig.

En, som däremot tog saken med stoiskt lugn, var envoyé Krapotsin, som jag besökte samma dag, då han äfven fick igen diamantschatullet. Han tackade med all förbindlighet, men svarade på mitt beklagande af att vi icke fått äfventyrerskan fast:

»Nå det kan ju icke hjälpas! Gud ske lof, att vi slippa se henne här vidare!»

Och han hade nog grundade skäl att säga detta.

Att betjänten Petrowitsch var en skurk hade han länge misstänkt, men aldrig till den grad som han nu fick erfarenhet om. Dock ville han ha honom fri; men detta lät sig naturligtvis icke göra.

* * *

Beträffande konsuln, fingo jag och Pettersson tag i honom samma dags förmiddag och i hans egen våning.

Vi gjorde processen kort och framlade för honom följande afskrift af hans bref till Elvira. Afskriften tog han med darrande händer och läste sitt opus, lydande:

Bästa Elvira!

Jag har nu låtit anmäla stölden af den där familjeklenoden, det kejserliga uret. Och nu är den detektiva polisen på spaning efter detta ur, som jag måste begagna mig af för att sysselsätta dem med så att de ej vända sina misstankar mot min person, hvilket jag har anledning befara, på grund af inträffade omständigheter.

Balen på nyåret å Amaranten kommer att fylla, hvad som fattas, och sedan skola vi med säkerhet i Paris kunna omsätta dessa stenar, som här kan vara farligt att bjuda ut. Vi dela jämt om jämt.

Närmare skall jag meddela så fort vi kunna träffas. Var försiktig! Måste nu hålla mig overksam en tid.

Din egen G.

»Nåväl! Jag bekänner», svarade han bleknande. »Var god vänta ett ögonblick, skall jag följa herrarne.»

Han skyndade in i ett inre rum. Nästa ögonblick voro vi efter och samtidigt small ett skott.

En kula hade genomborrat konsul Brattemanns hjärta.

Ett år senare greps Elvira von Balten i Paris. Samma dag tog hon lifvet af sig genom att hänga sig i sin cell.

Hvart Lydia Lythnerin och Petrowitsch togo vägen efter utståndet straff ha vi icke reda på.

Noter

1)

Rysslands mest fruktade politiska fängelse, lika hatadt som den under första franska revolutionen stormade Bastiljen.

2)

Den största ytan af 'kronans' öfversta del på en diamant kallas '*tafel*'; den motsatta undre delen kallas på fackspråket '*paviljong*'; den del, som går rundt stenen, benämnes 'gördel' eller '*mudist*'.

3)

Beryktad fransk detektiv och skälm.